

พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปลดปล่อยสหปัตตานีในความขัดแย้ง
ในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี

Development and Change of Patani United Liberation Organization –
PULO amidst the Conflict in Thailand’s Southern
Border Provinces/Patani

ซากาเรีย บินยูซุฟ

Sakariya Binyusuf

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirement for
the Degree of Master of Arts in Conflict and Peace Studies
Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปลดปล่อยสหปัตตานีในความขัดแย้ง
ในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี

Development and Change of Patani United Liberation Organization –
PULO amidst the Conflict in Thailand’s Southern
Border Provinces/Patani

ซากาเรีย บินยูซุฟ

Sakariya Binyusuf

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

A Thesis Submitted in Partial Fulfilment of the Requirement for
the Degree of Master of Arts in Conflict and Peace Studies

Prince of Songkla University

2560

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ชื่อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปลดปล่อยสหปัตตานีในความขัดแย้ง ในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี Development and Change of Patani United Liberation Organization – PULO amidst the Conflict in Thailand’s Southern Border Provinces/ Patani
ผู้เขียน	นายชาการิยา บิณยูซูฟ
สาขาวิชา	ความขัดแย้งและสันติศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	คณะกรรมการสอบ
..... (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิรมย์ศรี)ประธานกรรมการ (ดร.ต่ายุดิน อูสมาน)
กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒน์นะ)
กรรมการ (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัศดุรอานิง สือแต)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาความขัดแย้งและสันติศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระพล ศรีชนะ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(3)

ขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้เป็นผลมาจากการศึกษาวิจัยของนักศึกษาเอง และได้แสดงความขอบคุณบุคคลที่มีส่วนช่วยเหลือแล้ว

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภาพ จิตรภิรมย์ศรี)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลงชื่อ.....

(นายชากาเรีย บิณยูชูฟ)

นักศึกษา

(4)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผลงานวิจัยนี้ไม่เคยเป็นส่วนหนึ่งในการอนุมัติปริญญาในระดับใดมาก่อน และ
ไม่ได้ใช้ในการยื่นขออนุมัติปริญญาในครั้งนี้

ลงชื่อ.....

(นายชากรรียา บิณยุชูฟ)

นักศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปลดปล่อยสหปัตตานีในความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี Development and Change of Patani United Liberation Organization – PULO amidst the Conflict in Thailand’s Southern Border Provinces/ Patani
ผู้เขียน	นายชาการียา บิณญูซุฟ
สาขาวิชา	ความขัดแย้งและสันติศึกษา
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

ความขัดแย้งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ นับหลายทศวรรษยังไม่มีทีท่าจะคลี่คลาย จนนำไปสู่เหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ที่ก่อเกิดกลุ่มขบวนการต่อต้านรัฐ แม้ว่าจะเป็นการต่อสู้แนวทางการเมือง และแนวทางที่สร้างความรุนแรงก็เป็นผลมาจากนโยบายรัฐในอดีตที่สร้างความหวาดระแวง ซึ่งก่อให้เกิดกลุ่มขบวนการต่าง ๆ ภายหลังจากการเกิดเหตุการณ์ เช่น เหตุการณ์ดุซงญอ เมื่อ 28 เมษายน 2491 (1948), เหตุการณ์ฮัจยีสุหลง 2490 (1947), เหตุการณ์สะพานกอตอ 2518 (1975) และเหตุการณ์ปล้นปืน 1975 (2547), ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวข้างต้น นำไปสู่การก่อตัวของกลุ่มองค์กรหรือขบวนการที่ต่อต้านรัฐ ซึ่งมีจำนวนมากตามแนวอุดมการณ์ของแต่ละกลุ่ม ซึ่งขบวนการปลดปล่อยสหปัตตานี (Patani United Liberation Organization) พูโล หรือ PULO เป็นขบวนการที่ไม่นิยมความรุนแรง เป็นแนวทางปลดปล่อยและเป็นขบวนการที่เสริมสร้างองค์ความรู้ตามแนวประวัติศาสตร์ เพราะมีหลักคิดหรือปรัชญาบนพื้นฐานของความหลากหลายทางวัฒนธรรม คือ U-bang-ta-pak-ma ซึ่งมีความหมาย 1) Ugama (ศาสนา) ได้อธิบาย 2) ลักษณะ คือ ลักษณะที่ 1 ประชาชนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ในมิติความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ลักษณะที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอัลลอฮ์ที่ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม 2) Bangsa (เชื้อชาติ) 3) Tanah air (มาตุภูมิ) และ 4) Perikemanusiaan (มนุษยธรรม) ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และยึดกฎหมายระหว่างประเทศ PULO ซึ่งเป็นขบวนการที่มีความเกี่ยวข้องกับความขัดแย้งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีประวัติยาวนานอีกกลุ่มที่บทบาทสำคัญในระดับปัญญาชนและนักการศาสนาและเป็นขบวนการที่มีการยอมรับในต่างประเทศอย่างกว้างขวาง สำหรับขบวนการพูโลเป็นองค์กรใต้ดินนั้น ในการค้นหาเอกสารอ้างอิงและบุคคลสำคัญๆ ในองค์กรค่อนข้างจะมีปัญหา ส่วนที่มีความสนใจในการวิจัยเรื่องนี้ต้องการศึกษาการก่อตั้ง หลักคิด แนวคิดในแนวทางการต่อสู้ในพื้นที่ที่ไม่นิยมความรุนแรง ซึ่งเป็นแนวทางประชาธิปไตยแบบอิสลาม โดยพูโลได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงแนวคิดในการต่อสู้ เดิมเน้น เรื่องศาสนา และเชื้อชาติ พอสถานการณ์โลกเกิดการเปลี่ยนแปลง จึงได้เน้น มาตุภูมิและมนุษยธรรม ซึ่งตามปรัชญาของพูโล เป็นการศึกษาเพื่อศึกษาประวัติศาสตร์ในการก่อตัว การพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงในสถานการณ์ปัจจุบันของพูโล

Title	Development and Change of Patani United Liberation Organization – PULO amidst the Conflict in Thailand’s Southern Border Provinces/Patani
Name	Sakariya Binyusuf
Program	Conflict and Peace Study
Academic Year	2016

Abstract

Thailand's Deep South, where there has been ongoing unrest throughout decades, has become a systemic phenomenon emerging from a host of interrelated factors. For example, DusunNyor Rebellion, the loss of Haji Sulong, protest in Pattani 1975, and raiding of a Thai Army depot. Thus, many separatist movements were found to secede from Thailand through military and political means. The Patani United Liberation Organization or PULO is one of the movements to engage in attempts to fight for the independence of Thailand's predominantly Malay Muslim south. PULO's platform is highlighted by its Islamic nationalist goals. This is because the principle of PULO based on the multiculturalism, U-bang-ta-pak-ma. U-bang-ta-pak-ma is a combination of four words; there are 1) Ugama (religion) which is referring to two domains of relationship; the first one is a relationship between human and human for non-Muslim people and the second one is a relationship between God and human for Muslim people, 2) Bangsa (nationality), 3) Tanah air (territory), and 4) Perikemanusiaan (humanity) which is referring to human's prestige and international law-abidingness. PULO is considered as one of the powerful and influential separatist group in both national and international society. The problems faced for this study is that literature reviewing. This is because PULO is an illegal organization. The objective of this study is to investigate the ideal principle and concept of PULO which is followed the Islamic rules before transforming to multiculturalism principle.

กิตติกรรมประกาศ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงกรุณา เมตตาปราณี

ขอความสันติสุขจงมีแต่ท่าน

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยความกรุณาให้คำปรึกษา เสนอแนวทาง ในการศึกษาวิจัยและตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ตลอดจนแก้ไขปัญหาในการวิจัย จากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิมรณศรี อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ ดร.ตายุติน อุษมาน และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อับดุลรอหนิง สื่อแต่ ที่ได้เสียสละเวลาเพื่อรับภารกิจในการดูแล ช่วยแนะนำ และส่งเสริม กระตุ้น จุดประกายการเรียนรู้เพิ่มเติม โดยเฉพาะ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศรีสมภพ จิตรภิมรณศรี ที่ให้คำปรึกษาได้ทุกวัน เวลา ทั้งให้การแนะนำ ส่งเสริม และให้การสนับสนุน อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง จนประสบผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ประธานกรรมการสอบ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาในการสอบ เสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ถูกต้องยิ่งขึ้น ขอขอบคุณ เหมือนขวัญ เรนุมาศ เพื่อนนักศึกษาซึ่งเป็นบัณฑิตคนแรกของรุ่นนี้ ที่คอย ให้กำลังใจและได้แนะนำแนวทางการเขียนลำดับความสำคัญของข้อมูลเชื่อมโยงกับทฤษฎี

ขอขอบคุณ จุฬารัตน์ ดำรงวิถีธรรม ที่ได้กรุณาแนะนำ แนวทางจัดทำลำดับข้อมูล และ แนวทางจัดทำแบบสอบถามที่เหมาะสมกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ขอขอบคุณ ดร.นิวัติ สาหิม ที่แนะนำ และกระตุ้นในการเขียน รวบรวมข้อมูล และกระบวนการการเขียนและรูปแบบของวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณ มาหะมะรอยาลี บิดิง ที่ได้แปลเอกสาร ขอขอบคุณอาจารย์ งามศุภร์ รัตนเสถียร (อาจารย์เล็ก) และ รองศาสตราจารย์ ดร.โคทม อาริยา และขอขอบคุณ คุณมุฮัมมัดอายูบ ปาทาน คุณรอมฎอน ปันจอร์ ที่ได้แนะนำแนวทางการจัดทำข้อมูลเพื่อนำเสนอในการสอบ เพื่อให้ครอบคลุมทุกประเด็นงานวิจัยชิ้นนี้

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะประสบความสำเร็จ หากไม่ได้รับความกรุณาข้อมูลเชิงลึก และเอกสารสำคัญ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่เป็นสมาชิกขบวนการ (ที่ไม่ประสงค์ออกนาม) และที่สำคัญ คือ บุคคลที่เป็นสะพานเชื่อมต่อที่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ด้วย ความอิคลาส (บริสุทธิ์ใจ) ที่มีเมตริจิตที่เป็นมิตร ไม่มีนัยแอบแฝง ขอขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

สุดท้าย ขอขอบคุณ ฮัจยีสะมะแอ ท่าน้ำ และฮัจยีดาโอ๊ะ ท่าน้ำ ที่ช่วยในการตรวจสอบ ความถูกต้อง ลำดับเหตุการณ์ time line ขององค์กร ที่ตรงความเป็นจริงมากที่สุด และขอบคุณอาจารย์ เจ้าหน้าที่จากสถาบันสันติศึกษาด้วยความเคารพรัก ที่ให้การสนับสนุนเป็นกำลังใจ และคอยติดตาม ประสานงานในการศึกษามาโดยตลอด ทำให้ผู้วิจัยมีความมั่นใจมากยิ่งขึ้น และที่สำคัญมาก ๆ คือ ครอบครัวของตนเองทุกคน ที่ให้กำลังใจ ส่งเสียงว่า เมื่อไหร่เสร็จ เมื่อไหร่จะสมบูรณ์ และในการตรวจทาน ตัวหนังสือขั้นต้นนี้ให้ถูกต้อง ทำให้ผู้วิจัยมีความสุข

ชากาเรีย บินยูซุฟ

บทนำ

ถ้าหากจะกล่าวถึงความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยหรือที่เรียกว่า "ด้ามขวานทอง" ก็ไม่แพ้ในพื้นที่อื่น ๆ ในโลก ที่มีความขัดแย้งยืดเยื้อและยาวนานน่าสับสนหวาดระแวงซึ่งกันและกัน และสร้างความรุนแรงขึ้น ก็สืบเนื่องจากที่มาของประวัติศาสตร์รัฐประชาชาติ แม้ว่าคนไทยเชื้อสายต่าง ๆ อาจไม่มีความยากลำบากในการเป็นไทยตามนิยาม และการปฏิบัติของรัฐบาลไทย แต่สำหรับชาวมลายูมุสลิมในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะปัตตานี ยะลา และนราธิวาสนั้น การเป็นไทยไม่ใช่กรณีศึกษาในทางกฎหมายเท่านั้น การเป็นไทยทางความคิด ในความเชื่อ และในทางวิถีชีวิต ซึ่งหมายถึง ความเชื่อและการปฏิบัติในทางศาสนาและประเพณีของประชาชนและชุมชนนั้น ๆ ด้วย ประวัติศาสตร์ที่เพิ่งสร้าง การสร้างและเขียนประวัติศาสตร์ชาติไทยผูกพันอยู่กับจุดหมายความเป็นเอกราชของชาติ ประวัติศาสตร์ชาติไทยจึงถูกจดจำและตีความต่อมาบนโครงเรื่องหลัก ๆ สองเรื่อง คือ การปฏิรูปประเทศของรัชกาลที่ 5 และเสียดินแดนให้ฝรั่งเศสและอังกฤษ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการต่อสู้และสร้างความชอบธรรม เป็นมรดกที่สืบทอดมาจากยุคสมัยของเผด็จการ "เชื้อผู้นำชาติพันธุ์" ดังที่ท่านปรีดี พนมยงค์ ได้เคยตั้งข้อสังเกตไว้ในช่วง 14 ตุลาคม 2516 (ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ, 2558: 11)

การสร้างชาติและนโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม พ.ศ. 2482 - 2487 ในความพยายามที่จะสร้างชาติให้มีพื้นฐานอันมั่นคงและคงทนนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องทำการปฏิรูปและสร้างสิ่งใหม่ๆ ในด้านต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวัฒนธรรม ซึ่งแสดงออกถึงความเจริญเติบโตและความงดงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเจริญก้าวหน้าและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และจริยธรรมของชาติ ก็คือ บรรดากฎหมาย ประกาศที่รู้จักกันดีในนามของพระราชบัญญัติ "รัฐนิยม" ให้ใช้ทั่วประเทศตั้งแต่มีกฎหมาย พ.ศ. 2482 - 2485 รวม 12 ฉบับ ตั้งแต่การเรียกชื่อประเทศ การเปลี่ยนชื่อจากสยามเป็นไทย สัญชาติ การเคารพธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี ไปจนถึงภาษา การแต่งกาย และไปถึงการทำกิจวัตรประจำวัน ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้ง (ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ, 2555: 16)

ความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ มีระยะเวลายาวนานนับศตวรรษได้นำความสูญเสียด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสังคมจิตวิทยา ตลอดจนประวัติศาสตร์ของความขัดแย้งที่ผ่านมานับจากอดีตกระทั่งถึงปัจจุบัน มักพบสาเหตุของความขัดแย้งขนาดใหญ่จะมาจากสาเหตุไม่กี่สาเหตุ อาทิเช่น ความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งทางเชื้อชาติ และศาสนา และวัฒนธรรมปรากฏขึ้นอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสงครามอาณาจักร สงครามกลางเมือง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ สงครามกองโจร การก่อกบฏ การก่อจลาจล การลอบสังหาร การปฏิวัติ การรัฐประหาร

การทรมาน การลักพาตัว และการก่อการร้าย (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2553) ซึ่งปัญหาความขัดแย้งที่ปรากฏได้พัฒนาเป็นความรุนแรง จนสร้างความเสียหายหลายระดับ อย่างไรก็ตามจุดที่ น่าสังเกตประการหนึ่ง คือ ทุกๆ ความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้น ฝ่ายผู้สูญเสียก็มักจะมี การโต้ตอบด้วยการใช้ความรุนแรงกลับ กระทั่งความรุนแรงไม่ตอบสนองความต้องการของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงจะเกิดการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งนั้นๆ สามจังหวัดมีเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากรัฐหลาย ๆ กรณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(5)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(10)
รายการตาราง	(14)
รายการภาพประกอบ	(15)
ดัชนีคำศัพท์	(16)
ดัชนีเหตุการณ์สำคัญ	(18)
ปฏิทิน TIME LINE พุโล	(22)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
สมมุติฐานในการวิจัย	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
1. แนวคิดทฤษฎีความขัดแย้ง	6
2. แนวคิดทางทฤษฎี โยฮัน กัลป์ตุง	9
3. แนวคิดทางทฤษฎีพัฒนามาจากความคิด Lederach	11
4. เหตุการณ์สำคัญ ๆ ในประวัติศาสตร์ปาตานี	15
5. การก่อตัวองค์กรต่อต้านรัฐ	24
6. นโยบายรัฐเอื้อต่อกระบวนการสร้างสันติภาพ	26
7. บทสรุป	31
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	33
1. ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพ	33
2. วิธีการดำเนินการวิจัย	34
2.1 แหล่งข้อมูลในการวิจัยเอกสาร	34
2.2 การเก็บรวบรวมเอกสาร	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ	35
2.4 การสัมภาษณ์	35
2.5 การสัมภาษณ์เชิงลึก	35
2.6 การเตรียมการสัมภาษณ์เชิงลึก	36
2.7 แกนนำบุคคลสำคัญของขบวนการ	36
3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	40
บทที่ 4 องค์กรปลดปล่อยสหปัตตานี Patani United Liberation Organization (PULO)	41
1. พื้นฐานจิตวิญญาณแห่งประวัติศาสตร์ปัตตานี	42
2. จุดประกายความคิด การกระตุ้นความคิด และแนวทางปลดปล่อยเพื่ออิสรภาพ	44
2.1 จุลสารประชาสัมพันธ์ฝ่ายอุลามา	45
2.2 ความสำคัญของการทำญิฮาด	48
2.3 TIME LINE นโยบาย ข้อบังคับกองกำลังติดอาวุธ โครงสร้าง	57
3. 3 ปี แห่งการประกาศก่อตั้ง	72
4. ยุคแห่งความรุ่งเรืองในการเคลื่อนไหว	76
4.1 ตัวอย่างนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาต่างๆ	76
5. การสร้างการยอมรับจากนานาชาติ นโยบายรัฐ และเหตุการณ์ประท้วงปัตตานี	78
5.1 ได้รับการรับรองจากองค์กรจากต่างประเทศ	78
5.2 ตัวอย่างในการปฏิบัติการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้	79
5.3 ปี 1978-1981 แผนเชิงรุก	79
5.4 นโยบายได้ร่มเย็น ปี 1982-1985	80
5.5 แผนการพัฒนาบุคลากรและวางบุคคลตามโครงสร้าง	80
6. ช่วงยุคแห่งการปฏิรูปองค์กร	84
6.1 สถานการณ์ความคิดเห็นแตกแยก	81
6.2 แก์ไชธรรมนุญ	85
7. การก่อตั้ง เบอร์ซาตู เพื่อเอกภาพ	88
7.1 คณะกรรมการเบอร์ซาตู	89
7.2 คำประกาศของเบอร์ซาตู	90

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
7.3 เบอร์ซาตูอธิบายประวัติศาสตร์ปาตานี	92
7.4 ชื่อเรียกร่องพุลอครั้งพุดคุยกับทหารไทย	98
7.5 การก่อกำเนิดพุลอ 88	100
8. ยุคสร้างแห่งความปรองดอง	103
8.1 ฤดูกาลเลือกผู้นำตามธรรมเนียม 4 ปี	103
9. การเข้าร่วม MARA PATANI	105
บทที่ 5 สรุปผลงานวิจัย แนวโน้มอนาคต และข้อเสนอแนะ	110
1. สาระสำคัญของปัญหา	110
2. สาเหตุของความขัดแย้ง	112
3. การสนทนา การสัมภาษณ์และพุดคุย ผู้มีบทบาทสำคัญต่าง ๆ ในองค์กร	112
4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	113
5. รายละเอียดบทสัมภาษณ์	114
6. อนาคต กระบวนการสันติภาพ	1120
7. การเปลี่ยนแปลง และเป้าหมายสูงสุด	121
8. การพัฒนาการและการเปลี่ยนของพุลอ	125
9. บทสรุปข้อเสนอแนะ	126
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	130
ผนวก ก จุลสารประชาสัมพันธ์มีติศาสนา ภาษายาวี แปลภาษาไทย	131
ผนวก ข ข้อบังคับกองกำลังติดอาวุธ ภาษายาวี แปลภาษาไทย	206
ผนวก ค จุลสารประชาสัมพันธ์ ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ 1994 เพลงพุลอ	254
ผนวก ง ธรรมนูญพุลอฉบับแก้ไข 2005 ภาษายาวี แปลภาษาไทย	264
ผนวก จ หนังสือเบอร์ซาตู 13 ตุลาคม 1989 ภาษารูมี แปลภาษาไทย	298
ผนวก ฉ หนังสือข้อมูลเพิ่มเติมพุลอ การพุดคุยกรุงต้มซึก ซีเรีย ภาษารูมีแปลภาษาไทย	331
ผนวก ช หนังสือเรียกร่อง ภาษายาวี แปลภาษาไทย 18 เมษายน 1887	335
ผนวก ซ มิติการประชุมพบปะ 8 พฤศจิกายน 1997	339
ผนวก ฌ หนังสือแจ้งการเจรจา พุลอกับรัฐไทย 26-28 เมษายน 1994	342

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ผนวก ญ หนังสือมติสภาชุรอ 23 - 07 - 2011	345
ผนวก ฎ หนังสือชี้แจง โอ ไอ ซี 23 - 06 - 2011	347
ผนวก ฎ หนังสือเรียกร้องความเป็นหนึ่งพูล 15-10-1997	349
ผนวก ฐ แนวคำถามแบบสัมภาษณ์	351
ประวัติผู้เขียน	352

รายการตาราง

ตารางที่		หน้า
1	บัญชีผู้ให้ข้อมูลการวิจัย	37
2	แผนการดำเนินการวิจัย	38
3	แผนผังโครงสร้างกองกำลังติดอาวุธ	72

รายการภาพประกอบ

ภาพที่	หน้า
1 การพูดคุย จุดยืน และการเปลี่ยนแปลง	10
2 สามเหลี่ยมกระบวนการแนวทางการสร้างสันติภาพ	12
3 โครงสร้างสังคมชายแดนใต้ภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้ง	14
4 สัญลักษณ์พูโล 1968	41
5 สัญลักษณ์พูโล พี.โพ (P.4)	41
6 เอกสารพูโลบอกถึงประวัติตนกูปีรอ กอดอนีลล	43
7 Time Line พูโล	58
8 สัญลักษณ์พูโลประนีประนอมหลังการปฏิรูปองค์กร	84
9 สัญลักษณ์พูโล ช่วงแตกแยกทางความคิด (พูโลใหม่)	85
10 ตราสัญลักษณ์พูโล P.4	85
11 โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรพูโล	88
12 ตราสัญลักษณ์ประเทศมลายูอิสลามปาตานี (เบอร์ซาตู)	89
13 ธงชาติประเทศมลายูอิสลามปาตานี (เบอร์ซาตู)	89
14 ธรรมนูญประเทศมลายูปาตานี 18 หมวด 48 มาตรา (เบอร์ซาตู)	89
15 พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงพูโล	104
16 สรุปลักษณะพูโลปัจจุบัน	105
17 งบดับไฟใต้	111
18 พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงพูโลในสถานการณ์ปัจจุบัน	125
19 พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต	127

ดัชนีคำศัพท์

การญีฮาด	หมายถึง	การดีนรณ เอาจริง เอาจัง และการต่อสู้เพื่อให้สัจธรรมแห่งบัญญัติของพระผู้เป็นเจ้าของสามารถปฏิบัติใช้อย่างสมบูรณ์บนหน้าแผ่นดินของพระองค์อิสลาม เปิดโอกาสให้ญีฮาด ทั้งแนวสันติวิธี วิทย์ปัญญา และสู้รบ
ตะวะห์	หมายถึง	การเชิญชวน การเผยแพร่ศาสนา คือ การเชิญชวนให้มนุษย์ชาติทำความดี และห้ามปรามการทำชั่วตามที่พระบัญญัติและศาสนทูตบอกเล่าภารกิจได้บัญญัติเป็นหน้าที่เหนือมุสลิมทุกคนอิสลามไม่สนับสนุนให้ทำแต่ความดี แต่ปล่อยให้ความชั่วเติบโตใหญ่ ปวงมนุษย์ชาติจะมีสันติสุขและปลอดภัย จะต้องจัดความอยู่ดีธรรมและอบายมุขทั้งปวง
ฟิรฎูอิน (ตาดีกา)	หมายถึง	เป็นระบบการจัดการศึกษาของชุมชนโดยชุมชนเพื่อชุมชนมีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชนมุสลิม ให้เป็นคนที่มีคุณธรรม สามารถประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามหลักการของศาสนาอิสลาม จึงเป็นเสมือนการศึกษาภาคบังคับ ที่ผู้ปกครองทุกคนต้องให้ความสำคัญถือเป็นหน้าที่สำคัญในการที่จะช่วยกันส่งเสริม และสนับสนุนให้เยาวชนมุสลิม ทั้งชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 5-12 ปี ไปเข้าเรียนในโรงเรียนฟิรฎูอินที่มีอยู่ในชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง
มูญาฮิดดิน	หมายถึง	ผู้ดีนรณ เอาจริงเอาจังหรือต่อสู้เพื่อข้อบัญญัติปรากฏบนหน้าแผ่นดิน
Angkatan Pemuda Islam (API)	หมายถึง	กองทัพเยาวชนอิสลาม
Dewan Pipinan Daerah (DPD)	หมายถึง	สภาผู้นำระดับอำเภอ
Dewan Pipinan Economic (DPE)	หมายถึง	สภาผู้นำฝ่ายเศรษฐกิจ
Dewan Pipinan Politic (DPP)	หมายถึง	สภาผู้นำฝ่ายการเมือง
Dewan Pipinan Tantra (DPT)	หมายถึง	สภาผู้นำฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ
Gabungan Melayu Patani Raya (GAMPAR)	หมายถึง	รวมมลายูปาตานีรายา
Insider Peace Builders Platform (IPP.)	หมายถึง	ภายในสันติภาพแพลตฟอร์มผู้สร้าง
Kerbangketan	หมายถึง	ลุกขึ้นสู้
Kesatuan Melayu Muda (KMM.)	หมายถึง	กลุ่มเยาวชนมลายู
Majles umum (M.U)	หมายถึง	สภาประชุมสามัญ
Majles tertingi (MT.)	หมายถึง	สภาสูง
Presiden majlis umum P.M.U	หมายถึง	ประธานสภาประชุมสามัญ

Nagara Melayu Patani Raya (NAMPRA ARMY)	หมายถึง กองทัพมลายูปาตานี
Angkatan Bersenjata Revolusi Islam Patani (ABREP) อิสลาม	หมายถึง กองกำลังติดอาวุธสังคมนิยม ปาตานี
Patah Tumuh Hilang Berganti	หมายถึง สูญเสียมีการทดแทน (งอกเงย)
Payatani	หมายถึง ปีนใหญ่พญาตานี
Kesatuan melayu muda (KMM.)	หมายถึง สมาคมเยาวชนมลายู
Kebangkitan	หมายถึง การลุกขึ้นสู้
Barissan National Pembebasan Patani หรือ (BNPP.)	หมายถึง แนวร่วมปลดปล่อยปาตานี
Majlis syura rakyat patani (MARA PATANI)	หมายถึง สภาที่ปรึกษาประชาชนปาตานี
Communist Party of Malay (CPM)	หมายถึง พรรคคอมมิวนิสต์มาเลย์
Angkatan Pemuda Islam (API)	หมายถึง กองกำลังเยาวชนอิสลาม
Organisasi Untuk Membantu Ummat Islam Patani	หมายถึง องค์การสงเคราะห์ชาวมลายู อิสลามปาตานี
Kesatuan Rakyat Indonesia Semanajund (KRIS)	หมายถึง สหคมชาวอินโดนีเซียบน คาบสมุทรมลายู
UMNO Malay National Party (MNP)	หมายถึง องค์กรสหภาพแห่งชาติมลายู หรือพรรคแห่งชาติมาเลย์
Semangat	หมายถึง จิตวิญญาณ
ฟิรฎูกีฟายะห์	หมายถึง ข้อบังคับทางศาสนาสำหรับ มุสลิมต้องปฏิบัติ แต่ทว่าหาก มีมุสลิมใดทำการแทนแล้ว ถือว่าพ้นผิดไปด้วย ตัวอย่าง การนมาชฎะนาชะฮ์ (การละหมาดศพ)
อามานะห์	หมายถึง ความซื่อสัตย์

ดัชนีเหตุการณ์สำคัญ

เหตุการณ์สะพานกอดต่อ หมายถึง เมื่อ 29 พฤศจิกายน 2518 มี เหตุฆาตกรรมชาวมุสลิม 5 ศพ ที่สะพานกอดต่อ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ต่อมาได้มีการสอบสวน ด.ช.สื่อแม่ บราเซาะ อายุ 14 ปี ซึ่งได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ ได้ให้การต่อ พล.ต.ต. แสวง หงส์นคร ณ ห้องประชุมกรม ตำรวจ และคณะ ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2518 นายอารง บราเซาะ นายสะมะแอ ปาแย นายสะมะแอ อีซอ นายอุเซ็ง กากะ นายปือราเฮง บราเซาะ และ ด.ช.สื่อแม่ บราเซาะ เดินทางกลับจากในอำเภอเมือง จังหวัด นราธิวาส จะเดินทางกลับไปบ้านอูแดบราแง ต.ตะโล๊ะดีอรัมมัน อ.สายบุรี จ.ปัตตานี ผ่านหน้าวัดเชิงเขา ต.ปะลุกาสาเมาะ อ.บาเจาะ จ.นราธิวาส ได้ถูกทหารนาวิกโยธินที่ตั้งฐานปฏิบัติการอยู่ในวัดจับกุมและ นำขึ้นรถยนต์บรรทุกทหารไปยังสะพานกอดต่อ ตำบลมะนังดาลำ อ.สายบุรี จ.ปัตตานี ใช้มีดแทงและ ทบทำร้ายบุคคลทั้ง 6 เสียชีวิต 5 คน ส่วน ด.ช.สื่อแม่ บรา เซาะ ได้รับบาดเจ็บแก้มตายทั้ง 6 ถูกโยน ลงจากสะพานกอดต่อ ลงสู่น้ำ และพบศพทั้ง 5 ในเวลาต่อมา ส่วน ด.ช.สื่อแม่ บราเซาะ ได้รับบาดเจ็บ นำไปรักษาโรงพยาบาลคริสเตียนสายบุรี

เหตุการณ์มัสยิดกรือเซะ หมายถึง เมื่อปี 2530 – 2533 สืบเนื่องมาจากปัจจัย สำคัญ ๆ ดังนี้

1 **การฟื้นฟูวัฒนธรรมอิสลาม** ได้มีการปฏิวัติอิสลามขึ้นในประเทศอิหร่าน (เดิม ชื่อเปอร์เซีย) ขับไล่กษัตริย์อิหร่าน และใช้กฎหมายอิสลามปกครองประเทศ วัฒนธรรมอิสลามอิหร่าน แพร่หลายทำให้เป็นแบบอย่างของชาวมุสลิมทั่วโลก

2. **วัฒนธรรมการแต่งกายในรูปแบบอิสลาม** การแต่งกายของสตรีด้วยการคลุมฮิญาบ นั้นได้แพร่หลายเข้ามาในประเทศไทย โดยเฉพาะใน 3 จังหวัดชายแดนใต้อย่างรวดเร็ว เช่น การเรียกร้อง การแต่งกายไปสู่สถาบันการศึกษา คือ วิทยาลัยครูยะลา จนกระทั่งมีการชุมนุมเดินขบวนเรียกร้องขึ้น ในจังหวัดยะลา

3. **สร้างมัสยิดเป็นศูนย์กลางกลุ่มนิยมอิหร่าน** กลุ่มนิยมอิหร่านได้ไปสร้างมัสยิดขึ้น พื้นที่ตลาดเก่า อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ชื่อ มัสยิดญาติดี ต่อมาได้มีความขัดแย้งกับกลุ่ม วะหะบี ที่ เข้ามาอิทธิพลในมัสยิดดังกล่าว กลุ่มนิยมอิหร่านได้ถอนตัวออกจากมัสยิดญาติดี และมองหาสถานที่ สร้างใหม่และเริ่มศึกษาแนวทางของกลุ่มชีอะฮ์

4 **การบูรณฟื้นฟูมัสยิดกรือเซะ** มัสยิดกรือเซะซึ่งเป็นมัสยิดทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ของมุสลิม ทางราชการได้ตัดป้ายประกาศว่าเป็นโบราณสถาน เป็นสิ่งที่ขัดต่อความรู้สึกของชาวมุสลิม สมควรที่จะไปบูรณะและเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจของกลุ่ม จึงได้เข้ามาบูรณะมัสยิดกรือเซะ ที่ได้ปล่อย ทิ้งร้าง สกปรก ได้ทำความสะอาด ได้เชิญชวนประชาชนใกล้เคียงมาร่วมประกอบศาสนกิจขึ้น โดยให้

เหตุผลต่าง ๆ เช่น มัสยิดกรือเซะขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานของหน่วยงานราชการ ถ้าเข้าไปเกรงว่า ผิดกฎหมาย, มัสยิดดังกล่าวถูกสาปแช่งโดยเจ้าแม่ก่อกเนี้ยว หากเข้าไปจะถูกรังแก, มัสยิดดังกล่าวก่อสร้างด้วยคนจีน จึงไม่สมควรที่ชาวมุสลิมจะเข้าไปสักการะพระผู้เป็นเจ้าของ, (นายศรยุทธ สกุนาสันติศาสตร์) กับกลุ่มเข้าไปบูรณะ ทำความสะอาด จึงได้ร่วมละหมาดประกอบศาสนกิจทุกวันศุกร์ มีการอ่านคุตบะฮ์ (บรรยายธรรม หรือ Qutbah) และแจกจ่ายเอกสาร เนื้อหาการบรรยายธรรม เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ มัสยิดกรือเซะ ประวัติความเป็นมาของรัฐปัตตานีในอดีต เพื่อเรียกร้องความสนใจ จึงทำให้ผู้คนมาละหมาด ประจำวันศุกร์นำไปสู่การเรียกร้องยกเลิกการขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน จึงเกิดแกนนำเพิ่มจำนวน ขึ้นเรื่อย ๆ เช่น นายยาซินหรือโพโรจน์ ศาสนิกบาล ชาวนครศรีธรรมราช นายหะยีแม ปือติง นายอับดุลเราะมัน ยูโซ๊ะ หรือ หะยีแม ดูวา นายอาแว สะแต นายสะมะแอ อับดุลเราะมัน นายอัลดุลเลาะอับดุลเราะมัน และนายสุดีง มะโนนาโก เป็นต้น

5. เหตุการณ์ชุมนุมทำร้ายเจ้าหน้าที่รัฐ ห้วงเดือนตุลาคม 2532 ถึงเดือนมิถุนายน 2533 มีประชาชนเข้ามาร่วมละหมาดประจำวันศุกร์มากขึ้น และการปิดหลังคาถนนบังแดด มีการจัดนิทรรศการภาพถ่ายของประวัติศาสตร์การต่อสู้ของมุสลิมในประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะในประเทศอิหร่าน ประวัติศาสตร์ปัตตานี และการบรรยายในมัสยิดรุนแรงขึ้น และหมิ่นเหม่ต่อการผิดกฎหมาย และกิจกรรมได้ขยายไปในวงกว้างขึ้น เมื่อต้นเดือนมิถุนายน 2533 ประชาชนเข้ามาชุมนุมที่มัสยิดจำนวนมากขึ้น มีการปราศรัยทั้งกลางวันและกลางคืน และก็มีใบปลิวต่อต้านผู้ชุมนุม ก็เหตุการณ์ชุมนุมขึ้นระหว่างผู้ต่อต้านผู้ชุมนุม (พ.ต.ท.ประเสริฐ สัสดีพันธ์ รองผู้กำกับการตำรวจภูธรปัตตานี) กับผู้มาชุมนุม จนได้รับบาดเจ็บ จึงเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทางราชการจะต้องดำเนินการตามกฎหมายกับผู้ชุมนุม

6. ประกาศสงครามและสลายตัว หลังจากเกิดเหตุการณ์ทำร้ายเจ้าหน้าที่ ได้มีการชุมนุมอีกครั้ง ตั้งแต่เวลากลางวันจนถึงกลางคืน ตรงกับวันที่ 3 มิถุนายน 2533 เจ้าหน้าที่ทหารพร้อมที่จะสลายการชุมนุม ถือว่าเป็นการชุมนุมครั้งสุดท้าย การทำร้ายเจ้าหน้าที่ทหารเป็นเงื่อนไขและเหตุผลที่ทางราชการจะต้องสลายการชุมนุมโดยวิธีที่รุนแรง จึงมีการประกาศว่า “วันนี้จะขอประกาศสงคราม ขอให้ประชาชนซึ่งเป็นผู้หญิงและเด็ก และผู้ที่กลัวตายออกจากพื้นที่ชุมนุมกลับบ้านเสีย” ไม่มีผู้ใดออกจากที่ชุมนุมแม้แต่คนเดียว ในรัศมี 2 กิโลเมตร ทางเจ้าหน้าที่ไม่ได้กระทำที่รุนแรง จนกระทั่งการปราศรัย เวลา 24.00 น. ต่างก็แยกย้ายกันกลับบ้าน ไม่มีเหตุการณ์รุนแรงแต่อย่างใด

7. หลบหนีไปต่างประเทศ แกนนำนายศรยุทธฯ ทางการออกหมายจับวันที่ 10 กรกฎาคม 2533 จึงพากันหลบหนีไปอยู่ในพื้นที่เขตอิทธิพลของ BRN. กลุ่มเปาะลาญ จะเข้ามาทำร้าย จึงได้ถอยออกไป และหลบหนีไปประเทศมาเลเซีย รัฐกลันตัน และได้มีการติดต่อจากตัวแทน PULO แต่ปฏิเสธ สรุปเหตุการณ์ประท้วงมัสยิดกรือเซะ

เหตุการณ์ตากใบ หมายถึง หลังเหตุการณ์ปล้นปืน จากกองพันทหารพัฒนาที่ 4 (ค่ายพิเหล็ง) ตำบลมะรือโบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 4 มกราคม 2547

สถานการณ์ในจังหวัดนราธิวาสไม่ปกติ มีเหตุการณ์ไม่สงบปรากฏอยู่โดยทั่วไป เช่น การลอบทำร้ายประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ รัฐจึงมีนโยบายให้ประชาชนในชุมชนได้ส่วนร่วมป้องกันตนเองจากภัยของการก่อความไม่สงบ โดยมีการอบรมชาวบ้านให้ทำหน้าที่เป็นชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) หมู่บ้านละ 10-20 คน หลังจากอบรมเรียบร้อยแล้ว กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จะแจกจ่ายอาวุธปืนลูกซองประจำกาย ชาวบ้านทำหน้าที่เป็นชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน เฉพาะในจังหวัดนราธิวาส ได้แจกจ่ายอาวุธปืนจำนวน 4,000 กระบอก

เมื่อวันที่ 12 ตุลาคม 2547 มีชาวบ้าน 6 คน จากบ้านโคกกุแว หมู่ที่ 5 ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ไปแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนตำรวจภูธรอำเภอดากใบว่า ปืนถูกคนร้ายปล้นไป และวันที่ 13 ทั้ง 6 ถูกพนักงานสอบสวนควบคุมตัว แล้วส่งให้ฝ่ายทหารกองทัพบก 4 ส่วนหน้าซักถาม ผลจากการซักถามจำยอมให้เพราะกลัวได้รับอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของตนเอง ในวันที่ 24 ตุลาคม 2547 ทางฝ่ายทหารได้ส่งทั้ง 6 คน ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีตามกฎหมาย วันที่ 25 ตุลาคม 2547 เครือข่ายของ ชรบ.ทั้ง 6 คน มาเยี่ยมและประกันตัว แต่อำนาจการควบคุมของพนักงานสอบสวนจะหมดลง จึงต้องส่งตัว ชรบ.ทั้ง 6 ต้องขออนุญาตศาลควบคุมต่อไป จึงไม่สามารถให้ญาติ ๆ ประกันตัวได้ จึงเป็นเหตุความไม่พึงพอใจของประชาชนที่เป็นญาติ ๆ ของ ชรบ. มีการเขียนป้ายผ้า คำว่า “คุณค่า ชรบ.อยู่ที่ไหน ความยุติธรรมอยู่ที่ไหน รัฐบาลเป็นผู้สร้าง รัฐบาลเป็นผู้ทำลาย เป็นต้น” และมีเสียงผู้ชุมนุมพูดว่า “ปืนทหารถูกโจรปล้นจากค่ายปีเหล็ง จำนวน 300-400 กระบอกไม่เห็นว่ามีทหารถูกจับสักคน แต่ ชรบ.ถูกปล้นไป 6 กระบอก กลับถูกจับและไม่ได้ประกัน” ผู้ชุมนุมเริ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ มีบุคคลสำคัญ ๆ ในท้องถิ่นมาพูดคุยเป็นจำนวนมากหลายรายและหลายองค์กรไม่ประสบผลสำเร็จ

เมื่อเวลา 15.30 น. ของวันเดียวกันได้ตกลงสลายการชุมนุมโดยใช้น้ำฉีดและระเบิดแก๊สน้ำตา เกิดการปะทะกันขึ้นทำให้ผู้เสียชีวิตทันที 6 ราย ทางเจ้าหน้าที่เริ่มมีการจับกุมและควบคุมได้จำนวน 1,298 คน และลำเลียงผู้ชุมนุมทั้งหมดไปกักขังเพื่อดำเนินคดีก่อความไม่สงบที่ค่ายอิงคยุทธบริหาร จังหวัดปัตตานี ระยะทาง 150 กิโลเมตร โดยผู้ชุมนุมถอดเสื้อ มัดมือ ไพร่หลังทุกคน แล้วลำเลียงขึ้นรถบรรทุกทหารในลักษณะนอนทับซ้อนกันบนรถ 4 ถึง 5 ชั้น มีทหารควบคุมการเดินทาง 3-4 คน ระหว่างการเดินทางถูกทหารทุบทำร้ายร่างกายตลอดทาง อย่างเช่น นายมะยาก็ กีเซาะ อายุ 25 ปี เล่าให้ฟังว่า พวกเราหายใจไม่ออก พยายามร้องขอความช่วยเหลือ ก็ไม่มีใครช่วยทุกครั้งที่ยื่นหน้าขึ้นมา พวกทหารก็เอาเท้าเหยียบคอลงไปอีก บางคนถูกทับซ้อนกันถึง 3 ชั้น ถูกตีด้วยพานท้ายปืนระหว่างที่ขนส่งไป ฯลฯ

สรุป การประท้วงที่สถานีตำรวจภูธรอำเภอดากใบเริ่มจากการเรียกร้องขอความเป็นธรรมแก่ชาวบ้านที่อาสาเป็นชุดรักษาความปลอดภัยหมู่บ้าน (ชรบ.) ที่ได้ยกยอกเอาปืนของทางราชการให้แก่คนร้ายที่ไม่ปรากฏในทางการสอบสวนว่าเป็นใครโดยอ้างว่าหากไม่ยอมจะถูกทำร้ายเป็นอันตราย

แก่ตัวเองและครอบครัว เมื่อญาติไม่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงชุมนุมประท้วงและเรียกร้องให้ปล่อยตัว แต่เนื่องจาก ชรบ.ทั้ง 6 คน ที่ถูกควบคุมอยู่ในอำนาจศาล เจ้าหน้าที่จึงไม่อาจจะกระทำตามผู้เรียกร้องได้ การสลายการชุมนุมครั้งนั้นนอกจากใช้วิธีฉีดน้ำและแก๊สน้ำตาแล้วยังมีเจ้าหน้าที่ใช้อาวุธปืนยิงผู้ชุมนุม ก่อให้เกิดการสูญเสียชีวิตเกิดขึ้นในที่เกิดเหตุ 6 คน และการที่เจ้าหน้าที่ควบคุม 1,298 คน ซึ่งเป็นการควบคุมจำนวนมาก และลำเลียงจากที่เกิดเหตุไปยังค่ายอิงยุทธบริหารจังหวัดปัตตานี เป็นระยะทาง 150 กิโลเมตร โดยทหารปฏิบัติที่ควบคุมปฏิบัติต่อผู้ถูกควบคุมอย่างเชลยศึก ไม่มีนายทหารควบคุมกำกับดูแล ปล่อยปละละเลยให้มีการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนและต่อกฎหมาย ทำให้มีผู้เสียชีวิตอีก 78 คน และผู้ชุมนุมจำนวน 57 คน ถูกส่งตัวดำเนินคดีในชั้นศาลในความผิดฐานก่อความไม่สงบอีกด้วย จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ภาพพจน์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทยต่อสังคมโลกอยู่ในภาวะที่ติดลบและตกต่ำ เป็นที่กล่าวขวัญของสื่อมวลชนทั่วโลก สร้างความรู้สึกคับแค้นใจต่อชาวมุสลิมทั้งในและต่างประเทศเป็นอย่างมาก ทั้งที่ผู้บังคับบัญชาที่ตัดสินใจในเหตุการณ์ครั้งนี้ไม่ต้องรับผิดชอบและไม่ดำเนินการตามกฎหมายแต่อย่างใด ซึ่งนักสิทธิมนุษยชนทั้งในและต่างประเทศกล่าวว่า “ประเทศไทยยังคงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมของการยกเว้นโทษ Culture of Impunity สำหรับอภิสิทธิชนบางกลุ่ม” แม้ได้กระทำละเมิดต่อกฎหมายและสิทธิมนุษยชน เพียงใดก็ตาม

ปฏิทิน TIME LINE
การพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง
ของพูลไฉในความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี

ปฏิทิน TIME LINE พูลไฉ

ปี ค.ศ.	เหตุการณ์	ผลลัพธ์
1965	<ul style="list-style-type: none"> - ตนกูปีรอก กอตอนีลลอ เริ่มปรึกษาหารือ กับ BRN. และ BNPP. เพื่อเป็นขบวนการต่อสู้ของประชาชนปาตานี - เริ่มคิดที่ก่อตั้งขบวนการต่อสู้ใหม่ที่สังคมโลกให้การยอมรับ ประเทศอินเดีย 	<ul style="list-style-type: none"> - ตกลงกันไม่ได้ - ได้แนวคิด ปรัชญา หลักปฏิบัติ แนวทางการประชาสัมพันธ์ อิงศาสนาเป็นหลัก
1967	<ul style="list-style-type: none"> - ปรึกษาหารือกับนักศึกษา นักการเมือง และได้ซื้อองค์กร แผนงาน หลักคิดต่าง ๆ ที่ประเทศปากีสถาน - และเดินทางเข้าประเทศเมกกะหรือซาอุดีอาระเบีย 	<ul style="list-style-type: none"> - แนวอุดมการณ์ แนวทางประชาสัมพันธ์ - รวบรวมนักการศึกษา นักศึกษา และผู้ที่พำนักในประเทศ เพื่อให้การรับรอง และแลกเปลี่ยน
1968	<ul style="list-style-type: none"> - ประกาศก่อตั้งขบวนการพูลไฉ 	<ul style="list-style-type: none"> - ท่องอารอฟัต ประเทศซาอุดีอาระเบีย
1968-1973	<ul style="list-style-type: none"> - เริ่มเคลื่อนไหวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ 	<ul style="list-style-type: none"> - การเข้าเป็นสมาชิก ของผู้นำชุมชนเป็นจำนวนมาก
1974-1980	<ul style="list-style-type: none"> - เคลื่อนไหวเต็มรูปแบบตามแผนงานที่ได้วางไว้ ทั้งในและต่างประเทศ (ยุครุ่งเรือง) ของพูลไฉ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกองกำลังติดอาวุธ ทางการเมือง ประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร ได้รับการรับรอง องค์กรจากประเทศตะวันออกกลางส่งไปศึกษา ณ ต่างประเทศ หลายสาขา
1975	<ul style="list-style-type: none"> - เหตุการณ์ สะพานกอตอ ประท้วงที่มีสียิดกลางปัตตานี 	<ul style="list-style-type: none"> - สถานการณ์รุนแรงขึ้น
1982-1985	<ul style="list-style-type: none"> - นโยบายได้ร่มเย็น 	<ul style="list-style-type: none"> - การมอบตัวของสมาชิก ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย (ผรท.)

ปี ค.ศ.	เหตุการณ์	ผลลัพธ์
1987	- เกิดความแตกแยก โดย ดร.อารง มูเล็ง ยึดอำนาจจาก นายตงกูบิรอก กอตอนีต่อ เลขาธิการพูโล ปฏิรูปองค์กรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม	- แยกแยกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ พูโลใหม่ พูโลเก่า
1989	- ร่วมกันจัดตั้ง “เบอร์ซาตู” ประกอบด้วย BRN. BIPP. GUP. BRN Kongres. PULO. GMP. PULO 88 ร่วมก่อตั้งเบอร์ซาตู Barisan Bersatu Kemedaan Patani หรือ (BERSATU) United Fronts For Pattani Independence) โดยมีสภา Mejlis Permeryuratan Rakyat Melayu Patani (MPRMP)	- เพื่อเป็นเอกภาพขบวนการต่อสู้ต่าง ๆ ร่างธรรมนูญประเทศ ปาตานี ตราสัญลักษณ์ ธงชาติ
1993	- พบปะพูดคุยที่ประเทศอียิปต์	เชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ไม่เป็นทางการ
1994	- ดร.อารงฯ จัดตั้งสภาปฏิวัติพูโลใหม่ เปลี่ยนชื่อใหม่ - หะยีสะมะแอฯ จัดตั้งสภาบัญชาการ กองกำลังพูโล - ในระหว่างแกนนำได้มีการเรียกประชุมใหญ่ ปรากฏว่า ดร.อารงฯ ไม่มาประชุม จึงได้จัดตั้งพูโล 88 ขึ้นมา ปี 1991 ได้ยุติบทบาทลง - พูโลมีสภาอ่อนแอลง - เริ่มแก้ไขธรรมนูญใหม่ขึ้นมา	- กลุ่มพูโลใหม่ - กลุ่มพูโลเก่า - กลุ่มพูโล 88 - กลุ่มพูโลใหม่-กลุ่มพูโลเก่า
1997	- พุดคุยอีกครั้งที่ประเทศซีเรีย	- เชิงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ไม่เป็นทางการ

ปี ค.ศ.	เหตุการณ์	ผลลัพธ์
1997-1999	- รวมตัว พูลอ จี.เอ็ม.พี บี.อาร์.เอ็น. - พูลอตั้งเดิมยังคงเดิม แต่เปลี่ยนเป็น พูลอ P.4	- ยุทธการไปไม่ร่วงเริ่มใช้ความรุนแรงในเมือง ชุมยิงเจ้าหน้าที่รัฐ - ไม่ได้ปรับเปลี่ยนคงสภาพพูลอเดิม
1998.	- หะยีสะมะแอฯ หะยีตาโอะฯ บาบอแมฯ หะยีแมฯ ถูกจับกุมที่ประเทศมาเลเซีย	สถานภาพอ่อนแอลง
2001	- บี.อาร์.เอ็น. เริ่มปฏิบัติการ	เริ่มใช้ความรุนแรงในเมือง
2005	- ประชุมสมัชชาเพื่อคณะกรรมการสภาผู้นำที่ประเทศซีเรีย และประกาศใช้ธรรมนูญใหม่	พูลอ MKP. พูลอ DSPP. ใช้ในปัจจุบัน
2006	- ตนกูปีรอ กอตอนีล/กาบิรี อับดุลเราะหมานเสียชีวิตที่ประเทศซีเรีย	- ศพฝัง ณ ประเทศซีเรีย
2009	- เลือกคณะกรรมการสภาผู้นำที่ประเทศมาเลเซีย	- ความขัดแย้ง เพราะไม่ยอมรับผลการเลือกตั้ง/ยังคงพูลอ MKP. พูลอ DSPP
2013	- รัฐบาลออกนโยบายพูดคุยกับคนคิดต่าง	- เสี่ยงตอบรับในกระบวนการ แต่ต้องเป็นในระดับนานาชาติ
2014	- กลุ่มคิดต่างก่อตั้ง MARA PATANI	- เริ่มใช้กระบวนการพูดคุยเชิงวิชาการมากขึ้น - พูลอ P.4 ถอนตัว
2015	- แกลงข่าวเปิดตัว MARA PATANI	- พูลอ MKP. พูลอDSPP. เป็นสมาชิก

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา

ความขัดแย้งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ยืดเยื้อยาวนานนั้นจนทำให้กลุ่มบุคคลคิดต่าง ได้มีการก่อกำเนิตขบวนการต่อสู้หลาย ๆ กลุ่ม ทั้งที่เป็นกลุ่มต่อสู้ทางการเมืองใต้ดินบนดิน จนกระทั่งได้มีการพัฒนาการใช้อาวุธที่หลากหลายรูปแบบที่สร้างความรุนแรงอย่างต่อเนื่องหลายทศวรรษ จนปรากฏชื่อกลุ่มกองกำลังติดอาวุธหลาย ๆ กลุ่ม อาทิเช่น Nagara Melayu Patani Raya หรือ (NAMPRA ARMY) ซึ่งเป็นชื่อกลุ่มกองกำลังติดอาวุธของขบวนการพูโล และกลุ่ม Angkatan Bersanjata Revolusi Islam Patani หรือชื่อย่อว่า ABREP ซึ่งเป็นชื่อกองกำลังติดอาวุธของ Barisan Revolosi National หรือ BRN และมีอีกหลาย ๆ กลุ่มที่ปรากฏเป็นข้อมูลข่าวสารทางราชการและสื่อมวลชน ซึ่งทั้ง 2 กลุ่มดังกล่าวนี้ ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีกำลังคนผู้ให้การสนับสนุน มีศักยภาพในการสร้างรุนแรงอย่างต่อเนื่อง มีการเคลื่อนไหว มีการพัฒนาการปรับตัว เปลี่ยนแปลงกันอย่างต่อเนื่อง เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปและเชื่อว่าเป็นกลุ่มที่สร้างความรุนแรงในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ที่ยืดเยื้อเป็นเวลายาวนาน โดยมีปรัชญาสร้างขวัญกำลังใจในแนวทางการต่อสู้ คือ Patah Tumuh Hilang Berganti (สูญหายก็มีการองเงย) ทำให้รู้ถึงความพยายามในการพัฒนาการและการปรับตัวกับสถานการณ์ของกลุ่มต่างข้างต้นตามกรอบสถานการณ์และกาลเวลา ก็สืบเนื่องจากที่มาของประวัติศาสตร์ รัฐประชาชาติ คนไทยเชื้อสายต่าง ๆ อาจไม่มีความยากลำบากในการเป็นไทยตามนิยามและการปฏิบัติของรัฐบาลไทย แต่สำหรับชาวมลายูมุสลิมในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเฉพาะปัตตานี ยะลา และนราธิวาสนั้น การเป็นไทยไม่ใช่กรณีสัญชาติในทางกฎหมายเท่านั้น การเป็นไทยทางความคิด ในความเชื่อ และในทางวิถีชีวิต ซึ่งหมายถึงความเชื่อและการปฏิบัติในทางศาสนาและประเพณีของประชาชนและชุมชนนั้น ๆ ด้วย ประวัติศาสตร์ที่เพิ่งสร้าง การสร้างและเขียนประวัติศาสตร์ชาติไทยผูกพันอยู่กับจุดหมายความเป็นเอกราชของชาติ ประวัติศาสตร์ชาติไทยจึงถูกจดจำและตีความต่อมาบนโครงเรื่องหลัก ๆ สองเรื่อง คือ การปฏิรูปประเทศของราชการที่ 5 และเสียดินแดนให้ฝรั่งเศสและอังกฤษ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ถูกนำมาใช้ในการต่อสู้และสร้างความชอบธรรม เป็นมรดกที่สืบทอดมาจากยุคสมัยของเผด็จการ “เชื้อผู้นำ ชาติพันธุ์” ดังที่ ท่านปรีดี พนมยงค์ ได้เคยตั้งข้อสังเกตไว้ในช่วง 14 ตุลาคม 2516 (ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ)

ดังนั้น พอที่จะสรุปสาเหตุของความขัดแย้งขนาดใหญ่จะมาจากสาเหตุไม่กี่สาเหตุ คือ **ความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งทางเชื้อชาติ และศาสนาและวัฒนธรรม** ปรากฏขึ้นมาอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสงครามอาณาจักร สงครามกลางเมือง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ สงคราม

กองโจร การก่อกบฏ การก่อจลาจล การลอบสังหาร การปฏิวัติ การรัฐประหาร การทรمان การลักพาตัว และการก่อการร้าย (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2553) และด้วยสปิริต (Semangat) แห่งการแบ่งแยกดินแดน (เพื่อการปกครองตนเอง) นี้เป็นธรรมชาติของมนุษย์ถ้าอยู่กับประเทศไทย *ไรค์กัคค์รี* ก็อยากจะแบ่งแยกปกครองตนเอง นี้เป็นอุดมการณ์ที่แรงและนำไปสู่ความรุนแรง นักประวัติศาสตร์มลายูมุสลิมหรือมาเลเซีย เรียกว่า *Kebangkitan* หรือ *เกอร์บังเกตตัน* แปลว่า *การลุกขึ้นสู้* ที่สร้างความรุนแรง ตัวอย่างเช่น เมื่อปากีสถานแยกจากอินเดีย เมื่อบังกลาเทศ แยกจากปากีสถานเกิดความรุนแรงการสูญเสียชีวิตหลายล้าน พวกหมิงบนเกาะศรีลังกา มีการทำสงครามยืดเยื้อกับสิ่งหลมาหลายปี พวกสิกข์ก็ต้องแยกจากอินเดียไปปกครองตนเอง พวกชนเผ่าต่าง ๆ ในพม่าก็อยากปกครองตนเองจนเป็นสงครามเรื้อรังมาหลายปี เป็นต้น

เมื่อปัญหาทางประวัติศาสตร์อันเนื่องจากมีความเชื่อทางประวัติศาสตร์ที่ต่างกันระหว่างรัฐกับประชาชน และมีเหตุการณ์สร้างความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง สาเหตุความรุนแรง คือ ความขัดแย้งทางประวัติศาสตร์ ปัตตานีเคยเป็นรัฐอิสระ เคยมีสงครามกับกรุงเทพฯ ตั้งแต่สมัยเริ่มแรกของกรุงรัตนโกสินทร์ ปืนใหญ่กระบอกหนึ่ง ที่ตั้งอยู่หน้ากระทรวงกลาโหม ที่ชื่อ Payatani จะช่วยบอกประวัติศาสตร์ได้ดี ความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการรวมศูนย์อำนาจของส่วนราชการส่วนกลาง ความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งมีเหตุการณ์สำคัญ ๆ หลาย ๆ กรณีที่นำไปสู่การขยายผลในการตอบโต้อำนาจรัฐ เช่น เหตุการณ์ฮัจญ์สุหลง โต๊ะมีนา เหตุการณ์ดุซงญอ เหตุการณ์สะพานกอตอ และเหตุการณ์ปล้นปืนที่กองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์หรือค่ายปีเหล็ง และยังมีอีกหลาย ๆ เหตุการณ์ก่อนหน้านั้นที่มีได้บันทึกไว้ในที่นี่ ที่เกิดเหตุการณ์ในพื้นที่ *ด้ามขวานทอง* แห่งนี้ ทั้งหลายทั้งปวงนั้นเป็นเหตุการณ์ที่ทางรัฐเกิดความหวาดระแวง ขอสงสัยซึ่งกันและกัน เพราะหลาย ๆ เหตุการณ์ รัฐส่วนกลางได้มีการตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงขึ้น ผลสรุปออกมาเป็นการกระทำของเจ้าหน้าที่เกินกว่าเหตุบ้าง การแทรกแซงกิจการศาสนาบ้าง และเป็นการเรียกร้องตามสิทธิพลเมืองบ้าง เป็นการสอดคล้องกับนักเคลื่อนไหว ภาควิชาการ ภาคประชาชน ที่ค้นพบหลาย ๆ กรณีเช่นกัน

มีความเป็นไปได้ว่า ความขัดแย้งเชิงโครงสร้างการปกครองการรวมศูนย์อำนาจของส่วนราชการส่วนกลาง ความขัดแย้งระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับการรวมศูนย์อำนาจของส่วนราชการส่วนกลาง ความหลากหลายของวัฒนธรรมท้องถิ่นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ระบบราชการไทยเน้นการรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ส่วนกลาง ความเข้าใจ และไม่ให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมท้องถิ่น ความขัดแย้งนี้ดำรงอยู่ในท้องถิ่น แต่ความขัดแย้งไม่เหมือนกับใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่เด่นคือ วัฒนธรรมอิสลาม และภัยแทรกซ้อน เช่น การสร้างเงื่อนไชจากอำนาจรัฐที่อาศัยประโยชน์จากพื้นที่ ยาเสพติด การค้าของเถื่อน เป็นต้น

ซึ่งแนวทางรัฐในการแก้ปัญหา นั้น ใช้วิธีการปรับองค์กร การปรับโยกย้ายข้าราชการ นำนโยบายต่าง ๆ การทุ่มงบประมาณในโครงการต่าง ๆ (สิทธิพิเศษ) การพัฒนาโดยการนำปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา และการเปิดโอกาสคนคิดต่างมาพูดคุย เช่น นโยบายรัฐ 1945 เมื่อ 70 ปีที่ผ่านมา ราชอาณาจักรไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคใต้ จะต้องรู้และเข้าใจหลักศาสนาอิสลาม รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมของชาวมลายู แต่งตั้งจุฬาราชมนตรีเพื่อทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม วันศุกร์ให้ถือว่าวันหยุดราชการ (หลังเหตุการณ์ที่ดุซงญอ รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ออกนโยบายด้านต่าง ๆ สำหรับชาวมลายูมุสลิม ได้แก่ การให้หยุดราชการในวันศุกร์ สนับสนุนการศึกษา ใช้หลักสูตรพิเศษสอนภาษามลายูและศาสนา ในโรงเรียนชั้นประถม ฯลฯ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความตึงเครียดของสถานการณ์ขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้น้อยลงแต่อย่างใด ยังคงมีการสังหารชาวมุสลิมโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร นำไปสู่การชุมนุมประท้วงต่อต้านรัฐบาล ในช่วง พ.ศ. 2518 - 2519 และยังคงการจับกุมดำเนินคดีด้วยข้อหาบ่อนทำลายชาติ แบ่งแยกดินแดนอยู่เสมอมา เช่น การจับกุมหะยีอาหมิน โต๊ะมีนา ลูกชายคนที่ 2 ของหะยีสุหลงในปี 2504 จับกุมครูเปาะสู วาแมตชีวา กับพวกอีก 28 คน ในข้อหากบฏแบ่งแยกดินแดนในปี 2518 เป็นต้น (<http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/Conferencell/Article/Article12.htm>)

และสิ้นสุดสัปดาห์ใน 4 จังหวัดภาคใต้ จะจัดงบประมาณเพื่อก่อสร้างมัสยิดประจำจังหวัด เปิดโอกาสให้ใช้ข้อบังคับตามหลักศาสนายอมรับราชการในการแต่งกาย จัดตั้งองค์กรบริหารกิจการศาสนาในประเทศไทย เปิดโอกาสให้ชาวมลายูเข้ารับราชการทหารทุกเหล่าทัพและตำรวจ ซึ่งมีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์อดีตที่ผ่านมา จนกระทั่งในปี พ.ศ.2550 (2013) รัฐบาลได้กำหนดนโยบายระดับชาติ คือ *การเปิดโอกาสกับกลุ่มบุคคลคิดต่างจากรัฐมาพูดคุย* ซึ่งเป็นนโยบายภาครัฐบาลในรอบร้อย ๆ ปีก็ว่าได้ที่ยังไม่เคยปรากฏในแนวทางแก้ปัญหาที่ชัดเจนกันมาก่อน ที่กำลังดำเนินการในขณะนี้ (อารีพิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ซูฮัยมีย์ อีสมาแอ, 2556)

จากเหตุการณ์ และสถานการณ์ดังกล่าว จนนำไปสู่สร้างความไม่พอใจหวาดระแวง และความหวาดกลัว ในแต่ละเหตุการณ์ได้ *หลบหนีลี้ภัย* ไปต่างประเทศจำนวนมาก เช่น สมาชิกในตระกูล โต๊ะเปาะเยะ พื้นที่การเคลื่อนไหวตำบลปลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส และสมาชิกกลุ่ม (BNPP) รุ่นแรก ได้ลี้ภัยไปตั้งรกรากเป็นชุมชนใหม่ที่รัฐกลันตัน ชื่อบ้านโต๊ะโด (TOKDO) และพื้นที่อื่น ๆ จำนวนหลายพื้นที่ นำไปสู่การร่วมเป็นสมาชิก และร่วมจัดตั้งองค์กรต่อต้านรัฐ ที่มีระบบควบคุมดูแลสมาชิก จัดตั้งทีมคณะทำงานหรือหน่วยงาน Barisan Angatan Gorilla (BAG.) หรือเขตควบคุมสมาชิกกองกำลังติดอาวุธ เกี่ยวกับด้านความปลอดภัย ด้านการประกอบอาชีพ และด้านอื่น ๆ

พอที่จะสรุปได้ว่าความขัดแย้งในพื้นที่ 3 จังหวัด ว่าความเข้าใจด้านประวัติศาสตร์ที่แตกต่างกันการพัฒนาการขบวนการ โดยได้นำความคิดใหม่ของนักศาสนาชาตินิยมมุสลิม แนวคิดอิหม่าม มุฮัมมัด อับดุล (1849-1905) ที่เมืองมักกะฮ์ ซาอูดิอารเบีย บรรดาผู้นำศาสนาจำนวนมากที่รับแนวคิดดังกล่าว ซึ่งได้มีการจัดตั้งองค์กร Kesatuan Melayu Muda (KMM) เคลื่อนไหวในพื้นที่แถบอนุชันทารา

(Nusantara) โดยมีนายอิบราฮิม ยะโก๊บบ และนายอิสฮัค ทะญูฮัมหมัด นำการเคลื่อนไหวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และสายสุลต่านผู้ลี้ภัยปัตตานีได้ร่วมก่อตั้งองค์กรเคลื่อนไหวทางการเมือง ชื่อว่า Gabungan Melayu Patani Raya (GAMPAR) ซึ่งต่อมาสายสุลต่านผู้นำศาสนาและผู้ลี้ภัยปัตตานี ร่วมกันจัดตั้งองค์กร Barisan National pembebasan patani หรือ (BNPP) ซึ่งเป็นองค์กรแรกที่ ร่วมกันต่อสู้ใช้กำลังสร้างความรุนแรง กลุ่มแนวคิดสังคมนิยมมุสลิมได้แยกตัวออกมาจัดตั้งองค์กรที่ชื่อ ว่า Barisan Rebolosi National หรือ BRN และกลุ่มแนวคิดประชาธิปไตยสายกลางก็แยกตัวออกมา อีกเพื่อจัดตั้งองค์กรตามจุดยืน อุดมการณ์ คือ Patani United Liberation Organization PULO) ตามแนวทางอุดมการณ์ การต่อสู้อีกกลุ่มที่ได้วิจัย เวลาไล่เลี่ยกันก่อกำเนิดอีกหนึ่งขบวนการมุจาฮิดดิน ปาตานี Grakan Mujahidin Patani (GMP) เป็นต้น การศึกษาพัฒนาการของกลุ่มขบวนการแบ่งแยก ดินแดนหรือปลดปล่อยปาตานีนี้จึงมีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์ความขัดแย้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษา การปรับตัวของขบวนการดังกล่าวต่อกระบวนการสันติภาพ

ในระยะนี้หลาย ๆ ฝ่ายได้ร่วมกันในการสร้างกระบวนการสร้างสันติภาพในมิติการต่อสู้ ด้วยสันติวิธีขึ้น กำหนดองค์กรหนุนเสริมกิจกรรมกระบวนการสร้างสันติภาพ เช่น ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ ชายแดนใต้ (Deep South Watch) ในปี พ.ศ.2553 (2006) ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติ และบทความทางวิชาการกิจกรรมที่เรียกว่า Insider Peace Builders Platform (IPP) ในปี พ.ศ.2556 (2013) และ 8 องค์กรได้ร่วมกันจัดตั้ง ศูนย์ทรัพยากรสันติภาพ หรือ Peace Resource Center (PRC) ข้อมูลความรู้ในการสร้างกระบวนการสันติภาพ จึงเป็นคำตอบที่ผู้คนต่างต้องการทุกคนอยากเห็น สันติภาพที่เป็นจริง สันติภาพที่จับต้องได้และอยากเห็นการแก้ปัญหาโดยแนวสันติวิธีไม่ใช่ความรุนแรง ความพยายามของการเดินทางไปสู่สันติภาพของจังหวัดชายแดนใต้ได้เริ่มต้นขึ้นแล้ว ตั้งแต่ปลายเดือน กุมภาพันธ์ 2556 แต่แล้วเจออุปสรรคและยังไปได้ไม่ไกล ในความเป็นจริงนั้น กระบวนการสันติภาพ จำเป็นต้องอาศัย *ความรู้ ความเข้าใจ ความตั้งใจ แน่วแน่ และความจริงจัง* ของผู้เกี่ยวข้อง *ทุกฝ่าย* โดยเฉพาะการปรับตัวของฝ่ายที่ใช้ความรุนแรงในการต่อสู้ เช่น ขบวนการพูโลหรือบีอาร์เอ็นนี้ จึงเป็นที่มาของการศึกษาในครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาประวัติศาสตร์พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของพูโลกับการต่อสู้ในพื้นที่ ชายแดนใต้/ปาตานี

ขอบเขตการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของพู่โลในความขัดแย้งพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี ในช่วงที่มีกระบวนการการสร้างสันติภาพในพื้นที่ ที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญ ซึ่งกลุ่มพู่โลก็เข้ามาอยู่ในองค์กรกระบวนการสร้างสันติภาพ Majlis Syura Rakyat Patani (MARA PATANI) ด้วย

สมมุติฐานในการวิจัย

หลังจากมีนโยบายการพูดคุยเพื่อสันติภาพ ผู้วิจัยตั้งข้อสมมุติฐานว่าขบวนการพู่โลมีการปรับแนวคิดลดการใช้กำลังแล้วหันมาใช้แนวทางสันติวิธีมากขึ้น และจะมีส่วนร่วมในกระบวนการสันติภาพหากมีการพูดคุยเพื่อสันติภาพต่อไปนับตั้งแต่ที่มีการลงนามพูดคุยสันติภาพระหว่างรัฐไทยกับกลุ่มขบวนการในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น กลุ่มขบวนการพู่โล ซึ่งเป็นกลุ่มขบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญ มีน้อย ได้มีการปรับตัว ทั้งในเรื่องของบทบาทและยุทธวิธีการต่อสู้

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ถ้าหากจะกล่าวถึงความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย หรือที่เรียกว่า "ด้ามขวานทอง" ก็ไม่แพ้พื้นที่อื่น ๆ ในโลก ที่มีความขัดแย้งยืดเยื้อและยาวนาน นำสู่ สังคมหวาดระแวงซึ่งกันและกัน และสร้างความรุนแรงขึ้น ซึ่งปัญหาความขัดแย้งในภาคใต้ของประเทศไทย ที่ปรากฏได้พัฒนาเป็นความรุนแรงจนสร้างความเสียหายหลายระดับ อย่างไรก็ตาม จุดที่น่าสังเกตประการ หนึ่ง คือ ทุกๆ ความขัดแย้งและความรุนแรงที่เกิดขึ้น ฝ่ายผู้สูญเสียก็มักจะมีการโต้ตอบด้วยการใช้ ความรุนแรงกลับ กระทั่งความรุนแรงไม่ตอบสนองความต้องการของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงจะเกิดการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งนั้นๆ ด้วยวิถีทางสันติ สิ่งที่จะศึกษาในที่นี้จึงต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ทางประวัติศาสตร์ และทฤษฎีความขัดแย้งดังจะอธิบายต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง

ความหมายของความขัดแย้ง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2546 ให้ คำอธิบาย "ขัดแย้ง" ว่า "ขัด" หมายถึง ไม่ทำตามฝ่าฝืน ขึ้นไว้ส่วน "แย้ง" หมายถึง ไม่ตรงกัน ไม่ลง รอยกัน ต้านไว้ ทานไว้ รวมความแล้ว

ความขัดแย้ง หมายถึง "สภาพความไม่ลงรอยกัน คือ ไม่ยอมทำตาม และยังมี ความต้านทานไว้"

วันชัย วัฒนศัพท์ (2547: ก 16) ให้ความหมายไว้ว่า ความไม่ลงรอยกัน หรือสภาวะ ที่ไม่เห็นพ้องต้องกัน หรือความเป็นปฏิปักษ์ ระหว่างบุคคลหรือกลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยมีสาเหตุ มาจากวัตถุประสงค์ที่ไม่สามารถเข้ากันได้ ความไม่ลงรอยกันทางด้านความต้องการความปรารถนา ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติ

อรุณ รักธรรม (2538: 86) กล่าวว่า คำว่า "ความขัดแย้ง" (Conflict) มาจากรากศัพท์ ภาษาละติน คือ "Configure" ซึ่งแปลว่า "การต่อสู้" (Fight) หมายถึง "การทำสงคราม" "ความไม่ลงรอยกัน" หรือ "การเข้ากันไม่ได้" "การคัดค้านซึ่งกันและกัน" หรือ "ฝ่ายตรงข้าม"

เอกชัย กี สุขพันธ์ (2531: 71) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความขัดแย้ง (Conflict) คือ สภาพการณ์ที่คนหรือกลุ่มคนเกิดความไม่เข้าใจกัน มีความรู้สึกไม่พึงพอใจหรือคับข้องใจที่จะพูดคุยต่อกัน

สมยศ นาวิการ (2540: 772) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความขัดแย้ง คือ การไม่เห็นพ้องที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างระหว่างบุคคลสองคนหรือกลุ่มสองกลุ่ม หรือมากกว่า ภายใต้ความขัดแย้งขององค์การ บุคคล หรือกลุ่มอาจจะขัดขวางเป้าหมายหรืองานระหว่างกัน

Greenberg and Baron (1997 380 อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2550: 9) ได้ให้ความหมายไว้ว่า กระบวนการที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือกลุ่มรับรู้ว่าคุณค่าอื่นหรือกลุ่มอื่นได้ ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งจะส่งผลในทางลบ หรือสร้างความไม่เท่าเทียมกันให้ เกิดขึ้นต่อความต้องการหรือผลประโยชน์ของตน

Nelson and Quick (2001: 350 อ้างถึงใน ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2550: 10) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สถานการณ์ใด ๆ ก็ตามที่ไม่เท่าเทียมกันของเป้าหมาย ทัศนคติ และอารมณ์ หรือพฤติกรรมนำไปสู่ความไม่ลงรอยกัน หรือตรงกันข้ามกันระหว่าง 2 ฝ่ายขึ้นไป

ความขัดแย้ง หมายถึง ปฏิสัมพันธ์โดยตรงระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล องค์การหรือระหว่างประเทศ ตั้งแต่ 2 ฝ่าย หรือมากกว่านั้น ซึ่งตั้งอยู่บนผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย โดยฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพยายามที่จะป้องกันหรือบีบบังคับเพื่อผลบางอย่าง ในขณะที่ฝ่ายหนึ่งพยายามต่อต้าน ความขัดแย้งเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ ทั้งนี้เป็นคำพูด หรือไม่ได้เป็นคำพูด แสดงออก โดยพยายามขัดขวางบีบบังคับทำอันตราย ต่อต้านหรือโดยการแกล้งผิดฝ่ายตรงข้าม (<http://digitalcollect.lib.buu.ac.th/dcms/files/52930263/chapter2.pdf>)

แนวคิดเรื่องความขัดแย้งและความรุนแรง ความหมายของ ความขัดแย้ง ในทัศนะของนักวิชาการไทย ชูเกียรติ แถวปัด ระบุว่าไว้ว่า คำว่า ความขัดแย้ง ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Conflict ซึ่งมีศัพท์จากภาษาละตินว่า Confligere แปลว่า การต่อสู้ การทำสงคราม ความพยายามที่จะเป็นเจ้าของการเผชิญหน้าเพื่อมุ่งร้าย การกระทำที่ไปด้วยกันไม่ได้ คือ มีลักษณะตรงกันข้าม คือ การไม่ถูกกันเมื่อบุคคลมีความคิด ความสนใจ ความต้องการ หรือการกระทำที่ไม่เหมือนกัน

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ระบุในงานวิชาการของตนว่า ความขัดแย้ง หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายหรือวิธีการ หรือทั้งสองอย่าง แต่เป็นการพึงพาอาศัยในการลบบอาจจะกล่าวอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า ความขัดแย้ง หมายถึง การที่แต่ละฝ่ายไปด้วยกันไม่ได้ในเรื่องเกี่ยวข้องกับความต้องการไม่ว่าจะเป็นความต้องการจริง หรือศักยภาพที่จะเกิดตามต้องการ (<https://www.matichon.co.th/news/333647>)

ฉะนั้น จะเห็นได้ว่า ความขัดแย้งเป็นความรู้สึกหรือปฏิกิริยาของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความคิดเห็น ค่านิยม และเป้าหมายไม่เป็นไปในทางเดียวกัน รวมทั้งการต่อสู้เพื่อทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด หรือการที่ฝ่ายหนึ่งรุกล้ำหรือขัดขวางการกระทำอีกฝ่ายเพื่อให้เป็นเป้าหมายของตนบรรลุผล ซึ่งเป็นปฏิกิริยาในการทางลบ ความขัดแย้งอาจเป็นการส่งเสริมการปฏิบัติงานในองค์กร ควรจะมีการบริหารความขัดแย้งในเกิดผลดีที่สุด ความขัดแย้งอาจจะมีประโยชน์หรืออาจมีโทษขึ้นอยู่กับวิธีการบริหารในองค์กรที่ดี การมี

ความขัดแย้งในระดับที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยกระตุ้นแรงจูงใจในคนปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความขัดแย้งเป็นส่วนหนึ่งในองค์กร ความขัดแย้งเป็นของดีเพราะจะช่วยกระตุ้นให้คนพยายามหาทางแก้ปัญหาหลายอย่าง ที่ส่งผลต่อการทำงานของคน ปัจจัยเหล่านี้ผู้บริหารไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

องค์ประกอบของความขัดแย้ง ความขัดแย้งสามารถจำแนกออกได้เป็นสามองค์ประกอบด้วยกัน คือ ตัวบุคคล เนื้อหา และการปฏิสัมพันธ์

1. ตัวบุคคล เป็นองค์ประกอบแรก ซึ่งหมายถึง ทุกฝ่ายในสถานการณ์ความขัดแย้ง โดยบุคคลหนึ่งนั้นมีทั้งพฤติกรรมและทัศนคติ การรับรู้ (Perception) ทัศนคติต่าง ๆ เป็นเครื่องชี้พฤติกรรม เป็นที่มาของพฤติกรรม ดังนั้น การจะทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคลใด จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก ซึ่งเป็นแรงผลักดันที่ทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ เสียก่อน ทัศนคติ ความเชื่อ อารมณ์ ความรู้สึก การรับรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม และวัฒนธรรมส่งผลต่อกันและกัน มีความเกี่ยวเนื่องกัน ร้อยรัดกันเป็นมุมมองต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัวของแต่ละคนบุคคลต่าง ๆ โดยการตีความสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งมักจะได้รับอิทธิพลจากประสบการณ์ในอดีต และอารมณ์ความรู้สึก เช่น ความกลัว ความโกรธ ความเกลียดชัง หรือความรัก ซึ่งเมื่อผ่านการตีความแล้ว บุคคลมักจะตัดสินใจ สิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นออกมาในรูปของความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่เป็นบวกหรือลบ เช่น การตัดสินใจว่าคนนี้ ดีหรือไม่ดี ถูกหรือผิด เป็นต้น และสุดท้ายก็จะแสดงออกมาในรูปของพฤติกรรม เช่น การให้ความเคารพ ดูถูกหรือผิดการกล่าวร้าย

2. การปฏิสัมพันธ์ ซึ่งเมื่อความขัดแย้งขึ้นแล้ว คู่ขัดแย้งต้องมีการปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง ซึ่งความสัมพันธ์นี้อาจจะพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น คือ เกิดความไว้วางใจกันมากขึ้น หรือในทางที่เลวลง คือ ความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ไม่ต้องกันร่วมมือกันได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่พฤติกรรมของคู่ขัดแย้งเป็นสำคัญ แบบแผนพฤติกรรมที่คู่ขัดแย้งมีต่อกันและกันจะเป็นตัวกำหนดความรุนแรงของความขัดแย้งและความสัมพันธ์ระหว่างกัน และแบบแผนนั้น ๆ มักจะคงตัว ซ้ำรอยไม่สูญหายไป (Perpetuate) เช่น ถ้าทั้งสองฝ่ายทำร้ายกันและกันพฤติกรรมทำร้ายกันนี้ก็ดำเนินต่อไปเรื่อย ๆ จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งจะยุติ และเดินออกจากแบบแผนพฤติกรรมนั้น ๆ อันจะทำให้ทิศทาง (Momentum) ของความขัดแย้งเปลี่ยนไปในทางที่สร้างสรรค์ขึ้นได้

3. เนื้อหา องค์ประกอบสุดท้าย คือ เนื้อหาทุกประเด็นที่ขัดแย้งกัน จะมีเนื้อหาที่มากมาย หลากหลาย เนื้อหาซึ่งสะท้อนความจริงที่ว่า สังคมมนุษย์มีความแตกต่างหลากหลาย ตั้งแต่เรื่องส่วนตัว ครอบครัว การทำงาน ความยากจน เศรษฐกิจสิ่งแวดล้อม สังคม นโยบายสาธารณะและการเมือง

อย่างไรก็ตามในทุก ๆ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อาจจะไม่สำคัญเท่ากับอารมณ์และความรู้สึกการถกเถียงกันในเรื่องเนื้อหาสาระมักจะตกลงกันไม่ได้ หรือตกลงกันได้ยากกว่าที่ควรจะเป็น ถ้าอารมณ์และความรู้สึกของคู่ขัดแย้งไม่ได้รับการพิจารณาเท่าที่ควร สถานการณ์เช่นนี้จัดเป็นสถานการณ์

ที่ “อารมณ์อยู่เหนือเหตุผล” ซึ่งในทางกลับกัน หลายครั้งที่ปัญหาต่าง ๆ มักจะได้รับการพิจารณาแก้ไขไปได้อย่างไม่ยากเย็นนัก ถ้าคู่ขัดแย้งมีความคุ้นเคย หรือมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเป็นพื้นฐาน (peace.mahidol.ac.th/th/doc_powerpoint/Peace%20Theory_Permsak.pdf)

2. แนวคิดทางทฤษฎีโยฮัน กัลป์ตุง (Johan Galtung)

โยฮัน กัลป์ตุง (Johan Galtung) เป็นหนึ่งในผู้เริ่มศึกษาด้านความขัดแย้ง ได้คิดโมเดลในการวิเคราะห์ความขัดแย้งเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง (Conflict) ความรุนแรง (Violence) และสันติภาพ (Peace)

กัลป์ตุง กล่าวว่า ทางออกของความขัดแย้งไม่ใช่เรื่องของความเสมอภาค ไม่ใช่เรื่องของความสัมพันธ์หรือจิตวิทยาเพียงอย่างเดียว แต่เราต้องเข้าใจถึงความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structure Violence) และรากเหง้าของความรุนแรง (Culture Violence) เกาตุงได้เสนอโมเดลความขัดแย้งที่ครอบคลุมทั้งความขัดแย้งที่คู่กรณีมีความเสมอภาคและไม่เสมอภาค ซึ่ง กัลป์ตุง ระบุว่า ความขัดแย้งมีรูปแบบเป็นสามเหลี่ยม ที่ประกอบด้วย

1. ความแตกต่าง (Contradiction)
2. ทศนคติ (Attitude)
3. พฤติกรรม (Behavior)

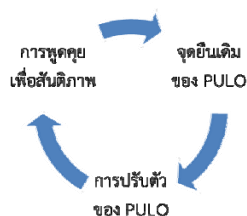
คำว่า Contradiction คือ สภาพความขัดแย้งที่เด่นชัด คู่ขัดแย้งต่างมีเป้าหมายที่ไม่ตรงกันอย่างเด่นชัด หรือไม่สามารถไปกันได้ กล่าวคือ ความไม่สอดคล้องของค่านิยมทางสังคม (Social Value) และโครงสร้างสังคม (Social Structure) ในความขัดแย้งที่เสมอภาค (Symmetric Conflict) ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างคู่ขัดแย้งเป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ สำหรับความขัดแย้งที่ไม่เสมอภาค (Asymmetric Conflict) ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคู่ขัดแย้งและต้องการที่ไม่เหมือนกัน

ส่วน Attitude ในที่นี้หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ การรับรู้ สิ่งที่คู่ขัดแย้งมองเห็นและกัน ตลอดจนความเข้าใจผิด การตีความต่อกัน และภายในกลุ่มของตนเอง ทศนคติมีทั้งในแง่บวกและแง่ลบ แต่คู่ขัดแย้งที่มีความรุนแรงมีแนวโน้มที่จะสร้างการตัดสินแบบเหมารวม (Stereotypes) ซึ่งกันและกัน และทัศนคติต่าง ๆ มักเกิดภายใต้การครอบงำของอารมณ์ความรู้สึก ความหวาดกลัว ความโกรธแค้น ความขมขื่น และความอาฆาตเกลียดชัง เพราะฉะนั้นทัศนคติ ประกอบด้วย ความรู้สึก ความเชื่อ และความต้องการ

สุดท้ายคำว่า Behavior จะหมายรวมถึง พฤติกรรมความร่วมมือ (Cooperative) และการบีบบังคับ (Coercion) คือ ทำที่แสดงออกที่ปรองดองและต่อต้านนั่นเอง

ความขัดแย้งที่มีความรุนแรง (Violence Conflict) มีลักษณะ คือ เป็นการคุกคาม ชูเชื้อ (Threat) และมีการบีบบังคับ และทำลายล้าง แนวทางความขัดแย้งมีลักษณะ ภาวะตึงเครียด ความขัดแย้งเป็นกระบวนการที่มีพลวัต (Dynamic Process) ที่โครงสร้าง ทศนคติ และพฤติกรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง และสามสิ่งที่มีอิทธิพลถึงกันและกัน เพราะฉะนั้นการยุติความขัดแย้ง จะต้องใช้เครื่องมือที่เป็นพลวัต ที่ประกอบด้วย

1. การลดระดับของพฤติกรรมความขัดแย้ง (De-escalation of Conflict Behavior)
2. การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ (Change in Attitude) และ
3. การเปลี่ยนสภาพความสัมพันธ์ (A Transformation of Relationships)

ภาพที่ 1 การพูดคุย จุดยืน และการปรับตัว (เปลี่ยนแปลง)

โยฮัน กัลป์ตุง ระบุว่า การที่ไม่เกิดความรุนแรงทางตรง ไม่ได้หมายความว่าสันติภาพโดยแยกแยะระหว่าง 3 ความรุนแรงออกจากกันได้แก่

1. Direct Violence คือ ความรุนแรงทางตรง เช่น คนถูกฆ่า วางระเบิด โดนยิง โดนแทง หรือความพิการอันเนื่องมาจากโดนกับระเบิด เป็นต้น ดังนั้นความรุนแรงทางตรงนั้นเป็นความรุนแรงที่มีผลในเชิงการทำร้ายร่างกาย และมีผู้กระทำเป็นที่มาของความรุนแรง

2. Structured Violence ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง คือ การที่คนตายหรือการดำเนินชีวิตถูกขัดขวางเนื่องจากความยากจน การขาดการพัฒนา ว่างงาน ไม่ได้รับการศึกษาอันนำมาซึ่งการจ้างงาน ดังนั้นความรุนแรงเชิงโครงสร้างเกี่ยวข้องกับนโยบาย กฎหมาย กลไกรัฐ กลไกตลาด กลไกระหว่างประเทศที่ทำให้ประชาชนทุกข์ยากเดือดร้อนในการทำมาหากิน การใช้ทรัพยากร การอ้างอัตลักษณ์ของตนเอง เกิดปัญหาหนี้สิน ปัญหาความยากจน ปัญหาขาดสวัสดิการทางสังคม หรือส่งผลให้ความรุนแรงทางตรงตามมา

3. Cultured Violence คือ ความรุนแรงเชิงวัฒนธรรม คือ สภาวะทางวัฒนธรรมที่ทำให้ความรุนแรงทางตรงและความรุนแรงเชิงโครงสร้างดำเนินไปโดยความชอบธรรมหรือถูกมองว่าเป็นสภาวะปกติ โดยที่ผู้คนไม่ตั้งคำถามหรือสงสัยว่าวิธีคิด การกระทำและผลที่เกิดขึ้นต่อผู้คนที่เป็นเห็อนั้นเป็นสิ่งที่ไม่ชอบธรรม ตัวอย่างของความรุนแรงทางวัฒนธรรม คือ อคติทางชาติพันธ์ ศาสนา

วัฒนธรรม วิธีคิดที่มองฝ่ายตรงข้ามไม่ใช่คน หรือลดทอนความเป็นคนของฝ่ายตรงข้าม หรือมองคนเป็นวัตถุ ทำให้เกิดภาวะเพิกเฉย ไม่ร้อใจกับคนในสังคมที่ตกทุกข์ได้ยาก หรือยิ่งร้ายไปกว่านั้น คือ ความต้องการของสังคมที่สนับสนุนให้รัฐใช้ความรุนแรงกับคนที่ถูกมองว่าเป็นอื่นหรือเป็นศัตรู

โยฮัน กัลป์ตุง (Johon Galtung) ยังกล่าวอีกว่า สันติภาพนั้นมีทั้งเชิงบวก และเชิงลบ สันติภาพเชิงลบ คือ จุดสิ้นสุด ของความรุนแรงทางตรง ส่วนสันติภาพเชิงบวก คือ การเอาชนะก้าวผ่าน ความรุนแรงเชิงโครงสร้าง และความรุนแรงทางวัฒนธรรม ฉะนั้นหากความรุนแรงเชิงโครงสร้างและ ความรุนแรงทางตรงไม่เกิดขึ้น ก็ถือเป็นการสิ้นสุดของความรุนแรงทางตรง แต่ไม่นำมาซึ่งสันติภาพ อย่างถาวร เพราะโครงสร้างหลักยังนำไปสู่ความรุนแรงทางตรงที่เกิดขึ้นก่อนหน้าอีกด้วย เพราะมันยัง อยู่ ฉะนั้นความรุนแรงทางตรงจึงสามารถไหลกลับมามีได้ตลอดเวลา (เอกสารประกอบการศึกษารายวิชาการจัดการความขัดแย้ง)

3. แนวคิดทางทฤษฎีพัฒนามาจากแนวคิด Lederach

Lederach (1997) นั้นคือ พีระมิดการนำ: ตัวแสดงและแนวทางการทำงาน

นอกจากนี้ เพื่อที่จะมองเห็นบทบาทของผู้คนสามัญในกระบวนการสร้างสันติภาพ เลอเดอร์ค ยังได้ชี้ให้เห็นถึงวิธีการที่จะเข้าใจกระบวนการสร้างสันติภาพว่าไม่จำเป็นต้องที่จะต้อง ถูกกำหนดมาจากข้างบน (top down approach) หากแต่สามารถเป็นการสร้างมาจากข้างล่าง (bottom up approach) ได้ด้วยเช่นกัน การพิจารณาถึงมุมมองในภาพรวมชนิดอย่างหลังนี้จำเป็นต้องเข้าใจ โครงสร้างที่ประชากรทั้งหมดในสังคมหนึ่งๆ จะเกี่ยวโยงในความขัดแย้งชนิดติดอาวุธภายในประเทศ

Lederach (เลอเดอร์ค) ให้ภาพโครงสร้างที่อธิบายทั้งชนิดของตัวแสดงและแนวทางที่ตัว แสดงดังกล่าวจะทำการในการสร้างสันติภาพโดยผ่านแผนภาพพีระมิดในแผนภาพที่ 1 (Lederach, 1997) ความขัดแย้ง (conflict resolution) トラバトที่มนุษย์ยังคงมีความแตกต่างก็ย่อมเกิดความขัดแย้งในแง่ ต่างๆ ได้อย่างเสมอ แต่สิ่งที่เป็นไปได้ คือ การเปลี่ยนแปลงความขัดแย้ง (Conflict Trans Formation) ใน **ขั้นแรก** ซึ่งอยู่ในส่วนยอดของพีระมิด ตัวแสดงหลัก จะได้แก่ ผู้นำที่มีบทบาทอย่างชัดเจนในวิกฤตการณ์ ความขัดแย้ง ไม่ว่าจะป็นระดับนำของฝ่ายของทางการหรือฝ่ายต่อต้าน ในระดับขั้นนี้จะมีตัวแสดงเพียง จำนวนไม่มากนัก แต่ไม่ว่าจะอยู่ในฝ่ายใด พวกเขาต่างตระหนักว่าตนมีอำนาจในการตัดสินใจที่สามารถ นำพาความขัดแย้งไปยังจุดต่างๆ ด้วยฐานรองรับที่มีความชอบธรรมในฐานะตัวแทนของฝ่ายที่ขัดแย้งกัน

ภาพที่ 2 สามเหลี่ยมกระบวนการแนวทางการสร้างสันติภาพ (ที่มา: DSW, 2012)

แต่กระนั้น สถานภาพและตำแหน่งของพวกเขาถือได้ว่าเป็นข้อจำกัดสำคัญ เพราะผู้นำในชั้นนี้มักมีแรงกดดันนานาประการห้อมล้อมอยู่มากเสียจนกระทั่งว่าไม่สามารถจะยอมรับหรือเรียกร้องข้อเสนอที่เป็นผลบวกต่อกระบวนการสันติภาพได้โดยง่ายนัก

ในขณะที่ภาวะผู้นำใน**ชั้นที่สอง** แตกต่างออกไป พวกเขาอาจเป็นคนที่ไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องหรือถูกควบคุมโดยโครงสร้างอำนาจของรัฐหรือในฝ่ายขบวนการเคลื่อนไหวต่อต้านเลยก็ได้ หากแต่มีฐานะหลากหลายในพื้นที่ความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นผู้คนที่ได้รับการนับหน้าถือตาในแวดวงต่างๆ อาทิ เช่น การศึกษา สาธารณสุข ธุรกิจ การเกษตร เป็นต้น หรืออาจเป็นกลุ่มเครือข่ายหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับศาสนา วิชาการ หรือองค์กรสาธารณกุศลเพื่อมนุษยธรรม ซึ่งหลอมรวมเอาผู้คนที่มิพบทบาท

ในด้านต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน หรือในอีกกรณีอาจเป็นกลุ่มที่รวมตัวกันบนฐานของอัตลักษณ์ร่วมบางอย่าง ที่มีนัยสำคัญต่อความขัดแย้งนั้นๆ ในอีกแห่งหนึ่งผู้นำจากกลุ่มทำนองนี้จะทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างผู้คนในกลุ่มชาติพันธุ์นั้นๆ พวกเขาอาจได้รับการเคารพนับถือจากผู้คนในพื้นที่ และเป็นที่ยอมรับโดยคนนอกพื้นที่

ลักษณะสำคัญของผู้นำในระดับชั้นกลางเช่นนี้ อาจได้แก่ การที่มีสายสัมพันธ์ทั้งต่อผู้นำในระดับชั้นแรก (ยอดปิรามิด) และผู้นำในระดับชั้นรากหญ้า (ฐานปิรามิด) อำนาจของพวกเขาไม่ได้วางอยู่บนฐานของอำนาจทางการเมืองหรืออำนาจทางการเมือง หากแต่สถานะและอำนาจต่อรองของพวกเขาไม่ได้วางอยู่บนความสัมพันธ์ที่ดำรงอยู่กับผู้คน ในขณะเดียวกันก็มีขีดความสามารถที่จะสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ตัดข้ามอัตลักษณ์ที่ความขัดแย้งปริศนิกอยู่แต่เดิมได้ง่ายกว่า ตำแหน่งแห่งที่และบทบาทของพวกเขาไม่จำเป็นต้องขึ้นอยู่กับกรณีสถานะทางสังคมที่สำคัญและความมีชื่อเสียงเหมือนผู้นำในระดับชั้นแรก ด้วยจุดนี้เองที่ทำให้การทำงานในพื้นที่ความขัดแย้งของพวกเขาค่อนข้างยืดหยุ่นมากกว่า

สำหรับ**ขั้นสุดท้าย** อันเป็นฐานของปิรามิด Lederach (เลอเดอร์ค) ซึ่งให้เห็นว่าผู้นำในระดับรากหญ้านั้นยึดโยงอยู่กับมวลชนที่ตกอยู่ในสภาวะความขัดแย้งที่จำต้องแสวงหาหนทางในการอยู่รอด ในกรณีที่เลวร้ายที่สุด ผู้คนพยายามเอาชีวิตรอดให้ได้วันต่อวัน ผู้นำในระดับนี้จึงมีบทบาทอย่างสำคัญในงานที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันของผู้คน พวกเขาอาจเป็นผู้นำชุมชนในท้องถิ่นนั้นๆ หรือคนทำงานของเอ็นจีโอท้องถิ่น ซึ่งทำงานเกี่ยวกับโครงการช่วยเหลือชาวบ้านในแง่มุมต่างๆ พวกเขาเป็นคนที่รู้เรื่องเกี่ยวกับการเมืองในท้องถิ่นเป็นอย่างดี ทั้งยังอาจรู้จักมักคุ้นกับเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่นและผู้นำของฝ่ายต่อต้านรัฐในระดับท้องถิ่นเป็นอย่างดี และแน่นอนว่าพวกเขาเป็นคนแรกๆ ที่เป็นพยานต่อความรู้สึกเกลียดชังอย่างเข้ากระดูกดำและความเป็นศัตรูที่ก่อตัวขึ้นผู้คนรากหญ้าในชีวิตประจำวัน

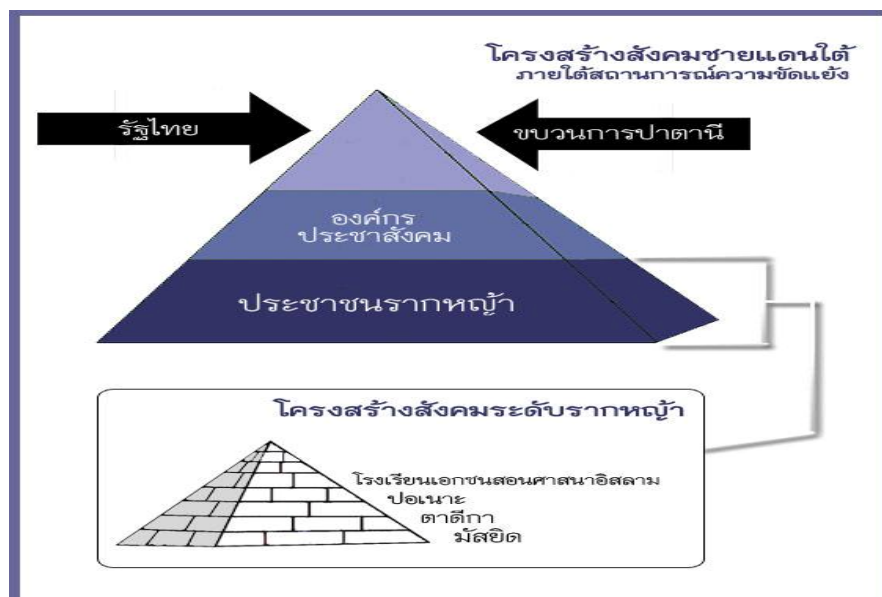
กระบวนการสร้างสันติภาพที่มีผู้นำในระดับชั้นแรกเป็นแกนหลักนั้นเป็นแนวทางในการกำหนดจากบนลงล่างอย่างไม่ต้องสงสัย แต่เลอเดอร์ค กลับเห็นว่ากระบวนการสร้างสันติภาพที่ต้องอาศัยภาวะผู้นำจากระดับชั้นล่างลงไปในนี้อาจมีความสำคัญมากกว่า เมื่อเราพิจารณาแนวทางการสร้างสันติภาพที่ผลักดันจากผู้อยู่ในระดับชั้นตรงกลาง (Middle-Out) ของผู้นำในระดับกลางและแนวทางการสร้างสันติภาพจากล่างขึ้นบนของผู้นำในระดับรากหญ้า หรือจะสรุปความเข้าใจมากขึ้นในการกำหนดตัวแสดงตามทฤษฎี กล่าวคือ

Track 1 คือ ระดับภาคเส้นทางที่เน้นบทบาทของผู้กำหนดนโยบาย หรือภาครัฐบาล ภาคราชการ ภาคการเมือง ที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนในทิศทางที่ดี

Track 2 คือ ภาคส่วนที่ขับเคลื่อนการสร้างกระบวนการเรียนรู้หลากหลายมิติ เป็นการรวมกลุ่มของคนทำงานภาคสังคมด้านต่าง ๆ เช่น องค์กรวิชาการ องค์กรสนับสนุน การศึกษา สุขภาพ ศาสนา ความมั่นคง นักสื่อสารและนักกิจกรรมเพื่อสังคมหรืออาจจะเรียกว่า “ภาคประชาชน” ที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และนำไปขยายผลต่อ

Track 3 เป็นส่วนการปฏิบัติการระดับรากหญ้าในการสร้างความพึงพอใจและสร้างยอมรับในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในกระบวนการสร้างสันติภาพหรือสร้างกระบวนการคิดในมิติ “ผู้นำไฟहारู้ ชุมชนรับรู้ถั่วหน้า กระจายรายได้สู่ชุมชน พัฒนาอย่างยั่งยืน นำความสุขทั้งโลกนี้และโลกหน้า” ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก ถ้าหากระดับยอดปิรามิด เกิดขัดข้อง มีอุปสรรค เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง กระบวนการสร้างสันติภาพสามารถดำเนินต่อไปได้ แสดงตัวแสดงและกลยุทธ์ในช่องทางที่ 1, 2, และ 3

เมื่อกล่าวโดยสรุป แนวทางดังกล่าว ประกอบด้วย 3 ช่องทาง (Track) หลักที่มีตัวแสดงและจุดเน้นแตกต่างกัน ช่องทางที่ 1 (Track I) วางอยู่บนกลยุทธ์การยุติความขัดแย้ง (Conflict Settlement) ที่มุ่งจัดการความขัดแย้งด้วยกำลังอาวุธ (แม้ว่าอาจจะยังไม่ถึงขั้นปลดล็อกเงื่อนไขของรากเหง้าของความขัดแย้งนั้นๆ ทั้งหมด) ซึ่งมีตัวแสดงที่เป็นตัวแทนอย่างเป็นทางการของฝ่ายที่ขัดแย้งกันเข้าไปมีส่วนร่วมหลักปฏิบัติการทั้งหมดจะเริ่มต้นจากความเป็นทางการที่ไม่ได้มีผลบังคับไปสู่การมุ่งให้เกิดการบังคับใช้อย่างได้ผล

ภาพที่ 3 โครงสร้างสังคมจังหวัดชายแดนใต้ภายใต้ สถานการณ์ความขัดแย้ง (ที่มา: DSW, 2012)

ในขณะที่ช่องทางที่ 2 (Tract II) เน้นไปที่กลยุทธ์ของการแก้ไขความขัดแย้ง (Conflict Resolution) ที่เน้นเปลี่ยนแปลงลักษณะความสัมพันธ์ต่างๆ ในความขัดแย้ง และหวังผลในการขจัดสาเหตุรากเหง้าของความขัดแย้ง ทั้งในแง่ของโครงสร้าง พฤติกรรม และทัศนคติต่อความขัดแย้งนั้นๆ ในขณะที่ตัวแสดงสำคัญจะอยู่ในภาคสังคมที่ไม่มีความเป็นทางการ อาทิ เช่น องค์กรประชาสังคม (หรือ NGO ในความหมายอย่างกว้าง) นักวิชาการ เป็นต้น ปฏิบัติการในช่องทางนี้เป็นเรื่องที่ไม่เป็นทางการมากนัก ทั้งยังไม่มีผลผูกพันบังคับ หากแต่มุ่งเน้นไปที่การอำนวยความสะดวกให้กับกระบวนการสันติภาพผ่านการสร้างพื้นที่สนทนาหรือประชุมหารือเกี่ยวกับข้อขัดแย้งต่างๆ

แม้จะมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน แต่ช่องทางทั้งสองก็มีจุดที่ซ้อนเหลื่อมและหนุนเสริมซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะในกรณีที่มีการเจรจาในช่องทางแรกประสบกับความตึงตันด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง การใช้พื้นที่ของช่องทางที่สองผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีผู้คนเข้าร่วมหลากหลายนั้นไม่เพียงแต่จะทำให้กระบวนการพูดคุยมีความต่อเนื่องแล้ว ยังอาจช่วยให้การเจรจาสามารถเดินหน้าได้ต่อด้วยเช่นกัน

แต่ถึงกระนั้น ประสบการณ์ในกรณีความขัดแย้งหลายปีที่ผ่านมาสะท้อนบทเรียนว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีผู้เข้าไปมีส่วนร่วมต่อกระบวนการสันติภาพให้มากที่สุดราบเท่าที่ความขัดแย้งยิ่งขยายตัวไปมากเท่านั้น แนวคิดเกี่ยวกับช่องทางที่สาม (Tract III) ก็ก่อตัวขึ้น โดยเน้นไปยังการมีส่วนร่วมของประชาชนรากหญ้า และปฏิบัติการที่เผชิญหน้ากับปัญหาที่ผู้คนต้องประสบท่ามกลางระหว่างที่ความขัดแย้งดำรงอยู่ ไม่ว่าจะเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในทักษะด้านต่างๆ ต่อชาวบ้านรากหญ้า งานเยียวยา การรณรงค์ต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน และงานพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นต้น (มูฮัมมัดอายุบ ปาทานและคณะ, 2554-2555: 10, 14)

4. เหตุการณ์สำคัญ ๆ ในประวัติศาสตร์ปาตานี

ลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ๆ ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ที่ได้รับผลกระทบหลาย ๆ ด้าน ในลักษณะการมองคนละมุมและการพัฒนาการไปสู่ความขัดแย้ง ซึ่งก็ได้มีการต่อสู้และใช้ความรุนแรงในการใช้อาวุธทุกรูปแบบ โดยได้รวบรวมจากงานเขียนจากนักประวัติศาสตร์ ซึ่งในแต่ละช่วงเวลานั้นมีเหตุการณ์สร้างความรุนแรง ยืดเยื้อมายาวนาน โดยในแต่ละช่วงเวลาได้มีการพัฒนากระบวนการต่อสู้ด้วยเหตุการณ์เป็นตัวกระตุ้นก่อให้เกิดความคิดต่างจากรัฐหลายระดับ และสะท้อนปัญหาข้อเท็จจริงบางประการ พอที่จะสรุปออกเป็นช่วงระยะเวลา ดังนี้

ปี พ.ศ.2329 (1786) ปัตตานีพ่ายแพ้ต่อสยามโดนตีแตก อธิปไตยของปาตานี ตกอยู่ภายใต้อำนาจสยาม หลังพ่ายแพ้สงครามในสมัยสุลต่านมูฮัมหมัด สยามให้ปาตานีอยู่ในความควบคุมดูแลของเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ขุนนางปาตานีเป็นหลานของราชาปือแนปาแด “เชื่อว่า เติงกูลามิเด็น”

ได้รับการแต่งตั้งจากสยามให้เป็นเจ้าเมืองปัตตานี ซึ่งจะต้องส่งดอกไม้เงินดอกไม้ทองทุก ๆ สามปี ซึ่งเป็นการแสดงความจงรักภักดี (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮฺ.ลออแมน ซูฮัยมียี อัสมาแอะ, 2556: 171)

การผนวกรัฐปัตตานีเป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรสยาม (พ.ศ.2351) หลังจากรัชกาลที่ 1 ขยายอำนาจมาเหนือสุลต่านและเจ้าเมืองท้องถิ่น มีการแข็งขันต่อต้านอำนาจครอบงำของสยามเป็นระยะๆ ตั้งแต่สมัยสุลต่านมูหัมมัด (พ.ศ. 2329) ติงกู ลามิตดิน (พ.ศ. 2334) และดาโต๊ะ ปิงกาลัน (พ.ศ.2351) ภายหลังสงครามครั้งที่สามนี้ สยามปรับโครงสร้างการปกครองเมืองปัตตานี แบ่งแยกเป็น 7 หัวเมือง คือ ปัตตานี ยะลา ยะหริ่ง ะแงะ รำหมัน สายบุรี และหนองจิก ขึ้นกับสงขลา ทั้งยังกวาดต้อนผู้คนและทรัพยากรเข้าไปในกรุงเทพฯ และหัวเมือง เพื่อไม่ให้หัวเมืองมลายู ก่อการแข็งเมืองได้อีก เจ้าเมืองในแต่ละเมืองได้รับการแต่งตั้งโดยตรงจากรัฐสยามในกรุงเทพฯ มีการย้ายชาวไทยพุทธเข้าไปอยู่ในเจ็ดหัวเมืองเหล่านี้ เพื่อสร้างสมดุลอำนาจในเชิงเชื้อชาติ และป้องกันการคุกคามจากชาวพื้นเมืองที่ไม่พอใจ ซึ่งเกิดความขัดแย้งระหว่างประชาชนใน 7 หัวเมืองกับรัฐสยามเป็นระยะ ๆ เจ้าเมืองบางคนได้แอบสะสมอาวุธและผู้คนไว้เพื่อก่อการแข็งขันกับรัฐสยาม ในสมัยรัชกาลที่ 3 เองก็เกิดสงครามกอบกู้เอกราชปัตตานีขึ้นอีกในไทรบุรี เมื่อ พ.ศ. 2374-2375 ก่อนจะขยายไปยังหัวเมืองทั้งเจ็ด หลังสงครามรัฐสยามได้ใช้นโยบายแบ่งแยกแล้วปกครอง แบ่งเคดาห์ (ไทรบุรี) ออกเป็น 4 เขต คือ เปอร์ลิส สตุล ไทรบุรี และกะบังปาสุ ให้แต่ละเขตปกครองตนเอง แต่ให้ขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช หัวเมือง มลายู จึงอ่อนแอลง (อิมรอน มะลูลิม, 2538: 54-55)

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2444) ได้เปลี่ยนระบบการปกครองจากระบบหัวเมืองประเทศราช 7 มาเป็นระบบ มณฑลเทศาภิบาล ออกข้อบังคับที่เรียกว่า “กฎข้อบังคับสำหรับปกครองบริเวณเจ็ดหัวเมือง ร.ศ.120” กำหนดวิธีการปกครองและตำแหน่งหน้าที่ราชการในหัวเมืองทั้งเจ็ดให้มีหน่วยบริหารของตัวเองที่เรียกว่า มณฑล มีผู้ปกครองมณฑลตามคำสั่งจากกรุงเทพฯ หรือเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ยกเลิกความเป็นอิสระและอำนาจปกครองหัวเมืองท้องถิ่นของบรรดาเจ้าเมือง เจ้าเมืองต่าง ๆ จึงไม่พอใจ พวกกันคัดค้านการกำหนดอาณาเขตที่สยามอธิบายว่าเพื่อไม่ให้ถูกรุกรานจากต่างชาติว่าเป็นการตัดขาดจากโลกของมลายูมุสลิม และหมายถึง การสูญเสียดินแดน สูญเสียอำนาจการปกครอง ถูกบังคับให้เป็นดินแดนของสยาม แม้จะมีการร้องทุกข์ต่อกงสุลอังกฤษที่สิงคโปร์ เพื่อให้เข้ามาช่วยแทรกแซงยับยั้ง แต่ไม่เป็นผล ในปีต่อมา (พ.ศ. 2445) สยามได้ออกกฎบังคับให้ใช้ระบบการปกครองแบบใหม่ มีการเก็บภาษีอากร แต่บรรดาหัวเมืองทั้ง 7 พวกกันปฏิเสธ พระยาศรีวิชัยภักดีหรือติงกูอับดุลกอเดร์ เจ้าเมืองปัตตานีมลายูมุสลิมคนสุดท้ายที่ปกครองปัตตานี ถูกจับลอบดัดในข้อหาพยายามก่อกบฏ ถูกส่งไปคุมขังที่พิษณุโลก จนถึงปี พ.ศ. 2448 ก่อนจะไปอยู่รัฐกลันตัน มาเลเซียในที่สุด ในสมัยรัชกาลที่ 6 มีการแบ่งอาณาเขตการปกครองภาคใต้ใหม่ (พ.ศ. 2450) โดยการปรับ 7 หัวเมืองให้เหลือเพียง 4 หัวเมือง คือ ปัตตานี ยะลา สายบุรี และะแงะ รวมอยู่ในเขตมณฑลหนึ่ง มีการยกเลิกเมืองสายบุรี ในพ.ศ. 2475 จนกระทั่ง พ.ศ. 2476 ก็มีประกาศจัดระเบียบราชการบริหาร ยกเลิกการตั้งเจ้าเมือง แต่งตั้งผู้นำ

ท้องถิ่นจากกระทรวงมหาดไทย มณฑลปัตตานีจึงแบ่งออกเป็น 3 จังหวัด คือ ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ถึงปัจจุบันในระหว่างช่วงเปลี่ยนผ่านเหล่านี้ เกิดเหตุการณ์ต่อต้านการครอบงำของรัฐสยามหลายลักษณะด้วยกัน ตั้งแต่การต่อต้านขัดขืนเจียบ ๆ ไปจนถึงการก่อการไม่สงบขึ้นในที่ต่าง ๆ เช่น การไม่ยอมเสียภาษีให้กับรัฐบาลที่ไม่ใช่มุสลิมเนื่องจากเชื่อว่าเป็นเรื่องฮาราม (ถูกสั่งห้าม) การเผาที่ทำกรัฐบาล ใน พ.ศ. 2453 กรณีกบฏฮัจญีบูลา พ.ศ. 2454 การเผาที่ว่ากรอำเภอยะลา พ.ศ. 2463 และการประท้วงไม่ยอมจ่ายภาษีที่ดินที่บ้านน้ำใส จ.ปัตตานี ในพ.ศ. 2465 เป็นต้น (บทความ ความรุนแรงและความตาย ภายใต้นโยบายรัฐ: กรณีสามจังหวัดชายแดนภาคใต้: กฤตยา อาชวนิจกุล กุลภา วจนสาระ และทศย์รัตน์ เสี่ยงตั้ง)

ปี พ.ศ.2452 (1909) สนธิสัญญาแองโกล-สยาม (Anglo-Siam) ที่จัดทำขึ้นระหว่าง อังกฤษ และไทย เมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2542 (ค.ศ.1990) ได้ส่งผลให้ดินแดนมลายูบนคาบสมุทระต้อง ถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน สนธิสัญญานี้จัดทำขึ้นแค่ 2 ฝ่าย โดยที่ไม่มีการตกลงหารือกับเจ้านครรัฐมลายู ต่างๆ วันลงนามสนธิสัญญากรุงเทพหรือสนธิสัญญาแองโกลสยาม 1909 (Anglo-Siamese treaty 1909) ที่มีการลงนามในวันที่ 10 มีนาคม พ.ศ.2452 (1909) การลงนามสนธิสัญญากรุงเทพหรือสนธิสัญญา แองโกลสยาม 1909 (Anglo-Siamese Treaty 1909) นั้นเป็นเป็นข้อตกลงปักปันเขตแดนระหว่าง อังกฤษกับสยาม โดยมีการลงนามกันระหว่าง หม่อมราชวงศ์ ทิววงศ์ วโรปกรณ รัฐมนตรีต่างประเทศ สยาม, เจนเซิล เวสเตนการ์ด (Jensle Westengard) เป็นผู้แทนฝ่ายสยามกับ ราล์ฟ พาเกต (Ralph Paget) ผู้สำเร็จราชการในมลายูของอังกฤษ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. เมืองมลายู เคตะห์ กลันตัน เปอร์ลิส ตรังกานู เกะลังกาวิและบางส่วนของรามัน-ระแงะ ให้มอบคืนแก่รัฐบาลอังกฤษ
2. บันทึกที่เคยลงนามกันระหว่างอังกฤษ-สยาม เมื่อ 6 เมษายน 1897 ให้ถือเป็นข้อตกลงลับต่อไป
3. สยามจะไม่มอบดินแดนใดๆ ให้แก่มหาอำนาจใดตามที่ได้ตกลงกันไว้ในสัญญาตามข้อ 2
4. สยามสัญญาว่า จะให้ความยุติธรรมแก่พลเมืองชาวอังกฤษในสยาม ตลอดจนการรักษาความปลอดภัยแก่ตุลาการและที่ปรึกษาด้านกฎหมายที่เป็นชาวยุโรป หากจำเป็นจะต้องมีที่ดินไว้และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับชาวอังกฤษที่อยู่ในสยาม
5. รัฐมลายูของอังกฤษ จะรับผิดชอบในปัญหาหนี้สินที่หากจะมีอยู่ของเมืองมลายูที่มอบให้อังกฤษ รวมทั้งเงินกู้ต่างๆ และงานก่อสร้างทางรถไฟสายใต้ของสยาม
6. อังกฤษสัญญาว่าจะไม่เข้ายุ่งเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองในดินแดนที่มอบให้กับสยาม เช่น สตูล และปาตานี

ผลของสนธิสัญญานี้ส่งผลดีให้กับรัฐมลายูที่อยู่ภายใต้การปกครองของอังกฤษ ซึ่งต่อมาได้รับเอกราช ส่วนปัตตานีเป็นรัฐมลายูรัฐเดียวจาก 12 รัฐที่ต้องอยู่ภายใต้สยาม จึงเกิดกลุ่มแบ่งแยกดินแดนกลุ่มต่างๆ ในเวลาต่อมา สำหรับที่มานั้น ในอดีตแผ่นดินมลายูบนคาบสมุทรมันครอบคลุมถึงบริเวณคอคอดกระในปัจจุบันได้กลายเป็นอาณาเขตส่วนหนึ่งของประเทศไทย และพม่า ประชากรรัฐปัตตานีใช้ภาษามลายูถิ่นกลันตัน (ยาวิ) ในการสื่อสาร ในขณะที่ชาวมลายูในบริเวณสโตน (สตูล) ไปถึงรูนดุง (ระนอง) และเกาะคูวา (Kawthong) ในพม่า สื่อสารกันโดยใช้ภาษามลายูถิ่นคล้ายกับของเคดาห์ ชาวมลายูที่อาศัยในบริเวณดังกล่าวไม่ใช่เป็นผู้อพยพ แต่กลับกันพวกเขาเหล่านั้นเป็นผู้สืบทอดจากบรรพบุรุษ ตั้งแต่สมัยอาณาจักรลังกาสุกะและศรีวิชัย ในฐานะชาวพื้นเมืองดั้งเดิมที่อาศัยอยู่บนแผ่นดินนี้มาอย่างช้านาน พรมแดนอาณาเขตระหว่างดินแดนมลายูกับสยามนั้น ที่จริงแล้วอยู่บริเวณระนอง หลังจากที่อาณาจักรอยุธยาได้ล่มสลายลง อันเนื่องจากถูกพม่าโจมตี ในปี พ.ศ. 2310 (1767) ทำให้ต้องย้ายเมืองหลวงอันเป็นจุดเริ่มต้นของอาณาจักรใหม่ของสยาม นั่นคือ อาณาจักรธนบุรีที่ปกครองโดยสมเด็จพระเจ้าตากสิน กษัตริย์สยามองค์นี้ได้ทำการรุกรานและโจมตีรัฐมลายูต่างๆ ตั้งแต่เมืองลิกอร์ (นครศรีธรรมราช) จาฮายา (ไชยา) รูนดุง (ระนอง) เตอรัง (ตรัง) ไกรบี (กระบี่) บุกิต (ภูเก็ต) เบอดาลุง (พัทลุง) และสิงโกรา (สงขลา) มีเพียงแต่รัฐปัตตานีเท่านั้นที่รอดพ้นจากการถูกโจมตีดังกล่าว อย่างไรก็ตาม ประการสุดท้ายที่ป้องกันการรุกรานของรัฐมลายูแห่งนี้ต้องเผชิญกับการโจมตีจากฝ่ายสยามซ้ำแล้วซ้ำเล่า สนธิสัญญาแองโกล-สยามที่จัดทำขึ้นระหว่างอังกฤษและไทยในปี พ.ศ.2452(1909) ได้ส่งผลให้ดินแดนมลายูบนคาบสมุทรมัน ต้องถูกแบ่งออกเป็นสองส่วน สนธิสัญญานี้จัดทำขึ้นเพียงแค่ 2 ฝ่าย โดยที่ไม่มีการตกลงหารือกับเจ้านครรัฐมลายูต่างๆ เลย ซึ่งต่อมาทำให้รัฐปัตตานี สิงโกรา สโตน ไปถึงบริเวณคอคอดกระได้กลายเป็นจังหวัดหนึ่งของรัฐไทยโดยปริยาย (*อารีฟิน บินจิ อัปดุลลอฮ.ลลอแมน ซูฮัยมีย์ อิลมาแอ, 2556: 253*)

ปี พ.ศ.2475 (1932) เป็นการเปลี่ยนแปลงการปกครองชาตินิยม การสร้างชาติและนโยบายผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม พ.ศ.2482 - 2487 ในความพยายามที่จะสร้างชาติให้มีพื้นฐานอันมั่นคงและคงทนนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องทำการปฏิรูปและสร้างสิ่งใหม่ๆ ในด้านต่าง ๆ ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านวัฒนธรรม ซึ่งแสดงออกถึงความเจริญเติบโตและความงดงาม ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความเจริญก้าวหน้าและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และจริยธรรมของชาติ ก็คือ บรรดากฎหมายประกาศที่รู้จักที่รู้จักกันดีในนามของพระราชบัญญัติ “รัฐนิยม” ให้ใช้ทั่วประเทศตั้งแต่มิถุนายน พ.ศ. 2482 - 2485 รวม 12 ฉบับ ตั้งแต่การเรียกชื่อประเทศ การเปลี่ยนชื่อจากสยามเป็นไทย สัญชาติ การเคารพธงชาติ เพลงชาติ และเพลงสรรเสริญพระบารมี ไปถึงภาษา การแต่งกาย และไปถึงการทำกิจวัตรประจำวัน ฯลฯ ซึ่งล้วนเป็นเงื่อนไขที่นำไปสู่ความขัดแย้ง (*ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ, 2551: 15 16*)

ปี พ.ศ.2488 (1945) เมื่อสงครามโลก ครั้งที่ 2 ยุติ ขบวนการชาตินิยมแบ่งบาน จากการที่ญี่ปุ่นได้ยุติสงครามเอเชียบูรพากับชาติพันธมิตรโดยไม่มีเงื่อนไข เมื่อ 15 สิงหาคม 2488 ทำให้อังกฤษเข้ามาปกครองแหลมมลายูเช่นเดิม และในขณะเดียวกัน ชาวจีนในแหลมมลายูได้จัดตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ แห่งมลายู Communist Party of Malay (CPM) ได้ร่วมรบกับอังกฤษในการต่อต้านญี่ปุ่นตลอดระยะเวลาสงคราม เมื่อสงครามยุติลง อังกฤษประสงค์ให้พรรคคอมมิวนิสต์จีนมอบอาวุธให้อังกฤษ แต่ไม่สามารถตกลงกันได้ อังกฤษและสหพันธรัฐมลายูจึงมีการปราบปรามอย่างรุนแรง ทำให้บรรดาพลพรรค สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ได้หลบหนีจากการปราบปราม หลบตามแนวชายแดนไทย - รัฐเปรัก ในประเทศมาเลเซีย และได้มีตั้งการค่ายขึ้นมา ที่เรียกว่าค่าย “กรม 10” ในดินแดนไทย และได้มีการลงมาหาเสบียงอาหารและโฆษณาประชาสัมพันธ์ชวนเชื่อเพื่อให้การสนับสนุนในการต่อสู้ในเขตบริเวณบ้านดุงชงญอ และชุมชนใกล้เคียงก็ได้รับทราบในวงกว้างในโจรจีนที่รู้จักกันว่า “จีนอ้อป้อม” และที่สำคัญเล่ากันว่าไม่นับถือศาสนาใด ๆ ทำให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการสนับสนุนช่วยเหลือไม่ว่าด้านเสบียง อาหาร และการเข้าร่วมเป็นสมาชิก ทำให้สมาชิกพรรคคอมมิวนิสต์ไม่พอใจ จึงได้เข้าปล้นทรัพย์สินของประชาชน ผู้นำชุมชนได้มีการแจ้งให้ทางการได้รับทราบเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งทางการไม่ได้ให้ความสำคัญ โจรจีนได้มีปฏิบัติการที่รุนแรงอย่างต่อเนื่องประชาชนชาวดุงชงญอ ทำให้ประชาชนได้มีการรวมตัวป้องกันและต่อต้านตามวิถีของชุมชน โดยในขณะนั้นที่เมืองรัฐกลันตันตกภายใต้อังกฤษ มีกลุ่มนักการเมืองที่ต่อต้านอังกฤษได้มีการก่อตั้งองค์กร ชื่อว่า Angkatan Pemuda Islam (API) กลุ่มชาวบ้านดุงชงญอได้มีการปรึกษาหารือและมีการเชื่อมโยงกับองค์กรในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ร่วมกันต่อต้านโจรจีนมลายูขึ้น จนทำให้ทางการไทยได้เข้ามาตรวจสอบสภาพข้อเท็จจริง ทำให้ทางการไทยเข้าใจว่าการเตรียมการก่อกบฏขึ้น จึงได้เข้ามาปราบปราม หลายๆ กรณี และหลาย ๆ เหตุการณ์ที่เกิดการต่อสู้ที่นำไปสู่ความรุนแรง เกิดความสูญเสีย และทำให้ประชาชนได้หลบหนีไปพักพิงในประเทศเพื่อนบ้านจำนวนมาก (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ซูฮัยมียี อิสมาแอล, 2556: 388 393)

จากเหตุการณ์ดุงชงญอ สหพันธรัฐมลายูต่างให้ความสนใจและเป็นปฏิกิริยาต่อรัฐบาลไทยมากขึ้น ทำให้บรรดาเชื้อพระวงศ์ที่เคยปกครองปัตตานี ที่อาศัยในรัฐกลันตันมีการเคลื่อนไหวขึ้น ได้ร่วมก่อตั้งองค์กรขึ้น ชื่อว่า องค์กรสงเคราะห์ชาวมลายูอิสลามปัตตานี (Organisasi Untuk Membantu Ummat Islam Patani) จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้ภาครัฐบาลในสมัยนั้นมีนโยบายออกมาก เช่น ข้าราชการไทยที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 4 จังหวัดภาคใต้ จะต้องรู้และเข้าใจหลักศาสนาอิสลาม รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมของชาวมลายู แต่งตั้งจุฬาราชมนตรี เพื่อทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแก่รัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม วันศุกร์ให้ถือว่าวันหยุดราชการและสิ้นสุดสัปดาห์ใน 4 จังหวัดภาคใต้ จะจัดงบประมาณเพื่อก่อสร้างสุเหร่าประจำจังหวัด เปิดโอกาสให้ใช้ข้อบังคับตามหลักศาสนา ยอมรับการแต่งกาย จัดตั้งองค์กรบริหารกิจการศาสนาในประเทศไทย เปิดโอกาสให้ชาวมุสลิมเข้ารับราชการทหารทุกเหล่าทัพและตำรวจ (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ซูฮัยมียี อิสมาแอล, 2556)

ซึ่งจะเห็นได้ว่าในส่วนกลไกภาครัฐบาลระดับปฏิบัติการในพื้นที่ที่มีความผิดพลาดในการดำเนินการ มีความเป็นอคติต่อชนชาวมลายูมุสลิมเดิมอยู่ แล้วบ่มเพาะความหวาดระแวงระหว่างรัฐกับประชาชนเพิ่ม ในบทความ “มองสถานการณ์ภาคใต้ผ่านแว่นกบฏชวามา” (2547) นิธิ เอียวศรีวงศ์ วิเคราะห์ว่า กรณีดุซงญอ นั้นเป็น กบฏชวามาขนานแท้และดั้งเดิมทีเดียว โดยเริ่มจากชาวบ้านฝึกวิชาคงกระพันชาตรีเพื่อต่อสู้กับโจรจีนมลายู ซึ่งเคยปล้นเสบียงอาหารของชุมชนไป แต่เจ้าหน้าที่รัฐระแวงสงสัยและตรวจตราเข้มงวดมากขึ้น ชาวบ้านไม่พอใจจึงเกิดรบฆ่าฟันกันขึ้น (ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ, 2551)

ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ มองไปยังกบฏดุซงญอ ตามประวัติศาสตร์แล้ว กรณีกบฏดุซงญอ เป็นการต่อสู้ระหว่างรัฐไทยกับชาวบ้านมลายูที่ดุซงญอ จังหวัดนราธิวาส และเป็นครั้งยิ่งใหญ่ที่สุดในสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม ในวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2491 ซึ่งสมัยนั้นมีกรณีความไม่สงบเกิดขึ้นในพื้นที่ และเป็นการต่อสู้กัน แต่ยังมีข้อถกเถียงในตัวเลขสรุปคนเสียชีวิต 400 คน เป็นเจ้าหน้าที่ 40 คน ซึ่งคนไทยรู้จักกันในนามของกบฏดุซงญอ แต่นักประวัติศาสตร์มลายูมุสลิมหรือมาเลเซียเรียกว่า *Kebangkitan* หรือ *เกอร์บังเกตตัน* แปลว่า *การลุกขึ้นสู้* การต่อสู้ดุซงญอ เป็นตัวอย่างอันดีของเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ทั้งหลาย ว่าไม่มีเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นและเป็นเรื่องเป็นราวของมันเองโดด ๆ หากแต่มันจะต้องเกี่ยวพันผูกโยงกับเหตุการณ์อื่น ๆ อีกมากมาย นี่เองที่ทำให้ความหมายคลาสสิกดั้งเดิมของคำว่า “Historia” ซึ่งเฮโรโดตัส เป็นผู้เริ่มใช้ จึงหมายถึง การสืบสวนหรือเจาะหาเข้าไปถึงเรื่องราวในอดีตนอกจากการจัดการหลักฐานข้อมูลหลากหลายแล้ว สิ่งที่น่าประวัติศาสตร์แต่ละยุคสมัยสร้างขึ้นมามีด้วย ก็คือ ความคิดของประวัติศาสตร์นั้น ๆ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้ว ก็คือ การตีความอดีตและเหตุการณ์อดีตนั้นเอง กรณีการต่อสู้ดุซงญอนั้น การตีความของทางราชการหรือประวัติศาสตร์ชาติกระแสหลัก คือ การทำให้เป็นเรื่องของการต่อต้านรัฐไทยของประชาชนชาวมลายูมุสลิมใน 4 จังหวัดภาคใต้ อันได้แก่ ปัตตานี นราธิวาส ยะลา และสตูล ซึ่งดำเนินมายาวนาน แต่จากการเปิดเผยหลักฐานอันน่าเชื่อถือได้ทำให้เราสรุปในขั้นนี้ได้ว่าการตีความดังกล่าวนี้ไม่ถูกต้อง ในอีกด้านหนึ่งการต่อสู้ดุซงญอ ก็ถูกตีความโดยประวัติศาสตร์ประชาชนว่าคือ การลุกขึ้นสู้เพื่อสิทธิและความเป็นธรรมของพลเมืองในรัฐไทย ผ่านการต่อสู้รักษาผลประโยชน์ของชาวบ้านกันเอง (ธเนศ อาภรณ์สุวรรณ, 2551: 40 41) จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทำให้ จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรีได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริง สรุปว่า “*โคกนาฏกรรมดุซงญอนั้นเกิดจากเจ้าหน้าที่ตำรวจแทรกแซงศาสนิกกิจอิสลาม*” (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ชูฮัยมีย์ อีสมาแอล, 2556)

ปี พ.ศ.2483 (1940) กำเนิดขบวนการนิยามมลายูครั้งแรก กรณีขบวนการต่อสู้ ฮัจญีสุหลง โต๊ะมีนา หรือ ฮัจญีสุหลง อับดุลกาเดร์ ซึ่งถือว่าเป็นปมปัญหาที่สำคัญที่สุด ฮัจญีสุหลง โต๊ะมีนา ในฐานะประธานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี จากการที่รัฐบาลสมัยนั้นมีความพยายามที่จะทำให้ชาวมลายูมุสลิมละทิ้งวัฒนธรรมเดิมเพื่อตอบสนองนโยบายชาตินิยม ของจอมพล ป. พิบูลสงคราม

เพื่อให้เป็นเอกลักษณ์ไทยประจำชาติ ก่อให้เกิดความเดือดร้อนอย่างมากต่อชาวมลายูมุสลิม จนปรากฏว่า เมื่อ พ.ศ.2484 ทางราชการห้ามชาวมลายูมุสลิมเรียนคัมภีร์อัน-กูรอ่าน ภาษามลายู และภาษาอาหรับ ความตึงเครียดเพิ่มขึ้นอีก ในปี พ.ศ.2486 เมื่อรัฐบาลประกาศใช้ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยครอบครัวและมรดกแทนการใช้กฎหมายอิสลามซึ่งเคยใช้กันมาก่อนนั้น และมีการประกาศยกเลิก ตำแหน่งดาโต๊ะยุติธรรมที่ตัดสินคดีเฉพาะเรื่องครอบครัวและมรดก ความบีบคั้นต่าง ๆ ที่ชาวมลายูมุสลิม ได้รับระหว่างปี 2482- 2487 มีผลทำให้ชาวมลายูมุสลิมมีทัศนคติไม่ดีต่อรัฐบาลไทย ได้มีการนำข้อเสนอ ชื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล 7 ประการ ดังนี้ คือ (เฉลิมเกียรติ ชุนทองเพชร, 2529: 65 - 67)

1. ขอให้ปกครอง 4 จังหวัดเป็นแคว้นหนึ่งโดยมีผู้ดำรงตำแหน่งอย่างสูงให้มีอำนาจ ในการศาสนาอิสลาม มีอำนาจแต่งตั้งและปลดข้าราชการออกได้ ผู้ดำรงตำแหน่งนี้ต้องเป็นมุสลิม
2. การศึกษาในชั้นประถมต้นจนถึงชั้นประถม 7 ให้มีภาษามลายูตลอด
3. ภาษีเก็บได้ให้ใช้ภายใน 4 จังหวัด
4. ในจำนวนข้าราชการทั้งหมดขอให้มีข้าราชการชาวมลายูร้อยละ 85
5. ขอให้ใช้ภาษามลายูควบกับภาษาไทยเป็นภาษาราชการ
6. ให้คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดมีเอกสิทธิ์ออกระเบียบเกี่ยวกับปฏิบัติการ ศาสนาอิสลามโดยความเห็นชอบของผู้มีอำนาจสูงสุด
7. ให้ศาลรับพิจารณาตามกฎหมายอิสลามแยกจากศาลจังหวัดในการพิจารณาชี้ขาด คำขอเหล่านี้สร้างความลำบากใจให้คณะกรรมการสอดส่องภาวะการณ์จังหวัดภาคใต้ ข้อเสนอดังกล่าว เป็นไปตามหลักการแล้วเป็นสิทธิของพลเมือง จนถึงเหตุการณ์การจับกุม ฮัจยีสุหลงฯ และสมาชิกใน ต้นปี 2491 ล้วนเป็นการกระตุ้นกลุ่มบุคคลที่คิดต่างจากรัฐได้มีการรวมกลุ่มก่อตั้งกลุ่มองค์กรต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้และสร้างเสริมความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ แต่ก็ยังมีเหตุการณ์อีกมากมายที่ผลกระทบต่อความรู้สึกของประชาชนในพื้นที่

ฮัจยีสุหลง คือ นักเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิของชาวมลายูมุสลิมในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ของไทย เขามีบทบาทโดดเด่นขึ้นมาในช่วงหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 ขณะที่ก่อนหน้านั้น รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม มีความพยายามควบคุมอิทธิพลของคนที่ต้องถิ่นด้วยการใช้มาตรการบีบบังคับ จนเป็น เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ชาวมลายูมุสลิม ฮะยีสุหลงได้เคยกล่าวถึงปัญหาที่ชาวบ้าน ในจังหวัดภาคใต้ต้องตกเป็นเหยื่อของเจ้าหน้าที่ไทยเอาไว้ว่า “ราษฎรในขณะนั้นถูกเจ้าหน้าที่กดขี่เป็น อย่างหนัก หากมีอะไรที่ไม่พอใจก็ใส่ร้ายให้เป็นคดีผิดกฎหมาย โดยจับกุมพาไปยังที่กลางทาง และใส่ร้ายว่าต่อสู้เจ้าหน้าที่...เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเช่นนั้นมีใช้แก่คน 2-3 คน แต่เป็นลิบๆ คนในทุกอำเภอ ถ้าหากเราไปเจรจาโดยถูกต้องตามกฎหมายหรือขอร้องต่อหัวหน้าเจ้าหน้าที่ ผู้ที่ไปเจรจานั้นก็จะโดน ข้อหาหนักยิ่งขึ้น” (https://www.silpa-mag.com/this-day-in-history/article_5661)

อีกเหตุการณ์หนึ่ง คือ การประท้วงจากเหตุการณ์สะพานกอตอ เมื่อปี พ.ศ. 2518 (1973) “การฆาตกรรมที่สะพานกอตอ” ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่บ่งบอกการสร้างความรุนแรงโดยรัฐ นำไปสู่การประท้วงที่มีสยิดเมืองปัตตานียืดเยื้อหลายวันนำไปสู่การสูญเสียชีวิต ขยายความขัดแย้งเพิ่มมาอีก เหตุการณ์ การชุมนุมดังกล่าวก่อให้เกิดความแตกแยกระหว่างชาวมุสลิมกับทางราชการ ชาวมุสลิมกับชาวไทยพุทธ การประท้วง ทวงคืนมัสยิดกรือแซะเริ่มต้นความขัดแย้งในมิติประวัติศาสตร์ ที่ทำให้ความขัดแย้งในพื้นที่บานปลายไปสู่สากลขึ้น (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ซูฮัยมีย์ อิสมาแอล, 2556)

ปี พ.ศ.2491 (1948) ก่อกำเนิดของขบวนการความรุนแรงติดอาวุธมลายู ในปี พ.ศ. 2483 (1940)

1. นายชัยควันอัสหมัด บินมุฮัมมัดเซ็นอัล-ฟาฏอนี,
2. นายชัยควันอับดุลเราะมัน บินมุฮัมมัดอาลี อัล-ฟาฏอนี, ผู้นำในประเทศซาอูดีอารเบียที่ได้รับแนวคิดอิหม่ามมุฮัมมัด อับดุลฮุส (1849-1905) ความรู้สึกชาตินิยมมลายู ซึ่งได้พัฒนาขึ้นภายใต้หลักการของอิสลาม ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรขึ้นชื่อว่า Kesatuan Melayu Muda หรือ (KMM) เคลื่อนไหวในปาตานี โดยมีนายอิบราฮิม ยะโก๊ป นายอิสฮัค ะฎีมุฮัมมัด ซับเคลื่อน ได้มีเยาวชนเข้ามาเป็นสมาชิก ขบวนการดังกล่าว เป้าหมายขององค์กรเพื่อจะรวบรวมเป็นอันหนึ่งเดียวของชนชาวมลายูมุสลิมในคาบสมุทรมลายูและในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เข้าด้วยกันเป็นสหพันธรัฐ และในขณะเดียวกันยังมีการเคลื่อนไหวเพื่อปลุกจิตสำนึกความเป็นชนชาติมลายูที่ต้องปลดปล่อยจากการยึดครองของจักรวรรดินิยมตะวันตกสยาม ซึ่งว่าเป็นการจัดการองค์กรการต่อสู้ครั้งแรกแนวทางการเมือง (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ซูฮัยมีย์ อิสมาแอล, 2556)

เวลาต่อมา 1 มีนาคม พ.ศ.2491 (1948) ได้มีคณะบุคคลที่พำนักในประเทศมาเลเซีย เช่น

1. นายเต็งกู มะห์มูด มุฮัยยิตดิน
2. นายเต็งกูอับดุลญาลาล์ นาเซร์
3. นายเต็งกูอิสมาแอล เต็งกูสุสเซ็น
4. นายมูดา นิคดิน
5. นายวันยูโซฟ วันสุสเซ็น
6. นายวันฮัสซัน เต็งกูติง ฯลฯ

ได้ร่วมกันจัดตั้งองค์กรขึ้นที่ชื่อว่า Gabungan Mulayu Patani Raya หรือ (GAMPAR) เพื่อดำเนินการทางการเมืองมาตุภูมิ มีชนชาวมลายูปาตานีที่ได้ลี้ภัยจากสงครามกับสยามที่เข้าไปอยู่ในดินแดนต่าง ๆ คาบสมุทรมลายูแห่งนี้ต้องการให้ความช่วยเหลือบรรดาผู้ลี้ภัยชาวมลายูปาตานีเหล่านั้น มีวัตถุประสงค์หลัก ๆ คือ เพื่อให้เป็นมลายูหนึ่งเดียวตั้งอยู่ในภาคใต้ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และกระชับความสัมพันธ์ต่อชาวมลายูด้วยกันในการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเพื่อแก้ไขระบบ

การศึกษา รักษาขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมมาอยู่ในปาดานี จนทำให้องค์กรต่าง ๆ ประกาศให้การช่วยเหลือ อย่างเช่น Kesatuan Rakyat Indonesia Semanajund (KRIS) หรือสมาคมชาวอินโดนีเซียบนคาบสมุทรมลายูและองค์กรสหภาพแห่งชาติมลายู หรือ UMNO Malay National Party (MNP) หรือพรรคแห่งชาติมาเลย์ โดยองค์กรดังกล่าวดำเนินกิจกรรมทางการเมืองวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลไทยอย่างรุนแรง (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ซูฮัยมียี อิสมาแอล, 2556: 301 303)

ซึ่งต่อมาสมาชิกในองค์กร GAMPAR ได้ยุติบทบาทลง สมาชิก GAMPAR ได้มีการรวมก่อตั้งองค์กรชื่อว่า แนวร่วมปลดปล่อยปาดานี (Barissan National Pembebasan Patani หรือ BNPP.) ในปี พ.ศ.2502 (1959) ถือว่าเป็นขบวนการต่อสู้ด้วยกองกำลังติดอาวุธกลุ่มแรก และมีการประกาศเป้าหมายชัดเจนการแบ่งแยกดินแดนเพื่อสถาปนาเป็นรัฐปาดานีเป็นอิสระ แทนแนวทางการเข้าร่วมของสหภาพมลายา และต่อมา พ.ศ.2529 (1986) ได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นแนวร่วมปลดปล่อยอิสลามปาดานี (Barissan Islam Pembebasan Patani หรือ .BIPP.) และในเวลาเดียวกันนั้น BIPP. ถูกควบคุมในเชิงบริหารจัดการโดยผู้นำนครปาดานี ซึ่งมีอุดมการณ์อนุรักษนิยม ทำให้กลุ่มมุสลิมหัวก้าวหน้าปฏิเสธที่จะเข้าร่วมขบวนการ ในปี พ.ศ.2506 (1963) กลุ่มดังกล่าวนี้ภายใต้การนำของ **อุสตาด การ์ิม ฮัจซัน** ได้ก่อตั้งองค์กรใหม่ ชื่อภาษามลายูว่า แนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติ (Barisan Revolusi Nasional หรือ BRN.) ตั้งเป้าหมายเพื่อสถาปนารัฐปาดานีเป็นเอกราช โดยให้ความสำคัญเริ่มแรกในการเคลื่อนทางการเมืองมากกว่าแนวรบแบบกองโจร ในปี พ.ศ.2511 (1968) จึงได้เริ่มจัดตั้งกองกำลังติดอาวุธของตนเองขึ้นที่ชื่อว่า Angkatan Bersejata Revolusi Islam Patani (ABRIP)

ขบวนการทั้งสอง BIPP และ BRN แนวอุดมการณ์ที่แตกต่างกัน BIPP แนวคิดแบบอิสลามดั้งเดิม และ BRN แนวคิดแบบสังคมนิยมอิสลาม หรือ Islamic Socia lisma จนนำไปสู่การขาดเอกภาพและมีผลบั่นทอนพลังของการต่อสู้ลงไป (ตันแคน แม็กคาร์โก, 2555)

ซึ่งในปีเดียวกัน คือ พ.ศ.2511 (1968) ก่อกำเนิดขบวนการ องค์กรปลดปล่อยสหรัฐปาดานี (Patani United Liberation Organization PULO.) ตามแนวทางอุดมการณ์ การต่อสู้อีกกลุ่ม ในเวลาไล่เลี่ยกันก่อกำเนิดอีกหนึ่งขบวนการมุจาฮิดีนปาดานี (Grakan Mujahidin Patani GMP.) เป็นต้น ซึ่งถือว่าเป็นองค์กรที่ริเริ่มที่มีกระบวนการต่อสู้ในหลากหลายรูปแบบที่ใช้ความรุนแรงมีเป้าหมายการแบ่งแยกดินแดน (Merdika) โดยได้มีการแทรกซึมหลักคิด อุดมการณ์ เกี่ยวกับการต่อสู้เข้าไปในทุก ๆ องค์กร เช่น องค์กรการเมือง องค์กรศาสนา สถาบันการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้เป็นพลังสนับสนุนในการเคลื่อนไหว ทั้งบนดิน ใต้ดิน และแนวทางการเมืองอย่างเปิดเผย

ปี พ.ศ.2547 (2004) เหตุการณ์ปล้นปืน (11 ปี) และเหตุการณ์ตากใบ เหตุการณ์กรือเซะ ซึ่งเป็นความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้และสี่อำเภอ ของจังหวัดสงขลาในประเทศไทยเป็นปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมานาน จนเมื่อปี พ.ศ. 2547 ความขัดแย้งเริ่มปะทุขึ้นกลายเป็นความรุนแรง เนื่องจากมีกลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อกู้เอกราชแผ่นดินปาดานีรยา (Merdeka Movement)

โดยอ้างถึงการแบ่งแยกดินแดนเนื่องจากไม่พอใจต่อการยึดครองปาตานีของรัฐสยามในอดีต กลุ่มเคลื่อนไหวเพื่อกู้เอกราชแผ่นดินปาตานีในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ปรากฏในสื่อ ทางราชการให้ความสำคัญคือ กลุ่ม Barissan Revolosi Nasional (BRN) ที่ดำเนินการปฏิบัติการ ซึ่งในการปฏิบัติการนั้นมีการเชื่อมโยงสนับสนุนหลาย ๆ กลุ่ม ขบวนการที่เคลื่อนไหวอยู่ ตามแต่ศักยภาพของกลุ่มขบวนการ จากเหตุการณ์ปล้นปืนเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2547 จากกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ ตำบลมะรือโบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส หรือชาวบ้านเรียกว่า ค่ายปีเหล็ง ในพื้นที่แห่งนี้มีความขัดแย้งถึงขีดสูงสุด และบานปลายมาเกิดเหตุการณ์รุนแรงอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา เช่น เหตุการณ์ตากใบ เหตุการณ์มัสยิดกรือแซะ เหตุการณ์มัสยิดไอร์ปาแย และยังมีหลาย ๆ เหตุการณ์ ฯลฯ ตลอดเรื่อยมาจนถึงระยะ 11 ปี (2558) ถือเป็นเหตุการณ์ที่รุนแรงที่สุด มีผลสะท้อน และยาวนาน สร้างบาดแผลให้กับคนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และสร้างความสูญเสีย ที่ไม่อาจจะประเมินความสูญเสียได้

เหตุการณ์ต้นหยงลิมอและบ้านกะทอง คือ สะท้อนความแตกแยกในสังคมไทย เกิดเหตุการณ์ชาวบ้านถูกยิงเสียชีวิต หลังเกิดเหตุเจ้าหน้าที่ทหารที่เข้าไปในชุมชน ชาวบ้านรู้ว่าเป็นเจ้าหน้าที่เข้าไปปิดล้อมควบคุมตัว และเข้าใจว่าเจ้าหน้าที่กลุ่มนี้ทำร้ายชาวบ้าน จนทำให้กลุ่มวัยรุ่นมาทำร้ายเจ้าหน้าที่ทหารดังกล่าวจนเสียชีวิต (อารีฟิน บินจิ อับดุลลอฮ์ ลออแมน ชูฮัยมีย์ อีสมาแอล, 2556)

เมื่อลำดับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ความขัดแย้งในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้จะเห็นได้ว่าสอดคล้อง คำพังเพยหนึ่งของฝรั่งเศส กล่าวไว้ชวนคิดว่า “เรื่องยิ่งเปลี่ยนไปเท่าไร ก็ยิ่งดูเหมือนจะเป็นเรื่อง ๆ เดียวกันมากขึ้นเท่านั้น” ข้อสังเกตที่ว่า เป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นกฎความเป็นจริงประการหนึ่งในชีวิตความเป็นไปของสังคมมนุษย์เรา เข้าทำนองที่พูดกันบ่อย ๆ ว่า “ประวัติศาสตร์ซ้ำรอย” (เสนห์ จามริก, 2549)

5. การก่อตัวองค์กรต่อต้านรัฐ

จากการที่ได้ประมวลเหตุการณ์ความขัดแย้งที่สำคัญ ๆ ออกมาให้เห็นนั้น จะบ่งบอกถึงความขัดแย้งมีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ จนทำให้ผู้นำศาสนา ผู้นำทางการเมืองในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ที่ได้หลบหนีและพำนักในต่างประเทศ ทั้งในตะวันออกกลาง ยุโรป เอเชีย ได้มีการก่อตั้งองค์กรเพื่อการต่อสู้ขึ้น ทั้งในมิติการเมืองและการต่อสู้ด้วยอาวุธสร้างความรุนแรงขึ้น โดยจะลำดับเหตุการณ์การก่อตัวองค์กรต่อต้านรัฐไทย เช่น

ปี พ.ศ.2483 (1940) สมาคมเยาวชนมลายู หรือ Kesatuan Melayu Muda หรือ KMM. เป้าหมายการเมืองเพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของชนชาวมลายูในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้

ปี พ.ศ. 2491 (1948) ต้นเดือนกุมภาพันธ์ประชาชนผู้ลี้ภัยชาวปัตตานี ที่อาศัยในรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ได้ร่วมกันก่อตั้งองค์กรที่เป็นทางการชื่อว่า Gabungan Mulayu Patani Raya หรือ (GAMPAR) โดยมีวัตถุประสงค์หลัก ๆ 3 ข้อ คือ

1. เพื่อรวบรวม 4 จังหวัด จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดสตูล เป็นส่วนหนึ่งของประเทศอิสลาม เพื่อปลดปล่อยจากความไร้ศักดิ์ศรี กดขี่ ข่มเหง จากทุกเชื้อชาติและศาสนา
2. เพื่อให้มีการเมืองการปกครองในประเทศให้มีการพัฒนา ความเจริญรุ่งเรือง ตามแนวทางขนบธรรมเนียมวัฒนธรรมมลายูและธรรมเนียมประเพณีมลายูและศาสนาอิสลาม
3. เพื่อพัฒนายกระดับสัญชาติ ประชาชนมลายูพัฒนาคุณภาพชีวิตและจิตวิญญาณของประชาชนทุกระดับ ความยุติธรรม อีสรภาพด้านการศึกษา

ปี พ.ศ. 2502 (1959) ด้วยความปรารถนาและแรงจูงใจ ได้ร่วมการก่อตั้งขบวนการที่ชื่อว่า แนวร่วมปลดปล่อยปัตตานี หรือ Barissan National pembebasan patani หรือ (BNPP.) ซึ่งถือว่าเป็นขบวนการใช้ความรุนแรง ที่ยังไม่มีอุดมการณ์ที่ชัดเจนมากนัก ซึ่งในแนวทาง ที่เรียกว่า Perjuangan หรือการต่อสู้ เป้าหมายเพื่อแบ่งแยกดินแดน และในปี พ.ศ.2529 (1986) ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Barissan Islam pembebasan patani หรือ (BIPP.) เพื่อความเหมาะสมการต่อสู้แนวอิสลาม

ปี พ.ศ.2506 (1963) ได้มีการพัฒนาการขึ้นในแนวทางสังคมนิยมอิสลาม คือ ขบวนการ Barisan revolusi national หรือ BRN.) และในปี พ.ศ.2511 (1968) ได้มีการกลุ่มแนวประชาธิปไตยสายกลางก่อกำหนดขบวนการ (Patani United Liberation Organization PULO.) ตามแนวทางอุดมการณ์ การต่อสู้อีกกลุ่ม ที่จะทำการศึกษาวิจัย เวลาไล่เลี่ยกันก่อกำเนิดอีกหนึ่งขบวนการมุจาฮิดดินปัตตานี (Grakan Mujahidin Patani GMP.) การลำดับเหตุการณ์การก่อตั้งขบวนการต่อสู้ ซึ่งจะได้เห็นว่ามีพัฒนาปรับตัวตามสถานการณ์ในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ แนวทางสร้างความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ

6. นโยบายรัฐเอื้อต่อกระบวนการสร้างสันติภาพ

ในส่วนภาครัฐจึงมีแนวทางในการแก้ปัญหาในระดับพื้นที่ เริ่มตั้งแต่มีการปรับตัวและเปลี่ยนผู้บริหาร ส่วนภูมิภาคและส่วนกลางระดับสูง ทุกกระทรวง ทบวง กรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการปรับปรุงโครงสร้างการจัดการองค์กรพัฒนาในพื้นที่ เช่น ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้หรือ (ศอ.บต.) มีสภาที่ปรึกษาศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ (ศอ.บต.) การนำปรัชญา **เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา** และปรัชญา**เศรษฐกิจพอเพียง** ขับเคลื่อนงานพัฒนาในชุมชน เป็นต้น ตลอดจนมีแผนงานในการปฏิบัติภาคส่วนราชการ เช่น แผนการจัดการโดยมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน

และการติดตามประเมินผล แผนส่งเสริมสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการลดความรุนแรง และสนับสนุนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติภาพ แผนพัฒนาคนและสังคมให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต ศาสนา ภาษา วัฒนธรรมชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น แผนอำนวยความสะดวกเป็นธรรมให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน และ**พัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการเยียวยาฟื้นฟู** ฯลฯ สถานการณ์ไม่มีแนวโน้มที่จะเบาบางลง ซึ่งนำความสูญเสียอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน จนกระทั่งภาครัฐยุครัฐบาลที่แล้ว (พรรคเพื่อไทย) ได้มีนโยบายโดยเปิดโอกาสให้คนคิดต่างสามารถพูดคุย (สำนักข่าวอิสรာ 16 กุมภาพันธ์ 2557 โดยปกรณ์ พิงเเนตร)

ภาครัฐโดยสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) จัดทำนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ฉบับใหม่ เนื่องจากฉบับที่ใช้ในปัจจุบัน คือ นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555 - 2557 นั้น นโยบายดังกล่าวจัดเป็นนโยบายประเภท 3 ปี เป็นไปตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2553 ที่กำหนดให้ สมช.จัดทำนโยบายฯ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้ครม.นำเสนอต่อรัฐสภาเพื่อทราบ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ.2555-2557 จัดเป็นนโยบายฉบับแรกที่เป็นรัฐธรรมนูญที่สุดสำหรับการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ประเทศไทยต้องเผชิญมาตั้งแต่ปี 2547 โดยกฎหมายได้กำหนดให้ สมช.เสนอแนะต่อ ครม.เพื่อพิจารณา ทบทวนและปรับปรุงนโยบายฯ ทุกกรอบระยะเวลา 3 ปี จึงต้องมีการจัดทำนโยบายฉบับใหม่ในปีนี้

พ.ร.บ.การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้กำหนดให้นโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องมีสาระสำคัญครอบคลุมทั้งด้านการพัฒนาและด้านความมั่นคง และเพื่อให้ได้นโยบายที่มาจากความต้องการและสอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชน ศาสนา วัฒนธรรม อัตลักษณ์ ชาติพันธุ์ และประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างแท้จริง กฎหมายได้กำหนดให้ต้องนำความคิดเห็นของประชาชนทุกภาคส่วนไปใช้ในการจัดทำ ทบทวน หรือปรับปรุงนโยบายทุกๆ 3 ปี พร้อมกันนี้ต้องให้สภาที่ปรึกษาการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (สปต.) ซึ่งเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. การบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พิจารณาให้ความเห็นต่อนโยบายดังกล่าว โดย สมช. ต้องนำความเห็นนั้นมาประกอบการพิจารณาจัดทำหรือปรับปรุงนโยบายด้วย เมื่อได้นโยบายออกมาแล้ว ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จะต้องไปจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับนโยบาย เช่นเดียวกับกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ที่ต้องไปจัดทำยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคงให้สอดคล้องเช่นกัน

นโยบายฉบับใหม่ได้กับ 3 เดือนไขความรุนแรง สำหรับนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2555 - 2557 ตอนหนึ่งได้ระบุถึงเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดความรุนแรงขึ้น

ในพื้นที่ ซึ่งมีทั้งระดับบุคคล โครงสร้าง และระดับวัฒนธรรม กล่าวคือ เงื่อนไขระดับบุคคล ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

1. การใช้อำนาจการปกครองและการบริหารราชการโดยเจ้าหน้าที่รัฐบางส่วนที่ทำให้ความสำคัญน้อยเกินไปกับความละเอียดอ่อนของอัตลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ สิทธิประชาชน และการใช้อำนาจรัฐที่เกินขอบเขต
2. การใช้ความรุนแรงโดยกลุ่มบุคคลที่มีความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์ต่างจากรัฐ
3. การใช้ความรุนแรงอันมีมูลเหตุจูงใจจากความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของกลุ่มอิทธิพล อำนาจมืด และธุรกิจผิดกฎหมาย
4. การใช้ความรุนแรงอันมีเหตุความแค้นจากอารมณ์ของความเกลียดชัง และความแค้นจากเรื่องส่วนตัว

ขณะที่เงื่อนไขระดับโครงสร้าง คือ โครงสร้างการปกครองและการบริหารราชการ ถึงแม้จะมีการกระจายอำนาจแล้วก็ตาม แต่การสนองตอบกับลักษณะทางอัตลักษณ์ ความต้องการ และความคาดหวังของประชาชน ฝ่ายเจ้าหน้าที่รัฐยังดำเนินการได้ไม่ทั่วถึง เนื่องจากมีปัจจัยทั้งภายในและภายนอกหลายประการเป็นข้อจำกัด นำมาซึ่งความรู้สึกไม่ได้รับความเป็นธรรม ถูกเลือกปฏิบัติ และขาดอำนาจในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองอย่างแท้จริง

ส่วนเงื่อนไขระดับวัฒนธรรม คือ ประชาชนมุสลิมหลายในพื้นที่รู้สึกแปลกแยก ไม่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย เนื่องจากมีการรับรู้และสัมผัสได้ว่าอัตลักษณ์ของตนถูกกดทับจากการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐบางคนที่ไม่เข้าใจ หวาดระแวง และมีอคติ รวมถึงการไม่ยอมรับจากสังคมใหญ่ จึงเป็นเงื่อนไขที่ทำให้คนในพื้นที่บางส่วนยอมรับหรือเห็นด้วยกับฝ่ายที่ใช้ความรุนแรง และเป็นเงื่อนไขสำคัญที่กลุ่มผู้ก่อเหตุรุนแรงหยิบยกมาใช้เป็นข้ออ้างให้ความชอบธรรมกับการใช้ความรุนแรงในการต่อสู้เพื่อเป้าหมายของตนในนามของอัตลักษณ์มุสลิมหลาย

นโยบายยังระบุวัตถุประสงค์เอาไว้ 9 ข้อ ได้แก่

1. เพื่อให้สังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความปลอดภัยและปกติสุขภายใต้หลักยุทธศาสตร์พระราชทาน "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" และ "ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง"
2. เพื่อขจัดและป้องกันไม่ให้เกิดเงื่อนไขที่หล่อเลี้ยงและเอื้อต่อการใช้ความรุนแรงจากทุกฝ่าย
3. เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ และฟื้นคืนความไว้วางใจระหว่างรัฐกับประชาชน และระหว่างประชาชนด้วยกันให้เกิดความร่วมมือในการพร้อมเผชิญปัญหาร่วมกัน
4. เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่กระจายตัวอย่างเท่าเทียมในทุกระดับ ตรงกับความต้องการ ไม่ทำลายอัตลักษณ์และวิถีชีวิตของประชาชน ตลอดจนมีผลต่อการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาความมั่นคง

5. เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และสร้างความตระหนักในคุณค่าของการอยู่ร่วมกันภายใต้ความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรม

6. เพื่อให้สังคมไทยเกิดการรับรู้ มีความเข้าใจในสถานการณ์ที่เป็นจริงและตระหนักถึงความรับผิดชอบร่วมกันในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้

7. เพื่อให้สังคมภายนอกประเทศให้การสนับสนุนและมีบทบาทแก้ปัญหาคือ

8. เพื่อสร้างสถานะแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการพูดคุยในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งและการให้หลักประกันในการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการเสริมสร้างสันติภาพ และ

9. เพื่อให้การดำเนินนโยบายการบริหารและการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นไปอย่างมีระบบ มีเอกภาพ มีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและวางอยู่บนข้อมูลที่ถูกต้องและรอบด้าน

ทั้งนี้ ประเด็นที่ทุกฝ่ายเห็นตรงกันว่าก้าวหน้าที่สุดในนโยบายฯ คือ ข้อ 8 เพราะเป็นครั้งแรกที่รัฐบาลไทยเปิดช่องทางให้มีการพูดคุยหรือเจรจาสันติภาพกับกลุ่มผู้เห็นต่างจากรัฐอย่างเป็นทางการ โดยระบุวิธีการไว้ 2 ประการ เพื่อแปรนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือ

1. ส่งเสริมการพูดคุยระหว่างกลุ่มคนที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ในเรื่องหลักการ เป้าหมาย และรูปแบบของการกระจายอำนาจที่เหมาะสมบนพื้นฐานความเป็นพหุสังคมของจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่อยู่ภายใต้เจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ และเป็นหลักสากลที่ได้รับการยอมรับ ไม่ใช่เป็นเงื่อนไขไปสู่การแบ่งแยกดินแดน

2. ส่งเสริมความต่อเนื่องของกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติภาพกับกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นและอุดมการณ์แตกต่างจากรัฐที่เลือกใช้ความรุนแรงต่อสู้กับรัฐ ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยดำเนินการอย่างเป็นทางการ และเพิ่มความร่วมมือกับต่างประเทศ หรือองค์กรที่ไม่ใช่ภาครัฐ เพื่อสนับสนุนกระบวนการพูดคุยดังกล่าว (<http://www.deepsouthwatch.org/node/3019>)

ในส่วนยุค คสช. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนแก้ไขปัญหายาชายแดนใต้ ตามคำสั่งที่ 96/2557 โครงสร้าง คสช.ดับไฟใต้เผยโครงสร้าง คสช. "ดับไฟใต้" "ประยุทธ์" ให้อำนาจ "อุดมเดช" การแก้ไขปัญหานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ถือเป็นอีกภารกิจ "คืนความสุขให้คนในชาติ" ของ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาการทหารบก (ผบ.ทบ.) ในฐานะหัวหน้า คสช. ที่มุ่งปรับโครงสร้างการบริหาร และแนวทางการปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พล.อ.ประยุทธ์ ในฐานะรองผู้อำนวยการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (รอง ผอ.รมน.) ได้อนุมัติโครงสร้างการบริหารจัดการปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1. ระดับนโยบาย มีหัวหน้า คสช. เป็นผู้รับผิดชอบกำหนดนโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาทั้งปวง โดยมีสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ให้คำปรึกษา รวมทั้งการจัดทำนโยบายในการแก้ปัญหา

2. ระดับแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้จัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ มี พล.อ.อุดมเดช สีตบุตร รองผู้บัญชาการทหารบก (รองผบ.ทบ.) ในฐานะเลขาธิการ คสช. ทำหน้าที่เป็นประธานขับเคลื่อนนโยบายมี นายถวิล เเปลี่ยนศรี เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (ลมช.) เป็นเลขานุการ รับผิดชอบการบูรณาการงานการแก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ของหน่วยงาน และส่วนราชการต่างๆ รวมทั้งกลไกที่มีอยู่เดิมโดย กอ.รมน. และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ร่วมเป็นหน่วยรับผิดชอบหลักบูรณาการแผนการปฏิบัติ ทั้งในมิติของงานด้านความมั่นคง และด้านการพัฒนา

3. ระดับหน่วยปฏิบัติ ให้ กอ.รมน. ภาค 4 สน.เป็นหน่วยรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนงานการแก้ไขปัญหาทางด้านความมั่นคงและงานด้านการพัฒนา และให้ ศอ.บต.จัดตั้ง "ศอ.บต.ส่วนหน้า" เป็นหน่วยในโครงสร้างการจัดของ กอ.รมน.ภาค 4 สน.ซึ่ง คสช.ยังคงดำรงความมุ่งหมายในการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี ภายใต้หลักพื้นฐานสำคัญ คือ ราชอาณาจักรไทยเป็นรัฐเดี่ยวจะแบ่งแยกไม่ได้ ซึ่งหมายรวมทั้งการไม่แบ่งแยกดินแดนหรือแบ่งแยกการปกครองรูปแบบต่างๆ ซึ่งทั้งสองส่วนเป็นแนวทางขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสำหรับทราบการบูรณาการแผนงาน ของกลุ่มงานต่างๆ ภายใต้โครงสร้างศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปก.กปต.) การข่าว ทั้งในระดับยุทธศาสตร์ และยุทธวิธี กำหนดเป้าหมายเฉพาะและทำการประชาสัมพันธ์เชิงรุกภายใต้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง เพิ่มการเยียวยาทางด้านจิตใจต่อผู้ได้รับผลกระทบ ให้ สมช.ประสานและจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพูดคุยเพื่อสร้างสันติสุข เพื่อสร้างหลักประกันความต่อเนื่องและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้มีส่วนได้เสียทุกกลุ่ม ให้บูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานอำนวยความยุติธรรมรวมทั้งงานนิติวิทยาศาสตร์ รวมทั้งให้กระทรวงการต่างประเทศดำรงบทบาทที่เหมาะสมในเวทีสากล และสร้างความเข้าใจกับต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง (<https://www.thairath.co.th/content/451566>)

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ระยะเวลาหลัง ๆ นี้ในส่วนภาครัฐเองก็มีส่วนที่จะแก้ไขปัญหาตามกระบวนการพูดคุย ใช้ทฤษฎีการจัดการความขัดแย้ง เพื่อข้อยุติความขัดแย้งในพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยในอดีตนั้นไม่เคยได้กำหนดนโยบาย “การพูดคุยเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่แต่อย่างใด” มีแต่ยุทธการทางทหารในการแก้ปัญหาผู้เขียนคิดว่า กลุ่มที่คิดต่างคงจะมีการสนองตอบอย่างเป็นทางการ เช่นเดียวกัน เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่ยั่งยืนกับกลุ่มขบวนการที่คิดต่าง หรือยุคคณะรักษาความสงบแห่งชาติหรือ (คสช.) จะเปลี่ยนเป็นกระบวนการสันติภาพเป็นสันติสุขก็ตาม แต่ก็เห็นการพัฒนาการระดับนโยบายส่วนกลางมีความเห็นคล้อยตาม การพูดคุยเป็นทางออกในการแก้ปัญหา

ทางภาครัฐ โดยรัฐบาลมีการริเริ่มในการวางกรอบ กระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางที่ถูกต้องถึงแม้จะใช้เวลากระบวนการสร้างสันติภาพ ต้องเดินต่อไป

7. บทสรุป

ดังนั้นพอที่จะสรุปได้ว่า ความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ภาคใต้ของประเทศไทย ที่นับนานทศวรรษนั้น ได้มีการมองมุมเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์หลากหลายทัศนะ ทั้งที่เป็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากอำนาจรัฐที่กลายเป็นปมปัญหาที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งทางเชื้อชาติ และศาสนาวัฒนธรรม ซึ่งประวัติศาสตร์ต้องมีวิชาวิทยาที่เป็นวิทยาศาสตร์ที่สามารถตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้องตรงข้อเท็จจริงที่ค้นพบได้ตลอดเวลา ทว่าสิ่งที่น่าเป็นห่วง คือ การมีอคติและความเข้าใจผิดต่าง ๆ จำนวนมากต่อปัญหาและความจริงในสามจังหวัด อาทิ เช่น ความที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม ความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน การเมืองการปกครอง จนนำไปสู่การก่อตัวในการจัดตั้งองค์กรหรือขบวนการที่หลากหลายที่มีจุดยืนแตกต่างกันไป ทั้งต่อสู้ในมิติการเมืองและมิติการสร้างเสริมความรุนแรงจนกระทั่งถึงปัจจุบัน

ซึ่งบทเรียนในประวัติศาสตร์ ก็คือ การใช้ความรุนแรงในภาคใต้นั้น เป็นผลโดยตรงจากการมีทัศนคติ อคติ ความเชื่อในอุดมการณ์การเมืองของชาติที่ไม่สอดคล้องกระทั่งขัดแย้งความเป็นจริงของสังคมมุสลิมภาคใต้ ส่วนประชาชนบางกลุ่มในสามจังหวัดได้ใช้ความรุนแรงในการตอบโต้อำนาจรัฐอย่างที่เกิดเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งขบวนการต่อต้านรัฐก็ได้มีการพัฒนาการและปรับตัวหลากหลายรูปแบบทั้งลบและบวก และในเชิงการเมืองทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายเยาวชน **นิยมสร้างเสริมความรุนแรง** อย่างต่อเนื่องยึดหลักการสร้างสปิริต “การต่อสู้ แนวทางญีฮาด” ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์การสูญเสียชีวิตของบรรดาสมาชิกแนวร่วม (perjuang) จะไม่มีการอาบน้ำศพตามหลักศาสนาโดยทั่วไป ซึ่งเป็นประเด็นนำศึกษากันต่อไป ด้วยสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น

ในส่วนภาครัฐโดยส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น ทั้ง 17 กระทรวง 66 หน่วยงาน ได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ยุทธการต่าง ๆ นานา ทั้งปราบ ทั้งปราม เพื่อหาหนทางในการแก้ปัญหา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาพื้นที่ในลักษณะการทุ่มงบประมาณมหาศาลเพื่อสร้างและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน แต่แล้วความรุนแรงยังปรากฏเหตุการณ์ จนกระทั่งได้มีการกำหนดและประกาศนโยบายเปิดโอกาสคนคิดต่างพูดคุยหรืออาจจะเรียกว่า “การสร้างกระบวนการสันติภาพ” ขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางที่เป็นไปได้ ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคนานับประการก็ตามแต่ซึ่งก็เป็นแนวทางที่เป็นสากลที่ได้รับกันทุกฝ่าย

ทำให้องค์กรวิชาการ องค์กรภาคประชาสังคม และภาคประชาสังคมได้ร่วมเคลื่อนไหวในเชิงวิชาการ ในการสร้างกระบวนการสร้างสันติภาพขึ้น ที่ทำให้ทุกฝ่ายทุกภาคส่วนยอมรับและเห็น

ด้วยกับแนวทางในการแก้ปัญหาที่ยั่งยืนถึงแม้ว่าจะใช้เวลานาน สิบปี ยี่สิบปี ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจ ความจริงใจ ความตั้งใจแน่วแน่ ในการศึกษาความรู้ทางทฤษฎีต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ ในการสร้างกระบวนการสันติภาพ ซึ่งจะเป็นคำตอบที่ผู้คนต่างต้องการเห็นสันติภาพ หรือการต่อสู้ตามแนวทางสันติวิธี ลดการใช้ความรุนแรง สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ การสะสมประวัติศาสตร์ให้เป็นบทเรียนต่อสังคมไม่ใช่เป็นการตอกย้ำความรู้สึกอหามาตราร้ายการใช้ความรุนแรงนั้นมีแต่การสูญเสียกับสูญเสีย ซึ่งอาจจะดูอย่างประเทศญี่ปุ่นที่แพ้สงครามโลกก็กลับมาการพัฒนาคนของตนเองให้มีศักยภาพเพื่อเผชิญกับโลกสมัยใหม่ ที่ไม่ได้สร้างความเกลียดชังต่อสังคมโลก สุดท้ายประชาชนก็มีคุณภาพชีวิตที่ดีตามมา อย่างเราที่ได้ทราบกัน ซึ่งมีมติสามจังหวัดชายแดนใต้ก็เช่นเดียวกัน ที่ต้องมีการพัฒนาคน พัฒนากลไกรัฐ ซึ่งอาจกล่าวโดยสรุป คือ ควรให้มีการปฏิรูปโครงสร้างทางอำนาจการเมืองการปกครองที่สอดคล้องกับสภาพบริบทของพื้นที่ต่อไป

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยของการศึกษาระดับนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เพื่อการศึกษาทางประวัติศาสตร์ ในการก่อตัวองค์กรหรือขบวนการคิดต่างจากรัฐ โดยมีแนวคิด หลักคิด และกระบวนการจัดการองค์กร กองกำลังติดอาวุธอย่างไร ที่มีการเคลื่อนไหวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ปัจจัยที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้งและสร้างความรุนแรงต่อเนื่องตลอดมาหลายทศวรรษ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

1. ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพ

ได้มีผู้ให้ความหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพที่หลากหลาย ซึ่งการศึกษานี้สามารถประมวลสรุปได้ ดังนี้

1. การวิจัยเชิงคุณภาพ หมายถึง กระบวนการที่ถูกนำมาใช้เพื่อทำความเข้าใจข้อมูล ซึ่งนำเสนอในรูปของคำพูด และรูปภาพ ไม่ใช่ตัวเลข
2. การวิจัยเชิงคุณภาพ หมายถึง การใช้วิธีการศึกษาหลายแบบ ซึ่งรวมทั้งแนวทางการศึกษาแบบตีความ (Interpretive Approach) และแนวทางการศึกษาเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Inquiry) ซึ่งความหมายว่า นักวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาสิ่งต่าง ๆ ในสถานที่ที่เป็นธรรมชาติ โดยพยายามที่จะทำความเข้าใจหรือตีความปรากฏการณ์ตามการให้ความหมายของที่อยู่ในที่นั้น ๆ การวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์หลาย ๆ แบบซึ่งพรรณนาช่วงเวลาที่เป็นกิจวัตรและช่วงเวลาที่มีปัญหาและความหมายในชีวิตหรือองค์กร เช่น การศึกษารายกรณี ประสบการณ์ส่วนบุคคล อัตชีวประวัติ การสัมภาษณ์ การสังเกต เอกสารทางประวัติศาสตร์ และสื่ออื่น ๆ
3. การวิจัยเชิงคุณภาพ หมายถึง การแสวงหาความรู้โดยการพิจารณาปรากฏการณ์ทางสังคมจากสภาพแวดล้อมนั้น ๆ การวิจัยเชิงคุณภาพให้ความสนใจกับข้อมูลด้านความรู้สึกนึกคิด ความหมาย ค่านิยมหรืออุดมการณ์ของบุคคล มักใช้เวลานานในการศึกษาติดตามระยะยาว ใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์อย่างมาเป็นทางการเป็นวิธีการหลักในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเน้นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย
4. การวิจัยเชิงคุณภาพ หมายถึง ข้อมูลจากมุมมองของคนที่ถูกศึกษามากกว่าการนำเสนอข้อมูลจากมุมมองของผู้วิจัย และเป็นความจริงที่ว่า การวิจัยเชิงคุณภาพต้องการแสวงหาความเข้าใจเกี่ยวกับความคิดของคนที่ถูกศึกษา ด้วยเหตุผลที่ว่าสิ่งนี้มีความสำคัญ หากนักวิจัยต้องการพรรณนา

และอธิบายพฤติกรรมของคนที่ถูกศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (http://library.senate.go.th/document/Ext12/12625_0015.PDF)

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ โดยทำการศึกษาข้อมูลจากงานเขียนเกี่ยวกับความขัดแย้งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ และสถานการณ์หรือเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นพื้นที่ที่เป็นลักษณะเชิงประวัติศาสตร์ และข้อมูลของกลุ่มขัดแย้งที่ทำการศึกษา คือ ขบวนการพูโล ดังรายละเอียด ดังนี้

2.1 แหล่งข้อมูลในการวิจัยเอกสาร

2.1.1 ศึกษาจากเอกสารประวัติศาสตร์ (Historical Approach) และศึกษาประวัติศาสตร์เหตุการณ์สำคัญๆ ในพื้นที่โดยอาศัยฐานข้อมูลเอกสารหลักฐานผ่านงานเขียน บทความจากสำนักต่าง ๆ (Document Research) ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 1.1 หนังสือแนวประวัติศาสตร์ เชิงวิเคราะห์ ทั้งในและต่างประเทศ
- 1.2 วารสาร บทความ
- 1.3 หนังสือพิมพ์

2.1.2 การศึกษาค้นคว้ามูลเหตุในการก่อตัวพูโล การพัฒนาการ นโยบายในการขับเคลื่อน กระบวนการสร้างองค์กร การพัฒนาการ จากเอกสารต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ จากเอกสารชั้นต้น (Primary Sources) ที่ตีพิมพ์แล้ว เช่น หนังสือและเอกสารที่เป็นภาษามลายูเซีย (รูมี) ที่ขบวนการพูโลเขียนขึ้นมาเอง

2.1.3 หนังสือกลุ่มขบวนการพูโล การบริหารจัดการองค์กร นโยบายต่าง ๆ แต่ ละฝ่าย ด้านการทหาร ด้านการเมือง ด้านการศึกษา ด้านเศรษฐกิจ ด้านมวลชน ฯลฯ

2.2 การเก็บรวบรวมเอกสาร (Document Review)

การศึกษานี้ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 2.2.1 จุลสารประชาสัมพันธ์มีติศาสนา ภาษายาวี แปลภาษาไทย
- 2.2.2 ข้อบังคับกองกำลังติดอาวุธ ภาษายาวี แปลภาษาไทย
- 2.2.3 จุลสารประชาสัมพันธ์ ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ 1994 เพลงพูโล
- 2.2.4 ธรรมนูญพูโลฉบับแก้ไข 2005 ภาษายาวี แปลภาษาไทย
- 2.2.5 หนังสือเบอร์ซาตู 13 ตุลาคม 1989 ภาษารูมี แปลภาษาไทย

2.2.6 หนังสือข้อมูลเพิ่มเติมพูล การพูดคุย กรุงดัมซั๊ก ซีเรีย ภาษาภูมิ แปล ภาษาไทย

2.2.7 หนังสือเรียกร้อง ภาษายาวี แปลภาษาไทย 18 เมษายน 1887

2.2.8 มติการประชุมพบปะ 8 พฤศจิกายน 1997

2.2.9 หนังสือแจ้งการเจรจา พูลกับรัฐไทย 26-28 เมษายน 1994

2.2.10 หนังสือมติสภาชุร 23 - 07 - 2011

2.2.11 หนังสือชี้แจง โอ ไอ ซี 23 - 06 - 2011

2.2.12 หนังสือเรียกร้องความเป็นหนึ่งพูล 15-10-1997

2.3 การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

การเก็บข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพของการศึกษานี้มี 3 วิธีหลัก ๆ คือ การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร

2.4 การสัมภาษณ์

หมายถึง การสนทนากับผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเผชิญหน้าตัวต่อตัว การสนทนาทางโทรศัพท์ หรือการสนทนากับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Focus Group Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพอาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง การสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพส่วนใหญ่เป็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งผู้วิจัยจะต้องมีความตั้งใจอย่างมากในการรับฟังข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีความเคารพและมีความกระตือรือร้นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้รับฟัง และจะต้องมีความพยายามอย่างเป็นระบบที่จะรับฟังและทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลบอก

*** ก่อนการสัมภาษณ์ต้องแนะนำตัวก่อนว่า เป็นใคร ทำอะไร ทำวิทยานิพนธ์เรื่องอะไร ทำไมสนใจหัวข้อนี้และอาจจะต้องบอกว่า ในงานศึกษานี้จะใช้วิธีการอ้างชื่อผู้ถูกสัมภาษณ์หรือไม่ แต่ถ้าให้แนะนำคิดว่า ใช้ชื่อสมมติ

2.5 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview)

หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้การสัมภาษณ์เดี่ยวแบบเผชิญหน้า โดยผู้สัมภาษณ์สอบถามผู้ให้ข้อมูลตามแนวคำถาม (Interview Guideline) ที่วางไว้ แนวคำถามนี้เป็นคำถามปลายเปิดที่ครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการถาม รูปแบบการสัมภาษณ์ควรมีลักษณะเป็นการสนทนากันตามธรรมชาติ จากประเด็นที่ตั้งไว้ผู้สัมภาษณ์อาจแตกเป็นคำถามย่อยได้อีกเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ตอบได้ ให้ความเห็นจนครบถ้วนและชัดเจน

2.6 การเตรียมการสัมภาษณ์เชิงลึก

การเตรียมการสัมภาษณ์เชิงลึกแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

2.6.1 ด้านผู้สัมภาษณ์ เตรียมแนวคำถามเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ ซึ่งมีหลักในการเตรียมพอสรุปได้ คือ วัตถุประสงค์ในการสัมภาษณ์ คือ อะไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้น ควรมีคำถามหลัก ๆ อะไรบ้าง เขียนคำถามหลักเหล่านั้นในลักษณะคำถามเปิด แยกคำถามหลักออกเป็นคำถามย่อยให้ละเอียดที่สุดที่จะทำได้ เพื่อจะได้ไม่ลืมประเด็นในขณะสัมภาษณ์

2.6.2 ด้านผู้ให้สัมภาษณ์ ทำนองเดียวกับผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม ผู้ให้สัมภาษณ์ควรเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือรู้เรื่องดีเกี่ยวกับประเด็นที่จะสัมภาษณ์ เนื่องจากการสัมภาษณ์เชิงลึกต้องใช้เวลาค่อนข้างมากเพื่อให้ได้ข้อมูลลึกซึ้งตามที่ต้องการ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องสัมภาษณ์คนเป็นจำนวนมาก เหมือนกับการสัมภาษณ์ประกอบการสอบถาม ส่วนจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์นั้นขึ้นอยู่กับประเด็นที่ต้องการหาข้อมูล

2.7 แกนนำบุคคลสำคัญของขบวนการ

ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบการสร้างแนวคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ต่อไป เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือแบบไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) โดยสัมภาษณ์จำนวนทั้ง 10 -15 คน แบบประชุมแลกเปลี่ยน (การสัมภาษณ์มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับประวัติเป็นเป็นมาของขบวนการพูโล หรือ Time line และการสัมภาษณ์กับการพัฒนาการและเปลี่ยนแปลงต่อนโยบายการสร้างกระบวนการสันติภาพ)

2.7.1 การเลือกกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มเป้าหมายการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

- เป็นสมาชิกแกนนำขบวนการระดับอาวุโส มีตำแหน่งในขบวนการทุกกลุ่ม (พูโล) ทั้งอดีตและปัจจุบัน

- คณะกรรมการสภาผู้นำขบวนการพูโล หรือ Majles Kepipimnan Pulo หรือ MKP และคณะกรรมการชูรอ DSPP

2.7.2 ฝ่ายการเมือง

2.7.3 ฝ่ายการต่างประเทศ

2.7.4 ฝ่ายการทหาร

2.7.5 ฝ่ายการศึกษาและวัฒนธรรม

จากเกณฑ์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาแนวคิดและการบริหารจัดการองค์กร และ
แนวทางการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลง องค์กรกระบวนการสันติภาพ การปรับตัวแนวทางการต่อสู้
ตามเจตนารมณ์การสร้างกระบวนการสันติภาพ

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกระดับแกนนำ ฝ่าย
การเมือง ฝ่ายการทหาร ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกทั่วไป เป็นต้น ของขบวนการเป็นจำนวน 16 คน
โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ นามสมมติ ดังนี้

ตารางที่ 1 บัญชีผู้ให้ข้อมูลการวิจัย

ชื่อผู้ให้ข้อมูล (นามสมมติ)	ตำแหน่งในอดีต/ปัจจุบัน
1. นายอับลปารี (นามสมมติ)	หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธในสถานกาด์พูโลใหม่ และพูโลเก่า
2. นายมุสต่อปา (นามสมมติ)	หัวหน้ากลุ่มย่อย พูโลเก่า พูโลใหม่ และพูโล 88
3. นายเปาะลง (นามสมมติ)	หัวหน้าฝ่ายการเงิน/อดีตหัวหน้ากลุ่มย่อย
4. นายมุฮัมมัด (นามสมมติ)	หัวหน้ากลุ่มย่อย กองกำลังติดอาวุธ (ศิรนาฆารอ)
5. นายมุฮัมมัดกามัล (นามสมมติ)	ฝ่ายวิชาการศาสนา/โครงสร้างของพูโล
6. นายอิห์มาม (นามสมมติ)	ฝ่ายวิชาการและฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ
7. นายอิบรอเฮง (นามสมมติ)	สมาชิก MARA PATANI พูโล DSPP.
8. นายปะดอมายา (นามสมมติ)	หน่วยคอมมานโด พูโล
9. นายปะเงาะวาฮ์เซาะ (นามสมมติ)	ผู้ที่ใกล้ชิด ตนกูปีรอ กอดอนีลอ/หัวหน้าฝ่ายกองกำลัง ติดอาวุธ
10. นายอับลเราะมาน (นามสมมติ)	สมาชิกอาวุโส
11. นายมุหามะ ยาการียา (นามสมมติ)	สมาชิกกองกำลังติดอาวุธรุ่นแรก (ศรีฮิมะฮ)
12. นายอิห์มัด (นามสมมติ)	เยาวชนพูโลรุ่นใหม่
13. นายเปาะอาบู (นามสมมติ)	คณะกรรมการสภาผู้นำพูโล
14. นายปะเงาะเลาะ (นามสมมติ)	คณะกรรมการฝ่ายการเมือง
15. นายสาเฮาะ (นามสมมติ)	คณะกรรมการฝ่ายศาสนา
16. นายอิห์มาเซาะ (นามสมมติ)	นักศึกษาฝ่ายการทหารที่ไปเรียน ซีเรีย

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วก็จะนำมาวิเคราะห์และเรียบเรียง และทำการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indeht Interviews) โดยมีขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 2 แผนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอน	การทำงาน	ภาคเรียน	
		1/2557	2/2559
1.	ขั้นเตรียมการ	/	/
2.	ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล	/	/
3.	ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล		/
4.	ขั้นเรียบเรียงงานวิจัย		/
5.	ขั้นเสนอรายงาน		/

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงขององค์กรปลดปล่อยรัฐปาตานี PULO (Patani United Beration Organisation) ในความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี ใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ทำการเก็บข้อมูลจากแนวคิด แกนนำกลุ่มขบวนการพูโล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือแบบไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) และใช้ข้อความจากเอกสารซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนและกระบวนการวิจัย ดังต่อไปนี้

การศึกษา เรื่องพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปลดปล่อยสหปัตตานี (Patani United Liberation Organization – PULO) ในความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี หลังการพูดคุยเพื่อแก้ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ เป็นประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาโดยมุ่งสำรวจความเป็นมาของกลุ่มพูโล อุดมการณ์และการต่อสู้เพื่อการจัดการปัญหาความขัดแย้งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ของกลุ่มพูโล และจุดเน้นสำคัญสูงสุด ผู้วิจัยต้องการศึกษาการปรับตัวในการต่อสู้ของกลุ่มพูโล หรือองค์กรปลดปล่อยสหรัฐปาตานี ทั้งนี้ผู้วิจัยคาดหวังว่า องค์ความรู้จากการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ผู้สนใจและผู้เกี่ยวข้องมองเห็นวิวัฒนาการการต่อสู้ของกลุ่มพูโล และทัศนคติในการต่อสู้ของกลุ่มพูโล อันเป็นองค์ความรู้หนึ่งที่จะสามารถช่วยให้เข้าใจปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ หลังจากภาครัฐมีนโยบายมีความชัดเจนในการขับเคลื่อนกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่

จากเกณฑ์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาแนวคิดและการบริหารจัดการองค์กรและแนวทางการปรับตัว องค์กรกระบวนการสันติภาพ การปรับตัวแนวทางการต่อสู้ตามเจตนารมณ์การสร้างกระบวนการสันติภาพ

2.8 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกระดับแกนนำ ฝ่ายการเมือง ฝ่ายการทหาร ฝ่ายประชาสัมพันธ์ และสมาชิกทั่วไป เป็นต้น ของขบวนการเป็นจำนวน 10 คน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์

2.9 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จะใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหรือแบบไม่มีโครงสร้าง (Informal or Unstructured Interview) โดยสัมภาษณ์จำนวนทั้ง 10 -16 คน แบบประชุมแลกเปลี่ยนกัน (การสัมภาษณ์มี 2 ส่วน คือ ส่วนที่เกี่ยวข้องกับประวัติเป็นเป็นมาของขบวนการพูโล หรือ Time line และการสัมภาษณ์กับการปรับตัวตอนนโยบายการสร้างกระบวนการสันติภาพ)

2.10 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเริ่มวิจัยด้วยเริ่มศึกษาทฤษฎีความขัดแย้งต่าง ๆ และศึกษาหนังสือแนวประวัติศาสตร์ปัตตานี บทความจากแหล่งต่าง ๆ และศึกษาเหตุการณ์ที่เกิดในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ การติดต่อขอหนังสือจากแกนนำขบวนการพูโลระดับต่าง ๆ เก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งทำการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ โดยมีการจดบันทึกข้อมูล (Note-Taking) เพื่อนำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์

2.11 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยเริ่มทำการวิเคราะห์พร้อมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลไป จนกระทั่งหลังเก็บข้อมูลเสร็จสิ้น ในการวิจัยจึงมีการเก็บข้อมูลโดยนำข้อมูลที่แต่ละครั้งมาเรียงข้อมูลตามคำสำคัญ หาความเชื่อมโยงของคำสำคัญ จัดกลุ่มใหม่ สร้างผังความเชื่อมโยง (Conceptual Framework) ให้สอดคล้องกันโดยการตรวจสอบกับคำถามวิจัย แนวคิดทฤษฎีและข้อมูลที่ค้นพบ โดยดำเนินการวิจัยด้วยเครื่องมือดังที่ได้กล่าวมาแล้วจนได้ข้อมูลเพียงพอในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัยแล้วจัดทำรายงานวิจัยต่อไป

2.12 การสังเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่วิเคราะห์ได้จะถูกนำมาสังเคราะห์ให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการวิจัยเชิงคุณภาพ 2 แบบ คือ

1. แบบ Descriptive เป็นการนำเสนอแบบพรรณนาโดยให้รายละเอียดที่ลึกและกว้าง
2. แบบ Explanatory เป็นการนำเสนอคำอธิบายให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของแนวคิด

2.13 การเขียนรายงาน

นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาและปฏิบัติการภาคสนาม มาเขียนเป็นรูปเล่มรายงานจากการถอดผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ในรูปแบบการบรรยายและการพรรณนาอย่างมีเหตุมีผล

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

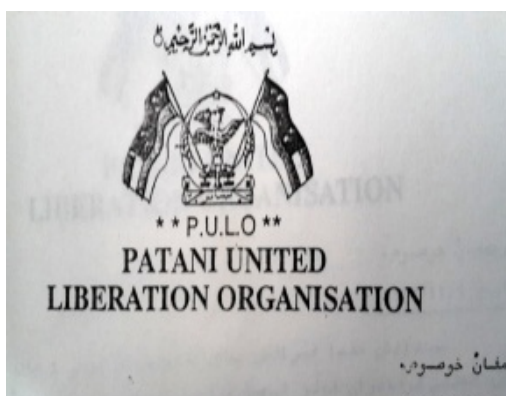
การศึกษานี้ได้ทราบและเรียนรู้ถึงประวัติศาสตร์ หลักคิด และพัฒนาการของพู่โลกับการต่อสู้ในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี และกับการเปลี่ยนแปลงของพู่โลกับการต่อสู้ในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี และสาเหตุในการก่อตัวองค์กรต่อต้านรัฐ

บทที่ 4

องค์กรปลดปล่อยสหปัตตานี

Patani United Liberation Organization (PULO)

ความขัดแย้งขนาดใหญ่จะมาจากสาเหตุไม่กี่ยาเหตุ คือ ความขัดแย้งทางการเมือง ความขัดแย้งทางเชื้อชาติ และศาสนาและวัฒนธรรมปรากฏขึ้นมาอย่างต่อเนื่องในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสงคราม อาณาจักร สงครามกลางเมือง การฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ สงครามกองโจร การก่อกบฏ การก่อจลาจล การลอบสังหาร การปลุวัติ การรัฐประหาร การทรฆาน การลักพาตัว และการก่อการร้าย (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์, 2553)

ภาพที่ 4 สัญลักษณ์พูลอ 1968

รูปที่ 5 สัญลักษณ์พูลอ พี.โพ

จากการศึกษาประวัติความเป็นมาของพูลอจากรื่องราวที่ถูกเล่าโดยสมาชิกองค์กร พัฒนาการและเปลี่ยนแปลงขององค์กร ตั้งแต่ปี 1965 (2508) จนถึงปัจจุบัน แบ่งเป็นช่วงต่างๆ ได้ ดังนี้

1. พื้นฐานจิตวิญญาณแห่งประวัติศาสตร์ปัตตานี (1965 – 1966)
2. การจุดประกาย กระตุ้น ความคิดแนวทางการปลดปล่อย (1965 – 1967)
3. ปีแห่งการก่อตั้งและประกาศ (22 มกราคม 1968)
4. ยุคความรุ่งเรืองในการเคลื่อนไหว (1970 – 1980)
5. การสร้างการยอมรับจากนานาชาติ นโยบายได้ร่วมมือเหตุการณ์ประท้วงปัตตานี (1981– 1985)
6. การปฏิรูปองค์กร (1987)
7. การก่อตั้งเบอร์ซาตู (1989)

8. ยุคแห่งการสร้างความปลอดภัย (2004 -ปัจจุบัน)

9. การเข้าร่วม Majlis Syura Patani หรือ Mara Patani

1. พื้นฐานจิตวิญญาณแห่งประวัติศาสตร์ปาตานี (1965 – 1966)

ช่วงดังกล่าวมีพื้นฐานจากความขัดแย้งและนำไปสู่ความรุนแรงในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ (ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่ามีกลุ่มบุคคลคิดต่างจากรัฐหลาย ๆ กลุ่ม และแนวคิดของแต่ละกลุ่มมองสาเหตุทำให้เกิดการคิดต่างจากรัฐหลายสาเหตุ ในที่นี้จะกล่าวถึงประวัติศาสตร์และพัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของพุลอกับการต่อสู้ในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี

ประเด็นที่จะกล่าวในที่นี้คือ ขบวนการพุลอจัดระบบโครงสร้างอย่างไร มีกระบวนการสร้างแรงจูงใจการเข้าร่วมเป็นสมาชิก แนวนโยบายในการต่อสู้ องค์กรมีแรงจูงใจในการก่อตั้ง อุดมการณ์หลักคิด มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรต่อสถานการณ์ดังกล่าว

ขบวนการพุลอ หรือขบวนการปลดปล่อยสหปาตานี (พุลอ) หรือ Patani United Liberation Organization (PULO) โดยก่อกำเนิดมาจากแนวคิดของนายตงกูปรีอ กอตอนีลอ หรือ นายวีระ ณ วัชราม หรือ กาบรีร์ อับดุลเราะมัน (ชื่อฉายาจัดตั้งในขบวนการ) เกิดเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 1937 (2480) มีพื้นเพเดิมเป็นชาวบ้านลูไ้บายะ อ.ยี่งอ จ.นราธิวาส บิดา คือ นายต่วนกูมูฮำหมัด กอตอนีลอ มารดา คือ นางเจ๊ะคอดีเยาะ กอตอนีลอ เขาจบการระดับประถมศึกษาจากโรงเรียนในพื้นที่มัธยมต้น โรงเรียนหะยีฮารัง (แสงธรรมวิทยายะลา) ระดับมัธยมปลายที่โรงเรียนอิสลามอยุธยา จังหวัดอยุธยา กรุงเทพมหานคร และจบการศึกษาด้านรัฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยอาลีฮมา ประเทศอินเดีย (Waham, 2016)

ภาพที่ 6 เอกสารพหุโลธิบายประวัติตุนกูบือรอกอตอนีล

ตนกูปือรอ เป็นบุตรคนเดียวของครอบครัวต้นตระกูลรายอื่อแฉะ เขาได้มองเห็นถึง**สภาพสังคมมลายูในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ที่มีสภาพอ่อนแอถูกกดทับด้วย “กฎหมายรัฐบาลสยาม” ทั้งในเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม** ทำให้มีความสับสน สภาพที่เลวร้ายมากขึ้น โดยส่วนฝ่ายราชการระดับล่างมีการกดขี่ ช่มเหง รังแก หลากหลายกรณี และได้มองเห็นถึงนโยบายของรัฐบาลสยามที่มีความพยายามจะผสมกลมกลืนสังคมมลายูมุสลิมภาคใต้อย่างเห็นได้ชัดขึ้น เช่น นโยบายสร้างนิคมพัฒนาตนเอง เปลี่ยนชื่อหมู่บ้าน เปลี่ยนชื่อสกุลบุคคล ฯลฯ เหตุดังกล่าว จุดประกายและกระตุ้นความคิด แนวคิดเริ่มแรกนั้นมีความคิดในการที่จะปรึกษาหารือกับขบวนการแนวร่วมปลดปล่อยปาตานี (Barisan National pembebasan patani หรือ (BNPP) และแนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติ หรือ Barisan revolusi national หรือ (BRN) เพราะทั้ง 2 กลุ่มขบวนการมีเจตนาและยืนหยัดต่อสู้เพื่อเป็นการปฏิบัติการเคลื่อนไหวเพื่อชาวปาตานีในหลาย ๆ มิติ แต่แล้วไม่สามารถตกลงกันได้ เพราะแนวคิดที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะฝ่าย BNPP นั้นเป็นการเคลื่อนไหวในกลุ่มเชื้อสายสุลต่านปาตานีและวิชาการศาสนาและในส่วน BRN เน้นการปฏิบัติการต่อสู้แนวสร้างเสริมความรุนแรง

ในที่นี้จะกล่าวถึงลำดับเหตุการณ์ช่วงเวลาในการเคลื่อนไหวของพูโลตลอดระยะเวลา 50 ปี มีการพัฒนาการและปรับตัวอย่างไรกับการต่อสู้ต่อไป (Waham, 2016: 25-05)

2. การจุดประกายความคิด การกระตุ้นความคิด และแนวทางปลดปล่อยเพื่ออิสรภาพ

ในปี พ.ศ.2508 (1965) – พ.ศ.2509 (1966) พูโลได้ริเริ่มมีการบ่มเพาะแนวความคิดในการต่อสู้เพื่อปลดปล่อยรัฐปาตานี ตามแนวทางประชาธิปไตยอิสลามสายกลางไม่สุดโต่ง และไม่นิยมความรุนแรง โดยนายตนกูปือรอ กอดอนีลลอ ได้มีความพยายามในการขยายแนวความคิดขบวนการการต่อสู้ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ที่เป็นแนวพื้นฐานสากล ถูกต้องตามหลักการอิสลามเพื่อปกป้องสิทธิพลเมืองและอิสรภาพ โดยเฉพาะการปลุกจิตสำนึก ชาตินิยมมลายู จากการหลับใหลในความมืดมิดแห่งนโยบายผสมผสานกลมกลืน วัฒนธรรมจากรัฐไทยที่ชาวมุสลิม 3 จังหวัดชายแดนไทย ที่ได้รับผลกระทบหลาย ๆ กรณีซึ่งอาจจะไม่อาจกล่าวถึงผลกระทบต่าง ๆ ในพื้นที่มากนัก

จากคำบอกเล่านี้เป้าหมายที่ไปศึกษาและเผยแพร่ในโซนนี้นั้น คือ ประเทศอินเดีย ปากีสถาน อินโดนีเซีย มาเลเซียและไซเบอร์วันออกกลาง หรือไซเบอร์ประเทศอาหรับ เพราะชนชาวปาตานีหลบหนีภัยไปพำนัก ณ ประเทศดังกล่าว โดยใช้วิธีการจัดการพบปะพูดคุยปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนสถานการณ์ในปาตานี ซึ่งได้ดำเนินการประเทศแรกในประเทศอินเดียที่ มหาวิทยาลัยอาลีฮามา (เป็นสถานศึกษาของตนกูปือรอ) กับบุคคลและกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เช่น นักการเมือง นักศึกษา และบุคคลมลายูที่พำนักในต่างประเทศ วัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อนำเสนอแนวคิดในการต่อสู้กับรัฐสยาม ซึ่งจากพูดคุยและแลกเปลี่ยนนั้นมีข้อสรุปว่า ควรให้มีการจัดตั้งองค์กรต่อสู้ขึ้น ตามแนวคิดที่ไม่นิยมสร้างเสริมความรุนแรง

เสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในหลักการศาสนาเป็นหลักและก็ได้มีการกำหนดหลักคิด แนวปฏิบัติ พร้อม ๆ กัน

และการประชุมพบปะที่ประเทศปากีสถาน มหาวิทยาลัยการาจี้ให้กับนักศึกษา โดยได้มีการเชิญนักการเมืองในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ที่มีบทบาทสำคัญ ๆ ในอดีตมาปรึกษาหารือเช่นเดียวกัน ซึ่งมีหลาย ๆ ท่าน (ผู้วิจัยไม่อาจจะกล่าวได้) มาร่วมพูดคุยและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับการต่อสู้ในมิติต่าง ๆ และเพื่อศึกษาค้นหา ปัญหา วิธีการที่จะแก้ปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะการสร้างองค์กรที่สังคมโลกให้การยอมรับในมิติต่าง ๆ ที่เป็นแนวทางการต่อสู้ที่เรียกว่า Perjuangan หรือ Struggle พัฒนาการไปสู่การญิฮาด (Jihad) กับรัฐบาลสยาม ตามหลักคิด องค์กรปลดปล่อยสหรัฐปาตานี และได้มีการจัดทำเอกสารหลักคิด เพื่อเผยแพร่แนวทางการต่อสู้ในมิติศาสนาหรือ

2.1 จุลสารฝ่ายอุลามอฆวนการพูโล

สาระสำคัญของเอกสารดังกล่าว สะท้อนความคิดที่เป็นไปตามแนวทางศาสนาอิสลามอย่างเคร่งครัด

เอกสารเริ่มต้นด้วยการแสดงด้วยความรู้สึถึงความรักชาติต่อ “ศาสนาและชาติพันธุ์” อันเป็นที่รักของชาว “ปาตานี” และลูกหลาน “ชาวมลายูมุสลิมปาตานี” ในจุลสารฉบับนี้ พวกเขาได้เขียนด้วยภาษาที่บุคคลทั่วไปชาวปาตานีสามารถเข้าใจง่าย โดยเฉพาะคนสมัยนี้ที่ยังนานยังไม่เข้าใจภาษาของตนเอง จุลสาร ฉบับนี้จึงเป็น “เรื่องราวเกี่ยวกับกฎของการทำญิฮาด” หรือทางภาษามลายู เรียกว่าการต่อสู้และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

เอกสารระบุว่าอันที่จริงแล้วเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำญิฮาดนั้นได้มีเขียนแล้วในหนังสือภาษามลายูยิวี่อื่นๆ และหนังสือว่าด้วยกฎหมายอิสลามที่มีมากมายอยู่แล้ว แต่ที่เป็นปัญหา คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “การทำญิฮาด” ในเรื่องของมูอามาละต (การทำธุรกรรม) ที่ได้มีการสอนให้กับนักเรียนปอเนาะอันที่จริงแล้วการญิฮาดบางครั้งจะต้องเป็น “ฟิรฎูกิฟายะห์และบางสถานการณ์มันเป็นฟิรฎูอื่น (ข้อบังคับ)”

เพื่อที่จะสร้างความเข้าใจในเรื่องของการทำญิฮาดในความหมายที่กว้างอีกสำหรับประชาชนชาวปาตานีโดยเฉพาะเหล่าเยาวชนทั้งหลาย จึงได้จัดทำเอกสารนี้ขึ้นมาที่จะอธิบายการทำญิฮาดตามคำสอนของอัลกุรอานอัลฮาดิษ และคำสอนของอุลามอฆที่ถูยกยอมรับ ผู้เขียนหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะสามารถเป็นคู่มือแนวทางในเรื่องญิฮาดให้กับพวกเขาและยังสามารถสร้างความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่พวกเขากระทำอยู่ นั่นคือ สิ่งที่ถูกต้อง เป็นการกระทำที่ศาสนาได้สอนเอาไว้อย่างถูกต้อง

จากนั้นเอกสารจุลสารก็ระบุว่า

“อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด นี่คือ แนวทางของฉัน ฉันเรียกร้องไปสู่อัลลอฮ์อย่างประจักษ์
แจ้งทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉัน และมหาบริสุทธิ์แห่งอัลลอฮ์ฉันมิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี (ยูซุฟ: 108)”

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่สามารถเข้าใจง่าย ซึ่งจะประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับการทำญิฮาดร่วมสมัยที่เป็นจุดสนใจสำหรับชาวมลายูมุสลิมปาตานี และสำหรับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของการทำญิฮาด พวกเขาสามารถเรียนรู้จากเหล่าผู้รู้ที่มีอามานะห์ เราทุกคนก็รู้ดีแล้วว่าอายะห์อัลกุรอานและฮาดิษของท่านนบีที่พูดถึงการทำญิฮาดนั้นมีมากมาย แต่ที่เขียนในเอกสารฉบับนี้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะเอกสารฉบับนี้มีใช่เป็นหนังสือเฉพาะ แต่มันเป็นเพียงเอกสารย่อสั้นๆ เท่านั้น เพื่อที่จะ “เชิญชวนประชาชาติสู่การต่อสู้ที่ถูกยอมรับโดยพระองค์อัลลอฮ์” เอกสารดังกล่าวลงนามผู้เขียนที่ชื่อ “อิบนูซัยน์อัลฟาตอนี”

ผู้เขียนได้ให้คำอธิบายโดยละเอียดถึงความหมายของญิฮาดคำว่าญิฮาดหากแปลเป็นภาษามลายูจะ เรียกว่า “การต่อสู้” คำว่าญิฮาดมาจากภาษาอาหรับ คือ Ja ha da ซึ่งจะมีความหมายหลายความหมาย คือ พลังหรือถ้าอ่านอีกแบบหนึ่งก็มีความหมายความยากลำบาก ญิฮาดมีสองความหมาย คือ พลังกายและความยากลำบาก การทำญิฮาดที่จะนำพาสู่ชัยชนะนั้นจำเป็นต้องมีพลังและต้องยอมรับในความยากลำบาก ฉะนั้น องค์ประกอบของญิฮาด คือ พลังความยากลำบากที่นำสู่ชัยชนะ

หากต้องการชัยชนะในการต่อสู้ของชาวมลายูมุสลิมปาตานีแล้ว จำเป็นต้องมีการสร้างพลังให้แข็งแกร่งไม่ว่าจะเป็นด้านอาวุธที่เหมาะสมทันสมัย ด้านเศรษฐกิจ และการเงินให้มีการเตรียมการให้มากที่สุด ส่วนในด้านจรรยาบรรณ เช่น ความตระหนัก ความเข้าใจ การเมืองและอื่นๆ ในส่วนนี้อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า **“และพวกเจ้าจงเตรียมไว้สำหรับ (ป้องกัน) พวกเขาสິงที่พวกเจ้าสามารถ อันได้แก่ กำลังอย่างหนึ่งอย่างใด และการผูกมัดไว้ โดยที่พวกเจ้าจะทำให้ศัตรูของอัลลอฮ์ และศัตรูของพวกเจ้าหวั่นเกรงด้วยสิ่งนั้น และพวกอื่นๆ อีกจากพวกเขา ซึ่งพวกเจ้ายังไม่รู้จักพวกเขา อัลลอฮ์ทรงรู้จักพวกเขาดี** (อัลอันฟาล: 60)” จากนั้นผู้เขียนได้พยายามเชื่อมโยงให้เห็นว่า “ปัญหาที่เราต้องทำตัวเองว่าชาวมลายูมุสลิมปาตานีได้ปฏิบัติตาม โองการนี้แล้วหรือยัง”

ญิฮาดจึงมีความหมายว่าการทุ่มเทกำลังกายเพื่อเป้าหมายเดียว ความหมายในด้านศาสนา คือ ยอมเสียสละแรงกายเพื่อร่วมกันสร้างสังคมแห่งอิสลามโดยการใช้กฎหมายของอัลลอฮ์ ขึ้นมาบนหน้าแผ่นดินแห่งนี้ จากความหมายทั้งสองแง่มุมนี้ ญิฮาดยังแบ่งออกในหลายมิติ อย่างเช่น

1. ญิฮาดในด้านการศึกษา คือ การเผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับอิสลามที่แท้จริงปราศจากความคิดที่ไม่ดีต่อคำสอนของศาสนาอิสลาม
2. การเสียสละทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือประชาชาติอิสลามในการสร้างสังคมอิสลาม
3. เผยแพร่คำสอนของอิสลามในเชิญชวนความดีและการปราบปรามความชั่ว

4. ญีฮาดในรูปแบบการทำสงครามซึ่งญีฮาดชนิดนี้แบ่งออกเป็นสองรูปแบบ คือ ฟิรฎู กิฟายะห์ และฟิรฎูอิน (บังคับ)

ญีฮาดฟิรฎูกิฟายะห์ (รูปแบบสงคราม) คือ เมื่อการเผยแพร่ศาสนาถูกสกัดกั้นในการที่จะเผยแพร่ให้กับคนอื่นในประเทศของเขาและเพื่อสร้างการป้องกันและความปลอดภัยของประเทศอิสลามญีฮาดฟิรฎูอิน (บังคับ) เมื่อกาฟิร (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) เข้ามาบุกรุกเข้ามาในดินแดนของมุสลิม เช่น ดินแดนปาตานีในปัจจุบันจึงเป็นที่ชัดเจนแล้วหากศึกษาในหนังสือกฎหมายอิสลาม ทั้งภาษามลายูและอาหรับ.

“อัลลอฮ์ได้ตรัสในคำภีร์อัลกุรอานซูเราะห์อัตเตาบะห์ โองการที่ 123 มีความหมายว่าไอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย จงสู้รบกับบรรดาผู้ที่อยู่ใกล้เคียงพวกท่าน ที่เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเสียก่อน และจงให้พวกเหล่านั้นประสบกับความรุนแรงจากพวกท่านและพึงรู้เถิดว่าแท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย”

เมื่อกล่าวถึงจุดนี้ผู้เขียนจุลสาร ก็กล่าวถึงการต่อสู้ของชาวปาตานี ว่าปาตานีสมาชิกก่อนเป็นดินแดนที่ปกครองโดยคนมุสลิมมลายูเองก่อนที่จะถูกล่าอาณานิคม ปาตานีไม่เพียงแค่ออยู่ใกล้ แต่เป็นเมืองชายแดนกับ “ประเทศกาฬิรสยามผู้ตั้งภาคี” ตอนนี้นดินแดนแห่งนี้ถูกล่าโดยสยามและถูกปกครองโดยพวกเขา เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับ (ชาวปาตานี) ในการทำสงครามขับไล่สยามออกจากดินแดนแห่งนี้ ชาวมุสลิมปาตานีมีอาจที่จะปฏิเสธการทำสงครามด้วยเหตุผลประการใด เพราะโองการของอัลลอฮ์ชัดเจนให้ต่อสู้กับผู้ปฏิเสธศรัทธาเหมือนทุกวันนี้

ด้วยเหตุดังกล่าวนี้การทำญีฮาดเพื่อต่อต้านกาฬิรสยามเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นฟิรฎูอิน (บังคับ) สำหรับชาวมุสลิมมลายูปาตานีทั้งชายและหญิงไม่ว่าคนรวยหรือยากจน ตำแหน่งในสังคม คนมีความรู้หรือคนทั่วไป ทุกคนมีหน้าที่เหมือนกันตามความสามารถของแต่ละคน หน้าที่การทำญีฮาด ดังกล่าวนั้นเท่ากับการละหมาดใช้เวลาในแง่ของฟิรฎูอิน ดังนั้นอัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอาน ซูเราะห์อัตเตาบะห์ โองการที่ 41 มีความหมายว่า **“พวกเจ้าจงออกไปกันเถิด ทั้งผู้ที่มีสภาพอ่อนแอและผู้ที่มีสภาพแข็งแรง และจงเสียสละทั้งด้วยทรัพย์ของพวกเจ้า และชีวิตของพวกเจ้าในทางของอัลลอฮ์นั้นแหละ คือ สิ่งที่ดียิ่งสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้”**

กล่าวในอีกแง่หนึ่งอาบูอับดุลลอฮ์อัลกุฎฎบี ได้อธิบายโองการนี้ว่า การทำญีฮาดเป็นฟิรฎูอินเพื่อขับไล่ศัตรูออกจากดินแดนอิสลาม จึงเป็นข้อบังคับในศาสนาสำหรับทุกคนต้องออกไปทำสงครามแม้จะหนักหรือเบา หนุ่มสาวหรือคนแก่ตามความสามารถของแต่ละคน และห้ามใครก็ตามหนีออกจากการทำสงคราม หากผู้คนที่อยู่ในประเทศที่ถูกล่าอาณานิคมโดยชาติอื่นไร้พลัง ชนนั้นจำเป็นต้องจับมือรวมตัวเป็นหนึ่งเพื่อขับไล่ศัตรูออกจากดินแดนอิสลามที่ถูกล่าอาณานิคม

ฟูไลจียันยันโดยอ้างหลักฐานข้างต้นว่าประเทศอิสลามทั้งหมดหรือบางส่วนถูกล่าอาณานิคมโดยกาฬิรแน่นอนเป็นที่บังคับสำหรับคนที่อยู่ในดินแดนนั้นและถ้าหากคนในดินแดนนั้น

ไม่สามารถที่จะต่อสู้กับศัตรูได้ ข้อบังคับดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับคนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงจนถึงทั่วดินแดนอิสลาม ตัวอย่างเพื่อให้เห็นภาพ คือ ชาวปาตานีถูกล่าอาณานิคมโดยสยาม อันดับแรกคนมุสลิมมลายูปาตานี จำเป็นต้องทำสงครามขับไล่ศัตรูสยามออกจากประเทศอิสลามปาตานี หากชาวมุสลิมมลายูปาตานีไม่มีความสามารถทำสงครามต่อสู้กับสยามได้ก็บังคับดังกล่าวขึ้นอยู่กับประเทศใกล้เคียง เช่น มาเลเซีย หากมาเลเซียไม่มีความสามารถที่จะต่อสู้ได้ ก็บังคับดังกล่าวตกอยู่กับประเทศอินโดนีเซีย ตลอดจนบรูไน ปากีสถาน ประเทศอาหรับและประเทศอิสลามทั้งหมดที่มีอยู่

ผู้เขียนเชื่อว่าหากทุกคนปฏิบัติตามหลักฐานที่มีอยู่นั้น ปาตานีจะได้รับเอกราชมานานแล้วก็เป็นไปได้ เช่นเดียวกับปาเลสไตน์ แคนาดาและอื่นๆ แต่ต้องเชื่อมั่นว่าชาวมุสลิมมลายูปาตานีต้องรวมตัวสุดกำลังในการจะต่อสู้กับศัตรูของพวกเขา ก่อนที่คนอื่นจะมารับหน้าที่ดังกล่าวนี้ ดังนั้น ถ้าทำไม่ได้ ประชาชาติมลายูจึงตกอยู่ในความน่าเวทนา

เพื่อสนับสนุนข้ออ้างดังกล่าว ผู้เขียนเอกสารอ้างถึงท่านอาลี (รฎ) ซึ่งได้กล่าวว่าไม่มีประชาชาติใดที่ถูกรุกรานในหมู่บ้านของตนเอง นอกเสียพวกเขา คือ ผู้ที่เวทนา จากที่ท่านอาลี (รฎ) ได้กล่าวไว้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าชาวมลายูปาตานี คือ ผู้ที่เวทนาหลังจากที่ถูกสยามรุกราน เพราะไม่มีอิสรภาพอย่างแท้จริง แผ่นดินพวกเขาถูกยึดและสูญหายจากแผนที่โลกไปอย่างสิ้นเชิง เกียรติยศก็หายไป เปลี่ยนไปเป็นทาสของสยามนักล่าอาณานิคม พวกเขากลับเป็นชนชั้นสามถ้าเปรียบกับต่างชาติที่เข้ามายึดดินแดนแห่งนี้ ความเป็นคนที่หายไป รวมทั้งวัฒนธรรม ชาติพันธุ์หายไปอย่างช้าๆ สังเกตดูในทางตอนบนของปาตานี เช่น จังหวัดสงขลา นครศรีธรรมราช ความเป็นอิสลามมลายูใกล้สูญหายไปทุกวันนี้ คือ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

จากนั้นผู้เขียนก็กล่าวถึงนโยบายที่รัฐบาลไทยที่ผ่อนปรนให้มีคณะกรรมการอิสลามว่า “เรารู้สึกพอใจแล้วหรือที่เรามีเพียงสำนักงานคณะกรรมการอิสลามที่ทำหน้าที่เก็บเงินซากาต บริหารเรื่องนิกะห์ (การแต่งงาน) แบ่งมรดก แค่นี้หรือ ทั้งๆ ที่อิสลามครอบคลุมทุกมิติด้านการปกครอง การบริหารประเทศ นอกเหนือจากเรื่องอียาดะห์และอากีดะห์ (หลักศรัทธา) ทุกสิ่งทุกอย่างจะไม่สามารถบรรลุความสำเร็จตราบใดที่ดินแดนปาตานียังตกอยู่ในกำมือของนักล่าอาณานิคมสยาม”

กล่าวโดยสรุป ประชาชาติมุสลิมมลายูจะยังคงเวทนาหากยังไม่สามารถได้รับดินแดนกลับคืนมาจากกำมือของนักล่าอาณานิคมสยาม และจะยังคงไม่สามารถที่จะดำเนินการคีลาฟะห์ บนหน้าแผ่นดินอีกต่อไปในความหมายของอิสลาม คือ ศาสนาและประเทศชาติ (*เอกสารประชาสัมพันธ์ พุโล ฝ่ายกิจการศาสนาวัฒนธรรม, 1967*)

2.2 ความสำคัญของการทำญิฮาด

เอกสารพูโลชี้ว่าในอัลกุรอานจะมีหลายโองการที่สอนในเรื่องของการทำญิฮาด พร้อมทั้งได้อธิบายในเรื่องของความสำคัญของญิฮาดและเกียรติอันสูงทรงของญิฮาด นอกเหนือจาก

อื่บาตะห่อื่นๆ ในอัลกุรอานยังพูดถึงความสำคัญของผู้ที่เสียชีวิตในหนทางของอัลลอฮ์ (ชาฮีด) เพราะได้รับการศาสนาของอัลลอฮ์ พร้อมทั้งในฮาดีษ (วจนะ) ของท่านนบีก็ได้พูดถึงเรื่องญิฮาดไว้มากมาย อย่งที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอาน

1. ซูเราะห์อัลบาคอเราะห์โองการที่ 190 ความว่า **และพวกเจ้าจงต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ต่อบรรดาผู้ที่ทำร้ายพวกเจ้าและจงอย่ารุกราน แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงชอบบรรดาผู้รุกราน**
2. ซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการ 123 ความว่า **โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย จงสู้รบกับบรรดาผู้ที่อยู่ใกล้เคียง พวกท่านที่เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเสียก่อน และจงให้พวกเหล่านั้นประสบกับความรุนแรงจากพวกท่าน และพึงรู้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย**
3. ซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการ 111 ความว่า **แท้จริงอัลลอฮ์นั้นได้ทรงซื้อแล้วจากบรรดาผู้ศรัทธาซึ่งชีวิตของพวกเขาและทรัพย์สินสมบัติของพวกเขา โดยพวกเขาจะได้รับรางวัลสวรรค์เป็นการตอบแทน พวกเขาจะต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์แล้วพวกเขาก็จะฆ่าและถูกฆ่า เป็นสัญญาของพระองค์เองอย่างแท้จริง ซึ่งมีอยู่ในคัมภีร์เตวารอฮ์อินญีล และกุรอาน และใครเล่าจะรักษาสัญญาของเขาให้ดียิ่งไปกว่าอัลลอฮ์ ดังนั้น พวกท่านจงชื่นชมยินดีในการขายของพวกท่านเถิด ซึ่งพวกท่านได้ขายมันไป และนั่นคือ ชัยชนะอันใหญ่หลวง** ข้อสรุปจากโองการดังกล่าว อัลลอฮ์ (ช.บ.) ได้มีการส่งเสริมให้กับผู้ศรัทธาทั้งหลายเพื่อออกไปต่อสู้ เพราะอัลลอฮ์ได้ซื้อชีวิตและทรัพย์สินของพวกเขาด้วยสวรรค์ถึงเขาจะได้ชัยชนะหรือตายชาฮีดก็ตาม
4. ซูเราะห์อันนิซาอโองการที่ 71 ความว่า **ผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงยึดถือไว้ซึ่งความระมัดระวังของพวกเจ้า แล้วจงออกไปเป็นกลุ่มๆ หรือออกไปโดยรวมเป็นกลุ่มเดียวกัน**
5. ซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการ 41 ความว่า **พวกเจ้าจงออกไปกันเถิด ทั้งผู้ที่มีสภาพอ่อนแอ และผู้ที่มีสภาพแข็งแรงและจงเสียสละทั้งด้วยทรัพย์สินของพวกเจ้า และชีวิตของพวกเจ้าในทางของอัลลอฮ์ นั้นแหละ คือ สิ่งที่ดียิ่งสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้"**
6. ซูเราะห์อัลบาคอเราะห์โองการที่ 216 ความว่า **การสู้รบนั้นได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว ทั้งๆ ที่มันเป็นที่ยังเกี่ยวแก่พวกเจ้า และอาจเป็นไปได้ว่าการที่พวกเจ้าเกลียดสิ่งหนึ่งทั้งๆ ที่สิ่งนั้นเป็นสิ่งดีแก่พวกเจ้าและก็อาจเป็นไปได้ว่าการที่พวกเจ้าชอบสิ่งหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นเป็นสิ่งเลวร้ายแก่พวกเจ้าและอัลลอฮ์นั้นทรงรู้ดี แต่พวกเจ้าไม่รู้**
7. ซูเราะห์อัลบาคอเราะห์โองการที่ 154 ความว่า **และพวกเจ้าอย่ากล่าวแก่ผู้ที่ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮ์ว่า พวกเขาตาย มิได้พวกเขายังมีชีวิตอยู่ แต่ทว่าพวกเจ้าไม่รู้ลึก**
8. ซูเราะห์อาลีอิมรอนโองการที่ 169 - 170 ความว่า **และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่าบรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮ์นั้นตายมิได้ พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของพวกเขาในสภาพที่**ได้รับปัจจัยยังชีพ**ลาบปลีမ်ต่อสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงประทานให้แก่พวกเขา จาก**

**ความกรุณาของพระองค์ และปิตินดีต่อบรรดาผู้ที่ยังมาไม่ทันพวกเขาซึ่งอยู่เบื้องหลังพวกเขาว่า
ไม่มีความกลัวใด ๆ แก่พวกเขาและทั้งพวกเขาจะไม่เสียใจ**

9. ชูเราะห์อาลีอิมรอนโองการที่ 157 **ความว่าและแน่นอน ถ้าหากพวกเขาเจ้า
ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮ์ หรือพวกเขาตาย (ในทางของพระองค์) แล้วแน่นอนการภัยโทษและ
การเอ็นดู เมตตาจากอัลลอฮ์นั้นดียิ่งกว่าสิ่งที่พวกเขาสะสมกันอยู่**

10. ฮาดิษของท่านนบีที่พูดถึงความสำเร็จของการทำญิฮาด ความว่า เล่าจาก
อาบูดาูด จากอาบูฮุรอยเราะห์ท่านนบีได้กล่าวว่า ญิฮาดนั้นวาญิบ (ข้อบังคับ) สำหรับเจ้าพร้อมกับ
ผู้นำของท่านถึงแม้เขาจะดีหรือไม่ก็ตาม

11. เล่าจากอบูดาูด จากอานัส บิน มาลิกท่านนบี (ซอล) กล่าวว่า และเจ้าจง
ทำสงครามเพื่อต่อสู้กับผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์ (ช.บ.) ด้วยทรัพย์สิน ชีวิต และด้วยลิ้นของพวกเขา

12. ฮาดิษบุคอรีและมุสลิม เล่าจาก अबดุลลอฮ์ บิน เอาฟาท่านนบีได้กล่าวว่าโอ้
มนุษย์ทั้งหลายพวกเจ้าจงอย่าหวังที่จะพบกับศัตรู และจงขอจากอัลลอฮ์เพื่อพวกเจ้ามีสุขภาพแข็งแรง
และเมื่อพวกเจ้าเผชิญกับพวกศัตรูเจ้าจงอดทน เจ้าจงรู้ว่าสวรรค์อยู่ภายใต้เงาของดาบ

13. ฮาดิษจากบุคอรีและมุสลิมเล่าจากอนัส บิน มาลิก (ร.ฎ) ท่านนบี (ซอล) ได้
กล่าวว่าออกไปทำญิฮาดในหนทางของอัลลอฮ์ในเวลาเช้าหรือเวลาเย็นจะมีคุณค่ายิ่งกว่าโลกใบนี้และ
สิ่งที่อยู่ในท้องมัน

14. ฮาดิษจากบุคอรีเล่าจากอนัส บิน มาลิก (ร.ฎ.) ท่านนบี (ซอล) กล่าวว่า ไม่มี
บ่าวผู้ใดที่ตาย เขาจะได้รับความดีจากอัลลอฮ์ เขาต้องการที่จะกลับคืนมายังโลกนี้เพื่อความสุขบนโลก
นี้อีกครั้ง เว้นแต่ผู้ที่ตายซาฮิด เพราะเขาเห็นความดีของผู้ที่ตายซาฮิด เพราะฉะนั้นเขาต้องการที่จะมี
ชีวิตบนโลกนี้อีกครั้งและถูกฆ่าอีกครั้ง

**นอกจากนี้ยังมีการให้คำอธิบายถึงความหายนะสำหรับผู้ที่ยืนหลังการญิฮาด
ในอัลกุรอานมีหลายโองการที่อัลลอฮ์ได้เตือนผู้ที่หันหลังให้กับการทำญิฮาด**

1. อัลลอฮ์ได้ตรัสในชูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 44-45 ความว่า **บรรดาผู้ที่
ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลกนั้นจะไม่ขออนุมัติต่อเจ้าในการที่พวกเขาจะเสียดสละทั้งด้วยทรัพย์
ของพวกเขา และชีวิตของพวกเขา และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ต่อบรรดาผู้ที่ยำเกรง** “แท้จริง
ที่จะขออนุมัติต่อเจ้านั้น คือ บรรดาผู้ที่ไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลกและหัวใจของพวกเขา
สงสัยเท่านั้นแล้วในการสงสัยของพวกเขาตัวเอง พวกเขาจึงล่งเลใจ”

2. ในชูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 86-87 ความว่า **และเมื่อมีชูเราะห์หนึ่งชูเราะห์
ใดถูกประทานลงมา ว่าพวกเขาจงศรัทธาต่ออัลลอฮ์เถิด และจงต่อสู้ด้วยทรัพย์สมบัติและชีวิตร่วมกับ
บร้อซุลของพระองค์ ผู้ที่มั่งคั่งในหมู่พวกเขา ก็ขออนุญาตต่อเจ้า และกล่าวว่า จงปล่อยพวกเรา**

ไว้เถิด พวกเราจะได้อยู่กับบรรดาผู้ที่นั่งอยู่กัน” พวกเขายินดีในการที่พวกเขาจะอยู่กับบรรดาผู้ที่อยู่เบื้องหลังและได้ถูกประทับตราไว้แล้วบนหัวใจของพวกเขาแล้ว ดังนั้นพวกเขาจึงไม่เข้าใจ

3. ในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 24 ความว่า **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเขา และบรรดาลูก ๆ ของพวกเขา และบรรดาพี่น้องของพวกเขา และบรรดาครอบครัวของพวกเขา และบรรดาญาติของพวกเขา และบรรดาทรัพย์สินสมบัติที่พวกเขาแสวงหาไว้ และสินค้าที่พวกเขาถือไว้ว่าจะจำหน่ายมันไม่ออกและบรรดาที่อยู่อาศัยที่พวกเขาพึงพอใจมันนั้น เป็นที่รักใคร่แก่พวกเขายิ่งกว่าอัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์แล้วไซ้ร้ ก็จงรอคอยกันเถิดจนกว่าอัลลอฮ์จะทรงนำมาซึ่งกำลังของพระองค์ และอัลลอฮ์นั้นจะไม่ทรงนำทางแก่กลุ่มชนที่ละเมิด"**

4. ซูเราะห์อัลอันฟาโลโองการที่ 15-16

ความว่า: **บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! เมื่อพวกเขาพบบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธา เคลื่อนมา พวกเขาจงอย่าหันหลังหนีพวกเขาและใครที่หันหลังของเขาหนีพวกเขาในวันนั้น ยกเว้นผู้ที่เปลี่ยนที่เพื่อทำการสู้รบหรือผู้ที่ไปร่วมกับอีกกลุ่มหนึ่งเท่านั้นแน่นอน เขาย่อมนำความกริ้วโกรธจากอัลลอฮ์กลับไป และที่อยู่ของเขานั้น คือ ญะฮันนัม และเป็นที่กลับไปทีเลวร้าย**

สรุปจากโองการดังกล่าว คือ เหล่ามูญาฮิด (นักต่อสู้) ห้ามมีความรู้สึกท้อถอยจากสนามรบเว้นแต่ในสองสถานการณ์เท่านั้น คือ

1. ถอย เพราะเป็นเทคนิคในสงคราม
 2. ถอยเพื่อไปร่วมกับกองกำลังอื่นเพื่อความแข็งแกร่งของกองกำลังที่มีอยู่
- ท่านนบีได้กล่าวว่า การหนีออกจากสนามรบนั้นเป็นบาปใหญ่ที่พินาศท่านได้กล่าวว่า

เจ้าจงห่างไกลจากบาปเจ็ดประการที่จะทำให้เจ้าพินาศ เหล่าสาวกของท่านว่าบาปใหญ่ดังกล่าวนี้คืออะไร ท่านนบีได้ตอบ ว่าการตั้งภาคีต่อเอกองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) การทำไสยศาสตร์ การฆ่าผู้อื่นที่อัลลอฮ์ได้ห้ามไว้ ยกเว้นบางประการ กินดอกเบี้ยว กินทรัพย์สินเด็กกำพร้า หนีจากสนามรบ การกล่าวหาหญิงที่บริสุทธิ์ และหญิงที่ประมาท

ฮาดิษเล่าจากบุคอรีและมุสลิมท่านนบีได้กล่าวว่า หากผู้ใดที่ไม่เคยออกไปสู้รบและไม่เคยคิดที่จะทำสงครามแน่นอนผู้นั้นตายในสภาพส่วนหนึ่งของผู้มูนาฟิก เงื่อนไขของมูญาฮิด (นักต่อสู้) เป็นที่บังคับเพื่อญิฮาด (หากญิฮาดนั้นเป็นฟิรฎูกิฟายะห์) สำหรับผู้ที่มีเงื่อนไขครบ ดังต่อไปนี้

1. อิสลาม การญิฮาดนั้นไม่ถูกบังคับสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธา เพราะการญิฮาดนั้นเป็นอิบาดะห์ เหมือนการละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์และอื่นๆ
2. มุกลัฟ (บรรลุนิติภาวะ) ไม่เป็นที่บังคับสำหรับเด็กๆ คนขาดสติ เพราะหลักฐานจากท่านนบี (ซอล) ท่านนบีห้ามไม่ให้เด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อร่วมในการทำสงคราม

3. ผู้ชายไม่บังคับสำหรับสตรีผู้ร่วมสงคราม เพราะสนามรบนั้นมันกว้าง เพราะสงครามดังกล่าวนั้นเป็นพิธีกรรมที่เพียงพอสำหรับผู้ชายเท่านั้นที่จะต้องรับหน้าที่นี้

4. มีความสามารถพอที่จะออกสนามรบ ทั้งกาย ทรัพย์สิน เพราะฉะนั้นไม่มีการบังคับสำหรับผู้ที่ไม่มีความสามารถในเรื่องดังกล่าว เช่น คนตาบอด คนพิการขาและมือและไม่บังคับสำหรับผู้ที่มีทรัพย์สินไม่เพียงพอ มีหลักฐานจากอัลกุรอานในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 91-92 ความว่า ไม่มีบาปใด ๆ แก่บรรดาผู้ที่อ่อนแอและแก่ผู้ที่ย่ำแย่ และแก่บรรดาผู้ที่ไม่พบสิ่งที่จะบริจาค เมื่อพวกเขาได้แนะนำตักเตือนให้จงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์ ไม่มีทางใดที่จะกล่าวโทษแก่บรรดาผู้กระทำความดีและอัลลอฮ์นั้น คือ ผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตา” และไม่มีบาปใด ๆ แก่บรรดาผู้ที่ไม่พบสิ่งที่จะบริจาค”

5. ต้องได้รับอนุญาตจากพ่อแม่ผู้ปกครอง หากพ่อแม่ไม่อนุญาตให้ไปทำญิฮาดก็ไม่ควรออกไป เพราะทำตามพ่อแม่เป็นสิ่งที่บังคับสำหรับมุสลิม แต่ถ้าหากการญิฮาดเป็นพิธีกรรมอื่น (เป็นที่บังคับ) อย่างเช่นดินแดนอิสลามถูกรุกรานโดยศัตรูเช่นที่ปาตานีในทุกวันนี้ จึงไม่จำเป็นที่จะต้องขออนุญาตจากพ่อแม่อีก เพราะหน้าที่ในการทำญิฮาดนั้นมันสำคัญกว่า ส่วนคนที่ติดหนี้สินหากญิฮาดนั้นไม่เป็นที่บังคับ (พิธีกรรมที่เพียงพอ) ต้องให้เจ้าหน้ออนุญาตเสียก่อน แต่ถ้าหากเป็นพิธีกรรมอื่นแล้ว ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตเจ้าหน้อก่อน (เอกสารประชาสัมพันธ์พูลิ ฝ่ายกิจการศาสนาวัฒนธรรม, 1967)

เอกสารพูโลระบุว่ามิชอบผิดพลาดที่ถูกสร้างในความคิดของชาวมุสลิมหลายปาตานีในเรื่องการทำญิฮาดจุดประสงค์สำคัญ คือ ไม่ต้องการให้เกิดการญิฮาดขึ้นตามที่ศาสนาได้สั่งเสียสำหรับพวกเขา จนเกิดความคลุมเครือในหมู่ชาวมุสลิมปาตานีโดยเจตนาหรือไม่ก็ตามเพียงเพราะผลประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อไม่ต้องการทำหน้าที่ญิฮาด ส่วนข้อผิดพลาดดังกล่าวนี้ มีดังต่อไปนี้

1. ยังไม่ถึงเวลาเพื่อทำญิฮาด
2. การหลงตัวเองในความพินาศ
3. ข้ออ้างว่าเราไม่จำเป็นต้องญิฮาด เพราะรัฐอำนวยความสะดวกและความเจริญแก่เราอย่างเพียงพอแล้ว
4. วาทกรรมว่าอิสลาม คือ ศาสนาสันติและความผิดพลาดอีกมากมายที่มาขีดขวางและเป็นอุปสรรคต่อการญิฮาดที่ปาตานี

ในเอกสารพูโลดังกล่าวได้ให้คำตอบสำหรับข้อความคิดดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่ของคำอธิบายนี้เชื่อมโยงโดยตรงกับหลักการในทางศาสนาอิสลามในเรื่องญิฮาดดังต่อไปนี้

ข้อแรก คือ ยังไม่ถึงเวลาสำหรับญาติ: เราจำเป็นต้องรู้ว่าญาติคนนั้นมีสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเตรียมพร้อมและขั้นตอนการวางแผน อัลลอสย์ได้ตรัสไว้ว่า **และพวกเจ้าจงเตรียมไว้สำหรับ (ป้องกัน) พวกเขา สิ่งที่พวกเขาสามารถ**

ขั้นตอนที่สอง คือ การทำสงครามกับศัตรูแบบการลงมือปฏิบัติ ดังที่อัลลอสย์ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า เจ้าจงออกไปสู้รบเป็นกลุ่ม ทำสงครามแบบเบาและหนัก ผู้เขียนตั้งคำถามว่าชาวมลายุมุสลิมปาตานีได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่หนึ่งแล้วหรือยัง และเช่นเดียวกันขั้นตอนที่สอง เพราะเวลาที่ปาตานีถึงเวลาแล้วที่เราจำเป็นต้องทำครามตั้งแต่สองร้อยปีที่แล้วนับตั้งแต่ปาตานีตกในกำมือของล้าอาณานิคมสยาม และเหล่านักการศาสนา (อูลามาย) ก็ได้ชี้ขาดในเรื่องการทำสงครามเมื่อดินแดนของชาวมุสลิมถูกรุกรานโดยศัตรู อย่างที่ได้กล่าวในหนังสือภาษายาวีหลายเล่มที่ได้เขียนขึ้นมาก่อนที่ดินแดนมลายูถูกรุกรานโดยสยามเสียอีก เช่นเดียวกันมีหนังสือภาษาอาหรับที่ได้เรียนรู้กันในเรื่องสงครามสมัยของท่านนบี (ซอล) ผู้เขียนเอกสารฟูโล จึงเตือนว่าอย่าได้เลียนแบบผู้ที่มูนาฟิคที่มาตีนะห์ ในขณะที่ท่านนบีได้เรียกร้องพวกเขาให้ออกไปสู้รบกับผู้ชริกินผู้ปฏิเสธศรัทธาและยิวในมาตีนะห์ พวกเขาเหล่านั้นไม่ยอมไปสู้รบพร้อมกับนบีโดยมีข้ออ้างต่างๆ นานา เช่น เพราะไม่สามารถถึงบ้านเรือนของพวกเขาอย่างอัลลอสย์ได้ตรัสในอัลกุรอานซูเราะห์อัลฮัชฮาบโองการที่ 13 ความว่าและจงรำลึกถึงเมื่อกลุ่มหนึ่งจากพวกเขา (มูนาฟิคิน) กล่าวว่า “โอ้ซาวยัซริบเอ๋ย! ไม่มีที่ตั้งมั่นสำหรับพวกท่านแล้ว (เพื่อต่อสู้กับข้าศึก) จงกลับไปเสียเถิด” และคนกลุ่มหนึ่งจากพวกเขาจะขออนุญาตกับท่านนบีว่า “บ้านของเราไม่มีอะไรปกปิด ไม่มั่นคง” และมันมิได้เป็นเช่นนั้น พวกเขามีได้ประสงค์สิ่งใด นอกจากการหนี (จากการทำสงคราม) และพวกเขามีข้อในการไม่ออกไปทำสงครามกับท่านนบีเพียงเพราะเหตุผลอากาศร้อนอย่างอัลลอสย์ได้กล่าวในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 81 ความว่า บรรดาผู้ที่ถูกปล่อยให้อยู่เบื้องหลังนั้นดีใจในการที่พวกเขานั่งอยู่เบื้องหลังของร่อซูลุลลอฮ์ และพวกเขาเกลียดในการที่พวกเขาจะต่อสู้ด้วยทรัพย์ของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาในทางของอัลลอสย์ และพวกเขาบอกว่าท่านทั้งหลายอย่าออกไปในความร้อนเลย จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่าไฟนรกจะร้อนยิ่งกว่าหากพวกเขาเข้าใจคำตอบสำหรับความคลุมเครือที่สอง คือ หากเราทำการญาติเหมือนเราวางตัวในความพินาศ โดยได้ยึดโองการอัลกุรอาน **และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ**

เพื่อที่จะตอบความเข้าใจผิดต่อโองการดังกล่าวนี้ คือ เหล่าผู้รู้ (อูลามาย) ได้อธิบายโองการนี้ว่า**และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ** คือ เจ้าไม่ใช่จ่ายทรัพย์สินของเจ้าในหนทางของอัลลอสย์และหลีกเลี่ยงการทำญาติที่อัลลอสย์ได้สั่งเสียสำหรับเจ้า**และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ** เพราะโองการก่อนหน้านั้นอัลลอสย์ได้กล่าวว่า **พวกเจ้าจงบริจาคนในทางของอัลลอสย์** ซึ่งโองการดังกล่าวอยู่โองการเดียวกัน คือ ในซูเราะห์อัลบาคอเราะห์โองการที่ 195 ความว่า **และพวกเจ้าจงบริจาคนในทางของอัลลอสย์และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศและจงทำดีเถิด** แท้จริงอัลลอสย์นั้นทรงชอบผู้กระทำดีทั้งหลาย หากมีบางฝ่ายที่ถือหลักฐาน **จงอย่าโยน** ว่าการทำญาตินั้นไม่เป็นข้อบังคับ

ในศาสนาแล้วก็ย่อมเหมือนกับการละหมาดห้าเวลานั้นไม่เป็นที่บังคับเช่นเดียวกัน เพราะเขาถือเพียงบางท่อนของอายะห์อัลกุรอานเท่านั้นอย่าง เช่น อายะห์ที่อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า *เจ้าจงอย่าทำการละหมาด* หากเราอ่านเพียงบางท่อนเท่านั้นนั้นก็เหมือนอัลลอฮ์สั่งห้ามการละหมาด แต่หากเราอ่านอายะห์ทั้งหมดอายะห์มีอยู่ว่า *เจ้าจงอย่าละหมาดในขณะที่เจ้ามีเมมา* คือ เราไม่สามารถทำการละหมาดในขณะที่เราเมาเพราะการละหมาดนั้นใช้ไม่ได้ เพราะขณะนั้นเราขาดสติ เพราะฉะนั้นหากเราถืออายะห์แบบครึ่งๆเหมือนอายะห์จงอย่า *โยนตัวเอง* แล้วเราจะคิดอย่างไรกับอีกหลายอายะห์ที่อัลลอฮ์ได้ประทานให้เราทำการญิฮาดในการต่อต้านผู้ปฏิเสธศรัทธาและอายะห์ที่เกี่ยวกับซาฮีดและอีกหลาย ฮาดิษที่สอนให้เราทำญิฮาดและเหล่าผู้รู้อีกมากมายที่สอนให้เราทำญิฮาด เพราะฉะนั้นไม่มีข้ออ้างใดๆ ที่เราจะไม่ทำญิฮาด

กล่าวในอีกแง่หนึ่งเอกสารฉบับนี้ผู้เขียนระบุว่าคนที่ไม่ยอมทำญิฮาดเท่านั้นที่เป็น *คนโยนตัวของพวกเขาสู่ความพินาศ* “ชาติพันธุ์พินาศ ศาสนาพินาศ วัฒนธรรมของเขาพินาศ” ตัวอย่าง คือ จังหวัดทางภาคเหนือของปาตานี เห็นได้อย่างชัดเจนแล้วว่า พวกเขาได้ *โยนตัวของพวกเขาสู่ความพินาศ*

คำตอบสำหรับข้อผิดพลาดที่สามที่ว่าไม่มีความจำเป็นต้องทำญิฮาด เพราะรัฐบาลสยามได้อำนวยความสะดวกและความเจริญมาพอแล้ว ในเรื่องนี้เอกสารของฟูโลบอกว่า ชาวมุสลิมต้องจำไว้ว่านักล่าอาณานิคมที่ไหนก็ตามที่ได้มาปกครองแผ่นดินคนอื่นก็จำเป็นต้องสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในดินแดนที่เขาปกครองเพื่อสร้างความชอบธรรมในดินแดนนั้นๆ เพราะไม่ต้องการให้ชาวมุสลิมในประเทศนั้นลุกขึ้นมาต่อต้านการปกครองเท่านั้นเอง เปรียบเสมือนการวางยานอนหลับเพื่อให้ชาวมุสลิมมลายูนอนหลับบนความสบายที่พวกเขาได้ให้มา แต่ชาวมุสลิมมลายูต้องจำไว้ว่าอะไรที่ใครให้มาผู้ให้ต้องได้อะไรจากเรามากกว่านั้น ยกตัวอย่าง เช่น ผู้ล่าอาณานิคมได้สร้างถนนและติดตั้งไฟฟ้าในหมู่บ้าน ทั้งหมดนั้นไม่ใช่เพียงแค่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเท่านั้น แต่มันเป็นความสะดวกสำหรับที่รัฐจะขนกองกำลังทหารเมื่อเกิดเหตุการณ์สู้รบกับฝ่ายประชาชน ส่วนในเรื่องของเงินอุดหนุนสำหรับมัสยิดและโรงเรียนศาสนาก็เช่นกัน มันก็เป็นแผนร้ายของรัฐในสมัยก่อน มัสยิดและโรงเรียนศาสนาชาวปาตานีคนท้องถิ่นบริหารกันเอง แต่หลังจากได้งบประมาณสนับสนุนจากสยาม สถาบันดังกล่าวก็บริหารตามความต้องการของรัฐ ผู้บริหารมัสยิดและโรงเรียนศาสนาปัจจุบันมักสร้างผลงานและผลประโยชน์ให้กับรัฐบาลสยามมากกว่าผลประโยชน์ของผู้ก่อตั้งหรือเจ้าของโรงเรียนอย่างเห็นได้ชัด

ฟูโล ยืนยันว่าเทคนิคที่สยามได้ทำกับชาวมุสลิมมลายูปาตานีไม่ต่างอะไรกับผู้ไม่ศรัทธาหรือที่เรียกว่า ชาวคาพิรมุซริกีน (ผู้ตั้งภาคี) ในสมัยของท่านรอซูลุลลอฮ์ (ซอล) ที่ได้นำเสนอจะให้ทุกอย่างแก่ท่านนบีเพียงแต่ต้องการให้ท่านนบียุติเผยแพร่ศาสนาของอัลลอฮ์ คือ อิสลาม หากคาพิรสยามสร้างมัสยิดให้กับชาวมุสลิม มลายูปาตานี เรื่องก็ไม่ต่างกันเลยกับชาวมุซริกีนสมัยนบีที่สร้างมัสยิดถูรอรเพื่อสร้างความแตกแยกในหมู่ชาวมุสลิมด้วยกัน เช่นเดียวกันกับมุซริกีนสยามได้สร้างมัสยิดและโรงเรียนศาสนาให้กับชาวมุสลิมแน่นอนว่า เขาต้องการผลประโยชน์จากสิ่งนั้นอย่างแน่นอน ดังโองการของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ในซูเราะห์อัตเตาบะห์ที่โองการที่ 17 มีความว่าไม่บังควรแก่มุซริกทั้งหลายที่จะบูรณะ

บรรดามัสยิดของอัลลอฮ์ ในฐานะที่พวกเขายืนยันแก่ตัว ของพวกเขาเองแล้วซึ่งการปฏิเสธศรัทธาชนเหล่านี้แหละบรรดาการงานของพวกเขาไร้ผลและในนรกนั้นพวกเขาจะอยู่ตลอดกาล

ส่วนคำตอบสำหรับข้อผิดพลาดที่สี่ ศาสนาอิสลาม คือ ศาสนาแห่งสันติภาพทำไม่ต้องมาทำญihadที่จะนำสู่การฆ่ากันและการสูญเสีย? เอกสารพุลให้คำตอบคือคำว่าอิสลามเอง คือ มีความหมายว่าสันติ ความปลอดภัยอยู่แล้ว ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานซูเราะห์อัลบาคอเราะห์ โองการที่ 208 ความว่าบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเข้าอยู่ในความสันติโดยทั่วทั้งหมัด และจงอย่าทำตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอนแท้จริง มันคือ ศัตรูที่ชัดเจนของพวกเจ้า อย่างไรก็ตามการเชิญชวนของอัลลอฮ์ในเรื่องของสันติภาพมีขอบเขตและเงื่อนไขที่ชัดเจน เพราะหลักฐานอัลกุรอานและวจนะของท่านนบี ได้เชิญชวนประชาชาติของท่านให้ทำการเตรียมพร้อมเพื่อสงครามตลอดเวลา และได้สั่งให้ตอบโต้กับผู้รุกราน อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานซูเราะห์อัลบาคอเราะห์ โองการที่ 194 ความว่าดังนั้นผู้ใดละเมิดต่อพวกเจ้าก็จงละเมิดต่อเขาเถียงที่เขาละเมิดต่อพวกเจ้าและพึงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด และจงรู้ไว้ด้วยว่าแท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับบรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย

จากโองการดังกล่าวอัลลอฮ์ได้สอนให้เราเห็นว่าสันติภาพที่แท้จริงคือสันติภาพที่มีความเป็นธรรมและเสมอภาค สันติภาพที่มีเกียรติ สันติภาพที่จะนำประชาชาติสู่ความดีงามสำหรับอิสลามและมุสลิมนี้ คือ สันติภาพที่อิสลามต้องการ “ไม่ใช่สันติภาพที่กาฬิรสยามต้องการ โดยการปล้นดินแดนอิสลาม รุกรานสิทธิมนุษยธรรมของชาวปาตานี หลังจากนั้นมาชวนชาวมลายูปาตานีเพื่อคืนดีกันอยู่ดีๆ อย่างมาต่อสู้กับสยามเพื่อเรียกคืนสิทธิของชาวมลายูปาตานี อย่างนี้เขาไม่เรียกว่าสันติภาพ เขาเรียกว่ายอมแพ้ให้กับศัตรู”

อิสลามไม่ได้ห้ามมุสลิมสร้างความสัมพันธ์กับคนที่ไม่มุสลิม แต่ต้องอยู่ในขอบเขตของความเป็นธรรมและความเสมอภาคในความสัมพันธ์ดังกล่าว และเพื่อสร้างความเจริญบนโลกนี้ ตามที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานซูเราะห์อัลมุดาฮานะห์ โองการที่ 8-9 ความว่า

“อัลลอฮ์มิได้ทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่มีได้ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนาและพวกเขามิได้ขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะทำความดีแก่พวกเขา และให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักผู้มีความยุติธรรม แต่ว่าอัลลอฮ์ทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนาและขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้าและช่วยเหลือให้ขับไล่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะผูกมิตรกับพวกเขาและผู้ใดผูกมิตรกับพวกเขาชนเหล่านั้น พวกเขาเป็นผู้ธรรมเราลืมแล้วหรือว่าประวัติศาสตร์มลายูปาตานีถูกกาฬิรสยามรุกรานหลายครั้ง สุดท้ายปาตานีตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของสยามจนถึงวันนี้บรรพบุรุษของเราถูกจับตัวเป็นจำเลยไปอยู่ทางเหนืออย่างไร้มนุษยธรรม พวกเขาถูกทรมานอย่างไม่น่าให้อภัย ถูกบังคับให้ทำงานขุดคลอง ทำถนน สร้างทางรถไฟนับพันกิโลเมตร ถูกทิ้งในที่ห่างไกลจากความเจริญจนปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้มีความเจริญในที่สุด”

เอกสารพูล สรุปลงให้เห็นเหตุผลในการต่อสู้ของพวกเขาว่า สำหรับชาวมุสลิมลามาปาตานีทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นอูลามาอ (ผู้รู้) นักวิชาการ นักเรียนนักศึกษา หนุ่มสาวและคนทั่วไปจะต้องใช้ความสามารถที่มีอยู่เพื่อญิฮาดเพื่อหนทางของอัลลอฮ์ (ช.บ.) อัลลอฮ์จะให้ความสำคัญต่อการกระทำของพวกเขาอย่างแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับการที่ท่านนบี (ซอล) ได้กล่าวไว้ว่า ในอิสลามจะไม่มีการบำเพ็ญตบะ และการบำเพ็ญตบะในอิสลาม คือ การญิฮาดการบำเพ็ญตบะในฮาดิษนี้ คือ อิสลามไม่ได้สอนให้ประชาชนของเขาห่างไกลจากสังคมไม่ดูแล เรื่องสังคมเสมือนบาทหลวง พระสงฆ์ที่อยู่แต่ในโบสถ์หรือวัด อิสลามไม่มีคำสอนเช่นนั้น ถ้าหากต้องการทำอิบาดะห์มีชีวิตในอามาลมทางเดียวเท่านั้น คือ การญิฮาด เพราะทุกการกระทำคำกล่าวของมูญาฮิดีน (นักต่อสู้) นั้นล้วนเป็นอิบาดะห์ในฮาดิษบทหนึ่งเล่าจากบุคอรี และมุสลิมจากอาบูฮูรอัยเราะฮฮานนบี (ซอล) ถูกถามว่าการกระทำอะไรที่เปรียบเสมือนญิฮาดในหนทางของอัลลอฮ์ท่านนบีก็ได้ตอบว่า ท่านทั้งหลายไม่มีความสามารถที่จะทำมันได้ เหล่าสาวกของท่านถามคำถามเดียวกันเป็นครั้งที่สองหรือสามครั้ง ท่านนบีตอบคำตอบเดียวกัน คือ พวกเจ้าไม่มีความสามารถที่จะทำมันได้ ท่านนบีได้กล่าวว่า “อุปมาผู้ที่ออกไปต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ นั้นเปรียบเสมือนเขาได้ถือศีลอด ละหมาดยามค่ำคืน คนที่ปฏิบัติตามคำสอนของอัลลอฮ์ไม่เคยละทิ้งละหมาดและถือศีลอดจนกว่าเขาจะกลับจากการสู้รบในหนทางของอัลลอฮ์จากที่เราได้รับทราบกันแล้วว่าอิบาดะห์เช่นนั้นไม่มีใครสามารถกระทำได้ เพราะเหตุดังกล่าวท่านนบี ได้กล่าวว่าพวกเจ้าไม่มีความสามารถที่จะทำมันได้ นอกจากการทำญิฮาดเป็นอิบาดะห์ที่ยิ่งใหญ่ในผลบุญแล้ว จนท่านนบีเปรียบ เปรียบเหมือนการถือศีลอด ละหมาด และละหมาดยามค่ำคืนโดยที่ไม่เคยขาดญิฮาดก็เป็นเอกลักษณ์แห่งความสูงส่งของอิสลามและพลังของประชาชาติมุสลิม ตามที่ท่านนบีได้กล่าวไว้ในฮาดิษของท่าน ว่าหัวใจของการงานนั้นขึ้นอยู่กับอิสลามและเสาะของมัน คือ การละหมาดและจุดสูงสุดของอิสลาม คือ ญิฮาด สรุปลงว่าการทำงานทุกอย่างถ้าหากไม่มีอิสลามแน่นอนจะไม่ถูกรับ หากไม่มีอิบาดะห์การทำงานทุกอย่างจะไม่มีที่พึ่ง หากไม่มีญิฮาดก็จะไม่กำแพงเพื่อที่จะปกป้อง

เมื่อก้าวถึงการต่อสู้ตามหลักศาสนาอิสลามแล้ว เอกสารพูล ก็โยนไปสู่การต่อสู้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้/ปาตานี ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้มีการต่อสู้กันนอกเหนือไปจากการต่อสู้ทางการเมืองมักจะไม่ประสบผลสำเร็จให้ทันกับสถานการณ์และเหตุการณ์ปัจจุบัน กระบวนการเลือกตั้งเป็นเพียงแค่อำนาจ แต่ที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ แนวทางสร้างความกระบวนกรเรียนรู้ การสร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนที่อยู่ภายใต้อำนาจอธรรม พูโลกล่าวว่าการเมืองดังกล่าวไม่มีที่ท่าตอบรับเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับแนวทางการต่อสู้กับแนวทางดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันนั้น ได้มีการกำหนดหลักคิดและกำหนดนโยบายและกระบวนการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ปาตานี (ปาตานี นราธิวาส และยะลา) จนได้มีการก่อตัวองค์กร นโยบาย หลักคิดต่างๆ ในการเคลื่อนไหว โดยการใช้หลักคิดแนวทางหลักอิสลามสายกลาง เป้าประสงค์แรกประกายกับแกนนำกับขบวนการ BNPP และ BRN เพื่อผนึกกำลังเป็นแนว

เดียวกันและเป็นองค์กรการต่อสู้ของชนชาติมลายูปาตานี แต่พวกเขากลับได้รับการปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการพูดคุยจึงเกิดขบวนการใหม่ คือ พุโล (ปะเงาะ: 2 มิถุนายน 2558)

2.3 TIME LINE นโยบาย ข้อบังคับกองกำลังติดอาวุธ โครงสร้างกองกำลังติดอาวุธ

เส้นทางการพัฒนาการของพุโล อาจจะสรุปเป็นช่วงระยะเวลาหรือ Time line ในการเคลื่อนไหวของขบวนการ มีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 7 time line พูโล

เริ่มจากเมื่อเดือนธันวาคม 1967 ได้มีการประชุมกับนักศึกษาในประเทศปาเกีสถานอีกครั้ง เพื่อขัดเกลา เพิ่มเติมนโยบายที่ได้เริ่มต้นจากประเทศอินเดีย และการให้การรับรององค์การออกแบบสัญลักษณ์ของขบวนการพูโล (นกออินทรีย์) และในปีเดียวกันนั้น นายตงกูบือรอ กอดอนีลอส ได้เดินทางไปยังประเทศซาอุดีอาระเบีย (มักกะฮฺ) เพื่อพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับกลุ่มบุคคลต่าง ๆ โดยเฉพาะนักการศาสนา (อุลาม่า) นักศึกษา และประชาชนชาวปาตานีที่พำนักในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยมีแกนนำที่สำคัญๆ อาทิเช่น นายตงกูบือรอ กอดอนีลอส นายยูโซ๊ะ ปากีสถาน กำนันมานิตย์ ลาโล๊ะ ฯลฯ โดยการเดินทางไปตามจุดที่ชุมชนชาวปาตานีอาศัยอยู่ เพื่อทำการชี้แจงรายละเอียดในการก่อตั้งองค์การต่อสู้ทุกรูปแบบพร้อม ๆ การให้การรับรองหลักคิด นโยบาย รายละเอียดและหลักคิดในการนำเสนอชี้แจงต่อที่ประชุม ณ ประเทศซาอุดีอาระเบีย หลักดังกล่าว คือ

นโยบายพูโลที่สำคัญ นั้นยึดหลักแนวทาง **คุณสมบัติศาสนทูตและอัลกุรอาน** ที่กล่าวว่า

“และจงแสวงหาสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานแก่เจ้าเพื่อปรโลก และอย่าลืมนส่วนของเจ้าแห่งโลกนี้ และจงทำความดี เสมือนกับที่อัลลอฮ์ได้ทรงทำความดีแก่เจ้า และอย่าแสวงหาความเสียหายในแผ่นดิน แท้จริงอัลลอฮ์ไม่ทรงโปรดบรรดาผู้บ่อนทำลาย” [28: 77] โดยหลักคิดหลักๆ ตามแนวทางคุณสมบัติศาสดามูฮัมมัด มีดังนี้

1. คุณสมบัติของศาสนทูตมี 4 ประการ คือ
 - 1.1 ศิดุกุน คือ วาจาสัตย์ ไม่พูดเท็จ
 - 1.2 อะมานะฮ์ คือ ไว้วางใจได้ ซื่อสัตย์สุจริต ไม่กระทำความชั่วฝ่าฝืนบทบัญญัติของอัลลอฮ์
 - 1.3 ตับลิก คือ นำศาสนามาเผยแผ่แก่มนุษยโดยทั่วถึงไม่ปิดบังแม้แต่น้อย
 - 1.4 ฟะตอนะฮ์ คือ เฉลียวฉลาด
2. มิติในการสร้างความสัมพันธ์ (pergaulan)
 - 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอัลลอฮ์ (แนวทางของพี่น้องที่นับถือศาสนาอิสลาม)
 - 2.2 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ (แนวทางของพี่น้องที่นับถือศาสนาอื่น ๆ)
 - 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
 - 2.4 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับวิถีชีวิต
3. ชื่อองค์กร 4 ตัวพี PPPP. คือ Pertubuhan Persatuan Pembibasan Patani
4. นโยบายหลักหรือปรัชญา 4 คำ U-Bangsa-Pak-Ma ซึ่งมีความหมาย คือ

4.1 ตัวอักษร U คือ Ugama หรือ (ศาสนา) ได้อธิบาย 2 ลักษณะ ลักษณะที่ 1 ประชาชนที่นับถือศาสนาอื่น ๆ ในมิติความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ลักษณะที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอัลลอฮ์ที่ประชาชนนับถือศาสนาอิสลาม

4.2 Bangsa (เชื้อชาติ) มลายู/ภาษามลายูอักษรยาวี

4.3 Tanah air (ดินแดน) ประเทศปาตานี

4.4 Perikemanusiaan (มนุษยธรรม) ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และยึดกฎหมายระหว่างประเทศ

5. นโยบายการบริหารองค์กรขบวนการพูโล เพื่อความมั่นคงความเจริญก้าวหน้าในการต่อสู้ที่ทุกฝ่ายต้องนำไปปฏิบัติมี 9 ข้อ หลักๆ มี 4 ข้อ ข้างบน เพื่อความสำเร็จและอัลลอฮ์ให้การยอมรับ

5.1 ความปลอดภัย หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.2 สัญชาติ หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.3 ประเทศ หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.4 มนุษยธรรม หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.5 ความยุติธรรม หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.6 การปกครองประชาชน หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.7 การป้องกัน หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.8 ความผาสุกของประชาชน หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

5.9 ความเป็นมิตรไมตรี หลักปฏิบัติในบทบัญญัติ

6. ยุทธศาสตร์ 4 ด้าน

6.1 ด้านศาสนา

6.2 ด้านเศรษฐกิจ

6.3 ด้านการศึกษาและการเมือง

6.4 ด้านการทหาร

7. โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรมีรองเลขาธิการ 4 ฝ่าย

7.1 ฝ่ายการศาสนา

7.2 ฝ่ายด้านเศรษฐกิจ

7.3 ฝ่ายด้านการศึกษา

7.4 ฝ่ายด้านการเมืองและการทหาร

8. แผนช่วงเวลาปฏิบัติการ 4 ช่วงเวลาแต่ละฝ่ายกำหนด 4 ปี

8.1 การประชาสัมพันธ์ การประกาศ และการชี้แจงให้กับองค์กรระหว่างประเทศ และในประเทศ

8.2 การจัดวางโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรทุกระดับ การจัดวางโครงสร้างด้านกองกำลังติดอาวุธ

8.3 แผนการเคลื่อนไหวกองกำลังติดอาวุธในประเทศ

8.4 และแผนการประเมินสถานการณ์การในแต่ช่วงเวลาปฏิบัติการเคลื่อนไหว

9. กลุ่มกองกำลังติดอาวุธ 4 กลุ่ม

9.1 กลุ่มศรีปาตอณี

9.2 กลุ่มศรีฮีภะฮะ

9.3 กลุ่มศรีตัมบะ

9.4 กลุ่มศรีนาฆารอ

ในส่วนของกำลังติดอาวุธได้มีการกำหนดกฎข้อบังคับของกองกำลังฟูโล

1980 – 1400 จัดทำโดยสภาผู้นำกลุ่มฟูโลฝ่ายกองกำลังติดอาวุธฟูโลยืนยันว่าทำสงครามกับผู้ที่ตั้งภาคีกับพระองค์ จึงเรียกตนเองว่า นักรบมุจาฮีดีน (นักต่อสู้) ฟาตอณี สภาสูงสุดของฟูโลยืนยันว่า ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธต้องขอสรรเสริญต่อเอกองค์อัลลอฮ์และจัดทำกฎข้อบังคับสำหรับกองกำลังฟูโลในครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกองกำลังฟูโลข้อบังคับนี้ถูกวางแผนสำหรับใช้ในชีวิตประจำวันที่ครอบคลุมทุกด้านสำหรับ กองกำลังที่จำเป็นต้องปฏิบัติตามอย่างเข้มงวดพวกเขาจึงหวังว่าอัลลอฮ์จะเปิดแนวทางในหนทางของการต่อสู้เพื่อเอกราชฟาตอณีในเร็ววัน หลักการ ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าฟูโลและกองกำลังติดอาวุธของฟูโลมีแนวคิดชั้นนำและแนวทางด้านศาสนาอิสลามที่เคร่งครัดมาก

สภาองค์กรนำฝ่ายกองกำลังติดอาวุธได้กำหนดเงื่อนไขการเป็นสมาชิกว่าผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกจำเป็นต้องเป็นไปตามเงื่อนไข 6 ข้อ เช่น ต้องเป็นสมาชิกฟูโลมาแล้วมีอายุครบ 17 ปี มีสุขภาพ สุขภาพจิตที่สมบูรณ์ นับถือศาสนาอิสลาม มีเชื้อชาติมลายูฟาตอณีและขอมยอมปฏิบัติตามคำสั่งการ นอกจากนี้ยังมีกฎที่ต้องปฏิบัติตามอีก จำนวน 188 ข้อ ดังต่อไปนี้

ด้านจรรยาบรรณ

1. ผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกทุกคนต้องกล่าวสาบานตน
2. ผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกกองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องละหมาดฟรัดูตามเวอร์ที่ได้กำหนด
3. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องศรัทธาต่ออำนาจของอัลลอฮ์กอดร์และกอดู
4. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่มีสุขภาพดีจำเป็นต้องถือศีลอดในเดือนรอมฎอน

5. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามพูดเท็จกับสมาชิกด้วยกัน ยกเว้นกรณีมีคำสั่งหรือจำเป็น

6. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามขโมยทรัพย์สินหรือสิ่งของของสมาชิกด้วยกัน ยกเว้นกรณีมีคำสั่งหรือจำเป็น

7. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามทำลายศาสนสถาน คนแก่ สตรี เด็ก สัตว์เลี้ยง และสิ่งเพาะปลูกต่าง ยกเว้นหากมีคำสั่ง

8. หากมีเฉลยศึกจำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างดี เช่น ให้อาหารและการรักษาโรค

9. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธไม่ควรมีความรู้สึกอิจฉาริษยาระหว่างกัน

10. หากสมาชิกกองกำลังติดอาวุธถูกฝ่ายศัตรูจับกุม สามารถบอกชื่อหมายเลขหมู่บ้านที่อยู่เดิมและอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกองกำลังเท่านั้น

11. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องปฏิบัติตามการสั่งการของหัวหน้า

12. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องทำความเคารพหัวหน้ากองกำลัง ผู้บัญชาการ หัวหน้ากองโจร หรือกองกำลังติดอาวุธในขณะใส่ชุดยูนิฟอร์ม

13. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องทำความเคารพหัวหน้า ในขณะใส่ชุดยูนิฟอร์มหรือยืนตรงในขณะที่ไม่ใส่ชุดยูนิฟอร์ม

14. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามทำการตัดสินใจใดๆ โดยที่หัวหน้าไม่รับทราบ ยกเว้นมีคำสั่งในเวลาที่เป็นจริงๆ

15. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธกระทำการข่มขู่ หลอกหลวง ใส่ร้าย กล่าวเท็จ หรือการกระทำอื่นๆ ที่ไม่ดีกับเพื่อนสมาชิกด้วยกันหรือกับหัวหน้า

16. สมาชิกทุกคนต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน การหนีจากหน้าที่ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามอย่างเด็ดขาด

17. สมาชิกห้ามทรยศต่อแผ่นดินและศาสนา

ข้อบังคับในค่าย

18. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามเคลื่อนไหวใดๆ ทั้งสิ้นก่อนได้รับคำสั่ง

19. ค่ายต่างๆ จำเป็นต้องตั้งในที่ที่ได้ถูกกำหนดเท่านั้น

20. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องมีอาณาเขตของตนเอง

21. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรับทราบที่ตั้งศูนย์ค่าย

22. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจำเป็นต้องรู้รหัสหรือคำลับที่หัวหน้าได้บอกไว้

23. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรับรู้เวลาเวรของตน

24. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธรวมตัวกันมากกว่าหนึ่งคนในสถานที่เดียวกัน ยกเว้นมีได้รับคำสั่งจากหัวหน้า

25. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนสามารถไปอาบน้ำหรือซักผ้าตามเวลาที่หัวหน้าได้กำหนดไว้ แต่หากต้องการทำภารกิจส่วนตัว (เข้าห้องน้ำ) จำเป็นต้องแจ้งหัวหน้าให้ทราบก่อน
26. หากจะเข้าห้องน้ำจำเป็นต้องอยู่ในค่ายในเวลาที่ได้กำหนด
27. หากจะเข้าห้องน้ำจำเป็นต้องพร้อมที่จะทำรบทุกเวลา
28. หากจำเป็นต้องเข้าห้องน้ำที่อยู่นอกค่ายต้องแจ้งให้หัวหน้าหรือผู้เข้าเวรรับทราบ

ระเบียบในขณะที่มีการเดินเคลื่อนไหว

29. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องได้รับคำสั่งจากหัวหน้าก่อนที่จะเคลื่อนไหว
30. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจำเป็นต้องรู้ที่ที่อยู่ในขณะเดินทาง
31. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจำเป็นต้องรู้สัญลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้
32. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรับรู้รูปแบบกำหนดการและเส้นทางในการเดินทาง

33. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามพูด ร้องเพลง ร้องตะโกน หรือหัวเราะในขณะที่เดินทาง

34. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามกิน ดื่มและสูบบุหรี่ในขณะที่เดินทาง
35. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธหยุดเดิน ยกเว้นหากได้รับคำสั่ง
36. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องรักษาสายตา การฟัง ความรู้สึกในขณะที่เดินทาง
37. หากจำเป็นต้องเผชิญกับฝ่ายศัตรู หรือสู้รบสมาชิกทุกคนต้องหาที่หลบซ่อนตัวจนกว่าจะได้รับการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา

38. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องระวังกับดับของฝ่ายศัตรูที่อาจจะมียุทโธปกรณ์
39. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องแต่งชุดยูนิฟอร์มในขณะที่เดินทาง
40. ต้องทำการเตรียมเครื่องหมายเครื่องมืออย่างดีก่อนที่จะมีการเคลื่อนไหว
41. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธสามารถหยุดเดินหากมีการสั่งการ

ข้อบังคับในขณะที่เข้าไปในหมู่บ้าน

42. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนสามารถที่จะเข้าไปในเขตหมู่บ้าน หากมีการสั่งการให้กระทำ

43. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องระมัดระวังตัวในขณะที่เดินเข้าไปในหมู่บ้าน
44. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องแสดงใบหน้ายิ้มแย้ม และมารยาทที่ดีขณะพบเจอกับชาวบ้าน

45. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามขโมยหรือเอาผลไม้ของชาวบ้านอย่างเด็ดขาด ยกเว้นมีการสั่งการ

46. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามยุ่งเกี่ยวกับลูกสาวหรือชาวบ้านอื่นๆ
47. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามทำลายสิ่งเพาะปลูกหรือสัตว์เลี้ยงของชาวบ้าน
- อย่างเด็ดขาด
48. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือชาวบ้านหากถูกสัง
- การให้ทำ
49. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องประจำที่ของแต่ละคนหากถูกสังการ
- การสังการ
50. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามขึ้นไปเข้าบ้านของชาวบ้าน ยกเว้น หากมี
51. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามเพิกเฉยหากถูกให้ทำหน้าที่ดูแลรอบๆ หมู่บ้าน
52. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธ ห้ามเดินเที่ยวเล่นในบริเวณหมู่บ้าน หากไม่มี
- ความจำเป็น
53. หากมีการค้างคืนห้ามสมาชิกกองกำลังจุ่ม เดินเล่นในหมู่บ้านในเวลากลางคืน
54. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องทำหน้าที่บริการประชาชนอย่างมีเกียรติ
55. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องทำตนให้เป็นทหารอิสลามที่ดี มีศรัทธาให้เป็น
- ที่ยอมรับของประชาชน
56. ห้ามสมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนพักอยู่ในหมู่บ้านนั้น หากถูกสังการให้
- เคลื่อนย้ายไปที่อื่นต่อ

กฎระเบียบการเข้าเวร

57. ผู้ที่เข้าเวรทุกคนต้องประจำการในบริเวณที่กำหนดเท่านั้น
58. ผู้ที่เข้าเวรทุกคนต้องรู้เวลาตามที่ได้กำหนดไว้
59. ผู้เข้าเวรทุกคนต้องประจำการตามเขตและเวลาที่กำหนดไว้จนถึงเวลา
- เปลี่ยนเวร
60. ผู้เข้าเวรทุกคนต้องแต่งชุดให้เรียบร้อยขณะเข้าเวร
61. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องมีอาวุธครบมือในขณะเข้าเวร
62. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรทุกคนต้องถึงที่ประจำการ 5 นาที ก่อน
- ถึงเวลาเข้าเวร
63. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรจำเป็นต้องรับรู้คำลับ (รหัสลับ) ขณะเข้าเวร
64. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องมีความระมัดระวังในขณะเข้าเวร
65. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องรับทราบผู้ที่เข้าออกค่าย
66. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องรับรู้ที่มั่นของจุดเวรอื่น

67. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องรู้จุดที่วางกับดักและจุดระเบิดที่ได้วางไว้
68. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องนับจำนวนผู้ที่เข้าออกค่าย
69. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามนอนในที่เวร
70. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามกินหรือดื่มและสูบบุหรี่ขณะเข้าเวร
71. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามร้องเพลง ตะโกน หัวเราะและพูดขณะเข้าเวร
72. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรจำเป็นต้องรู้สัญลักษณ์และเครื่องหมายสัญลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้
73. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรไม่สามารถถอดชุดแต่งกายหรือหมวกในขณะเข้าเวร
74. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามเดินเล่นหรือเคลื่อนที่ก่อนถึงเวลาเปลี่ยนเวร
75. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรที่จะแยกย้ายต้องรายงานตัวให้กับหัวหน้าเวรทุกครั้ง
- ข้อบังคับในการเดินลาดตระเวน**
76. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรับรู้ชนิดของลาดตระเวนที่เขาจะปฏิบัติ
77. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องเข้าใจการสั่งการของผู้บังคับบัญชา
78. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนทางเข้าและทางออก
79. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรู้เขตที่จะทำการลาดตระเวน
80. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรู้รหัสลับ
81. สมาชิกลาดตระเวนต้องรู้สัญลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้
82. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องแต่งกายให้เรียบร้อย
83. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรับรู้กฎข้อบังคับขณะเดินทาง
84. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องแจ้งให้ผู้ปฏิบัติเวรทราบขณะเข้าออก
85. ห้ามหยุดพักในขณะที่ลาดตระเวน ยกเว้นมีคำสั่งจากหัวหน้าลาดตระเวน
86. ห้ามพูด หัวเราะ ร้องเพลง ตะโกน และเรียกเพื่อนคนอื่นด้วยเสียงดังในขณะลาดตระเวน
87. ในขณะลาดตระเวนต้องระวังตัว และอยู่ในสภาพเตรียมพร้อมทุกเมื่อ

88. ในขณะที่ลาดตระเวนต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าตลอดเวลา
89. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนจำเป็นต้องรู้เขตของเขาเอง กับดัก และเครื่องมือป้องกันอื่นๆ
90. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบทุก ความเคลื่อนไหว หรือสิ่งต่างๆ ที่คิดว่าผิดปกติ
91. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องรับรู้ตำแหน่งที่ตั้งของเพื่อน กองกำลังอื่นๆ ที่อยู่ใกล้กัน
92. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องรับรู้เขตของกลุ่มลาดตระเวน อื่นที่อยู่ในกองกำลังเดียวกัน
93. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนที่จะเข้าไปในค่ายต้องรายงานการเข้า ให้ผู้เข้าเวรทราบทุกครั้ง
94. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนจำเป็นต้องเข้าแถวทั่วไป ในขณะที่ จะเข้าไปในค่ายจนกว่าจะถูกสั่งให้แยกย้าย
95. ในการเข้าแถวทุกครั้งต้องมีการตรวจเครื่องไม้เครื่องมือให้ครบ
96. หากมีสิ่งใดที่หายไปผู้ลาดตระเวนต้องแจ้งให้หัวหน้าลาดตระเวนทราบโดย ด่วน

การปกป้องสมาชิกกองกำลังที่มีไขกองโจร

97. กองกำลังติดอาวุธสามารถที่จะปกป้องสมาชิกที่ไม่มีไขกองกำลังติดอาวุธ หากเขาต้องการ
98. ทุกกองกำลังที่ให้การปกป้องจะต้องถือว่าสมาชิกดังกล่าวเสมือนกองโจร
99. ต้องได้รับอาหารอย่างเพียงพอ
100. ไม่ให้อาวุธแก่เขา เว้นแต่อาวุธมีเหลือ
101. ห้ามให้เขาร่วมรบโดยไม่มีอาวุธให้
102. ห้ามให้หน้าที่จู่โจมแก่เขา เว้นแต่หากจำเป็น
103. สมาชิกที่ได้รับการปกป้องจำเป็นต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้า กองโจร
104. สมาชิกกองกำลังที่ถูกปกป้องต้องกลับบ้านหากถูกสั่งการ
105. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรู้วิธีการทำความเคารพหัวหน้าในขณะที่ ถืออาวุธ

วิธีการเข้าแถว

106. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องร่วมเข้าแถวในทุกครั้งที่มีการทำแถว ยกเว้นหากมีหน้าที่ที่ได้ถูกสั่งการไว้แล้ว

107. การเข้าแถวช่วงเช้าเวลา 07.30 เรียกว่าการเข้าแถวช่วงแรก

108. การเข้าแถวช่วงแรกต้องมีขึ้นทุกวัน

109. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องแต่งกายให้เรียบร้อยพร้อมอาวุธครบมือขณะ
เข้าแถวช่วงแรก

110. การเคลื่อนไหวของร่างกายต้องเข้มแข็งทุกครั้งที่มีการเข้าแถว

111. การเข้าแถวช่วงบ่าย คือ เวลา 17.30 และถูกเรียกว่าการเข้าแถวช่วงท้าย

112. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องแต่งกายเรียบร้อยทุกครั้งที่มีการเข้าแถวช่วงท้าย

113. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องร่วมเข้าแถวช่วงท้าย ยกเว้นมีหน้าที่
อื่นที่ถูกกำหนดไว้แล้ว

114. การเข้าแถวที่นอกจากการเข้าแถวช่วงแรกและช่วงท้าย จะถูกเรียกว่า
การเข้าแถวทั่วไป

115. สำหรับสมาชิกกองโจรที่ถูกสั่งการเท่านั้นที่ต้องเข้าแถวทั่วไป

116. ทุกครั้งที่จะมีการเดินทางหรือหน้าที่ที่เป็นกลุ่มจำเป็นต้องมีการจัดแถวทั่วไป

117. การจัดแถวทั่วไปจะมีขึ้นเมื่อมีการต้อนรับการมาเยือนของหน่วยทหารหรือ
ผู้บัญชาการขององค์กร

118. ทุกการสั่งการในหน้าที่สำหรับแต่ละวันจะต้องมีขึ้นในช่วงเข้าแถวช่วงแรก

119. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ร่วมเข้าแถว จะต้องรายงานตัวและหมายเลข
ของตนให้ กับหน้าแถว

120. ทุกครั้งที่มีการเข้าแถวจะต้องมีการเริ่มด้วยการอ่านอัลฟาดีฮะห์ โดยสมาชิก
กองโจรทุกคน

ข้อบังคับในการใช้อาวุธ

121. อาวุธทุกชนิดเป็นสมบัติขององค์กร

122. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนที่ครอบครองอาวุธจะต้องทำความสะอาด
ทุกเช้า

123. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจะต้องทำความสะอาดอาวุธทุกครั้งที่มีการยิง

124. ผู้ที่ถืออาวุธจะต้องถืออาวุธในการเข้าแถวช่วงแรกทุกครั้งเพื่อให้ผู้บังคับบัญชา
ตรวจสอบ

125. ในขณะที่มีการตรวจสอบอาวุธให้ถอนกระสุนออกจากอาวุธ

126. ห้ามสมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนเล่นจ้าวอาวุธกับสมาชิกด้วยกันอย่าง
เด็ดขาด
127. ทุกครั้งที่มีการยิงอาวุธสมาชิกกองกำลังทุกคนต้องรายงานตำแหน่งที่อยู่
ของกระสุนดังกล่าว
128. จะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบหากมีอาวุธที่เสีย
129. อาวุธจะต้องอยู่ติดกับผู้ครอบครองทุกเมื่อ
130. จะต้องดูแลรักษาอาวุธเสมือนดูแลชีวิต
131. ของกระสุนจะต้องดูแลรักษาอย่างเป็นระเบียบและจะต้องทำการตรวจสอบ
ทุกวัน
132. ไม่สามารถเปลี่ยนอาวุธกับสมาชิกคนอื่น ยกเว้นหากมีคำสั่ง
133. ในช่วงเวลาฝนตกจะต้องป้องกันอาวุธจากน้ำฝน ยกเว้นในช่วงสู้รบ
134. ในขณะที่เดินต้องระวังอย่าให้อาวุธหันเข้าใส่เพื่อนสมาชิกด้วยกันเอง
135. ห้ามแขวนอาวุธที่ไหลขณะเดิน
136. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องรู้วิธีทำความสะอาดหัวหน้าในขณะถืออาวุธ
ระเบียบและวิธีการแต่งกาย
137. การแต่งกายในขณะที่เข้าแถว คือ เสื้อ กางเกง ร้องเท้า หมวก อาวุธ
sertasarungpeluru Danlanja (เข็มขัดของกระสุน)
138. ชุดแต่งกายในขณะที่ลาดตระเวน การเข้าเวรและเข้าแถวต้องปฏิบัติตามข้อ
138
139. ชุดแต่งกายในขณะที่กองโจรเดินลาดตระเวน คือ อาวุธพร้อมของกระสุน
เสื้อ กางเกง หมวก กระเป่า ร้องเท้าและ ลันจา
- ระเบียบและการทำความสะอาด**
140. สิ่งจำเป็นที่สมาชิกกองโจรทุกคนต้องมี คือ สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เครื่องมือ
เย็บผ้าและผ้า Pelikat
141. สมาชิกกองกำลังทุกคนจะต้องซักผ้าตามลำดับช่วงที่ได้กำหนดไว้
142. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธจะต้องอาบน้ำชำระร่างกายตามลำดับช่วงที่ได้
กำหนด ยกเว้นช่วงเวลาที่ถูกห้าม
143. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่จะทำการอุจจาระหรือปัสสาวะจะต้องทำเฉพาะ
ที่ที่กำหนดไว้เท่านั้น
144. ขยะทุกชิ้นจะต้องฝังเข้าไปในดิน
145. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องทำความสะอาดในค่ายของตน

146. อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ต้องจัดในช่วงเวลาเช้า

ระเบียบและวิธีการสูบบุหรี่

147. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่สูบบุหรี่ต้องทิ้งก้นบุหรี่ในที่เก็บขยะเท่านั้น

148. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธสามารถสูบบุหรี่ได้ในค่ายเท่านั้นหรือในขณะหยุดพักในช่วงเวลาเดินทาง

149. การสูบบุหรี่ในเวลากลางคืนอนุญาตเฉพาะในเตนท์ของตนเองเท่านั้น ต้องระวังไฟบุหรี่ยาจากการมองเห็น

ระเบียบการนอน รับประทานอาหาร และอาบน้ำ

150. สมาชิกที่ไม่เข้าเวรหรือรับหน้าที่อื่น จำเป็นต้องนอนในเตนท์ของตนเองเท่านั้น

151. ในขณะที่นอน ต้องวางอาวุธในที่ที่สะดวกในการหยิบมาใช้เสมอ

152. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องนอนในสถานการณ์ที่พร้อมทำสงครามเสมอ

153. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามเดินเล่นในเวลากลางคืน

154. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามออกไปเล่นในเตนท์ของเพื่อนสมาชิกคนอื่น

ในเวลากลางคืน

155. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องรับประทานอาหารในช่วงเวลาที่กำหนดเท่านั้น

156. อาหารที่เหลือกินต้องทิ้งในหลุมขยะที่ได้เตรียมไว้

157. สมาชิกห้ามอาบน้ำที่ละหลายๆ คนหรือเกินสี่คนขึ้นไป

158. สมาชิกที่กำลังอาบน้ำต้องสับเปลี่ยนกันเพื่อเฝ้าเพื่อนสมาชิกอื่นที่กำลังอาบน้ำ

159. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องไม่ทิ้งอาวุธอย่างไม่เป็นระเบียบในขณะที่อาบน้ำ

160. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามส่งเสียงดังในขณะที่อาบน้ำ

ระเบียบเฉพาะสำหรับหัวหน้ากองโจร

161. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีความรับผิดชอบในทุกการสั่งการที่ได้สั่งไว้

162. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดให้ระเบียบการที่ได้ทำไว้ทั้งหมดถูก

ดำเนินการอย่างเป็นระเบียบ

163. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีการสั่งการเฉพาะให้กับหัวหน้าพลตระเวน

164. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีการวางแผนเทคนิคในการกระทำทุกครั้ง

ที่จะมีการสั่งการ

165. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องวางแผนการป้องกันในขณะที่มีการตั้งแคมป์

ในที่ต่างๆ

166. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องอ่านระเบียบการให้กับสมาชิกกองโจรทุก

ครั้งก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่

167. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดเวรทุกครั้งที่มีการตั้งแคมป์
168. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องมีระเบียบการนี้ และต้องทำการตรวจทุกเช้า
169. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องทำการตรวจแถวทุกๆ การเข้าแถวครั้งแรก และสุดท้าย
170. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดให้สมาชิกรับประทานยาที่ได้กำหนดไว้
171. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องสั่งการให้รองทำหน้าที่ในการกำหนดกรอบการเข้าเวร ลาดตระเวน รับประทานอาหาร อาบน้ำ ละหมาด และทำหน้าที่ในกองกำลังของตน
172. ทุกหัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องปฏิบัติตามคำสั่งการของผู้บังคับบัญชา
173. ทุกหัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องพยายามชักชวนชาวบ้านโดยวิธีการละเอียดอ่อนเพื่อสนับสนุนการต่อสู้เพื่อเอกราช
174. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องเผื่อระวังสมาชิกที่ออกจากค่ายโดยไม่ขออนุญาต
175. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดรหัสลับในทุกๆ 24 ชั่วโมง
176. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องบรรยายหรือให้ความรู้ด้านการทหารและระเบียบการต่างๆ ให้กับสมาชิกกองโจร
177. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธห้ามส่งสมาชิกเพื่อหยุดพักผ่อน ยกเว้นหากได้รับอนุญาตจากกองบังคับบัญชา
178. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องทำรายงานประจำวัน การสู้รบ การจู่โจมและอื่นๆ ให้กับกองบัญชาการ
179. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีการสร้างกองบัญชาการขึ้นในค่าย
180. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องหาข้อมูลฝ่ายศัตรูให้มากที่สุด
181. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธห้ามอยู่ใต้อาสนวิหารของสมาชิก
- ระเบียบการลาหยุดพักผ่อน**
182. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่จะขอลาหยุดพักต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้ากองโจร
183. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาหยุดพักไปเดินเล่นในที่อันตรายและที่ที่มีศัตรู
184. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธอนุญาตให้ลาพักผ่อนไม่เกินสองสัปดาห์ ยกเว้นกรณีได้รับอนุญาตให้ทำหน้าที่อื่น

185. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่อยู่ในช่วงลาพักผ่อนจำเป็นต้องกลับสู่กองกำลัง
ด่วน แม้เพิ่งลาใหม่ๆ ก็ตามแต่

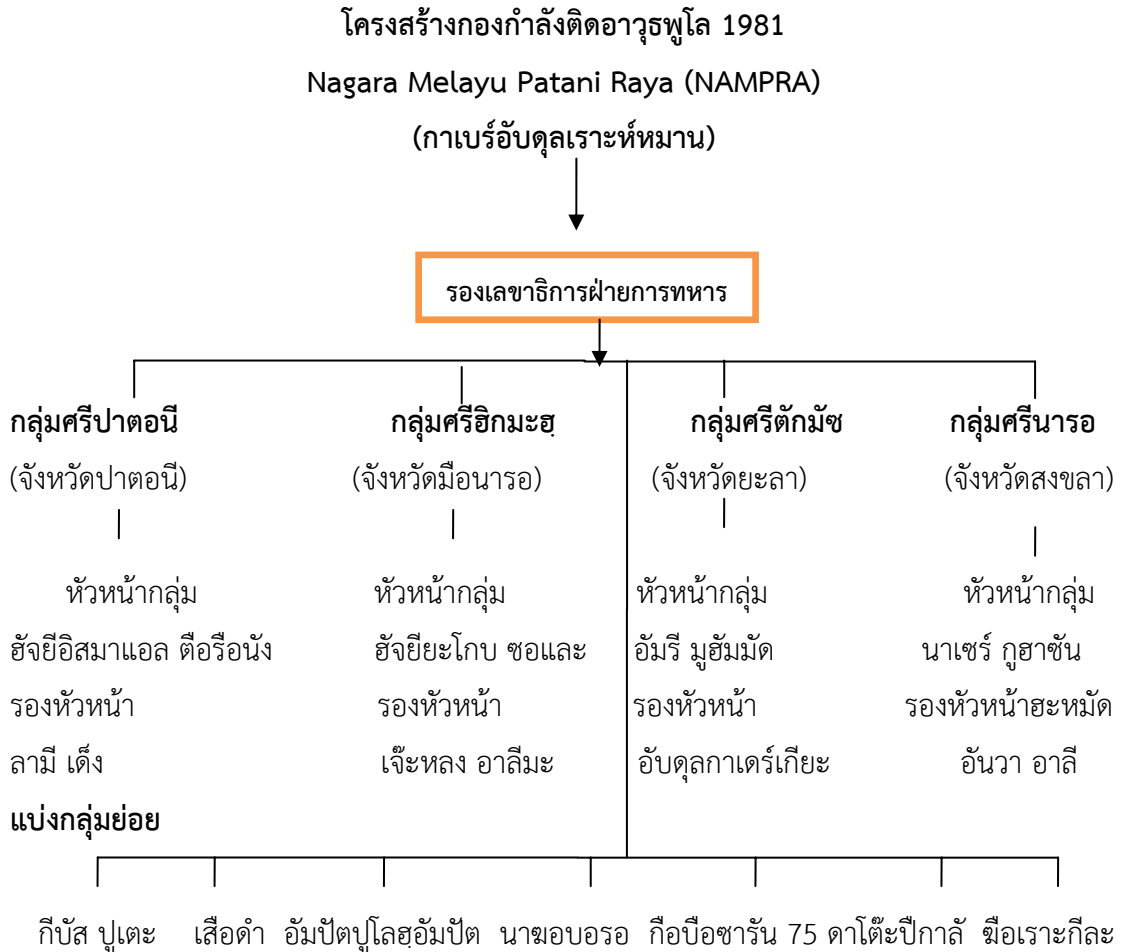
186. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธไม่สามารถไปยังกองบัญชาการ ยกเว้นหากได้รับ
อนุญาต

187. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่จะขอลาพักผ่อน จำเป็นต้องรายงานให้ทราบ
ว่าจะไปในวันเวลาที่จะไป

ด้านโครงการกองกำลังติดอาวุธ “พูโล 1981” มีชื่อว่า Nagara Melayu Patani
Raya (NAMPRA) หัวหน้า ผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการ คือ กาเบร์ อับดุลเราะห์มาน มีเลขาธิการฝ่าย
การทหาร กองกำลังพูโลมี 4 กลุ่ม คือ กลุ่มศรีปาตอณี กลุ่มศรีอิหมะฮ์ กลุ่มศรีตัมบัส และกลุ่มศรีนาฆอรอ
กระจายไปทั่วทั้งจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดสงขลา นอกจากนี้ยังจัดตั้ง
กองกำลังย่อยที่เคลื่อนไหวในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน ภาคใต้ เช่น กลุ่มก๊อบปูลูเตะ ฮารีเมาฮ์ตีม อัมปัต
บูโลฮ์อัมปัต นาฆอบอรรอคือบือ ชารัน 75 ดาโต๊ะปือกาลัง ฆือเราะกันกิลัต โดยมีการเคลื่อนไหวทุก
พื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ พร้อมทั้งจะใช้ความรุนแรง (*เอกสารพูโลฝ่ายการทหาร, 1980*)

นอกจากนี้ยังมีธรรมนูญพูโลที่ได้มีการแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสถานการณ์
ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรเพื่อให้กระชับและสร้างความปรองดองภายในองค์กรที่มีความคิดเห็น
แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 แผนผังโครงสร้างกองกำลังติดอาวุธ

3. ปีแห่งการประกาศก่อตั้ง

วันที่ 22 มกราคม พ.ศ .2511 (1968) เป็นวันประกาศก่อตั้งองค์กรขบวนการฟูโล หรือ ขบวนการปลดปล่อยสหปาตานิ (ฟูโล) หรือ Patani United Liberation Organization (PULO) ณ ทุ่งอารอพิต ประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งประกอบด้วย แกนนำบุคคลสำคัญๆ ประกอบด้วย ตนกูปีรอก กอตอนีลอ, ฮัจยีตัมบุดละาะ เจาะกือแยะ, ฮัจยีเจ๊ะแหว หรือปะจู เจ๊ะแหว, ฮัจยีอับดุลเราะห์มาน บาบอแอ บือตา, ฮัจยีอาแหว ยามู, ยูโซ๊ะ ปากีสถาน ฯลฯ

หนังสือประชาสัมพันธ์ในนามของกองกำลังอิสระอิสลามปาตานิ องค์กรฟูโลประกาศต่อประชาชนในพื้นที่และให้ผู้นำประเทศต่างๆ ซึ่ให้เห็นว่าวันที่ 22 มกราคม 1967 ถือเป็นวันก่อตั้งขององค์กรปลดปล่อยปาตานิ (PULO) โดยนักต่อสู้คนสำคัญที่ร่วมกันเป็นหนึ่ง ฟูโลได้ ประกาศว่า

หลักการขององค์กรสอดคล้องกับคำสอนของอิสลามและกฎข้อบังคับของนานาชาติ การต่อสู้ของพุลอตั้งขึ้นบนหลักคิดสำคัญสี่ประการ ซึ่งมีคำอธิบายในทางศาสนาอย่างชัดเจนทุกข้อ คือ

1. ศาสนา: “จงกล่าวถึงพระองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงเอกะ: แท้จริงศาสนาแห่งอัลลอฮ์ คืออิสลาม”
2. มาตุภูมิ: “อัลลอฮ์นั้นทรงเป็นที่พึง: แผ่นดินนั้นปวงบ่าวของเราที่ดีมีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน”
3. ประเทศชาติ: “พระองค์ไม่ประสูติและไม่ทรงถูกประสูติ: แท้จริงเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน”
4. มนุษยธรรม: “ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์: โดยแน่นอนเราได้บังเกิดมนุษย์มาในรูปแบบที่สวยงาม

อิสลาม คือ ศาสนาที่ถูกยอมรับโดยพระองค์อัลลอฮ์ เพราะนั่นเป็นที่บังคับสำหรับชาวมุสลิมปาตานีและมุสลิมทั้งโลกเข้าใจว่าศาสนาอิสลาม คือ ศาสนาที่ได้สั่งสอนมนุษย์ทั้งหมด เพราะอิสลามเท่านั้นที่จะรับประกันความพึงพอใจของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ชาวมุสลิมปาตานีต้องได้รับอิสรภาพในศาสนาของตนเอง เป็นศาสนาในการปกครองประเทศ เราไม่สามารถที่จะมอบหมายการปกครองประเทศให้กับผู้ปฏิเสธศรัทธา (กาไฟร์) ส่วนในด้านการทำอิบาดะห์เท่านั้นที่เรามอบหมายตนกับอัลลอฮ์ หลักคิดดังกล่าวนี้เป็นความคิดที่ถูกวางกรอบโดยผู้ล่าอาณานิคมและศัตรูอิสลามโดยสิ้นเชิง พวกเขาต้องการให้เราเกิดความคิดที่ผิดเพี้ยนจากคำสอนที่แท้จริง (ศาสนาแยกออกจากการเมือง) เรา คือ ประชาชาติของท่านนบีมุฮัมมัด

แถลงการณ์ยังกล่าวว่าเราจำเป็นต้องเข้าใจหลักคำสอนของท่านนบีและซอฮาบะห์ในการที่เราจะเผชิญกับศัตรูอิสลาม เพื่อที่จะเชิดชูอิสลามให้เป็นศาสนาอันสูงสุด และเป็นศาสนาในการปกครองประเทศ ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานที่มีความว่า แท้จริงศาสนาแห่งอัลลอฮ์ คือ อิสลาม ถึงแม้ว่ามักกะห์ คือ เมืองเกิดของท่านนบี แต่ท่านยอมที่จะอพยพไปยังมาดีนะห์ เพราะเป็นคำสั่งของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ท่านก็ยอมที่จะอพยพท่ามกลางความยากลำบากก็ตามแต่ ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ็อลฯ) และผู้ตามแนวทางของท่านอดทนและยอมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งจากพระองค์อัลลอฮ์แม้การอพยพจะเป็นไปด้วยความยากลำบากก็ตาม จนในที่สุดสามารถสร้างประเทศอิสลามที่มาดีนะห์และสุดท้ายอิสลามได้ถูกเผยแพร่ออกไปทั่วโลก เพราะฉะนั้นเราชาวมุสลิมที่ปฏิบัติตามแนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ็อลฯ) ไม่ควรที่จะยอมให้ดินแดนของเรา (ปาตานี) ถูกปกครองโดยผู้ปฏิเสธศรัทธา (กาไฟร์) จำเป็นต้องวางศาสนาอิสลามเป็นศาสนาสูงสุดและปกครองมวลมนุษย์ทั้งหมดให้อยู่ภายใต้การปกครองของอิสลาม ทั้งหมดเป็นภาระหน้าที่ของเราที่ต้องสละตนพร้อมชีวาเพื่ออัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่

แต่พุลอก็ยังเชื่อในเรื่อง **เชื้อชาติและภาษา** มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบนโลกนี้ย่อมมีเชื้อชาติของตนเอง “แท้จริงเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน” ทุกคนย่อมมีชาติของ

ตนเอง คือ “ชาติมลายูปัตตานี” ดินแดนนี้แห่งนี้ คือ ชาติที่มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกในยุคสมัยที่ปกครองของปัตตานี โดยการปกครองของราชวงศ์มลายูสมัยก่อน “เพราะเหตุนี้เราจำเป็นต้องวางดินแดนของเรา (มลายู) เป็นชาติและภาษาที่มีอำนาจปกครองสำหรับประชาชาติของเราอย่าให้พวกกาฬิรสยามต้องมาครอบงำความคิดลูกหลานของเราสู่ความคิดของพวกเขา เพราะเราทุกคน คือ ลูกหลานชาติมลายูที่มีอำนาจในการปกครองตนเอง เราอย่ายอมขายศักดิ์ศรีของเราให้กับใคร อย่ายอมรับภาษาไทยดังที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ เรายอมเปลี่ยนชื่อจากมลายูเป็นชื่อภาษาไทยด้วยคุณค่าอันต่ำต้อยและเราไม่รักในภาษาของตนเองสุดท้ายภาษาเขาเราทำให้มันมีคุณค่าในการพูดคุยในแต่ละวันของเรา”

จากเอกสารดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าแนวคิดของฟูโลเชื่อว่าภาษามลายูจะไม่หายจากโลกใบนี้ ความเชื่อในชาตินิยมและอิสลามนิยมจึงคู่ขนานกัน พวกเขายืนยันว่าประชาชาติมลายูปัตตานีมีเกียรติอย่างยิ่ง ภาษามลายู คือ ภาษาสูงสุดในการปกครองประชาชาติของพวกเขาเอง ถ้าไม่อย่างนั้นภาษามลายูจะจางหายไปกับกาลเวลา “... นี้ คือ ชาติต้นตระกูลเลือดเนื้อบรรพบุรุษของเราโดยแท้ในดินแดนอันทรงเกียรตินี้”

“มาตุภูมิ ปัตตานี คือ ดินแดนที่เป็นสมบัติของคนมลายู เพราะเหตุนี้ไม่ควรนักที่เราในฐานะลูกหลานแผ่นดินนี้ยอมมอบให้กับสยาม (กาฬิรฮารปี) แผ่นดินนั้นปวงบ่าวของเราที่มีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน แผ่นดินแห่งมรดกสืบทอดของเราชาวมุสลิม เพราะฉะนั้นจำเป็นสำหรับเราต้องกู้กลับคืนดินแดนของเรา และเราต้องบริหารประเทศนี้ตามแนวทางของอัลกุรอานและซุนนะห์ เพราะอิสลามไม่ได้สอนให้ผู้ปฏิเสธศรัทธา (กาฬิร) ต้องมาจูงเราชาวมุสลิมในการปกครองประเทศ”

มนุษยธรรม ในที่นี้โดยนัย ก็คือ “ประชาชาติมลายูปัตตานี” ซึ่งเป็นชนส่วนใหญ่ที่ประกอบด้วย ชาวมลายู ไทยต้องให้สิทธินี้ในนามสิทธิมนุษยชน แต่รัฐบาลไทยยังไม่ยอมรับในสิ่งที่เป็นจริงกับชาวมลายูปัตตานี และยังพยายามสร้างความเข้าใจให้กับชาวมลายูว่าเราทุกคน คือ คนไทย และยังใส่ร้ายให้กับเหล่านักต่อสู้เพื่ออิสลามว่าเป็นขบวนการโจรก่อการร้ายอีก ทั้งหมดนี้เกิดขึ้น เพราะรัฐบาลไทยกลัวประชาชนจะลุกต่อต้านรัฐบาล แต่อันที่แท้จริงแล้วเป็นสิทธิที่จะเรียกคืนดินแดนที่ถูกยึดเพราะข้อตกลงของสหประชาชาติ ปี พ.ศ.2503 (1960) มีอยู่ว่าชนส่วนน้อยมีสิทธิที่จะเรียกร้องอิสรภาพและเอกราชของประเทศ ฉะนั้นนี่คือวาทกรรมหลักในสิ่งที่ฟูโล เรียกร้อง คือ มันสอดคล้องกับคำสอนของศาสนาและกฎหมายข้อบังคับของสหประชาชาติที่ได้ให้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ให้กับประชาชนที่ต้องการเสรีภาพและเอกราชในการปกครองตนเอง จึงเป็นที่ชัดเจนว่า องค์กรฟูโลถือว่าตัวเอง คือ องค์กรเพื่อต่อสู้ของชาวมลายูปัตตานีที่ต้องการปลดปล่อยประเทศ และต้องการที่จะสร้างประเทศอิสลามมลายู ฟูโลยึดมั่นว่าองค์กรถูกก่อตั้งขึ้นบนพื้นฐานของอิสลามการเมืองและการทหาร คำว่า United มีความหมายว่าการรวมประชาชาติมลายูปัตตานีในองค์กรเดียวกัน จึงเป็น Organization ที่จะให้ชาวปัตตานีเป็นตัวแทนในระดับนานาชาติ ที่เป็นเอกลักษณ์การรวมตัวของชาวมลายูปัตตานี เพื่อเข้าสู่การต่อสู้เพื่อเอกราช (Liberation) ที่แท้จริงโดยฟูโล

“และพวกเจ้าจงยึดสายเชือกของอัลลอฮ์โดยพร้อมกันทั้งหมดและจงอย่าแตกแยกกัน เป็นการใส่ร้ายอย่างสิ้นเชิง หากมีการกล่าวหาว่าพหุโลมต้องการรวมตัวกับคนอื่น เพราะหากเราดูชื่อขององค์กรเอง คือ United ที่ต้องการร่วมกับทุกภาคส่วน ทุกพรรคและสังคมลาญปาตานีทั้งหมดในองค์กรนี้ (Organization) ที่เปรียบได้ กับรัฐบาลที่ปกครองและเป็นตัวแทนของชนส่วนน้อยของชาวมลายูปาตานีสู่หนทางกอบกู้เอกราชและปกครองตนเอง (P.U.N.C) สภาสหรัฐปาตานี”

นอกจากนี้พหุโลมยังกล่าวถึงการปฏิบัติประชาธิปไตย ซึ่งก็คือ การต่อสู้ของประชาชนที่ทำการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพในการปกครองจากการคุกคามทุกประเภทและจากการล่าอาณานิคม การปฏิบัติจะสามารถบรรลุได้ต่อเมื่อประชาชนทั้งหลายที่ถูกคุกคามจะรวมตัวเป็นหนึ่งในองค์กรเดียวกันที่ไม่เกิดความแตกแยก เพราะพลังของการปฏิบัติประชาชนที่เป็นเอกภาพนั้นจะสามารถเอาชนะรัฐบาลที่ปกครองโดยไม่ใช้อาวุธ เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติหรือพลังของการต่อสู้ที่แท้จริง คือ การเปลี่ยนแปลงจากความล้มเหลวสู่ความสำเร็จ จากความอ่อนล้าสู่ความเข้มแข็ง จากที่อยู่ภายใต้อาณานิคมสู่เอกราช ดังนั้นพหุโลมได้เน้นว่าการปฏิบัติของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในการเดินสู่จุดหมายของการได้รับเอกราช จึงต้องปลุกฝังให้ประชาชน ทุกคนมีวิถึของการปฏิบัติที่แท้จริง และต้องมาร่วมกันต่อต้านการคุกคามและการล่าอาณานิคม

น่าสนใจที่ว่าประชาธิปไตยเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการต่อสู้ของพหุโลมแต่เป็นเงื่อนไขแบบพิเศษ พวกเขาเชื่อว่าประชาธิปไตย คือ การปกครองโดยประชาชนที่ถูกเลือกเป็นผู้แทนในสภาและรัฐบาล ประชาชนมีอำนาจเต็มที่ในการร่วมพัฒนาประเทศและมีสิทธิแสดงข้อคิดเห็น แต่พหุโลมอธิบายว่าจำเป็นต้องรับรู้ร่วมกันว่าดินแดน ปาตานียังไม่มีเอกราชที่แท้จริงสำหรับชาวมลายู เพราะพวกเขายังไม่สามารถใช้ประชาธิปไตยของประชาชนในระหว่างการปฏิบัติอย่างถูกต้อง เพราะในขณะนี้ยังไม่มีสนามในการแข่งขันและการเลือกตั้งอย่างประเทศที่ได้รับเอกราชแล้ว ดังนั้นพหุโลมจึงเห็นว่าต้องทำการปฏิบัติในองค์กรเดียวกันที่มีพลังและมีความสามารถในการก้าวสู่การได้รับเอกราชก่อน ทำไมต้องทะเลาะต่อสู้กันเพียงเพื่อได้มาตำแหน่งจนต้องแตกแยกกันในพวกเดียวกันเอง จึงต้องใช้การปฏิบัติและประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง ในปัจจุบันนี้คนต่อสู้ต้องรู้ว่าเรากำลังตกอยู่ในสถานการณ์ที่อ่อนแอและไม่แน่นอน มีการแตกแยกในความคิดไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน เพราะต่างตนต่างคิดว่าเป็น การต่อสู้ในระบอบประชาธิปไตยที่เปรียบเทียบดังการแข่งขันของรัฐบาลกับฝ่ายค้าน เพราะฉะนั้นพหุโลมจึงเรียกร้องให้ทุกกลุ่มต้องมาร่วมกันสร้างความเข้าใจร่วมกันในการต่อสู้ที่ถูกต้องแท้จริงเพื่อความสำเร็จ พวกเขาต้องยึดถืออย่างชัดเจนว่า รัฐบาลไทย คือ ศัตรูอันดับแรกของเขาทุกคนและต้องร่วมพลังใน “ การต่อสู้ในระบอบการปฏิวัติมิใช่ประชาธิปไตย ” ถ้าหากปาตานีได้รับเอกราชจริงๆ และวิธีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยถูกนำมาใช้ในสภาแล้วก็สามารถมีทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน มีกติกากว่าใครได้เสียงมากได้เป็นรัฐบาลได้เป็นประธานาธิบดีและรัฐมนตรี แต่ในเวลาอันสำคัญ คือ พวกเขาต้องสร้างจิตวิญญาณแก่ประชาชนเพื่อทำการต่อสู้แบบ

การปฏิบัติและการได้มาสู่เอกราชของดินแดนแห่งนี้ (เอกสารประชาสัมพันธ์ พูลฝายกองกำลังติดอาวุธ, 1994)

ในระหว่าง ปี พ.ศ.2511 (1968) –พ.ศ.2520 (1978) ผู้นำพูโล จึงได้กำหนดแผนการปฏิบัติการตามแผนงานที่ได้วางไว้ในช่วงที่ อยู่ในประเทศอินเดีย โดยมี 4 แผนงานหลัก ดังนี้ คือ

1. การประชาสัมพันธ์ การประกาศองค์การพูโลทั้งในและต่างประเทศ
2. การจัดวางโครงสร้างการบริหารจัดการองค์การทุกระดับ การจัดวางโครงสร้างด้านกองกำลังติดอาวุธ
3. แผนการเคลื่อนไหวกองกำลังติดอาวุธในประเทศ
4. และแผนการประเมินสถานการณ์การเคลื่อนไหว

4. ยุคแห่งความรุ่งเรืองในการเคลื่อนไหว

สมาชิกของพูโล เชื่อว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2513 (1970)-พ.ศ 2523 (1980) ถือว่ายุคแห่งความรุ่งเรืองของพูโล เนื่องจากในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีการเคลื่อนไหวเต็มรูปแบบทางด้านการเมืองระหว่างประเทศ การยอมรับจากต่างประเทศมีการวางโครงสร้างการบริหารจัดการทุกฝ่าย โดยเฉพาะการวางโครงสร้างด้านการทหาร ซึ่งมีการเคลื่อนไหวในทั้งในชุมชนและในเขตป่าเขา กองกำลังเรียกว่า Gorilla มีจำนวนหลายกลุ่มหลายพื้นที่ และมีการสร้างเยาวชนเป็นแนวร่วม ในการเคลื่อนไหวเป็นจำนวนมาก ที่สำคัญ ก็คือ มีการจัดส่งคนไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ เป็นจำนวนหลายรุ่น ซึ่งบางรายไม่สามารถกลับบ้านได้ก็ปักหลักในประเทศเพื่อนบ้านจนเป็นบุคลากรที่เป็นประโยชน์ที่สำคัญของประเทศเพื่อนบ้านที่ไม่ต้องลงทุน

4.1 ตัวอย่างนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาสาขาต่าง ๆ

นพ.อะฮฺมัด (นามสมมติ) เกิดปี พ.ศ. 2499 ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามแห่งหนึ่งในจังหวัดปัตตานี ในช่วงกำลังศึกษาศาสนาชั้นปีที่ 6 ปี พ.ศ.2513 (1970) ได้มีโอกาสสอบชิงทุนเรียนแพทย์จากรัฐบาลซีเรีย และก็ได้เดินทางในปี พ.ศ.2514 (1971) เริ่มแรกได้ศึกษาในโรงเรียนประเทศเลบานอน ในโรงเรียนมะฮฺดีตโรฮาดอิสลามียะห์ ด้านศาสนาหลักไวยากรณ์ภาษาอาหรับและอัลกุรอาน เป็นเวลา 6 เดือน และเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายโรงเรียนฟาอิสมีฮฺซุร และศึกษาต่อด้านแพทย์ไปประเทศซีเรีย ในมหาวิทยาลัยดามัสกัส หลักสูตรการแพทยศาสตร์ 7 ปี ได้จบหลักสูตรในปี พ.ศ. 2530 (1987) ได้เดินทางกลับบ้านเกิด โดยเข้าประเทศทางประเทศมาเลเซียก่อน ในปี พ.ศ. 2530 (1987) ซึ่งไม่ต้องการที่จะปักหลักในประเทศมาเลเซีย จึงได้มีการตรวจสอบจากญาติ ๆ ว่าถ้าหากเดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทยมีปัญหาหรือไม่อย่างไร

(ด้านความมั่นคง) ปรากฏว่าไม่มีปัญหา จึงได้เดินทางเข้ามาในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2530 (1987) ในช่วงกลับมาบ้านเกิดในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งต้องหางานทำเพื่อเลี้ยงครอบครัว ก็ได้มีการติดต่อไปยังโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ โดยทางโรงเรียนได้มีการตอบรับเพื่อทำการสอนวิชาศาสนา โดยได้ทำการสอนศาสนาในโรงเรียน 2 แห่ง (ไม่เอ่ยนามโรงเรียน) ซึ่งในขณะนั้นก็ได้มีการติดต่อไปยังสถานพยาบาลของรัฐในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อไปเป็นอัตราจ้างด้านการรักษาผู้ป่วยในโรงพยาบาล แต่ไม่สามารถที่จะรับได้ เพราะหลักสูตรที่จบเป็นประเทศฝั่งตะวันออกกลาง ไม่สามารถเทียบตามกฎระเบียบข้าราชการพลเรือนหรือ ก.พ. ได้ ที่เป็นข้อจำกัดของทางการไทยในสมัยนั้น จึงได้คิดต่อจะหาวิธีการอย่างไรที่จะสามารถเข้าสอบใบอนุญาตแพทยสภา จึงได้รับการแนะนำจากแพทย์รุ่นก่อน ๆ ที่จบจากประเทศปากีสถาน ต้องหาวิธีการเข้าไปฝึกอบรมหรือเรียนรู้เพิ่มเติม จากโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรุงเทพฯ เพื่อเป็นใบเบิกทาง ด้วยความรู้ ความสามารถที่ได้ร่ำเรียนมาด้านการแพทย์ จึงพยายามหาแนวทางในการในการที่สอบใบประกอบโรคศิลป์ตามกฎหมายไทย จึงได้เดินทางไปกรุงเทพฯ เพื่อหาช่องทางในการที่สอบใบอนุญาต หรือแพทยสภา จึงได้มีโอกาสฝึกฝนในโรงพยาบาลพระมงกุฎ ในปี พ.ศ. 2536 (1993) - ปี พ.ศ. 2537 (1994) พร้อมๆ กับไปช่วยงานในคลินิกโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ เพื่อหาเลี้ยงชีพและหาประสบการณ์ในการสอบใบประกอบวิชาชีพแพทยนั้น ในช่วงที่มีการเรียนหรือฝึกฝนในโรงพยาบาลพระมงกุฎนั้นจึงต้องอาศัยความอดทน ความพยายามอย่างสูงสุด แม้แต่การควบคุมอารมณ์อย่างมาก เพราะได้มีการดูถูก ดูแคลน เสียดสี และเหยียดหยามต่างๆ นานา เช่น มีการพูดว่า **มาเรียนรู้อีกจะทำกรรักษานักต่อสู้ปัตตานีหรือ มาทำการสืบเรื่องราวทางการแพทย์ของไทยหรือปล่าวนี่ เมื่อไหร่ปัตตานีจะได้รับเอกราช เพื่อกอบกู้รัฐปัตตานีคืนใช้ใหม่** ฯลฯ จนกระทั่งสอบใบประกอบวิชาชีพได้ในปี 2002 หันเหชีวิตมีสิทธิเข้าไปสมัครแพทย์ประจำโรงพยาบาลของรัฐในปี 2003 ช่วงจังหวะที่ในโรงพยาบาลของรัฐขาดแคลนแพทย์สามารถเข้าไปสู่วงการผู้รักษาผู้ป่วยได้เต็มความภาคภูมิใจ จนเกษียณอายุราชการ แต่เกษียณไม่มีบำเหน็จบำนาญตามระบบราชการทั่วไป และเปิดคลินิกของตนเองจนถึงปัจจุบัน นับเป็นชีวิตที่มีการต่อสู้จากแรงเสียดทานต่าง ๆ ที่มีความมานะอดทนอย่างสูงและเป็นเยี่ยงอย่างให้บุคคลอื่นๆ ต่อไป

นายรอมลี (นามสมมติ) เกิดปี 1956 ที่ตำบลปะลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส การศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนในชุมชน โรงเรียนประชานุเคราะห์ 9 ตำบลลูโบ๊ะสาวอ จบชั้นประถมปีที่ 7 และได้ต่อในระดับมัธยมต้นโรงเรียนบาเจาะจนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ม.ศ.3) และศึกษาต่อในระดับมัธยมปลายในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม โรงเรียนเจริญศาสตร์ จบมัธยมศึกษาปีที่ 5 หรือ ม.ศ.5 ต่อมาได้รับทุนรัฐบาลจากรัฐบาลลิเบีย ในปี 1981 จึงได้เดินทางไปยังประเทศลิเบียโดยเข้าทางประเทศมาเลเซีย พอถึงประเทศลิเบีย พักที่โรงแรมทริโบลี ในเมืองหลวงของประเทศลิเบีย ซึ่งเป็นโรงแรมที่ทางรัฐบาลจัดให้เป็นที่สถานที่พปะกับบรรดานักศึกษาจากประเทศปัตตานี (นามที่ใช้) จึงได้แยกย้ายเข้าไปศึกษาในระดับต่าง ๆ ในส่วนตนเองนั้นเข้าไปเรียนระดับวิทยาลัย

ชื่อว่า วิทยาลัยมะฮัซซุลบูอูซ อิสลามมียะฮ์บังกอซี ภายใต้การดูแลของมหาวิทยาลัยซอลยูนุสบังรอซี โดยได้ศึกษาในระดับมัธยมตอนต้น-ตอนปลาย และระดับอุดมศึกษาปริญญาตรี ได้ศึกษาที่ประเทศลิเบีย ในระหว่างปี พ.ศ. 2524 (1981) – ปี พ.ศ. 2533 (1990) เป็นระยะเวลา 10 ปี โดยในปี พ.ศ. 2527 (1984) ได้ศึกษาในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยซอลยูนุสบังรอซี คณะและสาขาภูมิศาสตร์ หลักสูตร 5 ปี ในช่วงปิดภาคเรียนของทุกๆ ปี และทุกคณะและทุกระดับชั้นที่เป็นนักศึกษาจากประเทศปาตานี ต้องมีการจัดกิจกรรมฝึกอบรม เรียนรู้และปฏิบัติของแต่ละสาขาวิชาที่ศึกษา ดังเช่น ฝ่ายการทหารก็ฝึกฝน ด้านการทหารร่วมกับทหารลิเบียสังกัดต่างๆ ทหารเรือ ทหารบก ทหารอากาศ ตามรูปแบบของทหาร ด้านอาวุธยุทธโศปกรณ์ต่าง ๆ และสาขาประวัติศาสตร์ สาขาภูมิศาสตร์ จัดนิทรรศการตามลักษณะของประเทศตนเอง อาทิเช่น ประวัติศาสตร์ปาตานี เวทีสัมมนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ได้เดินทางกลับเข้ามาในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2534 (1991) ได้เป็นผู้จัดการโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ในขณะที่เป็นผู้จัดการโรงเรียนเอกชนนั้น ทางรัฐบาลได้กำหนดเงื่อนไขจะต้องจบปริญญาตรีสาขาการบริหารการศึกษา ในปี พ.ศ. 2539 (1996) – ปี พ.ศ. 2541 (1998) ได้เข้าไปศึกษาในมหาวิทยาลัยทักษิณ จังหวัดสงขลา คณะบริหารการศึกษา ในระหว่างที่เป็นนักศึกษาได้รับการแต่งตั้งทางการ เช่น ได้รับการคัดเลือกเป็นคอบีเอ็มสียดีในพื้นที่อำเภอเย็งอ ประธานชมรม อีหม่าม คอบีเอ็ม บิหลาล ตำบลเย็งอ และประธานชมรมอำนาวยความเป็นธรรมภาคประชาชน จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นเครือข่ายของศูนย์อำนาวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ ทำหน้าที่ในการจัดทำข้อมูลผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในพื้นที่นำเสนอ 3 ฝ่าย (ทหาร ตำรวจ ปกครอง) เพื่อคลี่คลายทางกฎหมาย ฯลฯ ซึ่งก็มีกิจกรรมช่วยเหลือประชาชนตามภาระหน้าที่

5. การสร้างการยอมรับจากนานาประเทศ นโยบายภาครัฐ และเหตุการณ์ประท้วงปัตตานี

ในระหว่างปี พ.ศ. 2517 (1974) – ปี พ.ศ. 2520 (1977) แผนปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ การประกาศแนวทางการต่อสู้ ทั้งในและต่างประเทศ โดยใช้วิธีการหาโอกาสพบปะกับผู้นำประเทศต่างๆ ในโอกาสต่าง พุโลได้ทำการชี้แจงเหตุการณ์ข้อเท็จจริงในปีตตานี ทั้งเรื่องประวัติศาสตร์ เหตุการณ์ ความรุนแรงต่อประชาชนจากปฏิวัติรัฐสยามจนได้รับการยอมรับจากต่างประเทศแถบตะวันออกกลาง และยุโรปและยังอ้างว่า

5.1 ได้มีการรับรององค์กรจากต่างประเทศ เช่น องค์กรปลดปล่อยปาเลสไตน์ (PLO) ในปี พ.ศ. 2517 (1974) ได้รับการรับรองจากรัฐบาลประเทศซีเรีย ในปี พ.ศ. 2519 (1976) รัฐบาลประเทศลิเบีย ในปี พ.ศ. 2520 (1977) พร้อมกับได้ทยอยจัดส่งเยาวชนไปฝึกด้านการทหาร กองกำลังติดอาวุธไป ยังองค์กรปลดปล่อยปาเลสไตน์ (PLO) และกองกำลังติดอาวุธชาวไอริช (IRA) หลังจากนั้นจึงมีการจัดส่งคนไปศึกษา ณ ประเทศที่ให้การรับรององค์กรในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านศาสนา ด้านการแพทย์

ด้านสังคม ฯลฯ ผู้ได้รับการอบรมนี้บางคนไม่สามารถเดินทางกลับมาในประเทศไทยก็อาศัยอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านจนถึงปัจจุบัน

อาจจะเป็นไปได้ว่าผลการปฏิบัติการในช่วงนี้ทำให้มีผู้นำท้องถิ่น ผู้นำศาสนา นักศึกษา และประชาชน โดยทั่วไปจำนวนไม่น้อยเข้ามาเป็นสมาชิกกองกำลังติดอาวุธ และเป็นแนวร่วมในการเคลื่อนไหวที่หลากหลายลักษณะ ในช่วงนี้ถือว่ากองกำลังติดอาวุธมีความเข้มแข็งมากมีการเคลื่อนไหวปฏิบัติการสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

5.2 ตัวอย่างในการปฏิบัติการในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ อาทิเช่น ในปี พ.ศ. 2516 (1973) พุโลก็ได้มีการปลุกประชาชนให้ไปร่วมประท้วงที่มัสยิดเมืองปัตตานี อันเนื่องจากทหารฆาตกรรมเยาวชนไปทิ้งสะพานกอตอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี โดยพุโลก็เป็นส่วนหนึ่งในการปลุกระดมประชาชนด้วย เหตุการณ์สำคัญ ๆ การปฏิบัติการพูโลในพื้นที่ เช่น เหตุการณ์การปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับกลุ่มฮูเซ็น เจ๊ะมันโซ่ หัวหน้ากลุ่ม 44 ที่สถานีรถไฟ จังหวัดยะลาเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2520 (1977) และนายฮูเซ็น เจ๊ะมันโซ่เสียชีวิต ถือว่าการสูญเสียครั้งสำคัญของสมาชิกพูโลระดับแกนนำ ในปี พ.ศ. 2530 (1987) เกิดการปะทะระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐกับกลุ่มคอนมาโตกลุ่มเปาะแว (pokwea) กับพวกที่อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ทำให้เปาะแวเสียชีวิต และได้มีการตอบโต้ชุมชนยิงเจ้าหน้าที่ตำรวจเอาคืน ที่บ้านยะลุตง อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ทำให้เจ้าหน้าที่เสียชีวิตหลายนายและยึดอาวุธปืนเจ้าหน้าที่หลายสิบกระบอก และในปีเดียวกัน เหตุการณ์การปะทะกับกองกำลังติดอาวุธพูโล ที่บ้านลาโล๊ะ อำเภอหรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเสียชีวิตหลายนายเช่นกัน และในปีเดียวกันได้ไปวางระเบิดในเมืองยะลา บริเวณธนาคารกรุงไทยทำให้เจ้าหน้าที่เสียชีวิตหลายนาย ซึ่งในปีนี้มีหลายเหตุการณ์ในพื้นที่ เหตุการณ์การปะทะกับกลุ่มสระรี ตะโละมีญอ หลาย ๆ ครั้ง ที่บ้านกำปงฮูลู ซึ่งทำให้หัวหน้ากลุ่มย่อย สระรี ตะโละมีญอ เสียชีวิต ในปี พ.ศ. 2542 (1999) ได้มีการปฏิบัติการของพูโลหลายเหตุการณ์ เช่น ระเบิดรถไฟสายใต้ที่อำเภอนาหม่อม จังหวัดสงขลา และอำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส และวางระเบิดในอำเภอหาดใหญ่หลาย ๆ ครั้ง ในปี พ.ศ. 2539 (1996) ได้สังหารประชาชนชาวจีน อำเภอเบตง จังหวัดยะลา เมื่อ 23 เมษายน 2540 จำนวน 4 คน เข้าใจว่าเป็นสายข่าวให้กับทางการ, เมื่อวันที่ 4 เมษายน 2539 (1996) เหตุการณ์ศาลฎีกากายกฟ้องโตะกูเฮง หรือกูมะนาเซอร์ กอตอนีลอ ซ้อหาเผาโรงเรียน 36 โรงในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส, การปะทะที่บ้านดาฮง ในปี พ.ศ. 2541 (1998) ทำให้กลุ่มเจชะอูอาดอนัง เสียชีวิต การวางระเบิดที่กรุงเทพฯเมื่อปี พ.ศ.2547 (2004) ที่ถนนสาย 4 ในปี พ.ศ. 2547 (2004) ได้ปฏิบัติการในพื้นที่หลาย ๆ ครั้ง เช่น วางระเบิดที่อำเภอหาดใหญ่ การวางระเบิดในพื้นที่จังหวัดปัตตานี ฯลฯ

5.3 ในปี พ.ศ. 2521 (1978) –พ.ศ. 2524 (1981) แผนรุกในการประชาสัมพันธ์ ในแถบตะวันออกกลาง มีการแต่งตั้งทูตพูโลหรือ Wakel Bersar Puloluar Nageri (WB) ประจำประเทศต่างๆ เช่น ประเทศซีเรีย ประเทศลิเบีย ฯลฯ เป็นต้น ตลอดจนได้วางตัวบุคคลตามโครงสร้าง

กองกำลังติดอาวุธ ด้านการศึกษาและจัดตั้งองค์กรการเมืองระดับพื้นที่ โดยในปี พ.ศ. 2523 (1980) เกิดเหตุการณ์สำคัญ คือ เหตุการณ์สะพานกอตอบานปลายไปสู่เหตุการณ์ประท้วงที่มีสียัดหรือเซะ การประท้วงที่ปัตตานีและมีการเชื่อมโยงไปยังต่างประเทศ ซึ่งถือว่าขบวนการพูโลมีส่วนในการเคลื่อนไหวในเชิงการเมืองที่สำคัญ

5.4 ส่วนทางภาครัฐบาลไทยในปี พ.ศ. 2525 (1982) – พ.ศ. 2528 (1985) ได้
ดำเนินการนโยบายได้เริ่มขึ้นในมิติทางการเมืองโดย นโยบายดังกล่าวมีใจความ ดังนี้

5.4.1 สร้างความปลอดภัยให้เกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทุกหมู่เหล่า โดยไม่คำนึงถึงเชื้อชาติ และศาสนา ไม่ว่าพี่น้องไทยพุทธหรือไทยมุสลิม จะต้องได้รับการคุ้มครองจากกำลังของรัฐบาลให้ปลอดภัยจากการคุกคามของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ขบวนการโจรก่อการร้าย โจรคอมมิวนิสต์มาลายาและกลุ่มโจรกลุ่มต่างๆ ที่มากมายในขณะนั้นต่างๆ

5.4.2 ทำพื้นที่ชายแดนไทยมาเลเซียให้เป็นพื้นที่ปลอดภัยเพื่อสถาปนาและฟื้นฟูเศรษฐกิจของจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดีขึ้นและยกระดับความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างไทย-มาเลเซียให้สูงขึ้น

5.4.3 กำจัดอำนาจเผด็จการ อิทธิพลและอำนาจมืดที่ครอบงำบรรยากาศอยู่ทั่วไปให้หมดสิ้นโดยสันติวิธี เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่เหล่ามีสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีองค์พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

5.4.4 สร้างความสัมพันธ์อันดีให้เกิดขึ้นระหว่างเจ้าหน้าที่ปกครองกับราษฎรผู้ถูกปกครองและขจัดความแตกแยกระหว่างเจ้าหน้าที่กับราษฎรให้หมดสิ้นไป

5.5 แผนการพัฒนาบุคลากรและวางบุคคลตามโครงสร้าง

สมาชิกฟูโล บอกว่าในระหว่างปี พ.ศ. 2524 (1981) – พ.ศ. 2527 (1984) มีการเตรียมการพัฒนาบุคคลด้านการเมืองและการทหาร โดยได้มีการจัดส่งเยาวชนไปเรียนรู้ด้านการทหาร และด้านการเมืองอย่างต่อเนื่อง ณ ประเทศที่ให้การรับรององค์กรอย่างเป็นทางการดังที่กล่าวไปแล้ว โดยเฉพาะในด้านการทหาร พวกเขาได้รับการฝึก ที่เรียกว่า **ซอฮิกอฏู** หรือหน่วยรบพิเศษเป็นจำนวนหลายรุ่นซึ่งถือว่าในช่วงนี้จึงถือว่ามีความรุ่งเรืองและมีความเข้มแข็ง ในกระบวนการต่อสู้กับรัฐไทย ดังรายละเอียด

ปะเงาะ (นามสมมุติ) เล่าให้ฟังว่า ทางฟูโลได้กำหนดแผนปฏิบัติการ 4 แผนงาน แต่ละแผนงานกำหนดระยะเวลา 4 ปี รายละเอียด ดังนี้

แผนงานที่ 1 ในระหว่างปี พ.ศ. 2517 (1974) – พ.ศ. 2520 (1977) คือ แผนการประชาสัมพันธ์ การสื่อสาร เชิงรุก ทั้งในและต่างประเทศ รูปแบบการดำเนินการใช้กระบวนการทางศาสนาและการค้นหาประวัติศาสตร์ปาตานี จัดทำเป็นเอกสาร เผยแพร่ และจัดการประชุมพบปะ

พุดคยสถานการณ์ปาตานี ให้กับผู้นำในต่างประเทศ ส่วนในประเทศกำหนดมีการพุดคยในทางลับ ๆ กับกลุ่มที่มีบทบาทในชุมชนต่าง ๆ และเผยแพร่เอกสารที่ทางพูลจัดทำ เพื่อเสริมสร้างพลังการต่อสู้ perjuangan patani ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

แผนงานที่ 2 เป็นแผนในการจัดวางตัวบุคคล ในโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรทุกระดับ ตามรายละเอียด ดังนี้ คือ คณะกรรมการฝ่ายปฏิบัติการ (พูล) ในช่วงปี พ.ศ.2520 (1977) – พ.ศ. 2523(1980)

1. ประธานฝ่ายปฏิบัติการ : อาบูยาซีร์ ฟิกรี ผู้ช่วยฝ่ายปฏิบัติการ ไชฟูตดิน ฮายีอาซัน ที่ปรึกษาฝ่ายปฏิบัติการ : นัจมุดดิน ซือปันยัง
2. ฝ่ายทหาร หัวหน้า : ฮายีอิสมาแอล ขอซาฟี รอง (1) ฮายีรูสลัน ฮายียูนุส
3. ฝ่ายประชาสัมพันธ์ หัวหน้า : ซุฮรี รพีดี รอง (1) : นายฮายีอาดัม อับดุลลอฮ์ รอง (2) : นายฟูอาด ซือดี
4. ฝ่ายการเงิน หัวหน้า : นายมุฮัมมัดซาคี อิสมาแอล รอง (1) : นายบาฮารุดดิน ฮายีอุสมาน รอง (2) : นายไซนุดดิน ฮายีอับดุลกอดีร์
5. ฝ่ายกิจการในประเทศ หัวหน้า : นายไชฟูตดิน ฮายีอาซัน รอง (1) : นายมุฮารรีร์รอง (2) : นายฮายีซอและ อับดุลกอดีร์
6. ฝ่ายการต่างประเทศ หัวหน้า : นายอาบูยาซีร์ ฟิกรี รอง (1) : นายกามัล มาซี รอง (2) : นายฮันยือบัต (เลขา)
7. ฝ่ายการศาสนา หัวหน้า : นายฟือฮีม อิสมาแอล รอง (1) : อูस्ताซฮายีมะ อีซา รอง (2) : อูस्ताซฟัครูรอซี
8. ฝ่ายการศึกษา หัวหน้า : อาบูซามะห์ รอง (1) : นายมุฮัมมัด ฮายีฮาวัน รอง (2) : นายนัจ ดาน ดาเวด (เลขา)

9. สำนักงานฝ่ายปฏิบัติการ นายอับดุลมาลิก นายอิบราฮิม ตร์มีซี

แผนงานที่ 3 แผนงานปฏิบัติการตามโครงสร้าง ตามภาระงานของแต่ละฝ่ายดำเนินการในปี พ.ศ.2523 (1980) – พ.ศ. 2530 (1987) ซึ่งถือว่าเป็นแผนงาน ตัวชี้วัด ประเมินในการปฏิบัติการทั้งในและต่างประเทศ ดังรายละเอียดที่ได้กล่าวมาแล้ว

แผนงานที่ 4 เป็นแผนการประเมินผลในการปฏิบัติเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง และเป็นแผนการประกาศเอกราชประเทศปาตานี ในปี พ.ศ. 2527 (1984) – พ.ศ. 2530 (1987)

ปะเงาะ เล่าให้ฟังอีกว่า สำหรับแผนงานที่ 3 ซึ่งเป็นแผนงานในการปฏิบัติการทุกระดับ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในระหว่างปี พ.ศ. 2523 (1980) – พ.ศ. 2530 (1987) ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแผนงานที่ได้วางไว้ เช่น ได้มีการจัดวางตัวบุคคลในการปฏิบัติ พร้อมกับการปฏิบัติการทุกฝ่าย คือ

ส่วนที่ 1 จัดวางกองกำลังติดอาวุธ หรือ Gurilla (yang perwibawa) ได้กำหนด การเคลื่อนไหวของกองกำลังติดอาวุธ 4 ภาค ใน 4 จังหวัด ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูล ดังนี้

1. ศรีปัตตานี พื้นที่จังหวัดปัตตานี นำโดยนายหะยีสะมะแอ ตือรือนัง
2. ศรีอัยมัมก พื้นที่จังหวัดนราธิวาส นำโดยนายหะยียะโก๊ะ ซอและ/بابอโก๊ะ ยามูแรนแน

3. ศรีตัมกัมก พื้นที่จังหวัดยะลา นำโดยนายอัมรี มูฮาหมัด/นายอับดุลกอเดร์ เกียะ

4. ศรีนาฆารอ พื้นที่จังหวัดสงขลา/สตูล นำโดยนายนาเซอร์ กูฮาซัน

กองกำลังติดอาวุธได้กำหนดฝ่าย ดังนี้ คือ 1) Gurilla ทั่วๆ ไป 2) กองกำลังติดอาวุธเฉพาะกิจ 3) กองกำลังติดอาวุธเคลื่อนไหวในเมือง ได้จัดแต่งตั้งบุคคลรับผิดชอบในแต่ละฝ่าย

ในส่วนที่ 2 ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ Gorilla ได้รวบรวมกลุ่มเยาวชนส่งไปศึกษา ด้านวิชาการทหาร (เสหมือน จปร.ระบบทหารไทย) โดยได้จัดส่งไปศึกษาทหารบก (ทบ.) ทหารอากาศ ทหารเรือ (นย.) ฯลฯ ฝ่ายทหารอากาศแผนกซ่อมแซมเครื่องบินและขับเครื่องบินแจ๊ก ฯลฯ ประเทศที่ ส่งมี 3 ประเทศ คือ ประเทศซีเรีย ประเทศลิเบีย และประเทศอิรัก แต่ทางฟูโลได้จัดส่งไปแค่ 2 ประเทศ คือ ประเทศซีเรีย ประเทศลิเบีย เท่านั้น เพราะประเทศอิรักนั้นขาดคุณสมบัติ เนื่องจากไม่ได้เรียนวิชา สามัญของไทยกันมาก่อน ซึ่งสมาชิกฟูโลได้เรียนวิชาศาสนาเท่านั้นซึ่งไม่ได้จบในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น- ตอนปลาย (ในสมัยนั้น) ดังนั้นทางฟูโลมีความเจริญรุ่งเรืองเรื่องทุก ๆ ด้านในยุคนี้ ในส่วนของ Gorilla จุดเริ่มต้นในการยอมรับ gait ในการดำเนินกิจกรรมทั้งในและต่างประเทศ

ในส่วนด้านการศึกษาทั่วไป ได้มีการจัดส่งไปศึกษาหลากหลายสาขาวิชา เช่น ด้านการแพทย์ สาขาทันตแพทย์ โรคผิวหนัง ด้านศาสนา มีหลายสาขาเช่นกัน เช่น สาขาหลักการ ศรีทธา สาขากฎหมายอิสลาม ฯลฯ

ในระดับนานาชาติ ทางการเมือง ได้เดินทางไปหลายประเทศเพื่อดำเนินกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบการจัดนิทรรศการประวัติศาสตร์ปัตตานี การปราศรัย การประชุมพบปะแลกเปลี่ยน และได้มีการจัดตั้งสำนักงานฟูโลในประเทศ Soffy เพื่อรองรับแกนนำฟูโลที่เดินทางเข้าไปยังประเทศ ต่าง ๆ และการต้อนรับคณะทูตจากประเทศต่าง ๆ เพื่อมาสอบถามและแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเคลื่อนไหว ของฟูโลในประเทศและต่างประเทศ ถึงสถานการณ์ทั่ว ๆ ไป การยกระดับการเคลื่อนไหวอย่างมีความเข้มแข็ง มากในสมัยนั้น เช่น การปะทะที่นั่นที่นี้ การวางระเบิด การโจมตีเป้าหมาย เช่น การปะทะของกลุ่ม ศรีปัตตานี กลุ่มแบมะ อักบาร์ มีการต่อสู้อย่างแข็งแกร่ง หัวหาญ การดักข่มโจมตีเป้าหมายหลาย ๆ ครั้ง เป็นต้น ซึ่งเป็นปีที่ดำเนินการปฏิบัติในวงกว้าง มีความสำเร็จที่ทำให้ผู้คนได้รู้จักในวงกว้างเกี่ยวกับการ ต่อสู้ด้วยกองกำลังติดอาวุธ ซึ่งทั้ง 2 ฝ่ายมีการก็มีการสูญเสีย ฝ่ายทางการไทยก็มีการสูญเสีย ส่วน ตนก็มีการสูญเสีย เช่น น้องชาย หะยีสะมะแอ ท่าน้ำ มีการสูญเสียเช่นกัน กลุ่มของหะยีสะมะแอ ๆ มีการปะทะบ่อย เพราะพื้นที่ที่เอกเขามีขนาดเล็ก

แต่ในส่วนกลุ่มศรีอิกมัด เป็นพื้นที่จังหวัดนราธิวาสที่มีภูเขาสูงใหญ่และกว้างมีการปะทะน้อย แต่มีการชุมนุมโจมตีเจ้าหน้าที่รัฐบ่อยเช่นกัน กลุ่มศรีตัมบัก ที่นายอับดุลกอเดร์ เกียะเป็นหัวหน้า ได้มีการเคลื่อนไหวที่เข้มแข็งเช่นกัน ศรีนาฆารอ นำโดย กุสุหลง เคลื่อนไหวในพื้นที่อำเภอจะนะ และอำเภอสะบาย้อย จังหวัดสงขลา บางครั้งก็กลุ่มหะยีสะมะแอ ๆ นำกำลังไปสมทบ ทำให้น้องชายหะยีสะมะแอ ๆ สูญเสียในพื้นที่ดังกล่าว เพราะเดินทางไปสมทบ นี่คือการเคลื่อนไหวในช่วงปี พ.ศ.2523 (1980) มีเหตุการณ์มากมายที่นำโดยกองกำลังติดอาวุธพูโลในอดีตที่มีความเข้มแข็งที่มีการปะทะและการโจมตีฝ่ายผู้รุกราน ที่ทำให้ทางการไทยในบางพื้นที่ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์ จำเป็นที่จะต้องกู้เงินจากต่างประเทศในการปราบปรามกลุ่มติดอาวุธพูโล

ในส่วนภาคการเมืองในระดับพื้นที่ ได้จัดตั้ง Patani Nation Youth Movement (PANYOM) เพื่อเยาวชนปาตานีขึ้น ทำหน้าที่ในการสารถต่อ เพื่อรองรับการเปลี่ยน และจัดตั้งกลุ่มสตรีที่เรียกว่า Grakan Wanita Patani (GERWANIP) เพื่อการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงการเคลื่อนไหว พูโลได้เข้าไปจัดตั้งทุกพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนใต้ และมีอีกหน่วยหนึ่ง หน่วยชุดเฉพาะกิจได้ส่งไปกรุงเทพมหานคร แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากขาดความเข้าใจในการดำเนินการ การปฏิบัติการไม่คล่องตัว ที่สำคัญกลัวได้รับผลกระทบถูกกล่าวหาว่า “**ผู้ก่อการร้าย**” ซึ่งพูโลไม่สามารถจะให้ความรู้เรื่องการต่อสู้ของเรา ปะเงาะ ได้เล่าต่อไปว่า สำหรับกลุ่มสตรี ทำหน้าที่ในปลูกสร้างจิตสำนึกและประชาสัมพันธ์ให้บรรดาสตรีด้วยกันให้ทั่วถึงกัน

ในภาคอุลามาอ หรือนักศาสนา ก็เช่นเดียวกัน มีหลายระดับ เช่น อุลามาอระดับโลกอุลามาอ ระดับประเทศอาหรับ ได้มีการเชื้อเชิญ อุลามาอของเรา ไปยังประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศอียิปต์ ประเทศเลบานอน ประเทศลิเบีย เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ในนิติศาสนา ในประเทศฟัตวาในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับการต่อสู้เพื่อศาสนาของปาตานี ฯลฯ ด้านเศรษฐกิจ ก็เหมือนกันประเทศที่ให้การสนับสนุนได้เชิญแลกเปลี่ยนนิติเศรษฐกิจของพื้นที่ เช่น แนวทางระบบชะกาด ฯลฯ แนวทางการต่อสู้ของเรายังอ่อนด้อยอยู่ มีอุปสรรคบ้าง ไม่ใช่มีความสำเร็จลุล่วงเสมอไป เพราะกำลังพลของเราในสมัยนั้น ยังไม่พร้อมร้อยเปอร์เซ็นต์ เพราะกำลังพลของเรากำลังทำการศึกษา ณ ประเทศต่าง ๆ จึงไม่สามารถจัดการวางแผนได้ ทั้งระบบและทุกระดับ ทำให้ไม่คล่องตัวในบางแผนงานที่ได้วางไว้ เมื่อพูโลเติบโตขาดการควบคุม Control พอปลายปี พ.ศ. 2523 (1980) ต้นปี พ.ศ. 2524 (1981) เข้าสู่แผนงานระดับ 4 การประเมิน และการประกาศเอกราช (Merdika) พูโลก็อ่อนกำลังลง ซึ่งประจวบเหมาะที่ทางการไทยได้มีการกำหนดนโยบายได้เริ่มเย็นขึ้น (ปะเงาะ 2 เมษายน 60)

6. ช่วงยุคแห่งการปฏิรูปองค์กร

6.1 สถานการณ์ความคิดเห็นแตกแยก

ในปี พ.ศ.2530 (1987) เกิดสถานการณ์ความแตกแยกภายในองค์กร สมาชิก พูลอ อธิบายว่าด้วยเหตุแรงจูงใจหรือความปรารถนาระดับแกนนำองค์กร ที่ได้มองเห็นความเติบโต การยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ค่อนข้างสูง และได้รับการยอมรับจากต่างประเทศ เรื่องที่ถูกเล่าก็คือ เกิดการปฏิวัติ โดยการนำของนายอารัง อเมริกา หรือ ดร.อารัง มูเล็ง เพื่อลดอำนาจของตนกูปือรอกอลอนีลล ในฐานะเลขาธิการพูลอซึ่งทำให้นายหะยีสะมะแอ ทำหน้าที่ควบคุมกองกำลังติดอาวุธไม่พอใจ และเพื่อสร้างความเป็นเอกภาพจึงเกิดการแยกตัวออกมาในด้านการทหาร ในตอนนั้นแกนนำพูลอแยกทางความคิดเห็นออก 2 เป็นกลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ซึ่งเรียกว่ากลุ่มปฏิวัติหรือยึดอำนาจได้มีการแก้ไขธรรมนูญ 1968 ใหม่เป็นธรรมนูญฉบับแก้ไข ปี พ.ศ. 2531 (1988) โดยได้มีการแก้ไข คือ การจัดตั้งสภาการนำปฏิวัติ พูลอ หรือ **Pertubuhan Pembibasan Patani Bersatu (PPPB)** ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในนาม พูลอใหม่

กลุ่มที่ 2 เรียกว่าพูลอเก่า นำโดยนายหะยีสะมะแอ ทำหน้าที่ในฐานะหัวหน้ากองกำลังติดอาวุธกับนาย ซัมซูดิง คาน พวกเขาจะคงสถานภาพพูลอเดิมโดยได้ร่วมกันจัดตั้งสภาบัญชาการกองกำลังพูลอหรือ **mejlis Pembebasan Tentra Pulo (MPTP)** ภายใต้ชื่อเดิม **Pertubuhan Persatuan pembibasan Patani (PPPP)** ซึ่งเดิมนั้นชื่อ **Pertubuhan Persatuan Pembibasan Patani (PPPP)** กลุ่มนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงตราสัญลักษณ์จากนกอินทรีเป็นดาบไขว้ รายละเอียดธรรมนูญที่มีการแก้ไขใหม่มีดังต่อไปนี้

ธรรมนูญพูลอ 1986 แก้ไขครั้งที่ 1 ปี 2005 **ธรรมนูญพูลอที่ได้มีการแก้ไข**

ภาพที่ 8 ตราสัญลักษณ์พูลอประนีประนอมหลังปฏิรูปองค์กร

ภาพที่ 9 ตราสัญลักษณ์พุลใหม่ที่แตกแยกทางความคิด (พุลใหม่)

ภาพที่ 10 ตราสัญลักษณ์พุล P.4

6.2 แกไขธรรมนูญ ได้ทำการแก้ไขเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2548 (2005) ตรงกับ 22 รอปือลอุวาล 1426 ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงกรุณา ผู้ทรงเมตตาเสมอ อัลลอฮ์ ได้ตรัสว่า และ ผู้ใดที่มีได้ตัดสินด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานลงมาแล้วชนเหล่านี้แหละ คือ ผู้ปฏิเสธศรัทธา (อัลมาอิดะห์: 44) อัลลอฮ์ได้ตรัสว่าและผู้ใดที่มีได้ตัดสินด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานลงมาแล้ว ชนเหล่านี้แหละ คือ ผู้อธรรม (อัลมาอิดะห์: 45) อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า และผู้ใดที่มีได้ตัดสินด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานลงมาแล้ว ชนเหล่านี้แหละ คือ ผู้ที่ทำชั่ว (อัลมาอิดะห์: 57)

สำหรับผู้ต่อสู้พุลจำเป็นต้องรับทราบว่าจะอะไร คือ เป้าหมายในการต่อสู้ของพวกเขา และอะไร คือ วิธีการและขั้นตอนตามที่อัลลอฮ์ได้ตรัสว่าแท้จริงผู้ที่ต่อสู้ในหนทางของพระองค์เป็น แลวดเดียวกันประหนึ่งพวกเขาเป็นอาคารที่ยึดติดกัน (อัศคือฟ: 4) องค์ปลดปล่อยสหปัตตานีได้ถูกก่อตั้ง ขึ้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2511 (1968)

ชื่อในภาษามลายูของพุล คือ เปอร์ตูบูฮัน ปีมเบบาซัน ฟาตอนี เบอร์ซาตุ ชื่อ ในภาษาอาหรับ คือ منظمة تحرير فطاني المتحدة

ชื่อในภาษาอังกฤษ: PATANI UNITED LIBERATION ORGANIZATION

ธงขององค์กรจะมีสีเดียวกัน อันประกอบด้วย สีแดง ขาว ดำและดาวเดือนสีเหลือง จันทรเสี้ยวและดาวจะตั้งอยู่ในกรอบสี่ดำรูปแบบ คือ ลายสีแดงด้านบนแทรกด้วยสีขาวแดง ขาวแดง และสีแดง

ธรรมนูญอธิบายว่าสีแดงเป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญ สีขาวเป็นสัญลักษณ์ของความสุจริตและความจริงใจสีดำเป็นสัญลักษณ์ของการยึดมั่น สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์ของอิปไตยและความเจริญจันทรเสี้ยว เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอิสลาม ส่วนสัญลักษณ์นั้น คือ นักที่พยายามจะบิน แต่ขาดกล้ามเนื้อ จันทรเสี้ยวและเดือนเต็มดวง คือ ความสมบูรณ์แบบของศาสนาอิสลามต้นข้าว เจ็ดก้านทั้งสองข้าง มีความหมายว่าความเจริญ กริชและดาบ คือ ความแข็งแกร่งของมลายูอิสลาม หัววัว คือ ประชาธิปไตย (ซุรอในหมู่พวกเขา) ซึ่ง ก็คือ ความยุติธรรมไซ้ คือ การผสมผสาน ดวงอาทิตย์ คือ มนุษยธรรม สิ่งที่น่าสนใจ คือ กระจาดสองม้วน คือ ธรรมนูญขององค์กรพูลและกฎหมายนานาชาติ

สำนักงานขององค์กร (ศูนย์กลางขององค์กร) สำนักงานขององค์กร คือ ที่ปาตานี ดารุสสลาม ในส่วนองค์กรมีเป้าหมายหลัก คือ ขอให้มีการปลดปล่อยแผ่นดินปาตานีจาก Segetingkera ในทางตอนเหนือ ทางตอนใต้ติดกับประเทศมาเลเซีย ทางทิศตะวันออกของทะเลจีนใต้ และตะวันตก ทะเลอันดามัน พูลือถือว่า อาณาเขตตัวเองรวม 5 จังหวัด 20.299 ตารางกิโลเมตรและ 14 จังหวัด 70.189 ตารางกิโลเมตร

จุดประสงค์หลักขององค์กรคือปลดปล่อยและกอบกู้เอกราชปาตานีจากประเทศไทย และปกครองรัฐหรือประเทศมลายูปาตานีที่ยืนอยู่บนพื้นฐานของอัลกุรอาน อัลฮาดิซอจิมมาอกียาสเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับ ประชาชนชาวปาตานีในทุกยุคสมัย องค์กรมีหลักพื้นฐานสองประเภทด้วยกัน คือ

1. รากฐานหลัก (ปรัชญา) หรืออีกชื่อ คือ รากฐาน 4 รากฐานหลักขององค์กร คือ สิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณีของชาวปาตานี และสอดคล้องกับความต้องการของพวกเขา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ UBANGTAPEKEMA คือ ศาสนา (อิสลาม) ที่มีหลักฐานในคำภีร์อัลกุรอานชาติ ที่มีหลักฐานในคำภีร์อัลกุรอานมาตุภูมิและมนุษยชน

2. นโยบายบริหารจัดการ (Dasarpelaksanaan) ในการดำเนินการให้องค์กร ให้มีความเจริญและพัฒนาขึ้นเรื่อยมาทางองค์กรได้ดำเนินการบน 9 หลักพื้นฐาน อันประกอบด้วย 4 พื้นฐานสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายและความพึงพอใจของอัลลอฮ์ (ซบ.) ดังต่อไปนี้

2.1 ความเป็นศาสนาอิสลาม ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอาน “แท้จริงศาสนาแห่งอัลลอฮ์ คือ อิสลาม (อาลาอิมรอน) และ..

2.2 เชื้อชาติที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอาน “แท้จริงเราได้ให้พวกเขา แยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน (อัลฮุญรอด 13)

2.3 ประเทศชาติ ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอานว่า “แผ่นดินนั้นปวงบ่าวของเราที่ดีมีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบทอดมัน” (อัล-อัมบียาอ: 105)

2.4 มนุษยธรรมที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอาน “และโดยแน่นอนเราได้ให้เกียรติแก่ลูกหลานนบีอาดัม” (อัล-อิสรออ: 70)

2.5 ความยุติธรรมที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอาน

2.6 การปกครองโดยประชาชน (ประชาธิปไตย) ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอาน

2.7 การป้องกันที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอาน

2.8 ความเจริญที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอานความว่าต่อเมื่อการละหมาดได้สิ้นสุดลง แล้วก็จงแยกย้ายกันไปตามแผ่นดินและจงแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์

2.9 ความเป็นพี่น้องกัน (เอกภาพ) ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกุรอานความว่า และพวกเจ้าจงยึดสายเชือกของอัลลอฮ์โดยพร้อมกันทั้งหมดและจงอย่าแตกแยกกันและแท้จริงอัลลอฮ์ทรง (มองว่าผู้) ที่ต่อสู้ในหนทางของพระองค์เป็นแถวเดียวกัน

ธรรมนูญพូโล 2005 มีหลักคตินิยมว่า หากมองถึงหลักสำคัญในการดำเนินการ พวกเขาสามารถที่จะนำเอกลักษณ์หลักนิยมเพื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญในการต่อสู้ของพូโลคืออิสลาม คือ ศาสนาของเรา ประชาธิปไตย คือ ระบบการเมืองของเรา โอกาสที่เหมือนกัน คือ หนทางเศรษฐกิจของเราความมีมนุษยธรรมที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในระบบทางสังคมและการเมืองภายนอกของเราการได้รับเอกราช คือ สิทธิการเรียกร้องของเราความยุติธรรม คือ จริยธรรมอันดีงามและวัฒนธรรมของเรา

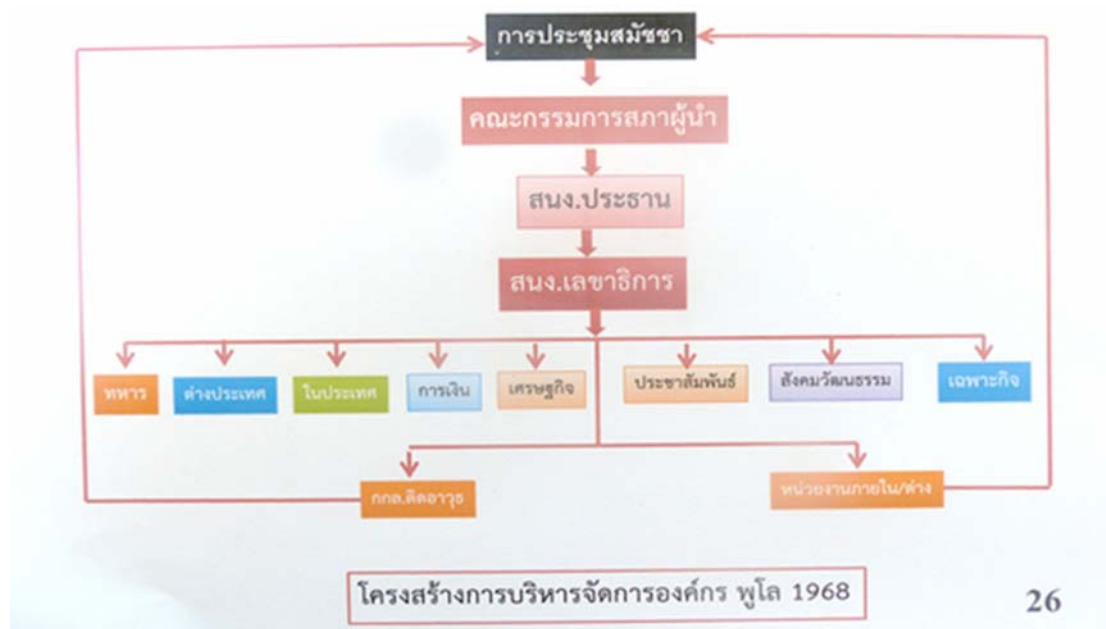
เมื่ออธิบายหลักดังกล่าวข้างต้นแล้วพូโลก็พูดถึงคำกล่าวที่เป็นการชักชวนสู่จิตวิญญาณ การต่อสู้ของพូโล คือ **อัลลอฮ์อักบร** (อัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่)

พូโลประกาศแผนขององค์กร คือ แผนระยะสั้น เน้นการปลุกจิตสำนึกในการต่อสู้เพื่ออิสลามและสร้างลมหายใจแห่งการเรียกร้องเอกราชและชาตินิยม พร้อมทั้งเผยแพร่ความตระหนักรู้ทางการเมืองให้กับขบวนการมุสลิมปาตานี การพัฒนาเศรษฐกิจขององค์กร การวางระบบและสร้างความแข็งแกร่งให้กับกองกำลังติดอาวุธขององค์กร พุโลกลุ่มนี้ยังเน้นสร้างความสัมพันธ์ไมตรีกับองค์กรกอบกู้เอกราชทั่วโลกและองค์กรต่างๆ ในระดับนานาชาติ เช่น สหประชาชาติ องค์กรอิสลามและอื่นๆ สร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศทั้งในเอเชีย แอฟริกา อเมริกา (เหนือและใต้) ออสเตรเลียและอื่นๆ การยกฐานะปาฏอนี และสร้างความรู้จักในการต่อสู้ของประชาชนปาตานีบนพื้นฐานศักดิ์ของความเป็นมนุษย์ต่อสังคมนานาชาติ การตอบรับความช่วยเหลือในทุกด้านจากประเทศต่างๆ และจากทุกฝ่ายที่รักอิสรภาพและสันติภาพ การสร้างกลุ่มเพื่อต่อสู้ พร้อมทั้งควบคุมดูแลในทุกยุทธศาสตร์โลกส่งตัวแทนไปทุกประเทศในทุกด้านและทุกระดับ

ส่วนแผนระยะยาว ก็คือ เตรียมการสถาบัน (การปกครอง) ประเทศอิสลามมลายู ปาตานีเอกราช (สาธารณรัฐมลายู) บนพื้นฐานของคำสอนของอิสลามตามหลักของอัลกุรอานและสุนนะห์

เตรียม พร้อมประกาศเอกราชของรัฐบาลอิสลามมลายูปาตานีที่มีอิสรภาพและสร้างรัฐบาลอิสลามมลายูปาตานี

การบริหารองค์กรแบ่งออกเป็นสองสภาสภาชูรอ คือ สภาผู้นำองค์กร และสภาอูลามาอ (ที่ปรึกษาขององค์กร) สภาผู้นำองค์กรมีหน้าที่ในการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การทำงาน ขององค์กรตามมติข้อเสนอในที่ประชุมใหญ่ ทำการพัฒนางค์กรในทุกช่วงเวลา และกำหนดทิศทาง ขององค์กร ส่วนสภาอูลามาอเป็นสภาที่ปรึกษาให้กับองค์กร ทำการควบคุมดูแลการดำเนินการของ องค์กรให้เป็น ไปตามชารีอะห์ และพยายามชักชวนสังคมปาตานีให้สนับสนุนการต่อสู้ขององค์กร (ธรรมนูญพูลอ, 1968 มีการปรับปรุงแก้ไข 2005)

ภาพที่ 11 โครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรพูลอ

7. การก่อตั้ง เบอร์ซาตูเพื่อเอกภาพ

ในช่วงปี พ.ศ. 2532 (1989) พูลอกลุ่มใหม่ได้มีการรวมตัวกันระหว่างขบวนการต่าง ๆ เช่น BRN. BIPP.GUP. BRN Kongres. PULO. GMP. PULO 88 ร่วมก่อตั้งเบอร์ซาตู Barisan Bersatu Kemedaan Patani หรือ (BERSATU-United Fronts For Pattani Independence) โดยมีสภา Mejlis Pemersyuratan Rakyat MelayuPatani (MPRMP) ซึ่งมีคณะทำงานหรือคณะกรรมการแต่ละ ขบวนการ ประกอบด้วย

7.1 คณะกรรมการเบอร์ชาตูกองค์กรต่าง ๆ ดังนี้

1. ดร.มะฮ์ดี ดาวูด	ประธานคณะกรรมการ
2. นายอิบนูกอเซ็ม	ประธาน บี.อาร์.เอ็น
3. นายบาฮารี ฮัมตัน	ประธาน พี.ไอ.พี.พี
4. นายอิบนูเอาฟ	ประธานนักวิชาการศาสนาปัตตานี
5. นายนูซา ยาลิล อับดุลเราะฮ์มัน	ประธาน บี.อาร์.เอ็น.คองเกรซ
6. นายฮาเซ็ม อับดุลเราะฮ์มัน	ประธานฟูโลใหม่
7. นายซาฟี ฮารากี	ประธานมุजाฮิดีนปัตตานี
8. นายมุฮัมมัด อิบนูมุฮัมมัด	ประธานฟูโล ๘๘
9. นายวะฮยู อัลดีนมุฮัมมัด	ประธานฝ่ายประชาสมพันธ์
10. นายอาบู บุซรอ	เลขานุการคณะกรรมการ

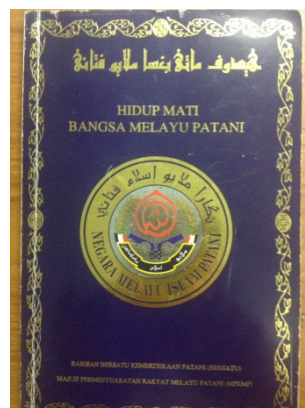
คณะองค์กรนี้ได้ดำเนินการได้ร่างธรรมนูญประเทศมลายูอิสลามปัตตานีขึ้นมาพร้อมออกแบบตราสัญลักษณ์และธงชาติประเทศมลายูอิสลามปัตตานี

ภาพที่ 12 ตราสัญลักษณ์ประเทศมลายู
อิสลามปัตตานี

ภาพที่ 13 ธงชาติประเทศมลายูอิสลามปัตตานี

รูปที่ 14 ธรรมนูญประเทศมลายูอิสลามปัตตานี

7.2 การประกาศของเบอร์ซาตู

BERSATU ประกาศว่า การต่อสู้เพื่อเอกราชปาตานี คือ การต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดประเทศอิสลามอย่างเป็นทางการต่อสู้ของพวกเขา คือ การปฏิวัติ โดยใช้อาวุธซึ่งเป็นข้อบังคับในอิสลามและด้วยการสนับสนุนจากประชาชนชาวมลายูปาตานี พวกเขาต่อต้านกฎหมายและนโยบายไทยที่พยายามทำลายหลักศรัทธา ชาติพันธุ์ ภาษา และวัฒนธรรมมลายูปาตานี ต่อต้านการกดขี่ข่มเหง ความเหยียดหยาม การละเมิดสิทธิมนุษยชน ไม่ว่าจะเป็นการเข่นฆ่า การจับตัวโดยไม่มีเหตุผล การทำร้ายร่างกายและการแบ่งแยกต่อต้าน การให้ความร่วมมือในทุกมิติกับสยามในด้านผลประโยชน์ของทรัพย์สิน การเศรษฐกิจและสังคม

ทรัพย์สินทางวัฒนธรรมชาติปาตานี BERSATU จะดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับคนที่ให้ความร่วมมือกับฝ่ายรัฐไทย ซึ่งถือว่าเป็นการทรยศการต่อสู้ของประชาชนปาตานี พร้อมทั้งขอความร่วมมือจากชาวมุสลิมทุกคนเพื่อช่วยเหลือการต่อสู้ของเรา BERSATU เชิญชวนประเทศต่างๆ และทุกองค์กรที่รักในเสรีภาพ ความยุติธรรม เพื่อร่วมช่วยทางด้านศีลธรรมและทางวัตถุต่อการต่อสู้ของพวกเขา และพร้อมที่จะร่วมมือกับทุกองค์กรที่ทำงานด้านเสรีภาพและสันติภาพในทุกมุมโลก โดยเฉพาะองค์กรอิสลาม การประกาศดังกล่าวนี้ คือ ข้อมติจากการประชุมที่ทางองค์กรได้มีขึ้นและในการประชุมครั้งนี้มีแกนนำขององค์กรต่างๆ เข้าร่วมประชุมด้วย

จุดที่น่าสนใจ คือ BERSATU ได้สร้างวาทกรรมทางประวัติศาสตร์แห่งการต่อสู้ของมลายูปาตานีโดยละเอียด โดยชุดคำบอกเล่าประวัติศาสตร์อธิบายเรื่องราวในช่วงเวลาอันยาวนานระหว่างปี 1457-1901

เริ่มจากชาติพันธุ์มลายูปาตานีเป็นชาวมลายูดั้งเดิมริมฝั่งทะเลปาตานีรายา ที่ถูกสังหารโดยผู้ปกครองรัฐปาตานี (Kingdom of Patani) ต่อมารัฐปาตานีถูกเรียกด้วยชื่อใหม่ว่ารัฐแห่งซุลต่านปาตานี (Sultanaat of Patani) หลังจากที่กษัตริย์ประกาศตนรับอิสลามอย่างเป็นทางการเมื่อ 15 มิถุนายน ค.ศ. 1457 การประกาศรับอิสลามดังกล่าวนี้เริ่มจากพิธีการรับอิสลามของกษัตริย์ตู อันตารา (กษัตริย์องค์แรกและเป็นผู้สถาปนารัฐปาตานี) โดยมีเชคซัยด์ จากปาชัยเป็นผู้ทำพิธีการรับอิสลามในครั้งนั้น หลังจากการรับอิสลามของตู อันตารา ถูกเปลี่ยนชื่อใหม่ว่าซุลต่าน อิสมาอิล ชาห์ไม่นานหลังจากนั้นเหล่าคณาญาติในพระมหากษัตริย์ คนในวังและประชาชนส่วนใหญ่เข้ารับอิสลาม การรับอิสลามของกษัตริย์ปาตานีได้พาทางนำจากอัลลอฮ์ให้กับประเทศชาติและปวงประชาชนครั้งใหญ่ การปกครองแบบเก่า จึงได้ถูกเปลี่ยนเป็นการปกครองแบบอิสลามภายใต้การปกครองของซุลต่าน การปกครองแบบอิสลามไม่เพียงถูกใช้ในปาตานีเพียงอย่างเดียว ต่อมาหลังจากนั้นการปกครองแบบเดียวกันถูกใช้ขึ้นในรัฐซุลต่านอาแจะ รัฐซุลต่านอาระขาน รัฐซุลต่านบรูไน รัฐซุลต่านมินดาเนา รัฐซุลต่านมะละกา รัฐซุลต่านซูลู และรัฐซุลต่านตารนาเต

BERSATU อธิบายต่อไปว่า ประวัติศาสตร์ของรัฐซูลต่านปาตานีสามารถแบ่งออกเป็นสี่ยุคสมัย คือ ยุคสมัยที่ประเทศรุ่งเรือง ยุคสมัยการเปลี่ยนแปลงอำนาจ ยุคสมัยของการสูญเสียอำนาจ และยุคที่หายไปของรัฐปาตานี (ยุคปัจจุบัน)

BERSATU ระบุว่าในยุครุ่งเรืองนั้นไม่มีนักประวัติศาสตร์คนไหนที่กล้าออกมาปฏิเสธความรุ่งเรืองของรัฐซูลต่านปาตานีสมัยนั้น สมัยที่ปาตานีมีความเจริญรุ่งเรืองนั้น ถูกปกครองโดยซูลต่าน 16 องค์ด้วยกัน ได้ปกครองในช่วงเวลา 17 ราชอาณาจักรระหว่างปี ค.ศ. 1457 -1729 ราชานามของซูลต่านดังกล่าว คือ

1. ซูลต่านอิสมาอิล ซาห์ (c. 1457 - ?)
2. ซูลต่านมุซซอฟาร์ (ค.ศ. 1530 - 1564)
3. ซูลต่านมันโชร์ซาห์ (ค.ศ. 1564 - 1572)
4. ซูลต่านปาเตะสยาม (ค.ศ. 1572 - 1573)
5. ซูลต่านบะห์โดร์ (ค.ศ. 1573 - 1584)
6. ซูลต่านนะห์ฮียา (ค.ศ. 1584 - 1616)
7. ซูลต่านนะห์ปัฐ (ค.ศ. 1616 -1623)
8. ซูลต่านนะห์อูง (ค.ศ. 1623 - 1635)
9. ซูลต่านนะห์กูนิง (ค.ศ. 1635 - 1688)

ช่วงการปกครองของราชวงศ์กลันตัน

1. ราชยาบากาล ตือโลก (ค.ศ. 1688 - 1690)
2. ราชยาเออร์มัสกลันตัน (ค.ศ. 1690 - 1707)
3. ราชยาเออร์มัสจะยัม (ค.ศ.1707 - 1710)
4. ราชยาเดวี (ค.ศ. 1710 - 1719)
5. ราชยาป็นดิงบาดัน (ค.ศ. 1719 - 1723)
6. ราชยาลักษมณาต้ายัง (ค.ศ. 1723 - 1724)
7. ราชยาเออร์มัสจะยัม (ค.ศ.1724 - 1726)
8. ราชยาอาลุงยานุส (ค.ศ. 1726 - 1729)

ในช่วงระยะเวลาประมาณ 272 ปี การปกครองของราชวงศ์ปาตานีสามารถเห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านการศาสนาอิสลาม กองกำลังความมั่นคงของประเทศ ส่วนในด้านศาสนาอิสลาม

7.3 เบอร์ซาตูอธิบายประวัติศาสตร์ปัตตานี

คำอธิบายประวัติศาสตร์ของ BERSATU แสดงให้เห็นว่าปัตตานี ถูกเรียกว่าเป็นศูนย์กลางของสถาบันการศึกษาอิสลาม เช่น มัสยิด โรงเรียนศาสนา (ปอเนาะ) และศาลอิสลาม นอกจากนั้นปัตตานีเป็นประเทศหนึ่งเดียวที่สามารถดำเนินการกฎหมายฮุดูด (กฎหมายอิสลาม) ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ส่วนในด้านความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศนั้นเห็นได้ชัดในเรื่องของการค้า ซึ่งจะมีผู้ค้าอาหรับจากประเทศตะวันออกกลาง และยังเป็นศูนย์กลางของพ่อค้าและนักธุรกิจจากทุกชนชาติ โดยเฉพาะนักธุรกิจจากจีน อินเดีย ญี่ปุ่น และยุโรป BERSATU ขยายความต่อไปว่าในเมืองปัตตานีจะมีโรงงาน ศูนย์ค้าขายและตึกต่างๆ มากมาย มีการบอกเล่าสู่กันฟังว่าแมวเดินแต่นบนหลังคาบ้านในการเดินไปไหนมาไหนโดยไม่จำเป็นต้องลงดิน เพราะบ้านติดกันอย่างหนาแน่น

นอกจากนั้นปัตตานียังเป็นที่รู้จักในด้านการผลิตอาวุธต่างๆ เช่น กริช ดาบ ปืน และปืนใหญ่ ปัตตานีเคยสร้างปืนใหญ่สองกระบอกที่มีชื่อว่าศรีนาคาราและศรีปัตตานี ซึ่งเป็นปืนใหญ่และยาวที่สุดในเขตนี้ ส่วนปืนใหญ่ศรีปัตตานียังคงมีอยู่ให้เห็นจนถึงวันนี้ ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่หน้าสำนักงานกระทรวงกลาโหมของไทยที่กรุงเทพฯ ส่วนศรีนาคาราได้จมลงในทะเลจีนใต้ในขณะที่ถูกขนไปยังกรุงเทพฯ

ความสมดุระหว่างทางธรรมและทางโลกในช่วงการปกครองรัฐปัตตานีในเวลา นั้นได้แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของปัตตานีหากเทียบกับรัฐอิสลามอื่นๆ ในแหลมมลายู รัฐอิสลามปัตตานีไม่เพียงแต่มีทรัพยากรธรรมชาติร่ำรวยเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยอูลามอาอ์ (นักการศาสนา) อันโด่งดังในบริเวณแหลมมลายูอีกด้วย BERSATU อ้างว่า ปัตตานีในสมัยนั้นถูกเรียกว่าเป็นระเบียบแห่งนครเมกกะห์ เพราะปัตตานีมีความพิเศษในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านวิชาการศาสนา มีโรงงานและเทคโนโลยีด้านการผลิตอาวุธ นักประวัติศาสตร์ได้มีการบันทึกว่าในสมัยการปกครองของราชวงศ์มลายูปัตตานีเป็นเมืองใหญ่ที่และมีประชากรมากที่สุดเขตแหลมมลายู

BERSATU อธิบายต่อไปว่ายุคสมัยการโอนอำนาจ เริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ.1776 จนถึงปี 1861 ยุคนี้ถูกปกครองโดยสี่ราชวงศ์ด้วยกัน คือ

ซุลต่านมูฮัมหมัด (1776 – 1786)

เต็งกูลามิดีน (1786 – 1791)

ดาโต๊ะปังกาลัน (1791 – 1810)

นายขวานทราย (1861 – 1815)

ในช่วงเวลา 40 ปี ยุคสมัยการโอนอำนาจ ปัตตานีตกอยู่ในสภาพการเมืองที่ไม่แน่นอนและเกิดความวุ่นวายขึ้นมา เป็นสาเหตุมาจากสงครามในหมู่พวกเดียวกันและยังมีการโจมตีจากฝ่ายสยามอีกด้วย สุดท้ายปัตตานีเกิดความอ่อนแอและตกอยู่ในอำนาจของสยาม เพราะเหตุดังกล่าว BERSATU จึงระบุว่ายุคนี้เป็นจุดเริ่มต้นของการล่มสลายของปัตตานี รัฐอิสลามปัตตานีเข้ายุคล่มสลาย

ต่อเมื่อสยามสามารถเอาชนะและบังคับให้ปัตตานีตกอยู่ภายใต้การปกครองของกรุงเทพมหานครในช่วงเวลา 85 ปี (1816 – 1901) ในสมัยนั้นปัตตานีไม่มีอำนาจใดๆ ทั้งสิ้นจนปัตตานีถูกแยกออกเป็นเจ็ดหัวเมือง คือ ปัตตานี ะแงะ หนองจิก รามัน ยะลาและยะหริ่ง หลังจากที่สยามสามารถแยกปัตตานีออกเป็นเมืองเล็กๆ สยามได้แต่งตั้งเจ้าเมืองต่างๆ กล่าวคือ เมืองปัตตานี ประกอบด้วย ต่วนสุหลงนิยู โชะเต็งกูมูฮำหมัด เต็งกูปูเตะเต็งกูบือซาเต็งกูสุไลมาน ชารีฟุดดินเต็งกูอับลูกอเดร กอทารุดดิน เมืองลือฆะ (ระแงะ) ประกอบด้วย นิเดะนิบองชูต่วนนะต่วนตือเงาะ เมืองหนองจิกมีต่วนนิต่วนกือจินายแมน (คนสยาม) นายเกลียง (คนสยาม) นายเวียง (คนสยาม) นายหมิง (คนสยาม) นายทัด (คนสยาม) เมืองรามัน มีต่วนมันซูรต่วนกุนครต่วนตีมุงต่วนยาโฆงต่วนลือเบะ เมืองสายบุรี ประกอบด้วย นิเดะนิบองชูต่วนนิตียนิกาลชือหนีปี เมืองยะลา มีต่วนยือลือต่วนบางกอนายเมือง (คนสยาม) ต่วนบาตูปูเตะต่วนกือจินายแมน (คนสยาม) นายปาย (คนสยาม) นายยิ้มซ่าย (คนสยาม) นิยูชะสุตตันเดวานิตีมุง นิมะหนิโวะ

การที่สยามได้แบ่งปัตตานีเป็นหัวเมืองเล็กๆ นั้น เพื่อเป็นการง่ายต่อการควบคุมและปกครอง วิธีการแบ่งแยกแล้วปกครองที่สยามได้ใช้สามารถที่จะขจัดผู้ปกครองหัวเมืองต่างๆ ทุกครั้งที่พยายามจะต่อต้านสยามขึ้น

นักประวัติศาสตร์ BERSATU อธิบายว่าชะตากรรมของรัฐอิสลามปัตตานียังแยกลงหลังจากที่อังกฤษและฝรั่งเศสพยายามเข้ามารุกรานประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอำนาจตะวันตกใช้สยามเป็นประเทศกันชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของพวกเขาเอง ผลจากนั้นทำให้ปัตตานีถูกใช้โดยไม่ได้รับการยอมรับจากชาวปัตตานีแต่อย่างใด สุดท้ายปัตตานีได้ตกเป็นส่วนหนึ่งของสยาม และเพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณ สยามต้องยอมมอบสิทธิที่มีเหนือไทรบุรี ปะลิส กลันตัน ตรังกานูแกอังกฤษ เพื่อเป็นประเทศอาณานิคม สนธิสัญญาดังกล่าว เรียกว่า สนธิสัญญาระหว่างอังกฤษกับสยาม เมื่อปี พ.ศ.2452 (1909) วาทกรรมประวัติศาสตร์ ชาตินิยมมลายูย้าว่า ด้วยเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ทำให้รัฐปัตตานีจบสิ้นถึงจุดนี้

นโยบายการกลมกลืนทางวัฒนธรรมของสยามที่มีต่อปัตตานีนั้น เริ่มตั้งแต่ปัตตานีถูกแบ่งเป็นเจ็ดหัวเมืองที่ปกครองโดยคนมลายูที่ตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของสยามเมื่อปี พ.ศ. 2444 (1901) นโยบายดังกล่าวที่ทางสยามได้กระทำกับปัตตานี เช่น ขจัดกษัตริย์และบุตรหลานมลายู ช่วงปี พ.ศ. 2444 (1901) – พ.ศ. 2449 (1906) กรุงเทพฯ ได้ขจัดกษัตริย์และบุตรหลานมลายูที่ปกครองแหลมปัตตานีและได้รวมเจ็ดหัวเมืองเป็นสามจังหวัด คือ ปัตตานี นราธิวาสและยะลา ส่วนเขตสตูลที่เป็นของรัฐเคด้าถูกปกครองโดยสยามและได้ตั้งชื่อว่าจังหวัดสตูลทุกสี่จังหวัดดังกล่าวนี้ทางรัฐไทยได้มีการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นคนสยาม อำนาจการปกครองทั้งสี่จังหวัดดังกล่าวก็ได้มอบให้กับข้าราชการที่เป็นคนสยามที่ทางรัฐบาลส่วนกลางแต่งตั้งเองทั้งหมด

มาตรการอีกอย่างหนึ่ง คือ ลบล้างกฎหมายอิสลามและขนบธรรมเนียม เมื่อปี พ.ศ.2449 (1906) รัฐบาลสยามเริ่มมีการยกเลิกระบบการปกครองที่ใช้กฎหมายอิสลามและขนบประเพณี

มลายูในจังหวัดแหลมปาตานีและถูกแทนด้วยระบบการปกครองของรัฐสยามขึ้นที่มีพื้นฐานของศาสนา พุทธและชนบประเพณีสยาม ยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานและการแบ่งมรดก ด้วยนโยบาย ดังกล่าวนั้นทำให้ชาวมลายูปาตานี รู้สึกหมกมุ่นค่าของความเป็นมลายูอิสลาม จึงทำให้มีบางคนที่มีความสามารถด้านการเงินได้ย้ายไปอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบียและตามประเทศในแหลมมลายู.

BERSATU อธิบายว่าเมื่อปี พ.ศ. 2452 (1909) สนธิสัญญาอังกฤษ - สยาม ได้มีข้อตกลงให้จังหวัดในปาตานี ขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสยาม ด้วยอำนาจของตะวันตก ที่เป็นนักล่าอาณานิคม ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ได้มีการยอมรับให้ปาตานีเป็นเขตอาณานิคมของไทย เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2464 (1921) ระบบการศึกษาสยามถูกบังคับใช้ในจังหวัดของปาตานี โดยการประกาศใช้กฎหมาย การศึกษาระดับประถม กฎหมายดังกล่าวนี้ถูกชาวปาตานีมองว่าเป็นการพยายามที่จะกวาดล้างศาสนา อิสลามและภาษามลายูในหมู่คนมลายู ในปี พ.ศ. 2464 (1922) สยามถูกกล่าวหาว่ามีความพยายาม จะปิดโรงเรียนศาสนาในจังหวัดปาตานีใน ปี พ.ศ. 2504 (1961) รัฐบาลสหรัฐ ฟอร์ด ได้เริ่มมีการเปลี่ยน สถาบันการศึกษาอิสลามแบบเก่า (ปอเนาะ) ให้เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาภายใต้การควบคุมของ รัฐบาล เพราะรัฐบาลมองว่าโรงเรียนปอเนาะเป็นสถาบันที่ค้ำประกันการการผสมกลมกลืน ข้าราชการ บางคนมองว่าสถาบันปอเนาะไม่เพียงผลิตผู้รู้ศาสนาเท่านั้น แต่มีการสร้างคนให้มีวิญญานในการปลุก ระดมความเป็นชาติพันธุ์มลายูด้วย ด้วยเหตุดังกล่าวสถาบันปอเนาะถูกเปลี่ยนเป็นโรงเรียนเอกชนสอน ศาสนาอิสลามที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลไทยอย่างใกล้ชิด โรงเรียนเอกชนจะไม่เพียงไม่สามารถแข่งกับ โรงเรียนของรัฐบาล แต่ไม่มีความสามารถในการทำตามข้อกำหนดของรัฐบาลที่เพิ่มมากขึ้น ในการนี้ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาถึงวันยิ่งลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากจำนวน 535 โรง ในปี พ.ศ. 2504 (1961) เหลือ 186 โรง ในปี พ.ศ. 2534 (1991) ถ้าหากความเป็นอยู่อย่างดังกล่าวถึงวันโรงเรียนยิ่งลดลงและ สาบสูญในที่สุด หากมีก็ไม่มีโรงเรียนที่สามารถแข่งขันกับโรงเรียนของรัฐบาลได้.

BERSATU อธิบายต่อไปว่า การล่าอาณานิคมของสยามนั้นเขาคิดแต่จะกอบโกย ผลประโยชน์ให้มากที่สุด และทุกด้าน เพราะฉะนั้นสยามจะไม่มีวันปล่อยให้ปาตานีเป็นอิสระ ยกเว้น การปฏิบัติการต่อต้านโดยใช้ความรุนแรงเท่านั้น

หลังจากที่สุลต่านและบุตรหลานปาตานีที่ปกครองเจ็ดหัวเมืองปาตานีถูกกำจัด โดยรัฐบาลสยามเกิดขึ้น เกิดการต่อต้านโดยผู้นำสุลต่านเต็งกู अबดุลกอดีร์ กอมารุดดีน และเหล่าอดีต หัวเมืองทั้งเจ็ดเห็นด้วยให้มีการต่อต้านรัฐบาลสยาม โดยวิธีการไม่ทำตามการบริหารการสั่งการของรัฐบาล ส่วนกลาง อุลามาอและนักการศาสนาก็มีบทบาทในการต่อต้านครั้งนี้ด้วยและได้ชี้ขาดว่าผู้ใดทำตาม อะไรก็ตามที่ทางรัฐบาลสยามได้สั่งการที่ถือว่าเป็นกาฟิร (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) ในดินแดนของชาวมุสลิมนั้น เป็นสิ่งที่ถูกห้ามในศาสนา แต่การต่อต้านที่ได้ทำนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ สุดท้ายเต็งกู अबดุลกอดีร์ จำเป็น ต้องอพยพไปพำนักที่รัฐกลันตัน ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพ่ายแพ้ในการต่อต้านครั้งนี้ เป็นเพราะเหล่าผู้นำ

และขุนนางหลายคนถูกจับตัวและฝ่ายนักล่าอาณานิคมตะวันตก โดยเฉพาะอังกฤษสนับสนุนและเข้า
ฝ่ายสยาม

เมื่อรัฐบาลจอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ประกาศว่าด้วยรัฐธรรมนูญเมื่อปี พ.ศ. 2482
(1939) กระแสต่อต้านรัฐสยามของชาวมลายูปาตานีที่กำลังลดลงนั้น เริ่มมีการต่อต้านอีกครั้ง โดย
เต็งกูมัมฮุด มะห์ยูดีน บุตรคนเล็กของเต็งกูอับดุลกอดีร์ กอมารุดดีนได้ต่อยอดการต่อสู้กับสยามตามรอย
พ่อ โดยได้ก่อตั้งองค์กรปลดปล่อยปาตานีรายา (GAMPAR) องค์กรนี้ถูกก่อตั้งขึ้นที่มาลายา จุดประสงค์
หลัก คือ เพื่อให้ปาตานีเป็นส่วนหนึ่งของมลายูในเวลาเดียวกันฮายีสุหลง บินอับดุลกอดีร์ ซึ่งเป็นผู้รู้
ทางศาสนาอิสลามก็ได้ก่อตั้งองค์กรเคลื่อนไหวประชาชนปาตานี (GRP) ในสี่จังหวัดทางภาคใต้ ทั้งสอง
องค์กรได้ทำงานในเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อปลดปล่อยปาตานี ทั้งสององค์กรนี้ถือว่าเป็นรากฐานให้
กับองค์กรเคลื่อนไหวเพื่อปลดปล่อยปาตานีจนถึงปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ. 2496 (1953) เต็งกูมัมฮุด มะห์ยูดีน
ได้เสียชีวิตลง หลังจากนั้นฮายี สุหลง กับลูกคนโตพร้อมกับลูกน้องคนสำคัญของ (GRP) สองคนได้ถูก
ฆ่าโดยผู้มีอำนาจสยาม (Muhammad Kamal Zaman, 1996) การสูญเสียของทั้งสองผู้นำนั้น ทำให้
GAMPAR และ GRP จบสิ้นลง

นักต่อสู้เพื่อต่อต้านสยามได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นองค์กรเคลื่อนไหวเพื่อปลดปล่อย
(Liberation movement) ที่มีการเริ่มตั้งแต่ปี 1959 เมื่อเต็งกู อับดุลยาลาล บิน เต็งกูอับดุลมูตอลิบ
อดีตรองหัวหน้า GAMPAR ได้มีการก่อตั้งองค์กรปลดปล่อยแห่งชาติปาตานี Barisan Nasional
Pembebasan Patani (BNPP) หลังจากนั้นไม่นานชื่อเดิมถูกเปลี่ยนเป็น องค์กรอิสลามปลดปล่อย
ปาตานี Barisan Islam Pembebasan Patani (BIPP) ในปี 1960 ต่อมาเมื่อปี 1968 พวกหัวก้าวหน้า
ภายใต้การนำของ ฮายีการิม ฮาซัน ได้ก่อตั้งองค์กรการปฏิวัติแห่งชาติ Barisan Revolusi Nasional
(BRN) ต่อจากนั้นมีการก่อตั้งองค์กรพูโลขึ้นมา Patani United Liberation Organisation PULO มี
สองข้อแตกต่างสำคัญระหว่าง BIPP BRN และ PULO กับ GAMPAR และ GRP ทั้งสามองค์กรนั้นมี
เป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อปลดปล่อยปาตานีให้เป็นเอกราช ทุกองค์กรมีทหารกองโจรซึ่งเป็นกองกำลัง
ในการบรรลุเป้าหมายทางการเมือง ส่วน GAMPAR และ GRP จะไม่มีกองกำลังและมีเป้าหมายที่แตกต่าง
กัน คือ เพื่อให้ปาตานีเป็นส่วนหนึ่งของมลายูเท่านั้น นอกจากนี้มีองค์กรที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากนั้น คือ
ขบวนการมุจาฮิดีนปาตานี Gerakan Mujahidin Patani (GMP) ถึงแม้ว่าเป้าหมายของแต่ละองค์กร
มีความแตกต่างกันด้านความคิด การวางแผน องค์กรประกอบของสมาชิก แต่ทุกองค์กรมีหลักคิดเดียวกัน
คือ พวกเขาถือว่าไทย คือ นักล่าอาณานิคมและถือว่าการต่อสู้ของพวกเขา คือ ญิฮาดเพื่อเป้าหมาย
คืนปาตานีสู่สภาพเดิมเป็นรัฐอธิปไตยของชาวมุสลิม

หลังจากการต่อสู้ในสี่จังหวัดเพื่อเอกราชปาตานีเข้าสู่ทศวรรษที่สี่ ทุกองค์กรที่ร่วม
ต่อสู้ที่รู้ว่าตัวดีว่าต่างก็มีความอ่อนแอและจำเป็นต้องรวมตัวและร่วมมือในการต่อสู้ ถึงแม้ว่าความพยายาม
ที่จะมีการรวมตัวไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก แต่ผู้นำเหล่านั้นมีการรวมตัวในการประชุมเหล่านักต่อสู้

ปาตานี ในวันที่ 31 ตุลาคม 1989 โดยมีการรวมตัวของแกนนำขององค์กรที่เข้าร่วม คือ BIPP BRN (Kongres) GMP และ PULO โดยมีมติในการประชุมเพื่อสร้างองค์กรได้ร่วมเดียวกัน (Umbrella Organization) เพื่อประสานทุกกิจกรรมสู่เป้าหมายเดียวกัน หลังจากที่ทั้งองค์กรดังกล่าวได้มีการประสานกันและทำงานร่วมกันเป็นเวลาหนึ่งปีองค์กรนี้ได้ก่อตั้งองค์กรร่วมกัน ภายใต้ชื่อ Barisan Bersatu Kemerdekaan Patani BERSATU ภายใต้ผู้นำ BERSATU เพื่อยกระดับพลังแห่งการปฏิวัติ

หลังจากที่ได้มีการปฏิบัติกรหลายปีผ่านมา BERSATU ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ชื่อว่า คณะกรรมการการเจรจาประชาชนมลายูปาตานี (KPRMP) ซึ่งมีสมาชิกจากทุกองค์กรใน BERSATU รวมทั้งสององค์กรที่ไม่ใช่สมาชิก BERSATU คือ Barisaan Revolusi Nasional (BRN) และองค์อุลามาอูปาตานี Gerakan Ulama Patani (GUP) เมื่อเดือนมิถุนายน 1997 KPRMP มีบทบาทเป็นองค์กรสูงสุดในการตัดสินใจและเป็นผู้วางแผนในการทำปฏิวัติโดยใช้อาวุธในพื้นที่สี่จังหวัดของปาตานี

ก่อนที่จะเกิดองค์กร BERSATU การต่อสู้เพื่อกู้เอกราชปาตานีอ่อนแอ เพราะผู้นำและประชาชนปาตานีต่างต่อสู้ตามวิถีของตน นักต่อสู้ปาตานียังไม่สามารถสร้างสัญลักษณ์อันเป็นคุณลักษณะของตนเองถึงความเป็นชาติที่อิสระและอธิปไตยอย่างแท้จริง และการต่อสู้ของนักรบปาตานียังไม่บรรลุเป้าหมายที่แท้จริง ยังไม่สามารถที่จะเปิดหูเปิดตาประเทศอิสลามและนานาชาติว่าเป็นการต่อสู้ในลักษณะที่สมควรให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ

BERSATU มองว่าชะตากรรมของชาวมลายูในสี่จังหวัดภาคใต้ของไทย มีสองทางเลือก คือ จะเป็นหรือจะตายขึ้นอยู่กับห้วงค์ประกอบ คือ นโยบายการกดขี่ของรัฐบาลไทยบทบาทของนักรบเพื่อเอกราชปาตานี บทบาทของชาวมลายูที่เข้าไปร่วมกับรัฐบาลไทย บทบาทของอุลามาอู (นักวิชาการ ศาสนา) และบทบาทของประชาชนมลายูปาตานีทั่วไปนักประวัติศาสตร์บางคนให้ข้อคิดเห็นว่านโยบายการกดขี่ที่ทางรัฐบาลไทยได้ใช้นานนับนานปีนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะมีการใช้การบังคับและความรุนแรงต่อประชาชน อย่างเช่น ข้อประกาศของชาตินิยมไทย 1939 ในทางตรงกันข้ามนโยบายดึงดูดเข้าถึงประชาชน การพัฒนาการปรองดองที่รัฐบาลในปี 1980 ได้รับการยอมรับจากประชาชนชาวมลายูบางส่วน โดยเฉพาะนักการเมืองและข้าราชการที่เป็นชาวมลายู

นโยบายกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่รัฐบาลได้ใช้มาเมื่อปี 1980 ตามด้วยข้อบังคับย่อย ที่ทางสถาบันของรัฐและนักการเมืองของไทยต่อคนมลายู ตัวอย่าง เช่น กองทัพบกภาคใต้ใช้นโยบายได้ร่วมเย็น เพื่อให้ได้เห็นว่าทางฝ่ายกองทัพมีความพยายามที่จะร่วมสร้างจังหวัดภาคใต้ให้เกิดสันติสุขและความปลอดภัย นโยบายต่างๆ ที่ทางรัฐบาลได้ใช้กับชาวมลายูปาตานีนั้นมีบางกลุ่มมีความคิดว่าพวกเขาไม่ถูกปฏิบัติอย่างธรรมในสังคมไทย แลผมยังถือว่าพวกเขา คือ คนส่วนน้อยที่ได้รับสิทธิพิเศษในสังคมไทย หากความคิดดังกล่าว เกิดขึ้นในสังคมโดยไม่มีการกำจัด อัตลักษณ์ของปาตานีก็จะหายไปจากสังคมมลายูไปอย่างน่าเสียดาย พวกเขาจะถูกเรียกว่าชาวมุสลิมไทย สุดท้ายจะถูกเรียกว่า คนไทย

ไม่ใช่คนมลายูปาตานีอีกต่อไป อนาคตชาติมลายูตกอยู่ในความรับผิดชอบของนักรบเพื่อเอกราชปาตานีที่ยังคงทำการต่อสู้อย่างไม่หยุดยั้ง การต่อสู้ของเหล่านักรบจะไม่มีวันหยุดตราบใดที่หน้าที่ยังไม่จบสิ้น

BERSATU เชื่อว่าสิ่งที่เราได้รับของการต่อสู้ของนักรบของในทางบวก เพราะด้วยการเรียกร้องและการปฏิบัติการของเหล่านักรบต่างๆ นั้น สามารถที่จะเปิดโปงปัญหาให้นานาชาติได้รับรู้จนทำให้รัฐบาลทำอะไรกับชาวมลายูปาตานีตามใจไม่ได้อีกต่อไป การต่อสู้ของนักรบปาตานีถือได้ว่าเป็นการต่อสู้ที่ถาวร เพราะมันเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ศาสนา ชาติพันธุ์ และมาตุภูมิ トラบใดที่ปัจจัยดังกล่าวยังคงมีการต่อสู้ก็ยังคงเดินต่อไปไม่มีวันสิ้นสุดถึงแม้ว่าการต่อสู้ก็มีข้อบกพร่องบ้างที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยผู้นำในองค์กรต่างๆ ประชาชนและผู้นำจำเป็นต้องทำการต่อสู้อย่างสุดพลัง ต้องต่อสู้ให้ทันกับสถานการณ์การเมืองปัจจุบันอย่างใกล้ชิดและการทำงานดังกล่าวจะสามารถกระทำโดยผู้ที่มีความสามารถสูง สุดท้ายประชาชนทั่วไปในสังคมปาตานี คือ ปัจจัยสำคัญในการที่จะนำพาชาติมลายูปาตานี ในการต่อต้านการรุกรานที่จะเข้ามาทำลายสังคมมลายูปาตานี หากสังคมมลายูมีความตั้งใจที่แน่วแน่ เป้าหมายอันประเสริฐ วิสัยทัศน์ก้าวไกลพวกเขาจำเป็นต้องรักษาอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ของพวกเขา และต้องมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยความที่พวกเขาเป็นสังคมที่ไม่ได้หวังอะไรจากคนภายนอกมาก จึงเกิดสังคมที่ยืนบนขาตนเองโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาให้ใครมาช่วย

BERSATU บอกว่านี่คือ สถานการณ์ชาติมลายูปาตานีในปัจจุบัน พวกเขาเชื่อว่าชาติมลายูจะเดินไปในทางตันหากประชาชนชาวปาตานีไม่มีบทบาทและไร้อำนาจทางการเมืองไทยในทางกลับกันหากพวกเขามีความเอกภาพและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีพลัง เพื่อที่จะพิทักษ์รักษาชาติมลายูปาตานี จากความกดดันภายนอกเหมือนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ แน่นนอนอัตลักษณ์และอาภิศาสตร์ชาติมลายูจะอยู่ในความมืดมน จากเอกสารแปลเบอร์ซาตู, 1418) (HIDUP MATI BANGSA MELAYU PATANI 1997, 3-26)

ในปีเดียวกันนั้นที่มีการก่อตั้ง BERSATU ได้มีการพูดคุยกับฝ่ายความมั่นคงของไทยที่ประเทศอียิปต์ ระหว่างขบวนการต่างๆ โดยทางการไทยได้มองเห็นถึงการพัฒนารวมของขบวนการต่อต้านรัฐมีความเป็นเอกภาพมากขึ้นรายละเอียดเอกสารในการพบปะกัน คือ “การเจรจาระยะที่สองระหว่างตัวแทนฟูโล กับตัวแทนรัฐบาลไทย ณ กรุงดัมซีกี ประเทศซีเรีย ระหว่างวันที่ 26 – 28 เมษายน 1994...” ในเอกสารฟูโลมีรายละเอียดชี้ว่าจากการที่ได้สำรวจ “ข้อตกลงการเจรจาระยะที่หนึ่งระหว่างตัวแทนฟูโลกับตัวแทนรัฐบาลไทยที่ กรุงโคโร ประเทศอียิปต์ ได้มีการเซ็นสัญญาข้อตกลงร่วมกันเมื่อวันที่ 12 เมษายน 1993 ...” ฝ่ายฟูโลเห็นด้วย เพื่อที่จะมีการพูดคุยและเรียกร้องให้มีการ “จัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกิจปาตานี” ในภาคใต้ของไทย โดยผู้นำฟูโล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันในการแก้ปัญหาทางการเมืองที่ถาวรจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในภาคใต้ของประเทศไทย ผู้นำฟูโลได้แลเห็นถึงวิธีการที่ดีอันจะนำพาสู่สันติภาพอันยาวนานด้วยวิธี “การประนีประนอมทางการเมืองระหว่างองค์กรฟูโลกับรัฐบาลไทย (หนังสือบันทึกข้อตกลงฟูโลฝ่ายเลขานุการ)

ผู้นำพลุโลจะทำการพิจารณาถ้าหากรัฐบาลไทยได้ยอมรับรัฐบาลเฉพาะกิจปัตตานีที่สามารถปกครองตนเองในภาคใต้ของไทย พลุโลมีความเชื่อว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สันติและมีเสถียรภาพได้ให้ศักยภาพในทางเศรษฐกิจที่สำคัญมากมายให้กับรัฐบาลและประชาชนทั้งหลาย ถึงแม้ระบบการเมืองการปกครองที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถที่จะใช้ผลประโยชน์กับศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ เบื้องหลังประวัติศาสตร์ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ อุปสรรคที่สำคัญเพื่อการบูรณาการประเทศชาติ ระบบการปกครองพิเศษที่ได้วางไว้นั้นจะเป็นทางเลือกสำหรับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐบาลกลางเพื่อสันติภาพ ความมั่นคง ความสงบสุขของรัฐบาลและประชาชนชาวไทย

ข้อสังเกตสำหรับหลักการตรึงนี้ของพลุโล ก็คือ จากฐานคติที่ยึดมั่นในหลักการทางศาสนาอิสลามอย่าง เข้มขันในแถลงการณ์ตอนแรกในช่วงทศวรรษ 1970 พลุโลก็นำเอาหลักศาสนา มาประสานกับแนวคิดชาตินิยม มลายูและพื้นฐานในทางประวัติศาสตร์ของปัตตานีอย่างชัดเจนและมีพลังดึงดูดใจทางการเมืองในช่วงทศวรรษที่ 1980 อันเป็นยุคเฟื่องฟูขององค์กรได้รับการสนับสนุน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ แต่ในช่วงทศวรรษที่ 1990 ก็เริ่มมีการปรับตัวอีกจากการที่ได้มีการริเริ่มพูดคุยกับตัวแทนของรัฐบาลอย่างลับๆ การปรับตัวที่เห็นได้ชัด ก็คือ การพูดถึงการประนีประนอมทางการเมืองระหว่างองค์กรพลุโลกับรัฐบาลไทย การบูรณาการประเทศชาติ (ของไทย) และระบบการปกครองพิเศษ

7.4 ข้อเรียกร้องพลุโลครั้งพูดคุยกับทหารไทย

กล่าวโดยสรุป ข้อเรียกร้องของพลุโล ณ ขณะนั้น คือ

1. ให้รัฐบาลไทยยอมรับรัฐบาลเฉพาะกิจปัตตานีในภาคใต้ของไทย รัฐดังกล่าว นั้นประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา อำเภोजะนะ อำเภोजะเภา อำเภोजะบ้าย้อย อำเภोजะหาดใหญ่ และอำเภोजะสะเดา พร้อมทั้งพื้นที่ที่มีมุสลิมส่วนใหญ่.

2. ขอให้รัฐบาลไทยยอมรับให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาทางการของปัตตานี

3. ขอให้รัฐบาลไทยยอมรับภาษามลายูเป็นภาษาทางการของปัตตานี

4. ขอให้รัฐบาลไทยยอมรับในประกาศใช้กฎหมายอิสลาม

องค์กรพลุโลได้เสนอข้อเรียกร้องดังกล่าวนี้บนข้อตกลงของรัฐบาลไทย มีการเจรจาว่าด้วยระบบการจัดตั้งรัฐ ระบบการปกครองการบริหารและด้านกฎหมายจะดำเนินการต่อบนคำตอบรับของรัฐบาลไทย ข้อเรียกร้องดังกล่าวลงนามโดยเลขาธิการองค์กรปลดปล่อยสหปัตตานี (พลุโล) ข้อตกลงนี้ถูกประกาศขึ้นตามข้อตกลงในการพูดคุย ระยะที่สองระหว่างตัวแทนพลุโลกับตัวแทนรัฐบาลไทย ณ กรุงดัมซีก ประเทศซีเรีย ระหว่างวันที่ 26-28 เมษายน 1994 ฝ่ายตัวแทนรัฐบาลไทยได้ทำข้อเรียกร้องให้ฝ่ายพลุโลบันทึกรูปแบบของรัฐบาลปกครองพิเศษปัตตานี เพื่อเสนอให้กับนายกรัฐมนตรี และสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นฝ่ายตัดสินหลักการสำคัญของรัฐบาลปกครองพิเศษดังกล่าวนี้ มีดังต่อไปนี้

1. รูปแบบรัฐบาล

1.1 เป็นรัฐบาลที่มีสภาซึ่งสภาดังกล่าวนี้มีชื่อเรียกว่า สภากฎหมายแห่งชาติ ปาตานี สภาของรัฐมีอำนาจเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

1.2 รัฐบาลมีอำนาจเป็นผู้บริหารระดับสูงและมีอำนาจในการบริหารประเทศ

2. การเลือกตั้งทั่วไป

2.1 รัฐบาลถูกตั้งขึ้นผ่านการเลือกตั้ง

2.2 คณะกรรมการการเลือกตั้ง ถูกแต่งตั้งเพื่อควบคุมการเลือกตั้งของรัฐ

2.3 พรรคการเมืองที่จะร่วมในการเลือกตั้ง ต้องสมัครรับเลือกตั้งผ่านคณะกรรมการการเลือกตั้งของรัฐและผ่านคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

3. กฎหมาย

3.1 ใช้ระบบกฎหมายอิสลามที่สอดคล้องกับกฎหมายไทยสามารถนำมาใช้ได้

3.2 ศาลชารีอะห์ (อิสลาม) จะถูกใช้สำหรับดำเนินการกฎหมายและมีอำนาจในการกำหนดกฎหมายกับผู้ที่ถูกดำเนินคดี

3.3 ฝ่ายกฎหมายและฝ่ายยุติธรรมต้องอิสระ

3.4 สภาอุลามาอจะถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อควบคุมดูแลระบบกฎหมายและตุลาการอิสลามและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ประธานสภาองค์กรอุลามาอจะถูกเรียกว่ามุฟตีแห่งรัฐ

3.5 ฝ่ายประสานงานด้านกฎหมายจะถูกแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำการประสานงานระหว่างกฎหมายอิสลาม กับกฎหมายทั่วไปเพื่อไม่ให้ขัดแย้งระหว่างกัน

4. ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐปาตานีกับรัฐบาลกลาง

4.1 รัฐปาตานีมีอำนาจเบ็ดเสร็จทุกด้านในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของรัฐ พร้อมทั้งอำนาจที่แยกเว้นด้านการป้องกันประเทศและนโยบายต่างประเทศ

4.2 รัฐปาตานีมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การค้าขาย อุตสาหกรรม การศึกษา และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมวัฒนธรรมท้องถิ่นฟูโลได้เรียกร้องสิ่งที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อที่จะรอรับการอนุมัติจากรัฐบาลไทย ส่วนรายละเอียดการพูดคุย ว่าด้วยการตั้งรัฐบาล ระบบการทำงานของรัฐบาล ระบบการบริหาร กฎหมาย และกระบวนการถ่ายโอน อำนาจการบริหารนั้นจะสามารถดำเนินการต่อหลังจากได้หนังสือคำตอบจากรัฐบาลไทย เอกสารดังกล่าวลง นามโดยเลขานุการนานาชาติองค์กรปลดปล่อยสหปาตานี สำนักเลขาธิการฟูโลฝ่ายปฏิบัติการฟูโลสภา P.U.N.C. ฟูโลและสภา WASAYA (ULAMA) ฟูโล (หนังสือบันทึกฟูโลฝ่ายเลขาธิการฟูโล, 26-04-1994)

7.5 การก่อกำเนิดปูโล 88

นอกจากนี้ ในองค์กรก็มีการเปลี่ยนแปลงด้วย ตามวาระตามธรรมนูญครบวาระ 4 ปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 (1987) – พ.ศ. 2533 (1990) ได้ครบตามวาระการเปลี่ยน ได้มีการประชุมสมัชชา เพื่อเลือกตั้งคณะกรรมการ บริหารองค์กรซึ่งปรากฏว่า ดร.อารง มูเล็งหรืออารง อเมริกาไม่ได้เข้าร่วมประชุมและสร้างความไม่พอใจจึงได้จัดตั้งกลุ่ม PULO 88 ใหม่ขึ้นมาและตั้งสภา Mejle spipinan Reboros iPulo (MPR) และได้ยุติบทาพทลงในปี พ.ศ. 2534 (1991)

ในขณะที่ผลการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหาร หรือคณะกรรมการสภาผู้นำปูโล หรือ MKP ได้คณะกรรมการบริหารชุดใหม่ ตามโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กร ประกอบด้วย คือ

1. คณะกรรมการสภาผู้นำขบวนการปูโล จำนวน 12 คน
2. คณะกรรมการสภาอำนวยการ
3. คณะกรรมการอำนวยการกลาง (บริหาร)
4. คณะกรรมการสภาบัญชาการกองกำลังติดอาวุธ

ตามรายงานของสมาชิกปูโล ในปี พ.ศ. 2536 (1993) ทะยิดาโอะ ทำน้ำมี ความขัดแย้งกับทะยิดาโอะ ทำน้ำจึงได้นำกองกำลังติดอาวุธไปสังกัดกับกลุ่มปูโลใหม่ ส่วนกลุ่มที่ 2 นำโดย นายทะยิดา โอะ ทำน้ำในฐานะที่เป็นหัวหน้ากองกำลังติดอาวุธกับซิมซูดิง คานและในฐานะจะคงสถานภาพปูโลดั้งเดิม ได้ร่วมกันจัดตั้ง สภาบัญชา การกองกำลังปูโลหรือ Mejlis Pembebasan Tentra Pulo (MPTP) ภายใต้ชื่อเดิม Pertubuhan Persatuan pembebasan Patan I (PPPP) หรือที่รู้จักในนาม P4 สถานการณ์อ่อนแอกำลังลงเรื่อยๆ เพราะไม่มีกองกำลังติดอาวุธ จนกระทั่งในปี 1997 ทะยิดาโอะ ทำน้ำและทะยิดาโอะ ทำน้ำ ถูกทางการไทยจับกุม ที่ประเทศมาเลเซีย ซึ่งกลุ่มนี้การเคลื่อนไหวอ่อนแอ ลงอย่างมาก แต่ก็ยังรักษาสถานภาพของขบวนการในลักษณะการพูดคุยแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิกแกนนำในระดับต่างๆ กันและในวาระต่างๆ

ข้อมูลที่น่าสนใจ คือ ในระหว่างปี พ.ศ. 2540 (1997) – พ.ศ. 2542 (1999) กลุ่มที่ก่อการยึดอำนาจจากนายตนกูบือรอ กอตอนีลอ เลขาธิการปูโล ได้ร่วมจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่าง BRN PULO และ GIMP ร่วมปฏิบัติการอีกครั้งในนามปฏิบัติการ “ยุทธการไปไม้ร่วง” โดยร่วมกันสร้างสถานการณ์ในพื้นที่รูปแบบต่างๆ และเป็นครั้งแรกที่มีการปฏิบัติการโจมตีในเมือง สร้างเหตุการณ์ความรุนแรงในเมือง ต่อมาในปี 2001 BRN เริ่มปฏิบัติการสร้างความรุนแรงอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันซึ่งในส่วนนี้ยังไม่กล่าวถึงในรายละเอียด เพียงแต่นำเสนองานวิจัยชิ้นนี้

ในขณะที่แต่ละฝ่ายนั้นได้ออกหนังสือชี้แจงถึงความแตกแยกภายในองค์กร เช่น หนังสือจากบาปากาปือร์ อับดุลรอฮมานในปี พ.ศ. 2540 (1997) เรื่อง “จุดยืนของปูโล MKP” เขาชี้แจงว่าสภาผู้นำองค์กรปลดปล่อยสหปาตานี ได้เรียนให้ประธานสภาผสมรวมปูโล พยายามแก้ปัญหาที่กำลังเผชิญโดยกลุ่มต่างในกลุ่มปูโลกันเองเพื่อที่จะสร้างความเป็นหนึ่งเดียวอย่างครอบคลุมทั้งหมดการรวมตัว

อะไรก็ตาม ที่ไม่มีการร่วมตัวของทุกฝ่ายในกลุ่ม พูโลกันเองนั้นจะไม่เกิดประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น ดังนั้น องค์การปลดปล่อยสหปาตานี (พูโล) เรียกร้องให้เกิดพูโลที่เป็นหนึ่งเดียวเท่านั้นหนังสือดังกล่าวทำเป็นสำเนาสำหรับสภาผู้นำองค์กรรัฐ ฮัซซัน ลูโบะโตะเปง (จดหมายเวียนพูโล ฝ่าย DSPP. 15-10-1997)

การตัดสินใจของสภาชูรอสูงสุดองค์กรปลดปล่อยสหปาตานีสภาชูรอสูงสุด องค์กรปลดปล่อยสหปาตานี ที่ประกอบด้วย สมาชิกระดับสูงและนักวิชาการได้มีการประชุม เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2011 โดยได้มีการเชิญผู้ที่มาปรากฏตัวเพื่อที่จะได้เป็นผู้นำของการต่อสู้พูโล พวกเขาได้ชี้แจงเกี่ยวกับคำสั่งเสียของผู้ก่อตั้งพูโล คือ อัลมัรฮูม บาเปาะกาบิร อับดุลรอฮมานที่เห็นความสำคัญของเอกภาพและสรุปว่าคำสั่งเสียของอัลมัรฮูม บาเปาะ กาบิร อับดุลรอฮมานจำเป็นต้องปฏิบัติตาม หลักการก็คือ เอกภาพเป็นหลักพื้นฐานของความสำเร็จอย่ามองข้ามผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรและผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับองค์กรห้ามมิให้เป็นเครื่องมือให้กับตะวันตกและตะวันออกสภาชูรอสูงสุดได้มีมติว่าสภาชูรอสูงสุดคือ รมผู้คุ้มครองของการต่อสู้ขององค์กรพูโลและการต่อสู้ปาตานี โดยทั่วไปต้องให้สภาอุลามาขององค์กรเป็นที่ปรึกษา ให้กับองค์กรไม่ให้ความสำคัญกับผู้ที่ยังอ้างว่าไม่จำเป็นต้องรวมตัวกัน โดยอ้างว่าในบางประเทศมุสลิมและบางองค์กรประชาสังคมได้ยอมรับพวกเขา จากนั้นก็มีการก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อการรวมตัวและแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเตรียมพร้อมการประชุมสุดยอดผู้นำและสมาชิกผู้ก่อตั้งในช่วงกลางปี 2011 ดังนั้นสภาชูรอสูงสุดจึงเชิญชวนทุกฝ่ายทั้งเป็นรายบุคคล รัฐบาล หรือองค์กรที่มีความเห็นอกเห็นใจกับการต่อสู้ปาตานี ให้การปรึกษาที่เป็นประโยชน์ให้กับสังคมนปาตานีทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นส่วนบุคคล องค์กรหรือผู้นำเพื่อที่พวกเขาจะรวมตัวกันเพราะเป็นหลักพื้นฐานของความสำเร็จ คำสั่งดังกล่าวลงนามวันที่ 23 กรกฎาคม 2011

พูโลยังได้ส่งหนังสือชี้แจงไปยังเลขาธิการ OIC ที่กรุงเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็น**คำยืนยันว่า พูโล** องค์กรปลดปล่อยสหปาตานีพูโลเป็นการผสมผสานที่คณะกรรมการได้ถูกแต่งตั้งขึ้น ณ เมืองดัมชีกี ประเทศซีเรีย เมื่อปี 2005 โดยได้รับการยอมรับและนำโดยผู้ก่อตั้งพูโลอัลมัรฮูมบาปา กาบิร อับดุลรอฮมาน พวกเขาได้ชี้แจงในเรื่องต่อไปนี้ คือ

1. การเลือกตั้งคณะกรรมการ AJK-MKP เมื่อปี 2009 ถือว่าเป็นโมฆะ เพราะไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนูญขององค์กร โดยเฉพาะการเลือกตั้งผ่านไปรษณีย์ที่มีการโกงคะแนนเลือกตั้งขึ้น
2. การตัดสินใจในการเลือกตั้งต้องได้รับการยอมรับโดยสภาอุลามาขององค์กร
3. พูโลร่วมกันปฏิเสธทุกข้ออ้างที่ได้แพร่หลายโดยผู้ที่ยังอ้างตัวไม่ว่าจะเป็นกัศตูรี ม้อโกตา และอารีฟ มุคตาร์ว่าพวกเขาเป็นผู้นำพูโลและกลุ่มต่อสู้ประชาชนปาตานีในสังคมนานาชาติ เช่น มาเลเซีย โอไอซี และอื่นๆ ข้ออ้างทั้งหมดนั้นไม่เป็นความจริง พวกเขามีเซผู้นำพูโล

อาบู อัครอมในนามเลขาธิการพูโลประกาศว่าทางองค์กรพูโลยืนยันอีกว่าสิ่งใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการพูดคุยที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย การต่อสู้ของพูโลและประชาชนปาตานีนั้น ต้อง

ผ่านช่องทางที่ถูกต้องและถูก ยอมรับเท่านั้นหนังสือเวียนการพบปะเฉพาะกิจ ในวันที่ 9 พฤศจิกายน 1997 แถลงว่าหากเรามองถึงการเคลื่อนไหวของฝ่ายปฏิบัติการพูโล ทางนี้ฝ่ายได้ออกจากสภาร่วมของพูโลตามแนวทางของหัวหน้าฝ่าย คือ อาบูยาซีร์ ฟิกรีเพราะเหตุดังกล่าวทำให้เกิดการทำลาย พวกเขาจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมโดยสภา PUNC ไม่สามารถทำงานได้ในระยะเวลาสี่ปีหลังจากที่ได้ก่อตั้งมา (จะมีรองประธานมาวางการทำงานหลังจากนี้) ทั้งนี้เพื่อเพื่อการเคลื่อนไหวของพวกเขาสามารถเดินต่อไปได้บนสามฝ่ายหลักที่ยังมีอยู่ตามโครงสร้างของรัฐบาลพูโลและรัฐปัตตานีที่ได้ที่มีการวางแผนโดยองค์กรพูโล ในปี พ.ศ. 2536 (1993) ให้ทุกฝ่ายได้มีการทำกิจกรรมโดยด่วน (ทำอะไรก็ได้ที่สามารถทำก่อน) ให้มีการจัดการออมทรัพย์ญาติชาติขึ้นโดยให้เลขาธิการปฏิบัติการและฝ่ายบัญชีกลางเป็นผู้ดำเนินการ รวมทั้งฝ่ายการเงิน พวกเขากำหนดให้มีทีมเคลื่อนที่ในทุกพื้นที่ด้วยการทำงานกลุ่ม เพื่อชี้แจงถึงสาเหตุของการถูกใส่ร้ายและข้อผิดพลาดของสมาชิกขอให้มีความร่วมมือในกระบวนการทำบัญชีและการทำบัตรสมาชิกให้เร็วที่สุด และให้สมาชิกและคณะกรรมการระดับสูงและหัวหน้าในระดับพื้นที่ต้องทำก่อนให้เป็นตัวอย่างให้สมาชิกอื่นๆ แต่ทุกโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการเคลื่อนไหวต้องเสนอให้ฝ่ายบัญชีกลางด้วยการเขียนโครงการ ใบกรอกมีเตรียมไว้ที่สำนักงานสำหรับผู้ที่เข้าร่วมประชุมต้องทำคำร้องเพื่อการเดินทางมาประชุมให้กับฝ่ายบัญชีกลาง หวังว่าคำร้องของท่านจะถูกตอบรับและสามารถดำเนินการได้ตามความประสงค์ของ อัลลอฮ์และปฏิบัติหน้าที่เพื่อศาสนาและประเทศชาติโดย รองหัวหน้า PUNC และรองหัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการ ของพูโล (จดหมายเวียน 8 พฤศจิกายน 1997)

จะเห็นได้ว่า ในช่วงทศวรรษที่ 1990 นี้ หลักฐานจากภายในองค์กรชี้ให้เห็นว่ามีความขัดแย้งภายในของพูโล หลักฐานจากหนังสือ ชี้แจงถึงความแตกแยกในองค์กรค่อนข้างที่มีความชัดเจนโดยมีการชี้แจงต่อสมาชิกและองค์กรระดับชาติอย่างต่อเนื่อง ความแตกแยกนี้เกิดขึ้นในขณะที่อีกด้านหนึ่งก็ได้มีการพูดคุยเจรจากับตัวแทนของฝ่ายรัฐบาลอย่างลับๆ ด้วย

8. ยุคแห่งสร้างความปรองดอง

8.1 การเลือกผู้นำตามธรรมนูญ 4 ปี

ในปี พ.ศ. 2547 (2004) คณะกรรมการพูโลใหม่ MKP. และกับกลุ่มพูโลเก่า มีการหารือปรึกษาแนะนำเพื่อแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในโดยใช้ผ่านกระบวนการเลือกตั้งตามธรรมนูญพูโล 1988 และธรรมนูญ 1968 โดยมีทุกภาคส่วนขององค์กรเข้ากระบวนการเลือกตั้งที่ประเทศซีเรีย ในปี 2005 ผลจากการเลือกตั้ง นายนูร์ อับดุล เราะฆมานได้เลือกตั้งเป็นประธานและกัสตูรี มะฮุกอต่อเป็นรองประธาน ในกระบวนการนี้ผู้นำกลุ่มดังกล่าว เชื่อว่าองค์กรมีความเป็นเอกภาพขึ้นและได้ร่วมกันรับรองในการใช้ตราสัญลักษณ์ ซึ่งมีการผสมผสานระหว่าง ตราสัญลักษณ์นกออินทรีและดาบไขว้ แต่ในส่วนกลุ่มนายซัมซูดิงคาน ยังไม่ยอมรับยังคงใช้สัญลักษณ์นกออินทรี ดั้งเดิมและยังใช้ชื่อเดิม คือ Pertubuhan

Persatuan pembibasan Patani (PPPP) หรือที่รู้จักกันในนาม P.4 จนถึงปัจจุบัน สรุปลแล้ว ก็คือ ขบวนการพูโลยังแตกแยกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีการปรับปรุงธรรมนูญใหม่ และกลุ่มเก่าดั้งเดิม ในปี พ.ศ. 2549 (2006) นายตงกูปรีอ กอตอนีลอสเสียชีวิตที่ประเทศซีเรีย

จนถึงฤดูกาลเลือกตั้งอีกครั้งเมื่อปี พ.ศ. 2552 (2009) ครบตามวาระมีการเลือกตั้ง ที่เมืองกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย เกานำคนเดิมได้รับเลือกเข้ามาอีกครั้ง ทำให้ผู้ที่ไม่รับการเลือกตั้ง ไม่พอใจสร้างความแตกแยกจนถึงปัจจุบัน

ตลอดระยะเวลาเกือบ 50 ปี ในการก่อตั้งขบวนการพูโลเพื่อการต่อสู้และปลดปล่อยรัฐปาตานี ตามแนวคิดของกลุ่ม มีการพัฒนาการและปรับตัวอย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์ ความขัดแย้ง ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ผ่านมานำไปสู่หลายๆ เหตุการณ์ที่ก่อเกิดกลุ่มขบวนการต่อต้านรัฐ การเคลื่อนไหวทั้งในทางการเมืองและการใช้อาวุธของกลุ่มขบวนการในแง่หนึ่งเป็นส่งผลมาจากนโยบาย รัฐในอดีต ที่สร้างสร้างความ หวาดระแวง เช่น เหตุการณ์ดุซงญอ เหตุการณ์อุ้มหะยีสูลง เหตุการณ์ สะพานกอตอและเหตุการณ์ปล้นปืน เป็นต้น ปัญหาที่ทำนายสำหรับการศึกษาขบวนการปลดปล่อย สหรัฐปาตานี (Patani United Liberation Organisation) พูโล หรือ PULO ก็คือ องค์กรอ้างว่าเป็น ขบวนการที่ไม่นิยมความรุนแรง พวกเขาอ้างว่า เป็นผู้ยึดแนวทางปลดปล่อยและเป็นขบวนการที่เสริมสร้าง องค์กรความรู้ตามแนวประวัติศาสตร์เพราะมีหลักคิดหรือปรัชญาบนพื้นฐานของความหลากหลายทาง วัฒนธรรม

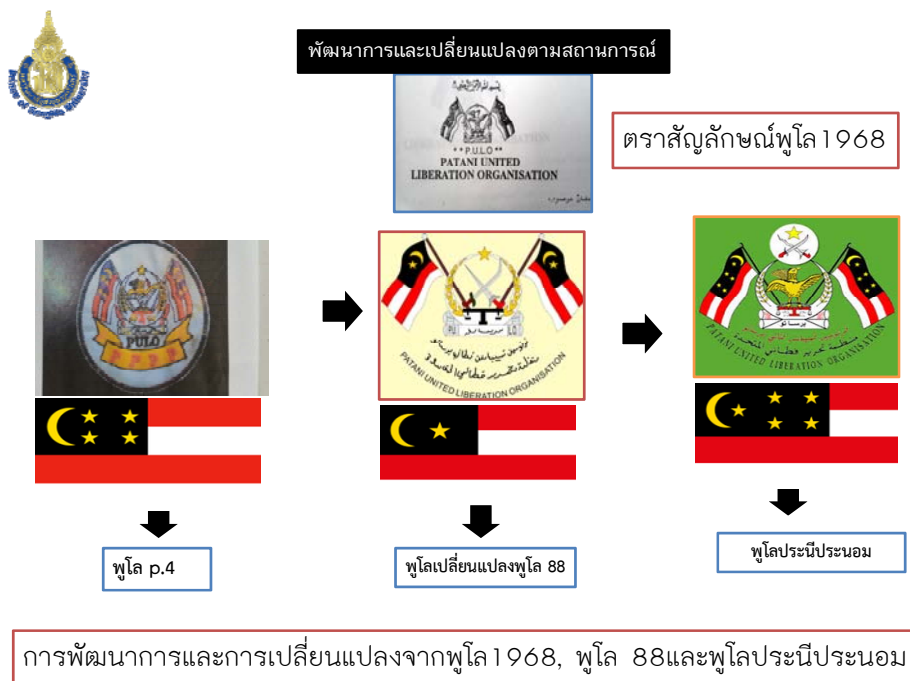
หลักการนั้น ก็คือ U Bang ta Pak Maซึ่งมีความหมาย ดังนี้

1. Ugama (ศาสนา) ซึ่งอธิบายใน 2 ลักษณะ คือ ประชาชนที่นับถือศาสนา อื่นๆ ในมิติความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับอัลลอฮ์ที่ประชาชน นับถือศาสนาอิสลาม

2. Bangsa (เชื้อชาติ)

3. Tanah air (ดินแดน)

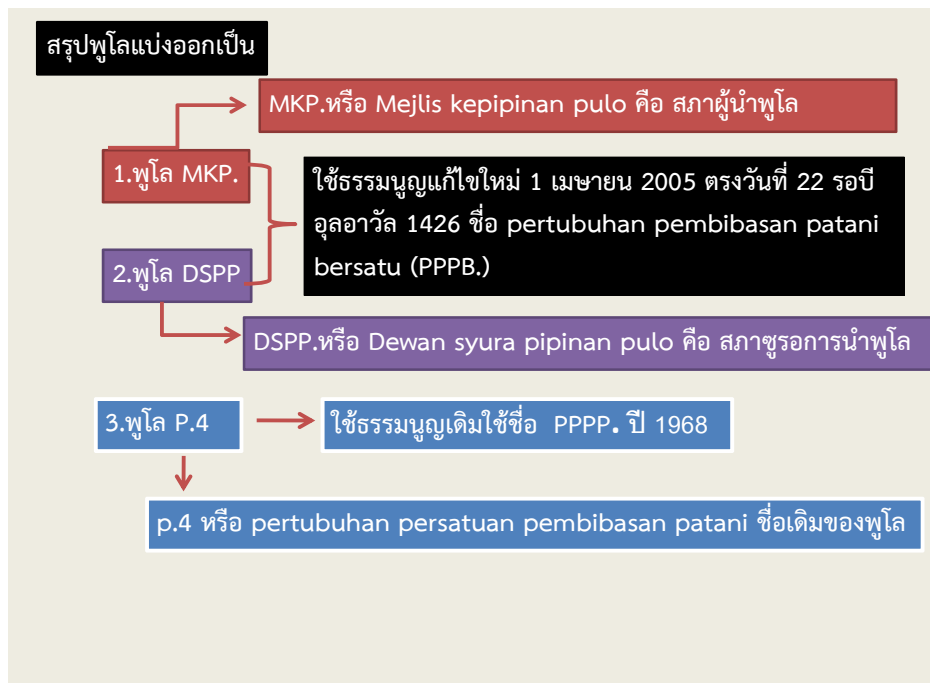
4. Perikemanusiaan (มนุษยธรรม) ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และยึดกฎหมาย ระหว่างประเทศหลักการดังกล่าวมาจากการที่พูโลเป็นหนึ่งในกลุ่มที่มีบทบาทสำคัญในระดับปัญญาชน และนักการศึกษา ตลอดจนได้รับการยอมรับในต่างประเทศอย่างกว้างขวางอย่างไรก็ตาม การศึกษา วิจัยในประเด็นนี้ก็พบปัญหาสำคัญในกระบวนการวิจัย เนื่องจากพูโลเป็นองค์กรใต้ดิน ฉะนั้นการค้นหา เอกสารอ้างอิงและการสัมภาษณ์บุคคลสำคัญๆ ในองค์กรจึงเป็นไปได้ค่อนข้างยาก แต่ข้อมูลจากที่มาจาก การศึกษาครั้งนี้ พบว่าพูโลมีพัฒนาการและการปรับตัวขององค์กร มีการปรับเปลี่ยนตราสัญลักษณ์ และธงประจำองค์กรพูโลดั้งเดิมมี 4 ดาว เกิดการเปลี่ยนแก้ไขช่วงการปฏิรูปองค์กร เป็นตราสัญลักษณ์ ดาบไขว้มีรูปดาว 1 ดาว ต่อมาเมื่อมีปรับองค์กรสร้างความปรองดองในองค์กร ตราสัญลักษณ์ จึงมีทั้ง นกอินทรี มีดาบไขว้ และ 5 ดาว

ภาพที่ 15 การพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงสัญลักษณ์

ในที่สุดก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นสามกลุ่ม คือ พูโล MKP หรือ Mejlis kepipinan pulo ซึ่งเชื่อว่า เป็นสภาผู้นำพูโล กลุ่มที่สอง คือ พูโล DSPP Dewan syura pipinan pulo หรือสภาซุรอก การนำพูโล

ทั้งสองกลุ่ม คือ พูโล MKP และพูโล DSPP ยอมรับการใช้ธรรมนูญใหม่ในวันที่ 1 เมษายน ปี พ.ศ. 2548 (2005) ธรรมนูญนี้ชื่อว่า pertubuhan pembibasan patani bersatu (PPPB) ในขณะที่กลุ่มที่สาม คือ พูโล P4 ยังคงใช้ธรรมนูญฉบับเดิม พูโล P4 ย่อมาจาก pertubuhan persatuan pembibasan patani ซึ่งเป็น ชื่อเดิมของพูโล

ภาพที่ 16 สรุปปุโลสถานการณ์ปัจจุบัน

ดังนั้น ในสถานการณ์ปัจจุบันพอสรุปได้ว่า ขบวนการปุโล แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. กลุ่ม MKP ซึ่งมีการพัฒนาการปรับปรุงแก้ไข ธรรมนูญ ฉบับแก้ไข ปี พ.ศ. 2548 (2005) เป็นกลุ่มที่มาตามกระบวนการขั้นตอนขององค์กร คือ ระบบเลือกตั้งผู้นำ
2. กลุ่ม DSPP เป็นกลุ่มแยกออกจาก MKP. แต่ใช้ธรรมนูญฉบับแก้ไขร่วมกัน หรือกลุ่มที่ยังไม่ยอมรับการเลือกตั้ง โดยทั้ง 2 กลุ่ม เป็นสมาชิกกลุ่ม MARA PATANI ที่เข้ากระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้
3. กลุ่ม P.4 เป็นกลุ่มดั้งเดิม ที่ไม่มีการปรับปรุงแก้ไข อาจจะเรียกได้ว่าเป็นกลุ่มอนุรักษ์ ตามแนวทางดั้งเดิมของปุโล

9. การเข้าร่วม Majlis Syura Patani หรือ Mara Patani

องค์กรการสร้างกระบวนการสร้างสันติภาพ ตามนโยบายรัฐบาลไทย เมื่อปี พ.ศ.2557 (2014) โดยเริ่มต้นคิดจาก BRN จากสมาชิกรุ่นเก่า รุ่นใหม่ เยาวชน อุลามอและกลุ่มติดอาวุธ โดยเรียกชื่อว่า “คณะผู้ก่อการใน BRN” (Kumpulan Bertindak BRN.) ซึ่งในปี พ.ศ. 2558 (2015) ได้

เปิดโอกาสให้ขบวนการอื่น ๆ เข้ามาร่วมเพื่อกระบวนการพูดคุยกับรัฐไทย โดยตั้งชื่อว่า Majlis Syura Patani หรือ Mara Patani และในปีเดียวกันนั้นได้เปิดแถลงข่าวเปิดตัวองค์กรอย่างเป็นทางการขึ้น

พูโลในสถานการณ์ความแตกแยกทางความคิด ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ พูโล DSPP, P-4 และ MKP. ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว การก่อตัวของ มาราดาตานี เริ่มแรกพูโลกลุ่ม DSPP. และพูโลกลุ่ม P-4 ได้เข้าร่วม แต่กลุ่ม MKP. ไม่ได้เข้าร่วม และระยะหลัง พูโล P.4 ได้ทำหนังสือขอถอนตัวอย่างเป็นทางการต่อคณะทำงานของมาเลเซีย พอมาระยะหลังได้รับสัญญาณจากทางการไทย ควรให้ทุกกลุ่มขบวนการเข้ามาร่วม ทางมาเลเซียก็ได้มีการเชิญเข้าร่วมเป็นทางการ ก็ได้มีบทบาทสำคัญในมาราฯ เพราะเคยมีบทเรียนมาแล้วในการพูดคุยกับทางการไทยหลาย ๆ ครั้ง แต่ครั้งที่พูดคุยที่ผ่านมานั้นไม่เป็นทางการ ไม่ใช่เป็นนโยบายรัฐ เพียงพบปะแลกเปลี่ยนพูดคุยกัน และมีโอกาสยื่นข้อเสนอตามความปรารถนาของกลุ่มแต่เจียบไป

ครั้งนี้แตกต่างกันไป เพราะเป็นนโยบายของรัฐบาลไทย มีคนกลาง และมีหลายภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ แต่ไม่ได้คาดหวังอะไรมากมาย เพราะต่างฝ่ายก็มีทิศทางของตนเองไว้ ซึ่งความเป็นจริงนั้นความขัดแย้งต้องจบด้วยการพูดคุย ถึงจะช้าหรือเร็ว

บทสรุป

ดังนั้นพอจะเห็นว่า Time Line หรือเส้นทางเดินของพูโลตลอดระยะเวลา 50 กว่าปีนั้นมีการพัฒนาการและการปรับตัวขององค์กรได้อย่างต่อเนื่องตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสังคมในพื้นที่และสังคมโลก พอที่จะแบ่งออกเป็นช่วงเวลา ดังนี้

1. ในปี พ.ศ. 2508 (1965) – พ.ศ. 2528(1985) ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาในการหารือกับนักการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในพื้นที่เช่น เสนีย์ มาตาอะกุล ฯลฯ และขบวนการอื่นๆ เช่น ขบวนการ BNPP และ BRN. ที่ได้ก่อตั้งก่อนหน้านั้นเพื่อความเป็นเอกภาพในการเคลื่อนไหว แต่ก็ตกลงกันไม่ได้ก็ด้วยเหตุผลแนวคิดที่แตกต่างกัน เริ่มมีการการก่อตั้งองค์กรใหม่ขึ้น ดังที่กล่าวข้างต้น และเริ่มใช้กระบวนการทางศาสนาการปลุกจิตสำนึกตามกรอบคิด “ศาสนา มาตุภูมิ เชื้อชาติ และมนุษยธรรม” และได้มีวางโครงสร้างการบริหารจัดการองค์กรในการเคลื่อนไหว ปลุกจิตสำนึกชาตินิยมมุสลิม ซึ่งได้รับอิทธิพลประเทศตะวันออกกลางที่ให้การสนับสนุนซึ่งในพื้นที่ที่มีการเคลื่อนไหวด้วยกองกำลังติดอาวุธ Guerilla ในหลายพื้นที่ของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งในขณะเดียวกันนั้นทางภาครัฐได้กำหนดนโยบายได้เริ่มเย็นขึ้นมาเพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหา เพื่อยุติปัญหาในความขัดแย้ง

2. ในปี พ.ศ. 2530 (1987) – พ.ศ. 2540 (1997) แขนงนาระดับสูงได้เกิดแตกแยกทางความคิดขึ้นมา คือ กลุ่มการเมือง กลุ่มกองกำลังติดอาวุธเกิดแตกแยกทางความคิดทำให้พูโลแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ พูโลเก่า พูโลใหม่ ซึ่งอาจจะถือได้ว่าเป็นการปฏิรูปองค์กรให้ทันการเปลี่ยนแปลง

สถานการณ์ ซึ่งในขณะเดียวกันนั้นได้มีการรวมตัวก่อตั้งเบอร์ซาตู หรือเรียกว่า Barisan Bersatu Kemedaan Patani หรือ (BERSATU) หรือ United Fronts For Pattani Independence) โดยมีสภา Mejlis Permasyarakatan Rakyat Melayu Patani (MPRMP.)

ในขณะเดียวกันนั้นได้มีการพูดคุยกับฝ่ายทหารที่ประเทศซีเรีย และประเทศอิรัก ซึ่งทางฟูโลได้ยื่นจุดยืน คือ สิทธิในการกำหนดชะตากรรมตนเอง (Right to Self-Determination) ในส่วนทางภาครัฐให้เดินทางกลับมาร่วมพัฒนาชาติไทย และก็ได้เกิดเหตุการณ์การจับกุม นายหะยีสะมะแอ ท่าน้ำ และนายหะยีดาโอ๊ะ ท่าน้ำ ทำให้กระบวนการพูดคุยเกิดชะงักงันขึ้น ทางฟูโลก็มีสภาพอ่อนแอลงขึ้นเรื่อย ๆ

3. ในปี พ.ศ.2540 (1997) – พ.ศ. 2542 (1999) ขบวนการต่อสู้หลาย ๆ กลุ่มได้ร่วมกันปฏิบัติการ ที่เรียกว่า “ยุทธการใบไม้ร่วง” เริ่มมีการสร้างความรุนแรงด้วยอาวุธ ทั้งในเมืองและชนบท มีการโจมตีเจ้าหน้าที่ซึ่งถือว่ามีอาวุธเคลื่อนไหวสร้างความรุนแรงในเขตเมืองเป็นครั้งแรก

4. ในปี พ.ศ. 2544 (2001) – พ.ศ. 2552 (2009) BRN เริ่มเคลื่อนไหวสร้างความรุนแรงในพื้นที่อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน แต่ในส่วนของฟูโลได้มีการสร้างความปรองดองด้วยกระบวนการเลือกตั้งผู้นำตามธรรมนูญที่ประเทศซีเรีย และประเทศมาเลเซีย และมีการแก้ไขธรรมนูญ พร้อมมีการประกาศใช้ธรรมนูญใหม่ ในปี พ.ศ. 2549 (2006) แกนนำคนสำคัญ นายตงกูบิรอ กอดอนีลอ หรือ บาเปาะกาเบร์ อับดุลเราะห์มาน ได้เสียชีวิตลงในประเทศซีเรีย ฟูโลได้มีการให้ความร่วมมือกับขบวนการอื่นๆ โดยเฉพาะในปี พ.ศ. 2544 (2001) เกิดเหตุการณ์เครื่องบินชนวิลเทรดเซนเตอร์ ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สะเทือนโลกและที่สำคัญ คือว่า ถูกกล่าวหาเป็นการกระทำของมุสลิม ทำให้มุสลิมทั่วโลกได้ผลกระทบในวงกว้าง และได้เกิดเหตุการณ์ที่สำคัญๆ ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่รุนแรงดังที่ได้กล่าวมาแล้ว เช่น ยุทธการใบไม้ร่วง

5. ในปี พ.ศ. 25596 (2013) จนถึงปัจจุบัน ทางภาครัฐได้มีนโยบายรัฐกระบวนการพูดคุยที่ชัดเจนขึ้นเพื่อหาแนวทางในแก้ปัญหาอย่างสันติวิธี ทำให้องค์กรภาควิชาการ ภาคประชาชน ภาคศาสนา แสวงหากระบวนการสันติภาพที่เข้มแข็งมากขึ้น ในส่วนคนคิดต่างก็มีเสียงตอบรับในทางบวก

ในที่นี่ประเด็นที่น่าสนใจ คือ การปรับตัว ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงแนวทางการต่อสู้ ในการปลดปล่อยเป็นรัฐอิสระ นอกจากการใช้กำลังอาวุธสร้างรุนแรงที่เป็นเครื่องมือในการเรียกร้อง ยังมีหลักการหรือหลักปฏิบัติการของฟูโล ประกอบด้วย **ศาสนาเชื้อชาติ มาตุภูมิ มนุษยธรรม** โดยได้อธิบาย ดังนี้

1. ศาสนา ใช้กระบวนการทางศาสนา ความเชื่อแนวทางการต่อสู้ หลักการยุติธรรม โดยได้กล่าวถึงในบทบัญญัติและวจนของศาสดามุฮัมมัดมาเป็นเครื่องในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

2. เชื้อชาติ ฟูโลอาศัยหลักศาสนาและประวัติศาสตร์มาผสมกัน กล่าวคือ เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบนโลกนี้ย่อมมีเชื้อชาติของตนเอง “แท้จริงเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูล

เพื่อจะได้รู้จักกัน” เราทุกคนย่อมมีชาติของตนเอง คือ ชาติมลายูปาตานี ดินแดนนี้แห่งนี้ คือ ชาติที่มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกในยุคสมัยที่ปกครองของปาตานี โดยการปกครองของราชวงศ์มลายูสมัยก่อน เพราะเหตุนี้จึงจำเป็นต้องวางดินแดน ของมลายูเป็นชาติและภาษาที่มีอำนาจปกครองสำหรับประชาชาติมลายูปาตานี ต้องไม่ให้พวกกาฬิรสยามต้องมาครอบงำความคิดลูกหลานของมลายูผู้มีความคิดของพวกเขา “เพราะเราทุกคน คือ ลูกหลานชาติมลายูที่มีอำนาจในการปกครองตนเอง เราอย่ายอมขายศักดิ์ศรีของเราให้กับใคร อย่ายอมรับภาษาไทย ดังที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ เรายอมเปลี่ยนชื่อจากมลายูเป็นชื่อภาษาไทยด้วย คุณค่าอันต่ำต้อยและเราไม่รักในภาษาของตนเองสุดท้ายภาษาเขา เราทำให้มันมีคุณค่าในการพูดคุยในแต่ละวันของเรา”

3. มาตุภูมิ พูลือถือว่าปาตานี คือ ดินแดนที่เป็นสมบัติของคนมลายู เพราะเหตุนี้ไม่ควรนักที่ลูก หลานแผ่นดินนี้ยอมมอบให้กับสยาม (กาฬิรฮารปี) *“แผ่นดินนั้นปวงบ่าวของเราที่ดีมีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน”*

4. มนุษยธรรม พูลือเชื่อว่าประชาชาติมลายูปาตานีที่เป็นชนส่วนใหญ่ที่ ประกอบด้วยชาวมลายู ฉะนั้นพวกเขาจึงทำทนายว่าแท้จริงแล้วไทยต้องให้สิทธิที่พวกเขาเรียกร้องนี้ในนามสิทธิมนุษยชน แต่รัฐบาลไทยยังต้องยื่นไม่ยอมรับในสิ่งที่เป็นจริงกับชาวมลายูปาตานี แล้วยังพยายามสร้างความเข้าใจให้กับชาวมลายูว่า “เราทุกคน คือคนไทย” และยังใส่ร้ายให้กับเหล่านักต่อสู้เพื่ออิสลามว่าเป็นขบวนการโจรก่อการร้ายอีกด้วย ทั้งหมดนี้เกิดขึ้น เพราะรัฐไทยกลัวประชาชนจะลุกต่อต้านรัฐบาล

พูลือ จึงย้ำว่าที่แท้จริงแล้วพวกเขามีสิทธิที่จะเรียกคืนดินแดนที่ถูกยึด เพราะถ้าหากพวกเขาอ้างข้อตกลงของสหประชาชาติ ปี พ.ศ. 2503 (1960) ที่มีอยู่ว่าชนส่วนน้อยมีสิทธิที่จะเรียกร้องอิสรภาพและเอกราชของประเทศ ฉะนั้นสิ่งที่เขาเรียกร้องในวันนี้ สอดคล้องกับคำสอนของศาสนาและกฎหมายข้อบังคับของสหประชาชาติที่ได้ให้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ให้กับประชาชนที่ต้องการเสรีภาพและเอกราชในการปกครองตนเอง.

ในปี พ.ศ. 2511 (1968) – พ.ศ. 2523 (1980) พูลือใช้หลักทางศาสนาเป็นสำคัญในการเคลื่อนไหว กล่าวคือ ใช้กระบวนการทางศาสนา ความเชื่อ ปลุกกระแสแนวทางการต่อสู้ หลักการญีฮาด ฯลฯ และแนวทาง **ปลุกหลักคิดเชื่อชาติหรือมาตุภูมิ** หมายความว่า การปลุก กระแสชาตินิยมมลายู (KAUMIYAH) โดยได้รับค่านิยมประเทศฝั่งตะวันออกกลาง การประชาสัมพันธ์และการใช้กองกำลังติดอาวุธเคลื่อนไหวในพื้นที่ ซึ่งอาจจะเรียกได้ได้ว่า **การใช้ทหารนำการเมือง** เพราะได้เห็นในการวางโครงสร้างด้านกองกำลังติดอาวุธอย่างเป็นระบบ โดยปี พ.ศ. 2548 (2005) ถึงปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนในการเคลื่อนไหวโดยใช้หลักคิดนั้น คือ มาตุภูมิและมนุษย์ที่สำคัญประเทศที่ให้การสนับสนุนประเทศโซนยุโรป ที่เน้นเรื่องสิทธิของความเป็นพลเมืองและต่อสู้อย่างสันติวิธีหรืออาจ จะเรียกได้ว่า การเมืองนำ การทหาร ส่วนการทหารมีการพัฒนาการเรียนรู้ด้านการอาวุธที่ทันสมัยและผลิตได้เอง

หลักการดังกล่าวอาจจะเป็นทิศทางในการหาหนทางออกและการแก้ปัญหาอย่างสันติวิธีซึ่งเป็นหนทางที่ทั่วโลกใช้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างแพร่หลายถึงแม้ว่าจะใช้เวลานานก็ตาม แต่ข้อสังเกต ก็คือ การตีความแนวคิดและหลักการดังกล่าวก็ต้องมีการปรับและพัฒนาความหมายให้ชัดเจนและสอดคล้องกับกระบวนการสันติภาพที่เป็นสากลด้วยเช่นกัน

บทที่ 5

สรุปผลงานวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาการพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงขององค์กรปลดปล่อยสหปัตตานี ในความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี นั้นพอที่จะสรุปความสำคัญของปัญหาได้ ดังนี้ คือ

1. สาระสำคัญของปัญหา

1.1 ประวัติศาสตร์ปาตานี มีที่มายาวนาน และก็เป็นเงื่อนไขทุกยุค ทุกสมัย การกล่าวอ้าง ในการสร้างความขัดแย้งในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีนักวิชาการและนักเขียน ได้เขียนหนังสือเชิงประวัติศาสตร์ มีจำนวนมากมาย จากหลายสำนัก ที่ได้เห็นสู่สังคม ยกตัวอย่าง เช่น บทความเรื่อง “จากประวัติศาสตร์ รัฐปัตตานีสู่ความไม่มั่นคงใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้” ดินแดน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นส่วน หนึ่งของอาณาจักรที่เรียกว่า ปตานี หรือ ฟาฏอนี หรือ ปัตตานี ซึ่งเป็นอาณาจักรอิสระอยู่บริเวณ ชายฝั่งทะเลตะวันออกของแหลมมลายูที่อยู่ระหว่างสองอารยธรรม คือ พุทธและมุสลิม การเป็นรัฐ อิสระในท่ามกลางอาณาจักรน้อยใหญ่ใกล้เคียง ทำให้รัฐปัตตานีมีปฏิสัมพันธ์กับดินแดนใกล้เคียงใน ลักษณะต่าง ๆ กันไป หรือเรียกกันว่า “ปัตตานีดามูสะลาม หรือ นครแห่งสันติภาพ” ฯลฯ

1.2 ประวัติศาสตร์ขั้วรอย ซึ่งเป็นเรื่องราวที่เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของรัฐ ที่ มักจะออกมาในเชิงลบ เช่น มีการย้ายชาวไทยพุทธเข้าไปอยู่ในเจ็ดหัวเมืองเพื่อสร้างสมดุลอำนาจใน เชิงเชื้อชาติและป้องกันการคุกคามจากชาวพื้นเมืองที่ไม่พอใจ ซึ่งก็เกิดความขัดแย้งขึ้น และก็มีเหตุการณ์ สำคัญ ๆ ที่สะท้อนถึงความหวาดระแวง อคติ ทุกยุคทุกสมัย เช่น ในช่วงพ.ศ. 2490-2491 นับเป็น ปีที่เกิดเหตุการณ์ปะทะกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลและชาวมลายูมุสลิมอย่างรุนแรงหลายกรณีด้วยกัน นับแต่ กรณีการจับกุมฮัจญ์สุหลง ในวันที่ 10 มกราคม 2490 ด้วยข้อกล่าวหาว่าวางแผนแบ่งแยกดินแดน นำมาสู่การจับกุมประท้วงของชาวบ้าน ก่อให้เกิดการปะทะและจลาจลขึ้นหลายพื้นที่ในปัตตานีและ นราธิวาสอย่างต่อเนื่อง

กรณี ปะลุกาสาเมาะ ซึ่งเกิดขึ้นที่นราธิวาส ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2490 เมื่อ ตำรวจคนหนึ่งถูกโจรยิงเสียชีวิตที่หมู่บ้านปะลุกาสาเมาะ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส ตำรวจกลุ่ม หนึ่งจึงเข้าไปยังหมู่บ้านนั้น สอบสวนทราบชาวบ้าน และกล่าวหาพวกเขาว่าสมคบกับโจร จากนั้นก็ เผาหมู่บ้านเสียสิ้น ทำให้ชาวบ้าน 25 ครอบครัว ไร้ที่อยู่อาศัย (ชัยวัฒน์ สถาอานันท์ 2547) และกรณี ดุซงญอ, กรณีเหตุการณ์สะพานกอตอ, กรณีกรือเซะ, กรณีตากใบ, ยังมีอีกหลาย ๆ กรณี ที่ได้กล่าว มาแล้ว ซึ่งเป็นบาดแผลให้กับคนในพื้นที่ 3 ชายแดนภาคใต้ トラบชั่วชีวิต

1.3 การทุ่มงบประมาณแผ่นดินลงมาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ จำนวนมหาศาลเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา “เพื่อความมั่นคง” ตลอดระยะเวลาสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ถ้าจะพุดงบประมาณแผ่นดินมีจำนวนไม่น้อยอาจเกินแสนล้าน

ตั้งแต่ปี 2547 มีรัฐบาลมาแล้ว 8 ชุด นายกรัฐมนตรี 7 คน ใช้จ่ายงบประมาณแก้ไขปัญหาคความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปแล้ว

ภาพที่ 17 งบดับไฟใต้

ทั้งสิ้น 264,953 ล้านบาท โดยงบประมาณปี 2559 ตั้งไว้ที่ 30,866 ล้านบาท เศษ สูงที่สุดนับตั้งแต่ปี 2547 เป็นต้นมา

งบดับไฟใต้ 13 ปีงบประมาณ แยกเป็น ปี 2547 จำนวน 13,450 ล้านบาท ปี 2548 จำนวน 13,674 ล้านบาท ปี 2549 จำนวน 14,207 ล้านบาท ปี 2550 จำนวน 17,526 ล้านบาท ปี 2551 จำนวน 22,988 ล้านบาท ปี 2552 จำนวน 27,547 ล้านบาท ปี 2553 จำนวน 16,507 ล้านบาท ปี 2554 จำนวน 19,102 ล้านบาท ปี 2555 จำนวน 16,277 ล้านบาท ปี 2556 จำนวน 21,124 ล้านบาท ปี 2557 จำนวน 25,921 ล้านบาท ปี 2558 จำนวน 25,744.3 ล้านบาท และปี 2559 จำนวน 30,886.6 ล้านบาท รวมทั้งสิ้น 264,953 ล้านบาท (<https://www.isranews.org/content-page/67-south-slide/43826-%E0%B8%B4%E0%B8%B5budget.html>)

ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นเป็นปมปัญหาที่ไม่จบสิ้น จนนำไปสู่การก่อตัวของผู้คิดต่างจากรัฐ รวมตัวกันในการจัดตั้งองค์กรต่อต้านรัฐขึ้นมา ที่มีหลากหลายอุดมการณ์ เป้าหมาย คือ ปลดปล่อยรัฐอิสระ Perjuang หรือการต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งเอกราช หรือ Merdeka ซึ่งทำให้เกิดเหตุการณ์ความรุนแรงจวบจนทุกวันนี้ โดยองค์กรดังกล่าวข้างต้นมักจะใช้กระบวนการคิด คือ *กระบวนการทางศาสนา* เป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ประวัติศาสตร์ สถานการณ์ต่าง ๆ เป็นตัวกระตุ้น หรืออาจจะพูดได้ว่า “ภัยปนเปื้อนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ต้องใช้อุปกรณ์อะไรมาซึกให้สะอาด”

1.4 ได้เข้าใจเส้นทาง TIME LINE หลักคิด วิธีคิด ในการก่อตัวองค์กร หลักในการเสริม การเรียนรู้ขององค์กร ตลอดจนเส้นทางแตกแยกทางความคิด และนโยบายที่เกื้อหนุนต่อการสร้างสันติภาพ ในพื้นที่

2. สาเหตุของความขัดแย้ง

2.1 ที่มาของความขัดแย้ง โดยทั่วไปความขัดแย้งมีที่มาจากความแตกต่าง ค่านิยม ข้อมูลข่าวสาร โครงสร้างและแบบแผนความสัมพันธ์ของคนในสังคม บุคลิกภาพและลักษณะนิสัยส่วนตัว และผลประโยชน์พอจะแบ่งออกเป็น ดังนี้ คือ ด้านประวัติศาสตร์ปาตานี ด้านนโยบายรัฐบาลในอดีต รัฐนิยมด้านความไม่เป็นธรรมในสังคมและเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบต่าง ๆ ในพื้นที่

2.2 สาเหตุของความขัดแย้ง ความแตกต่างทางความเชื่อ การปฏิบัติ ความพยายาม ทำให้ความแตกต่างนั้นลงตัวหรือยอมรับร่วมกันได้บางส่วนหรือทั้งหมด

2.3 ประโยชน์ของความขัดแย้ง ช่วยเปิดประเด็นปัญหา กระตุ้นให้อยู่ในประเด็นที่ สนใจมากที่สุด ช่วยให้อยู่ในโลกแห่งความเป็นจริงหรือจูงใจเข้าไปร่วม เพื่อช่วยให้รับข้อมูลและเข้าใจ การได้ประโยชน์จากความแตกต่าง (เพิ่มศักดิ์ มกราภิรมย์, 2554)

การวิจัยเป็นการศึกษาประวัติความเป็นมาในการก่อตั้งองค์กรเพื่อการปลดปล่อยรัฐ ปาตานี ดารุสซาลามและการพัฒนาการ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย นายตงกูบิรอ กอตอนิลอ หรือ กาเบอร์ อับดุลเราะมัน ถือว่าเป็นบุคคลที่แนวคิดปลดปล่อยที่ไม่นิยมความรุนแรง และพยายาม หาทางออกในการแก้ปัญหาในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดน ที่มีความขัดแย้งยืดเยื้อยาวนาน โดยมีภารกิจเกี่ยวกับหลักการศาสนาอิสลามเกี่ยวกับการต่อสู้ หรือ Jihad ซึ่งการศึกษาในครั้งมุ่งเน้นที่ศึกษาขบวนการพูโล หรือ PULO หรือองค์กรปลดปล่อยรัฐปาตานี Patani United Liberation Organisation (PULO) พูโล่กี้ เป็นองค์กรหนึ่งที่กำลังดำเนินการต่อสู้ ซึ่งมีประวัติยาวนาน ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1965 หรือ พ.ศ. 2508 จนถึง ปัจจุบันอายุก็ราว ๆ 52 ปี ดังคำประกาศของพูโล

3. การสนทนา สัมภาษณ์และพูดคุยผู้ที่มีบทบาทต่าง ๆ ในองค์กร

รายละเอียด ดังนี้ “พวกเขาต่อต้านการกดขี่ข่มเหง ความห้ำหั่น โหด การละเมิดสิทธิ มนุษยชนไม่ว่าจะเป็นการเช่นฆ่า การจับตัวโดยไม่มีเหตุผล การทำร้ายร่างกายและการแบ่งแยกต่อต้าน การให้ความร่วมมือในทุกมิติกับสยามในด้านผลประโยชน์ของทรัพยากรเศรษฐกิจและทรัพยากรธรรมชาติ ปาตานี พูโลจะดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับคนที่ให้ความร่วมมือกับฝ่ายรัฐไทย ซึ่งถือว่าการทรยศ การต่อสู้ของประชาชนปาตานี ในขณะเดียวกันพูโลก็ขอความร่วมมือจากชาวมุสลิมทุกคนเพื่อช่วยเหลือ

การต่อสู้ของพวกเขาและเชิญชวนประเทศต่างๆ และทุกองค์กรที่รักในเสรีภาพ ความยุติธรรม เพื่อร่วมช่วยทางด้านศีลธรรมและทางวัตถุต่อการต่อสู้ของพวกเขา การประกาศดังกล่าวนี้เป็นมติจากการประชุมที่ทางองค์กรได้มีขึ้นและในการประชุมซึ่งมีแกนนำขององค์กรต่าง ๆ เข้าร่วมประชุมด้วย (MKP และ DSPP, 2005)”

4. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

โยฮัน กัลป์ตุง (Johan Galtung) เป็นหนึ่งในผู้เริ่มศึกษาด้านความขัดแย้ง ได้คิดโมเดลในการวิเคราะห์ความขัดแย้งเพื่อศึกษาวิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่างความขัดแย้ง (Conflict) ความรุนแรง (Violence) และสันติภาพ (Peace) กล่าวว่าทางออกของความขัดแย้งไม่ใช่เรื่องของความเสมอภาค ไม่ใช่เรื่องของความสัมพันธ์หรือจิตวิทยาเพียงอย่างเดียว แต่เราต้องเข้าใจถึงความรุนแรงเชิงโครงสร้าง (Structure Violence) และรากเหง้าของความรุนแรง (Culture Violence) เกาตุง ได้เสนอโมเดลความขัดแย้งที่ครอบคลุมทั้งความขัดแย้งที่คู่กรณีมีความเสมอภาคและไม่เสมอภาค ซึ่งเกาตุงระบุว่า ความขัดแย้งมีรูปแบบเป็นสามเหลี่ยม ที่ประกอบด้วย

1. ความแตกต่าง (Contradiction)
2. ทศนคติ (Attitude)
3. พฤติกรรม (Behavior)

คำว่า Contradiction คือ สภาพความขัดแย้งที่เด่นชัด คู่ขัดแย้งต่างมีเป้าหมายที่ไม่ตรงกันอย่างเด่นชัด หรือไม่สามารถไปกันได้ กล่าวคือ ความไม่สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม (Social Value) และโครงสร้างสังคม (Social Structure) ในความขัดแย้งที่เสมอภาค (Symmetric Conflict) ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างคู่ขัดแย้งเป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ สำหรับความขัดแย้งที่ไม่เสมอภาค (Asymmetric Conflict) ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นความสัมพันธ์ระหว่างคู่ขัดแย้งและต้องการที่ไม่เหมือนกัน ส่วน Attitude ในที่นี้หมายถึง ความรู้ความเข้าใจ การรับรู้สิ่งที่คุณขัดแย้งมองกันและกัน ตลอดจนความเข้าใจผิด การตีความต่อกันและภายในกลุ่มของตนเอง ทศนคติมีทั้งในแง่บวกและแง่ลบ แต่คู่ขัดแย้งที่มีความรุนแรงมีแนวโน้มที่จะสร้างการตัดสินแบบเหมารวม (Stereotypes) ซึ่งกันและกัน และทัศนคติต่าง ๆ มักเกิดภายใต้การครอบงำของอารมณ์ความรู้สึก ความหวาดกลัว ความโกรธแค้น ความขมขื่น และความอาฆาตเกลียดชัง เพราะฉะนั้นทัศนคติ ประกอบด้วย ความรู้สึก ความเชื่อ และความต้องการ สุดท้ายคำว่า Behavior จะหมายรวมถึง พฤติกรรมความร่วมมือ (Cooperative) และการบีบบังคับ (Coercion) คือ ท่าทีแสดงออกที่ปรองดองและต่อต้านนั่นเอง ความขัดแย้งที่มีความรุนแรง (Violence Conflict) มีลักษณะ คือ เป็นการคุกคามขู่เข็ญ (Threat) และมีการบีบบังคับและทำลายล้าง แนวทางความขัดแย้งมีหลักทฤษฎีที่เกาตุงระบุว่าความขัดแย้งเป็นกระบวนการที่มีพลวัต (Dynamic

Process) ที่โครงสร้าง ทศนคติและพฤติกรรม มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องในส่วนของโครงสร้างนั้น ในการวิจัยครั้งนี้ยังไม่อาจจะกล่าวถึงได้ แต่ในส่วนของทศนคติและพฤติกรรมภายในกลุ่มนักต่อสู้พลุนั้น การวิจัยครั้งนี้สามารถที่จะชี้ให้เห็นแบบแผนและการปรับตัวบางอย่างได้ แก่นำพลูได้กล่าว

5. รายละเอียดบทสัมภาษณ์

“กล่าวว่า หลายๆ ปี ที่มีการเคลื่อนไหวได้มีการเปลี่ยนแปลงและมีการปรับตัวหลายๆ กรณีเช่นเดียวกัน ที่ชัดเจนมากที่สุด คือ หลังปี พ.ศ. 2548 (2005) มีการจัดระบบตัวบุคคลเป็นเอกภาพมากขึ้นที่มีความแตกแยกเส้นทางระหว่างพลูใหม่ พลูเก่า มีการประชุมพบปะระหว่างแกนนำที่ประเทศซีเรีย ทั้งสองฝ่ายมีการลงนามร่วมกันเป็นหนึ่ง ได้เริ่มมีการแก้ไขตราสัญลักษณ์เดิม (นกอินทรี) ธงจาก 4 ดาวเป็น 5 ดาว โดยแก้ไขตราสัญลักษณ์เป็นดาบไขว้ ที่ไม่ปรากฏนกอินทรีและนกก็ไม่มีดาบ หลังจากปี พ.ศ. 2548 (2005) ได้ปรับปรุงแก้ไข นกกับดาบร่วมกัน คือ จุดเริ่มต้นของความเป็นเอกภาพ โดยตราสัญลักษณ์เป็นตัวเชื่อมระหว่างกันและในส่วนการบริหารจัดการองค์กร ก็มีสภา MKP หรือ คณะกรรมการสภาผู้นำพลูที่รู้จักกันในนาม MKP จนถึงปัจจุบัน ตามธรรมนูญที่ได้มีการแก้ไข ซึ่งเดิมนั้นคือ สภาสูง (MT.) และตัวแทนทูตพลู (WB) สภาบัญชาการกองกำลังติดอาวุธพลู (MPTP) แก้ไขตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์โลก (เปาะอาบู 26 ธันวาคม 2559)”

ในระหว่าง ปี 1987 เป็นช่วงที่พลูมีการปฏิรูปองค์กร เพื่อผสมผสานกันกับคนรุ่นใหม่ และรุ่นเก่า เกิดการเปลี่ยนแปลง ใช้กระบวนการคิดในเชิงกองกำลังติดอาวุธอย่าง เปลี่ยนหลักคิดทางวิชาการควบคู่กันไป

ส่วนแกนนำพลูฝ่ายการเมืองยังได้กล่าวเพิ่มอีกว่า

“ส่วนการตอบรับจากประชาชนก่อนปี พ.ศ. 2548 (2005) เป็นช่วงที่มีความแตกแยก จึงไม่มีกิจกรรมใดๆ หรือผลงานของขบวนการ เพราะการแบ่งเป็นกลุ่มเป็นพวกทำให้ขบวนการพลูไม่มีสภาพการณ์อ่อนแอและบรรดาสมาชิกต่างรอคอยความเป็นเอกภาพ โดยเฉพาะสมาชิกภายในประเทศก็ไม่ประสงค์ที่จะเคลื่อนไหว พลูจึงเหมือนเป็นนอกรีต ไม่เคลื่อนไหวและตอบโต้ใดๆ ด้วยเหตุผลที่แกนนำระดับสูงมีความแตกแยกกัน พอหลังจากปี พ.ศ. 2548 (2005) ได้เริ่มมีการรวมพลังและให้กำลังใจใหม่ขึ้นมา ทำให้สมาชิกรุ่นใหม่และเยาวชนรุ่นใหม่เริ่มมีการเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ และเริ่มมีความรับผิดชอบใหม่ในการรวบรวมสมาชิกที่เจียบหายไป สมาชิกอยู่กันกระจัดกระจาย ก็เริ่มมีการรวมกลุ่มในการเคลื่อนไหวใหม่ โดยเฉพาะในส่วนเยาวชน เริ่มมีการจัดระบบการให้ความรู้แนวทางการต่อสู้ยุคใหม่ (IRA) โดยในอดีตนั้นเป็นการต่อสู้ใช้ความรุนแรงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันที่มีการใช้แผนที่มีความชัดเจนกว่าการใช้ความรุนแรง ขบวนการมีความเข้มแข็งมากขึ้น ในส่วนการติดต่อระหว่างประเทศ ลูกหลานชาวปาตานี

แม้ว่าอาศัยแถบยุโรปหรือตะวันออกกลางต่างมีขวัญกำลังใจหลังจากที่มีการพบปะกันที่ประเทศซีเรีย ในปี 2005 (เปาะอาบู 26 ธันวาคม 2559)

ส่วนด้านฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ ได้กล่าวว่าเพิ่มเติมว่า

“กล่าวเสริมว่า พุโลมีปัญหาเกี่ยวกับจิตวิทยาระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างระหว่างกันในด้านวุฒิภาวะและคุณวุฒิ ระหว่าง ดร.อารง มูเล็ง เป็นบุคคลที่มีความรู้ระดับปริญญาเอก แต่ส่วนตนกูบิรอก กอตอนีลลอ ไม่ได้จบปริญญาเอก แต่ด้วยอาศัยประสบการณ์ในการดูแลองค์กรและมีข้อจำกัดต่างๆ เช่น ขาดกำลังทรัพย์ ไม่สามารถที่จะเคลื่อนไหวตามแผนงานได้ ในส่วนอุดมการณ์ฟูโลไม่เปลี่ยนไปจากจุดยืนเดิม นั่น คือ การต่อสู้แนวทางหลักคิด *Perjuangan* หรือการทำ ญีฮาด (Jihad) การทำสงครามแบบกองโจร (ปะเงาะ 28 ธันวาคม 2559)”

ในส่วนฝ่ายการเมืองระหว่าง ได้พูดเพิ่มเติม

“กล่าวอีกว่าหลังจากปี พ.ศ. 2548 (2005) ที่ได้มีการประชุมกันระหว่างฟูโลใหม่ ฟูโลเก่าเริ่มมีการเคลื่อนไหวใหม่และจากการที่มีการแก้ไขธรรมนูญ ทั้ง 2 ฝ่าย การเคลื่อนไหวเหมาะสมกับสถานการณ์ เพราะธรรมนูญสมัยท่านตนกู บิรอก กอตอนีลลอ และรุ่นสมัยนั้นสถานการณ์อีกแบบหนึ่ง ต่อมาเป็นช่วงปฏิรูปองค์กร เมื่อเกิดเหตุการณ์เว็ลร์เทรดเซ็นเตอร์ ทำให้ฟูโลต้องมีการพัฒนาการและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ จากยุคเก่ามาสู่ยุคใหม่ การพัฒนาการยุคใหม่ยังยึดนโยบายเดิมของฟูโล กล่าวคือ *U-bangta-pak-ma* คือ ศาสนา เชื่อชาติ ดินแดน และมนุษยธรรม (เปาะอาบู 26 ธันวาคม 2559)”

“แต่ทางยุโรปนั้นให้ความสำคัญต่อ “มนุษยธรรมมากกว่าศาสนาและความยุติธรรม” เพราะประเทศยุโรปในปัจจุบัน ปัญหาการญีฮาดหรือ *Revoloc*y เหมือนๆ กับเหตุการณ์ในตะวันออกกลาง ปัจจุบันที่ยังรับไม่ได้ ดังนั้น แนวทางฟูโลในการตอบโต้ให้ความสำคัญแนวทางมนุษยธรรม การเคลื่อนไหวฟูโลยังยึดหลักการเดิม *Ubangtapakma* แต่การเคลื่อนไหวยุคใหม่อยู่บนพื้นฐานและให้ความสำคัญกับแนวทาง **มนุษยธรรมกับดินแดน** ซึ่งในยุค 1980 เน้นเรื่องเน้น **ศาสนากับเชื่อชาติ** โดยในช่วงนั้น การลุกขึ้นสู้โดยการสร้างความล้มพันธ์หรือ *Kaumiyah* ประเทศที่ให้การสนับสนุนในยุคนั้น อาทิเช่น ประเทศซีเรีย ประเทศลิเบียและประเทศแอลจีเรีย (*JAZAEL*) ซึ่งเป็นยุคการปฏิวัติหรือชาตินิยมเชื่อชาติ ซึ่งจะทำให้การยอมรับจากประเทศยุโรป (เปาะ อาบู 26 ธันวาคม 2559)”

ฝ่ายด้านกองกำลังติดอาวุธ กล่าวว่า

“เชื่อว่าบทบาทพวกลอยังไม่ลดลงพวกเขายังมีกำลังใจจากประชาชนในพื้นที่พอสมควร โดยเฉพาะสมาชิกเก่าๆ ยังเป็นเอกภาพ ส่วนสมาชิกใหม่ยังมีเพิ่มอย่างต่อเนื่อง มีระดับความสัมพันธ์ที่ดี ยังยึดหลักอุดมการณ์เดียวกัน เป้าหมายเดียวกัน มีบทเรียนร่วมกัน มีความพยายามร่วมกันและได้มีการติดต่อระหว่างกันอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เขาเชื่อว่าพวกลอยตั้งหลัก 1 ก้าวเพื่อปรับปรุงพัฒนาองค์กรเพื่อการศึกษา เรียนรู้เพิ่มขึ้นในด้านยุทธศาสตร์ ยุทธูปกรณ์ ฯลฯ เพื่อรองรับความพร้อมวางโครงสร้างบุคคลกันใหม่ กำลังคนใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ไม่ก้าวท้าวซึ่งกันและกัน ส่งเสริมด้านการศึกษาและพัฒนาศักยภาพบุคคลอย่างต่อเนื่อง”

ประเด็นพวกลอยยังมีบทบาทสำคัญหรือไม่อย่างไร แกนนาคณสำคัญได้กล่าวว่า

“คิดว่าในอิทธิพลของพวกลอยมีอิทธิพลอยู่ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ก่อนปี พ.ศ.2523 (1980) บทบาทและอิทธิพลในอันดับต้นๆ ของขบวนการต่อสู้ แต่มาในอันดับสองรองจาก BRN เพราะก่อนนั้นระดับแกนนำของพวกลอยมีแตกแยกกัน พอมาหลังปี พ.ศ. 2548 (2005) บทบาทและอิทธิพลของพวกลอยเริ่มต้นใหม่ โดยมีการตอบโต้เส็กๆ ขึ้น ข่าวสารต่างประเทศและข่าวสารในประเทศได้มีการพูดถึงพวกลอยบ้างตามหลัง BRN อยู่ในส่วนภาครัฐบาลไทยที่ดำเนินการเจรจาสันติภาพ ถ้าหากพวกลอยไม่ได้เข้าร่วมในกระบวนการหรือกลุ่ม MARA คงไม่สมบูรณ์ในกระบวนการเจรจา (เปาะอาบู 26 ธันวาคม 2559)

“ก็บอกว่าพวกลอยมีความพยายามปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างนานาชาติ ปฏิบัติตามกรอบนโยบายพวกลอย การต่อสู้ในพื้นที่ที่ยึดครองของรัฐไทยหรือผู้รุกรานและมีการสนับสนุนกระบวนการสร้างสันติภาพอย่างเต็มที่เพื่อหาทางออกร่วมกัน ความล้มเหลวนั้นเกิดจากความจริงจังและจริงจังของผู้ที่เกี่ยวข้อง เพราะพวกลอยมีประสบการณ์กับการพูดคุยกับเจ้าหน้าที่รัฐไทยบ่อยครั้ง พวกลอยมีประสบการณ์ในระดับล่าง ระหว่างความพยายามเชื่อมสัมพันธ์กับองค์กรในระดับโลก”

ในด้านการเปลี่ยนแปลงกับกระบวนการสร้างสันติภาพสู่สันติภาพ

“กล่าวว่าถ้าหากพูดถึงประเด็นการเจรจา จุดเริ่มต้นในการพูดคุยกับทางการไทยแรกๆ นั้น คือ พวกลอย ซึ่งมีการพูดคุยกันมานานแล้ว ในสมัยตนกูบิรอ กอตอนีลอ หรือกาบิรี อับดุลเราะหมาน เลขาธิการพวกลอย มีการคุยกันหลายๆ ครั้ง เช่น การพูดคุยที่ประเทศซีเรียและที่ประเทศอียิปต์ แต่คิดว่าการพูดคุยในสมัยนั้นยังไม่เป็นมาตรฐาน เพราะไม่มีประเทศที่สามหรือคนกลางในการจัดการเหมือนปัจจุบัน การพูดคุยเชิงลับๆ ในสมัยนั้นเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนที่ไม่มีผลต่อภาคปฏิบัติ ในส่วนของ

พูโลพูดถึงการเรียกร้องเพื่อการปลดปล่อย แต่ทางการไทยพูดถึงการกลับบ้านเพื่อพัฒนาประเทศหรือพูดแบบง่าย ๆ คือ การมอบตัวนั่นเอง การพูดคุยแต่ละครั้งก็จบไป เพราะเดินต่อไปไม่ได้เนื่องจากไม่มีคนกลางและไม่มีเส้นทาง เพราะไม่มีแผนหรือไม่ได้อยู่ในระบบวิชาการ เช่น เสมือนการพูดคุยที่ได้ดำเนินการในปัจจุบัน สมาชิกพูโลมองว่าการพูดคุยนั้นเริ่มต้นในสมัยรัฐบาลทักษิณฯ โดยเริ่มมีการพบปะบรรดาแกนนำขบวนการต่างๆ โดยฝ่ายพูโลก็เปิดโอกาส เพราะได้ยึดหลักการที่ระบุว่า “เมื่อใดมนุษย์เปิดโอกาส เปิด-ปิด ในการเจรจากับพวกท่าน จงเจรจาเถอะ” พูโลก็ต้องเปิดโอกาสและเปิด-ปิดเสีย ซึ่งพูโลยึดหลักการอัล-กุรอานก็จะไม่มีความผิด พูโลเริ่มมีความมั่นใจว่าการต่อสู้ด้วยกองกำลังติดอาวุธอย่างเดียวจะไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ต้องการหรือการปลดปล่อย พวกเขามองว่าจะต้องดำเนินการไปพร้อมๆ กันนั้น คือ การต่อสู้ด้วยการใช้กองกำลังติดอาวุธและกระบวนการทางการเมืองหรือ Diplomacy หลังจากการที่พูโล มีการดำเนินการเจรจาพูดคุยหลายๆ ครั้งในอดีตที่ผ่านมาก็ทำให้ขบวนการอื่นๆ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันกับกระบวนการเจรจาดังกล่าว ซึ่งเริ่มต้นโดยสมัยนายกทักษิณฯ ที่มีการพบปะกับทุกขบวนการที่เมืองกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซียเป็นผู้นำในฐานะที่เป็นเจ้าของบ้าน และทักษิณ ได้ให้สัญญาว่าจะมอบหมายให้น้องสาว คือ นายกยิ่งลักษณ์ฯ ดำเนินการต่อซึ่งเริ่มแรกได้ดำเนินการโดยการนำของอุซตาดฮาซัน ตอยิบ หลังการพบปะกับนายกทักษิณฯ ซึ่งกระบวนการพูดคุยในครั้งนั้นไม่บรรลุเป้าหมาย แต่พูโลไม่ได้เข้าร่วมในตอนนั้น เพราะ BRN คิดว่าเขามีความเข้มแข็งเท่านั้น ขบวนการอื่นๆ ไม่มีความเข้มแข็งและไม่มีอิทธิพลใดๆ แต่ในส่วนทางการไทยนั้นได้ให้การยอมรับว่าพูโลยังมีอิทธิพลและมีการเคลื่อนไหวอยู่ ซึ่งพูโลยังรู้ดีที่ว่า BRN ดั้งเดิมมีความจำเป็นจะต้องมีพูโลเข้ามาเสริมสร้างกระบวนการฯ ทางวิชาการด้วย (ปะเงาะอายุ 26 ธันวาคม 2559)

“ปะเงาะ (นามสมมุติ) บอกว่าเป้าหมายของรัฐบาลพูโลมีกระบวนการสร้างสัมพันธ์กับขบวนการต่าง ๆ ทุกฝ่ายทุกภาคส่วน รัฐบาลไทยก็แน่นอนมีความพยายามที่จะสร้างความแตกแยกภายในองค์กรอยู่แล้ว ซึ่งเป็นยุทธการทางทหารเพื่อให้ฝ่ายตรงข้ามอ่อนแอ Mara ก็พยายามสร้างการมีส่วนร่วมประสานรวมกับประชาชนใน ปาตานีและสร้างสัมพันธ์ระหว่างขบวนการ (ปะเงาะ (นามสมมุติ))”

“จึงอธิบายว่าการที่จะให้ประสบผลสำเร็จในกระบวนการไม่ใช่ 1 เดือน 3 เดือนหรือ 1 ปี 2 ปี คงไม่ใช่ ยกตัวอย่าง เช่น พูโลเปิดโอกาสให้ทุกรัฐบาลให้มีการพูดคุยเพื่อให้เป็นวาระแห่งชาติ ต่อนโยบายดังกล่าว เพราะทางพูโลก็เคยมีการหารือกับรัฐบาลพลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ ที่ประเทศกาตาร์ ซึ่งในสมัยนั้นได้มีหนังสือแจ้งมายังพูโล จุดเริ่มต้นและจุดประกายของกระบวนการพูดคุยโดย HDC. เป็นองค์กรกลาง ซึ่งถือว่าประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่งที่สามารถยื่นคำเรียกร้องไปยังรัฐบาลไทย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา 3 จังหวัดชายแดนใต้ และที่สำคัญต้องมีกระบวนการทางการเมือง หรือ

Diplomacy ที่เป็นวาระแห่งชาติในกระบวนการดังกล่าวซึ่งทางการไทยยอมรับในระดับหนึ่ง (เปาะอาญู 26 ธันวาคม 2559)

ปะเงาะกล่าวว่า เป็นเรื่องที่ดี ต้องมีการตัดออกบางประเด็น แต่ก็ต้องเพิ่มเติม เช่น การพูดคุยบนพื้นฐานกฎหมายไทยเป็นจุดตั้ง จุดยืนของสมาชิก MARA คือ การได้รับอธิปไตยปัตตานี ซึ่งในความเป็นจริงนั้น Mara เกิดจากการถูกกดขี่จากประเทศมาเลเซียในภาวะถูกบังคับ เริ่มจาก อุซตัสฮาซัน ตอยิบซึ่งอยู่ๆ ก็หายไปด้วยเหตุผลบางประการที่จะต้องถอยออกไป (ปะเงาะ)

“บอกว่าที่ไม่ประสบผลสำเร็จในกระบวนการพูดคุยในยุคอุซตัสฮาซัน ตอยิบกับรัฐไทย ทางการไทยก็มีความพยายามอีกครั้ง มาเลเซียก็มีความพยายามอีกจึงได้มีการเชิญแกนนำทุกขบวนการเพื่อจะให้เกิดในนาม “ความร่วมมือ” ทางการไทยต้องการอะไรอย่างไร หลังจากนั้นทุกขบวนการอันประกอบด้วย BRN BIPP GMIP PULO (DSPP) PULO (MKP) PULO (P.4) ทั้งหมดขบวนการร่วมจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันเพื่อเข้าสู่กระบวนการพูดคุยกับรัฐไทย ซึ่งถือว่าเป็นสมาชิกองค์กร MARA PATANI”

“ข้อเสนอ 5 ข้อที่ BRN เรียกร้องต่อรัฐไทยในยุคอุซตัสฮาซัน ตอยิบเป็นเรื่องที่ดีแต่ยังขาดคำอธิบาย ความในแต่ละข้อให้ชัดเจนทำให้เกิดการตีความไม่ไปต่างๆ นานา ทำให้พูโลไม่สบายใจเมื่อพูโลเข้ามาเป็นสมาชิก MARA แล้วจึงได้พยายามอธิบายว่าข้อเรียกร้อง 5 ข้อ จะต้องมีการอธิบายให้ชัดเจนทำให้สมาชิก MARA เห็นด้วยกับการขอเสนอของพูโลกับข้ออธิบายเพิ่มจาก 5 ข้อนั้น

นอกจากนั้นแล้ว แต่เดิมนั้นพูโล MKP ไม่ได้เข้าเป็นสมาชิก MARA มีแต่ PULO (DSPP) และ PULO P.4 ซึ่งทางการว่าไทยได้มองถึงพูโล MKP ยังมีบทบาทและมีอิทธิพลในอันดับ 2 รองจาก BRN ควรเชิญเข้ามาเป็นสมาชิก MARA เพื่อเข้ากระบวนการพูดคุยด้วยทำให้ทางการมาเลเซียในฐานะคนกลางจึงเดินทาง ไปยังประเทศสวีเดน เพื่อไปพบกับกัสตูรี มัสกอตอประธานพูโล MKP เพื่อเชิญเข้ามาเข้าสู่กระบวนการสันติภาพในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งพูโล MKP เห็นด้วยและตัดสินใจเข้าร่วม และได้เสนอคำอธิบายรายละเอียด เพิ่มเติมใน 5 ข้อที่ทาง BRN เรียกร้องเมื่อมีการเจรจาครั้งก่อน (เปาะอาญู 26 ธันวาคม 2559)

แต่ปะเงาะมองว่าบุคลิกภาพของผู้นำพูโลยังขาดภาวะการเป็นผู้นำองค์กรที่แท้จริง เพราะยังมีความคิดเก่าๆ ที่ไม่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงตามสถานะของสถานการณ์ ในส่วน MARA PATANI พูโลไม่มีความประสงค์เข้าร่วม แต่ด้วยเหตุผลสมาชิกขบวนการทุกกลุ่มที่เคลื่อนไหวสถานที่พำนักในประเทศมาเลเซียอยู่ในสถานการณ์จำเป็นที่จะต้องรับการเข้าร่วม ซึ่งจะต้องมีสถานะที่ต้องอดทนเป็นอย่างมาก MARA PATANI ที่มีการเชื่อมโยงกับกลุ่มขบวนการต่อสู้ เป้าหมายมีความประสงค์เพื่อให้สันติภาพในพื้นที่ ประเทศมาเลเซียมีการเชิญอย่างเป็นทางการ แนวทางการดำเนินการนั้น

ให้มีทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมกับกระบวนการ มีข้อสังเกต ก็คือ พฤติกรรมมาเลเซียนั้นมีการกีดกันไม่ให้มีการพบปะกับองค์กรระหว่างประเทศมากนัก

ปะเงาะ อ่างบทรียนจาก BERSATU ซึ่งมีสองประเด็น คือ ประการแรก ผู้นำอยู่ต่างประเทศไม่ค่อยได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมากนัก ประการที่สอง คือ กองกำลังติดอาวุธไม่มีของกลุ่มตนเองบรรดา สมาชิกเบอร์ซาตูไม่มีความมั่นใจในการควบคุมกองกำลังติดอาวุธที่เป็นเอกภาพได้ ผู้นำขาดประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ซึ่งจะเน้นในภาควิชาการเท่านั้น

องค์กร “มารา ปาตานี” มีชื่อเป็นทางการว่า สภาที่ปรึกษาปาตานี (The Patani Consultative Council) เกิดจากการรวมตัวกันของ 6 กลุ่ม ประกอบด้วย

1. แนวร่วมปฏิวัติแห่งชาติมลายูปาตานี (บีอาร์เอ็น) หรือ National Revolutionary Front (BRN)
2. แนวร่วมอิสลามปลดปล่อยปาตานี (บีไอพีพี) หรือ The Islamic Liberation Front of Patani (BIPP)
- 3-4-5. องค์กรปลดปล่อยสหปาตานี (พูโล) 3 กลุ่มหรือ three factions of the Patani United Liberation Organization (PULO)
6. ขบวนการมุญาฮิดีนอิสลามปาตานี (จีเอ็มไอพี) The Patani Islamic Mujahideen Movement (GMIP)

องค์กร MARA เป็นองค์กรเชิงการเมืองเพื่อรองรับการพูดคุยกับรัฐไทยที่ไม่ก้าวก่ายภายในองค์กรที่เป็นสมาชิกและเป็นองค์กรที่ร่วมปรึกษาหารือกัน เพื่อกำหนดข้อเรียกร้องต่างๆ ที่เป็นจริงและรูปธรรม ส่วนองค์กรเบอร์ซาตูนั้นเป็นองค์กรที่พยายามรวมกันเป็นหนึ่งในเชิงวิชาการ เชิงการทหาร แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะไม่มีกองกำลังของตัวเองที่จะสามารถสั่งการได้

“เชื่อว่าบทเรียนความล้มเหลวของเบอร์ซาตูในอดีตในการรวมกลุ่มเพื่อเป็นเอกภาพในการต่อสู้มีข้อจำกัด คือ ต่างคนต่างเดินโดยไม่มีพี่เลี้ยง หรือคนกลางสภาพเช่นนี้แตกต่างกับมารา เพราะมารามีพี่เลี้ยง ซึ่งอาจจะเปรียบเทียบกับมีคนนำแนะนำชี้แนะทำให้เบอร์ซาตูล้มเหลว โดยในสมัยนั้นขบวนการต่างๆ มีความแตกแยกเกือบทุกขบวนการ เช่น

1. BRN แตกแยกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ BRN Congress และ BRN Or-Condate
2. PULO แตกแยกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ พูโลใหม่ พูโลเก่า
3. Mujahidin แตกแยกแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ GMP และ GMIP
4. ส่วน BNPP ก็ไม่ทราบว่ามีใครเป็นแกนนำที่ชัดเจนและใครมีอำนาจในการตัดสินใจ

สมาชิกดังกล่าวข้างต้นบางกลุ่มมีความเข้มแข็งและบางกลุ่มไม่มีความเข้มแข็ง ที่กลุ่มมีความเข้มแข็ง จึงไม่พอใจและได้มอบหมายหน้าที่ให้ ดร.ฟาเดล เป็นประธานเบอร์ซาตู ซึ่ง ดร.ฟาเดล เป็นประธาน GMP และการมีความสัมพันธ์ในองค์กร BNPP ทำให้สมาชิกอื่นเกิดระแวงสงสัยและไม่

สบายใจ ที่สำคัญ ก็คือ ไม่มีกิจกรรมที่โดดเด่นเพื่อที่จะเรียกร้องความสนใจจากนานาชาติ สุดท้าย BERSATU ก็ล้มสลายไป (เปาะอาบู 26 ธันวาคม 2559) ”

ปะเงาะเชื่อว่ารัฐบาลทหารไม่สามารถขับเคลื่อนกระบวนการสร้างสันติภาพให้เป็นรูปธรรมได้ เพราะทหาร คือ “นักรบ” ก็ใช้ในแนวทางการปราบปรามเป็นหลักการวางยุทธศาสตร์การวางยุทธวิธีในการทำลาย ศัตรูและในการป้องกัน ซึ่งไม่สามารถที่ดำเนินการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งและที่สำคัญเป็นกลไกของรัฐบาล ดังนั้น ต้องใช้กระบวนการทางเมืองเป็นสำคัญในการแก้ปัญหาเป็นระบบ ไม่ใช่มองแต่เป็นศัตรู เปาะ อาบู กล่าวว่าที่มีการพูดถึงว่ารัฐบาลทหารเป็นรัฐบาลชั่วคราวและการเจรจาพูดคุยจะเดินทางไปไหน ถ้ารัฐบาลทหารสิ้นสุดลง กระบวนการเจรจาก็สิ้นสุดไปด้วย ตัวเขาเองคิดว่า ณ วินาทีการเจรจานั้นเป็นนโยบายรัฐบาลและเป็น **วาระแห่งชาติไปแล้ว** ที่ได้มีการบันทึกภายใต้ข้อกำหนดของรัฐบาลไทยแล้ว การเจรจาพูดคุยก็ดำเนินการต่อไป ถึงแม้ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลกลุ่มใดก็ตามซึ่งมีความเข้าใจร่วมกัน และเป็นที่การรับรู้โดยทั่วไปแล้วว่าประเทศไทยกลุ่มผู้มีอำนาจมี 3 ส่วน คือ สถาบันพระมหากษัตริย์ สถาบันทหาร และรัฐบาลจากการเลือกตั้ง แต่ว่าในการพูดคุยเพื่อแก้ปัญหาไม่ใช่เป็นรัฐบาลนี้เท่านั้น ตั้งแต่สมัยรัฐบาลชวนฯ รัฐบาลทักษิณฯ รัฐบาลพลเรือนไม่ค่อยมีความคืบหน้าแต่ก็ดีกว่าไม่ได้ทำอะไรเลย ก็เพราะว่าการตัดสินใจของรัฐบาลไม่มีอำนาจเด็ดขาดที่จะตัดสินใจ เพราะยังมีอีก 2 อำนาจอีก ถ้าอำนาจทางทหารไม่เห็นด้วยหรือ อำนาจทางสถาบันฯ ไม่เห็นด้วย การเจรจาใดๆ ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งประเทศไทยนั้นจะต้องผ่านทั้งสามอำนาจที่ได้กล่าวข้างต้นจึงจะประสบผลสำเร็จ วันนี้เป็นรัฐบาลทหารมีความสัมพันธ์อันดีกับอำนาจสถาบันฯ โอกาสที่จะสำเร็จค่อนข้างสูง ถ้าจะเปรียบเทียบกับรัฐบาลอื่นๆ ที่ผ่านมาหรืออนาคตข้างหน้า ถ้าหากว่ารัฐบาลพลเรือนมีแค่ 2 อำนาจคงจะสำเร็จ ถ้ารัฐบาลพลเรือนจากพรรคการเมืองแม้พรรคประชาธิปไตยเองหรือพรรคอื่นๆ ถ้าทหารไม่สนับสนุนก็จะสำเร็จยากยากเช่นกันในกระบวนการเจรจาพูดคุย ณ ตอนนี้เป็นโอกาสดี รัฐบาลอื่นๆ ที่เข้ามาเป็นรัฐบาลคงจะมีความยั่งยืน เพราะรัฐบาลทหารได้ปูพื้นฐานกันไว้แล้ว (เปาะอาบู 26 ธันวาคม 2559)”

6. อนาคตกระบวนการสันติภาพ

“เชื่อว่าพูโลไม่ปิดประตูกับการสร้างสันติภาพที่สำคัญ ก็คือ การเคารพกฎหมายระหว่างประเทศรัฐไทยให้เคารพศักดิ์ศรีของความมนุษย์ของชาวมลายูปาตานี ดังเช่นลักษณะตบหน้าลูกหลัง หรือปลุกพี่ชวังผล หรือสิทธิพิเศษต่างๆ ของมุสลิม ฯลฯ” (ปะเงาะ 2558)

“อธิบายว่า ความสำเร็จในกระบวนการเจรจาจะไม่ใช้ระยะเวลาสั้น ๆ แต่ในส่วนของพูโลนั้นมีความมั่นใจจะต้องได้รับการปลดปล่อย ซึ่งการต่อสู้พูโลมีจุดยืนและเป้าหมาย คือ ได้รับ “เอกราช”

เมื่อไหร่จะสำเร็จ ทางรัฐบาลชุดไหนๆ ก็ไม่ยอม แต่ทางรัฐบาลไทยคงไม่ตัดขาดกับกระบวนการดังกล่าว เพราะได้เปิดโอกาสมีการพูดคุยทั้ง 2 ฝ่ายอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมออยู่แล้ว ซึ่งทั้ง 2 ฝ่าย ได้นำเสนอ และรับทราบถึงข้อมูล ข้อเรียกร้อง เหตุการณ์ต่าง ๆ การต่อสู้ของพวโลเป็นการต่อสู้ที่ถูกต้องตามกฎหมาย นานาชาติ และสิทธิขั้นพื้นฐานที่จะต้องต่อสู้ตามครรลองที่ควรได้เสียตามสิทธิถ้าหากมีการพูดคุยในระดับ นานาชาติ ทางของไทยจะต้องยอมรับ เพราะปาดานีสติธิของชาวปาดานี เพราะไทยนั้น คือ ผู้รุกรานก็ ต้องส่งคืนหรือปลดปล่อยให้มีความชอบธรรมตามกฎหมายนานาชาติ ถ้าหากทางของไทยไม่ดำเนินการ ทางพวโลก็ดำเนินการต่อสู้และเรียกร้องต่อสหประชาชาติ เอ็น.จี.โอ. ระดับ นานาชาติ และประเทศอิสลาม ทั่วโลก กับกระบวนการต่อสู้ด้วยวิธีการทางการเมืองหรือวิธีการการอื่น ๆ หรือรูปแบบอื่น ๆ ต่อไป แต่การเคลื่อนไหวทางการเมืองระดับนานาชาติที่ชัดเจนให้มากขึ้น (เปาะอาบู, 26 ธันวาคม 2559) ”

ปะเงาะฯ มองอนาคตไว้ 2 ระดับ คือ การเรียนรู้นโยบายรัฐลงมาภาคใต้ ต้องมีการศึกษาอย่างละเอียดเกี่ยวกับผลกระทบของขบวนการที่อาจจะทำให้เกิด **พัฒนา** เช่น ที่มีการเปิด โอกาสการเคลื่อนไหวมิติศาสนา กลุ่มวาฮาบี กลุ่มชีอะห์และโครงการของรัฐที่สร้างความแตกแยก โครงการ นิคมสร้างตนเอง ฯลฯ และต้องศึกษาหน่วยงานรัฐในพื้นที่เป้าหมายสำคัญของโครงการรัฐและหน่วยงานที่ มีการปรับปรุงแก้ไข สมาชิกพวโลยังเชื่อว่าปาดานีต้องเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับเอกราชที่เป็นความหวังของ นักต่อสู้ของทุก ๆ ขบวนการ “ปาดานี ต้องได้รับเอกราช” (เปาะอาบู, 26 ธันวาคม 2559)

7. การเปลี่ยนแปลงและเป้าหมายสูงสุดของพวโล

จากการสัมภาษณ์ “มองเป้าหมายสูงสุดของขบวนการพวโล คือ การได้รับเอกราช และการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในการต่อสู้แนวทางรูปแบบสงครามกองโจรเป็นการยอมรับของต่างประเทศ ทุกประเทศ การสร้างเยาวชนรุ่นใหม่ แนวทางการรบ (การต่อสู้) จะไม่สิ้นสุดจากรุ่นสู่รุ่น การปลุกฝัง อุดมการณ์ ปาดานียังคงมีอยู่เปาะ อาบู ก็บอกว่าเป้าหมาย คือ “การได้รับเอกราช และต้องได้มีการ ปกครองประเทศ ประเทศปาดานีดาร์ลุสสลาม” ที่ได้รับการรับรองจากสหประชาชาติ *เป้าหมายสุดท้าย* ของพวโล คือ *การได้มาซึ่งเอกราชปาดานีและไม่เคยเปลี่ยนแปลงเป้าหมายนี้ แต่เมื่อมีกระบวนการพูดคุย หรือเจรจาสันติภาพ จะต้องมีการประนีประนอมและต่อรองซึ่งกันและกัน หรือรับข้อเสนอจากฝ่าย ตรงข้าม ซึ่งปัจจุบันยังไม่เห็นข้อเสนอจากฝ่ายตรงข้ามที่จะยื่นมาให้มีแต่คนของฝ่ายที่เห็นต่างและสื่อ ที่พยายามนำเสนอ ไม่ว่าจะเปาะอาบูจะเป็นเขตปกครองพิเศษหรือออโตโนมี่ ดังนั้นพวกเขาคิดว่าฝ่ายขบวนการ ปลดปล่อยปาดานีไม่ว่ากลุ่มไหนไม่ควรพูดในเรื่องนี้ แต่ควรคงไว้ซึ่งเป้าหมายเดิมนั้นคือการต่อสู้เพื่อ เอกราช*

พวโลบอกว่าหนทางที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในดินแดนที่อุดมไปด้วย ความเชื่อทางศาสนาฝังรากอย่างลึกซึ้งจำเป็นจะต้องแก้ด้วยวิธีการทางศาสนา การสะสางประวัติศาสตร์

ให้สะอาดหมดจด ที่จะคลี่คลาย และเสริมสร้างกระบวนการสร้างสันติภาพในพื้นที่กันอย่างต่อเนื่อง และผลักดันหนทางในการต่อสู้แนวทางสันติวิธี ประเาะ อธิบายว่าอันนี้จะพุดถึงเรื่องการพุดคุยหรือ ประเด็นการเจรจาเพื่อให้เกิดสันติภาพในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ จากอดีตจนถึงปัจจุบันความเป็นอยู่ ความเป็นจริงพูลอนั้นเปิดประตูทั้ง 2 ฝ่าย โดยเฉพาะกับรัฐบาลไทยและขบวนการต่อสู้ (Perjuangan) อื่น ๆ พูลอนั้นมีความพยายามและมีการพุดคุยหลายๆ ครั้งมาแล้วก่อนหน้านั้น โดยการนำของ กาบีร์ อับดุลเราะหมาน หรือตงกูบรอ กอตอนีลล ซึ่งในสมัยนั้นมีการติดต่อประสานงานระหว่างกันกับเจ้าหน้าที่ ฝ่ายทหารไทย คือ แม่ทัพภาคที่ 4 พล.อ กิตติ รัตนฉายา โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง คือ ออกนิษฐ์ หมั่นสวัสดิ์ และคนอื่นๆ โดยติดต่อประสานงานกับพูล คือ หะยีสะมะแอ ท่าน้ำ ซึ่งก็มีความพยายามค้นหาแนวทาง เพื่อให้มีการพุดคุยสันติภาพ เนื่องจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในโลกนี้ ต้องมีทางออกโดยผ่านการเจรจา ถ้าหากไม่มีการเจรจาก็แก้ปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นได้ยาก ถ้าหากพุดถึงการทำสงครามก็ย่อมมีการสูญเสีย ทั้ง 2 ฝ่าย ทางฝ่ายรัฐก็สูญเสียฝ่ายนักการต่อสู้ Perjuangan ก็สูญเสียเช่นกัน การสูญเสียนั้นนำไปสู่ ความรู้สึกเสียใจตลอดระยะเวลายาวนาน หรือภาษาไทยอาจจะพุดได้ว่า “ไม่จบ” จนถึงระยะเวลาอัน ยาวนานยึดเยื้อ เพราะคนที่มีอุดมการณ์นั้นไม่หมดไปจากสังคม สามจังหวัดและเป็น **พรรคอิบ** ต้อง ปฏิบัติการหรือการต่อสู้หลากหลายรูปแบบถึงแม้ว่าพอลสูญเสีย แม่สูญเสียบุตร สูญเสียบรรดาลูกๆ หลานๆ ย่อมลุกขึ้นสู้ต่อไปเสมือนดั้งเดิมกันในอดีตกันต่อไปไม่จบสิ้นกัน

ดังนั้น พูลมีความพยายามหรือแนวทางเพื่อให้การเจรจา ซึ่งจุดเริ่มต้นปี พ.ศ.2536 (1993) – พ.ศ. 2537 (1994) ซึ่งเป็นปีเริ่มแรกที่มีการพุดคุยกันโดยการนำของกาบีร์ อับดุลเราะหมาน หรือตงกูบรีรอ กอตอนีลลกับรัฐบาลไทย ฝ่ายไทย คือ แม่ทัพภาคที่ 4 พล.อ กิตติ รัตนฉายา โดยพุดคุย กันในประเทศซีเรีย หลังจากมีการประสานงานระหว่างพูล กับรัฐบาลไทยและจะมีอีกครั้งที่ 2 ใน ระยะเวลา 2 ปี

ครั้งที่ 2 พบปะพุดคุยกันที่ประเทศอียิปต์ ซึ่งรัฐมนตรีเกษตรของอียิปต์เป็นผู้ดำเนินการ ในการจัดการวางแผนกันเพื่อดำเนินการพุดคุยเพื่อสันติภาพ ระหว่างรัฐบาลไทย (Thai land) กับพูล ซึ่งก็เป็นทีมงานของแม่ทัพภาคที่ 4 เช่นเดิมในปลายปี พ.ศ. 2539 (1996) – พ.ศ. 2540 (1997) ก็ได้ มีการพุดคุยได้มีข้อเสนอต่าง ๆ มากมาย แล้วต่างก็แยกย้ายกันไปและก็ได้มีการประสานงานระหว่าง ทหารไทยกับกองกำลังติดอาวุธพูล ซึ่งการพุดคุยในครั้งนั้นทางพูลได้มองว่า**ไม่มีความจริงใจในการแก้ปัญหา** ทำให้เห็นห่างกันเรื่อยๆ และได้มีการติดต่อประสานกันอีกครั้ง ทางพูล**ขาดความมั่นใจต่อ กระบวนการ**ดังกล่าว เพราะได้มีการจับกุม หะยีสะมะแอ ท่าน้ำ ทำให้การติดต่อประสานงานล้มเหลว และการพุดคุยยุติลง ถึงอย่างไรก็ตามพูลก็มีความพยายามหาหนทางในการแก้ปัญหากับการพุดคุย ถึงแม้ว่าหะยีสะมะแอ ท่าน้ำถูกจับกุมก็ตาม ทางฝ่ายพูลยังไม่ลดความพยายามต่อกระบวนการพุดคุย เพื่อเจรจาสันติภาพ หรือที่เรียกว่า **การเจรจาเพื่อสันติภาพ**

จนถึงปลายปี พ.ศ. 2545 (2002) – พ.ศ.2547 (2004) และถึงปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลในช่วงนั้น คือ รัฐบาลนายชวน หลีกภัย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย พล.ต. สนั่น ขจรประศาสน์ ได้สร้างความขัดแย้งขึ้น เหตุการณ์ คือ การจับกุมเหยี่สะมะแอ ท่าน้ำและบุคคลอื่นๆ ในสมัยนั้นพูลเชื่อว่าถ้าหากจะมีการแก้ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ถ้าดำเนินการนโยบายการจับกุมผู้คิดต่างในกรณีต่างๆ จะไม่ประสบผลสำเร็จทั้ง 2 ฝ่าย ดังนั้นทางพูล ได้มีการสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญๆ ในโลกนี้ เช่น องค์กร HDC. เจนีวาคอลล์ (Geneva call ประเทศสวิตเซอร์แลนด์) United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) หรือข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติและองค์กร NGO สากลอื่นๆ เพื่อกดดัน และสื่อสารไปยังองค์กรดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง ในช่วงท้าย ๆ ของรัฐบาลยิ่งลักษณ์ฯ ได้มีการพูดคุยกับรัฐบาลมาเลเซีย เพื่อหาหนทางในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างจริงจังอีกครั้ง โดยมีการประสานงานติดต่อกับขบวนการอื่นๆ ที่เคลื่อนไหว จึงได้มีการพูดคุยกับกลุ่มอุซตาดฮาซัน ตอยิบโดยเฉพาะขบวนการ BRN เท่านั้น ซึ่งไม่มีขบวนการอื่นเข้าร่วม เช่น พูล BIPP มูจาฮิดดิน ฯลฯ (ปาเงาะ 26 ธันวาคม 2559)

เมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2556 คณะผู้แทนของคู่ขัดแย้งหลักได้ปรากฏตัวต่อสาธารณะ และลงนามในเอกสารชื่อ “General consensus document to launch a dialogue process for peace in the border provinces of southern Thailand” ซึ่งเป็นเอกสารที่เป็นกรอบพื้นฐานสำหรับการพูดคุยเพื่อสันติภาพหรือ dialogue การลงนามในเอกสารดังกล่าวถือเป็นก้าวใหม่ที่สำคัญของกระบวนการเจรจาสันติภาพ 3 จังหวัดชายแดนใต้ การลงนามเอกสารดังกล่าวเกิดขึ้นที่เมือง กัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย โดยผู้นำฝ่ายไทย พลโทภราดร พัฒนถาบุตร เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) และฝ่ายคู่ขัดแย้งจากกลุ่ม BRN คือ นายฮาซัน ตอยิบ ผู้ประสานงานกลุ่ม โดยมีดาโต๊ะมุฮัมหมัด ทาลูตดิน บินอับดุลวาฮับ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ประเทศมาเลเซีย เป็นสักขีพยาน เอกสารดังกล่าวมีเนื้อหา ดังนี้

1. รัฐบาลไทยได้แต่งตั้งเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติเป็นหัวหน้ากลุ่มงานสนับสนุนการสร้าง สภาวะที่เกื้อกูลต่อการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนใต้
2. รัฐบาลไทยมีความตั้งใจที่จะพูดคุยสันติภาพกับกลุ่มบุคคลที่มีความเห็นต่างจากรัฐในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มหนึ่งในการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ภายใต้กรอบธรรมนูญแห่งชาติราชอาณาจักรไทย
3. โดยประเทศมาเลเซียเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการพูดคุย (Facilitator) ทุกคนที่เข้าร่วมเป็นคณะทำงานจะอยู่ใต้มาตรการดูแลรักษาความปลอดภัยตลอดทั้งกระบวนการ

ปะเงาะ กล่าวอีกว่าการเจรจายังไม่ประสบผลสำเร็จ พอมารัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้มีการสานต่อจึงพอมีความหวังอยู่บ้าง และได้มีการเจรจาพูดคุยในนาม MARA PATANI โดยได้ยกระดับขึ้นไม่ใช่เพียงแค่ BRN อย่างเดียว ไม่ใช่พูลอย่างเดียว แต่มีขบวนการในปัตตานีอื่นๆ

เข้ามาร่วม พล.อ ประยุทธ์ ได้นำขบวนการทั้งหมดเข้าสู่กระบวนการการสร้างสันติภาพ ซึ่งแนวทางในการปัญหาความขัดแย้งยิ่งใกล้เข้ามาสมาชิกพวโลเชื่อว่ายังมีความหวัง จึงเกิดคำถามว่าสำเร็จหรือไม่ สำเร็จคงต้องหารือร่วมกันเพื่อลูกหลานของเราได้รับการแก้ปัญหาโดยสันติวิธีและมั่นคงต่อไป

พวกเขาตั้งข้อสังเกตว่า เชื้อชาติใดในโลกที่มีความขัดแย้งและสร้างความรุนแรง ถ้าหากมีกระบวนการสร้างสันติภาพ ประชาชนพมามีความหวังและได้อยู่อย่างสันติสุขและได้อยู่ร่วมกันได้ อันที่จริงการต่อสู้ของฝ่ายขบวนการ (Perjuangan Patani) ไม่ประสงค์ที่จะทำสงครามกับใคร โดยเฉพาะกับรัฐบาลไทย ถ้าหากได้รับการปลดปล่อย หรือเอกราชก็ได้มีการเชื่อมสัมพันธ์ระหว่างกันอย่างปกติ เช่น มีทูตทำการค้าร่วมกันและอื่นๆ มากมายที่สร้างความสงบสุข พวกเขาต้องคิดร่วมกันเพื่อลูกหลานให้อยู่อย่างร่มเย็นสันติสุขและมั่นคง ดังนั้นทางพวโลยังมีความหวังในขั้นตอนนี้ ถ้าหากเขาใช้ความรุนแรงหรือสงครามสถานการณ์ก็ไม่จบง่ายและไม่หมดไปจากสังคมได้ เพราะอุดมการณ์การต่อสู้ยังคงอยู่ชั่วลูกหลาน ดังนั้นขอให้มีการสื่อสารไปยังทั้ง 2 ฝ่าย ต้องคิดร่วมกัน ปรึกษาหารือร่วมกันตลอดไปในความร่วมมือ การประสานงานในการสร้างกระบวนการสันติภาพในเวที MARA หรือเวทีอื่น ๆ (ปะเงาะ, 10 มกราคม 2560)

ความขัดแย้งทุกเรื่องทุกอย่างที่บนโลกใบนี้ล้วนยุติลงบนโต๊ะเจรจา” เป็นลัทธิธรรมที่พิสูจน์แล้วและไม่มีใครปฏิเสธ หลายคนจึงเชื่อว่าการจะหยุดสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างยั่งยืน ย่อมหนีไม่พ้นการ “เปิดเจรจา” เช่นกัน

ปะเงาะ กล่าวอีกว่า อันนี้คือจุดยืนของพวโลในอดีตจนถึงปัจจุบันโดยการนำของตนกู ปีรอ กอตอนีลลอ จนถึงผู้นำ กัสตูรี มัชกอตอ พวโลยังไม่สิ้นหวังหรือความหวังในกระบวนการสร้างสันติภาพ ถึงแม้จะมีอุปสรรคนานาประการหรือคัดค้าน พวโลจะพยายามที่จะให้เกิดกระบวนการสร้างสันติภาพ ถ้าหากมีปัญหาอุปสรรคประการใด เราคงมีการปรึกษากันต่อไป (ปะเงาะ, 26 ธันวาคม 2559)

พวโลเป็นหนึ่งในขบวนการต่อสู้ที่เคลื่อนไหวเพื่อยุติปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานีตลอดมา พวโลไม่ได้คิดที่จะสู้รบนานเท่านาน สมมุติว่าพวโลนี้สามารถยุติปัญหาความขัดแย้งนี้ได้ พวโลก็จะยอมรับผลเหล่านั้น แต่หากยังหาทางออกไม่ได้ พวโลก็จะยื่นหยัดต่อสู้เพื่อหาทางออกต่อไป ทางออกที่พวโลมองเห็น คือ การพูดคุยหรือเจรจาสันติภาพเท่านั้น เพราะไม่ว่าที่ใดในโลกนี้ต่างแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยการเจรจาสันติภาพทั้งสิ้น แต่ในระหว่างการพูดคุยไม่ได้แปลว่าจะต้องวางอาวุธกิจกรรมทางอาวุธยังคงต้องมีอยู่ เพราะหากไม่มีกิจกรรมทางอาวุธแล้วฝ่ายตรงข้ามจะมาพูดคุยด้วยเหตุผลอะไร “พวโลเองก็รู้ว่ารัฐไทยเองไม่ได้คิดที่จะเจรจาท่องกับฝ่ายขบวนการต่อสู้เพื่อปาตานีมากนัก แต่ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาแล้วว่าการยุติปัญหาจะไม่จบด้วยการต่อสู้ด้วยอาวุธ การเจรจาสันติภาพจึงถือได้ว่าเป็นหนึ่งในแนวทางการต่อสู้เพื่อการต่อรอง จึงอยากให้คนที่ไม่สนับสนุนการเจรจาสันติภาพได้เข้าใจในจุดนี้ด้วย”

8. การพัฒนาและการเปลี่ยนของพุด

ช่วงที่ 1 (1965 -1985) การก่อตั้ง การปลูกจิตสำนึก จัดวางโครงสร้างการเคลื่อนไหว ชาตินิยมมุสลิม กองกำลังติดอาวุธ Guerilla นโยบายได้เริ่มเขียน

ช่วงที่ 2 (1987-1997) ปฏิรูปองค์กร แขนงนำแตกแยกทางความคิด ก่อตั้งเบอร์ซาตู พุดคุยกับฝ่ายทหาร (ซีเรีย อียิปต์) หะยีสะมะแอฯ หะยีดาโอ๊ะฯ ถูกจับกุม สภาอ่อนแอ

ช่วงที่ 3 (1997-1999) ร่วมปฏิบัติการ “ไปไม่ร่วง” สร้างความรุนแรงในเมือง

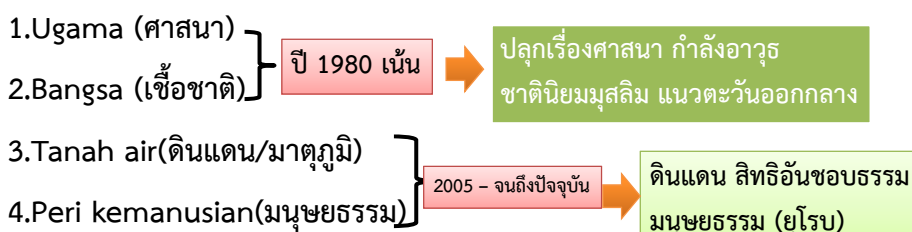
ช่วงที่ 4 (2001-2009) BRN. เริ่มเคลื่อนไหวสร้างความรุนแรง สร้างความปรองดอง ประกาศธรรมนูญใหม่ เลือกตั้งผู้นำ (ซีเรีย มาเลเซีย) ตนกูปีรอฯ เสียชีวิต การให้ความร่วมมือกับขบวนการ อื่นๆ และเหตุการณ์ เวล เทรด เซนเตอร์ เหตุการณ์ปล้นปืน

ช่วงที่ 5 (2013- ปัจจุบัน) นโยบายรัฐกระบวนการพุดคุย

พัฒนาการและเปลี่ยนแปลง

นโยบายหลักหรือปรัชญา 4 คำ U-bang-ta-pak-ma

ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์และยึดกฎหมายระหว่างประเทศ

แรงจูงใจเหตุการณ์ 2001 เวลล์ เทรด เซนเตอร์
ขอสนับสนุน NGOs. และ องค์กรในยุโรป

ภาพที่ 18 พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของพุดในสถานการณ์ปัจจุบัน

9. บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ พบว่ามูลเหตุในการก่อตัวองค์กรหรือขบวนการที่แตกต่างจากรัฐหรือขบวนการต่อสู้ที่พยายามยกฐานะคำว่า “Perjuangan” และพัฒนาคำว่า “jihad” ส่วนหนึ่งมาจากเรื่องประวัติศาสตร์และเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เป็นประวัติศาสตร์ งานการศึกษาวิจัยในพื้นที่ที่มีจำนวนมากมาย แต่ไม่สามารถที่จะนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาได้ อย่างไรก็ตามการศึกษานี้มีข้อเสนอ ดังนี้

1. ควรมีการประสานเรื่องประวัติศาสตร์ปาตานีทุกกรณีให้เป็นวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้ เพื่อลบล้างความรู้สึกเจ็บปวดของคนปาตานีและประเด็นด้านประวัติศาสตร์ปาตานี ให้เป็นบทเรียนในการศึกษาที่สามารถยอมรับกันการทุกฝ่าย เป้าหมายเพื่อพัฒนาตนเอง ไม่ใช่เป็นเครื่องมือสร้างความอาฆาตแค้นกัน ระหว่างรัฐกับคนคิดต่างความขัดแย้งก็จะไม่จบสิ้นกัน

2. ควรมีกระบวนการสร้างสันติภาพที่ดำเนินอยู่ให้ทุกฝ่ายต้องเสริมสร้างมีความรู้ความเข้าใจ มีความแน่วแน่ จริงจังและจริงใจ ทั้ง 2 ฝ่าย จึงจะประสบผลสำเร็จ ถึงแม้ว่าจะใช้เวลานานเท่าไร

ตามแนวทางทฤษฎีกระบวนการสันติภาพของ Lederach (1997) ควรมีการทำงานสันติภาพสามแนวทาง คือ

ระดับแรก คือ ระดับที่เน้นบทบาทของผู้กำหนดนโยบาย หรือภาครัฐบาล ภาคราชการ ภาคราชการเมือง ที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนในทิศทางที่ดี

ระดับสอง คือ ภาควิชาที่ขับเคลื่อนการสร้างกระบวนการเรียนรู้หลากหลายมิติ เป็นการรวมกลุ่มของคนทำงานภาคสังคมด้านต่าง ๆ เช่น องค์กรวิชาการ องค์กรสนับสนุน การศึกษา สุขภาพ ศาสนา ความมั่นคง นักสื่อสารและนักกิจกรรมเพื่อสังคมหรืออาจจะเรียกว่า “ภาคประชาสังคม” ที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และนำไปขยายผลต่อไป

ระดับสาม คือ เป็นส่วนการปฏิบัติการระดับรากหญ้าในการสร้างความพึงพอใจและสร้างยอมรับในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ในกระบวนการสร้างสันติภาพหรือสร้างกระบวนการคิดในมิติ “ผู้นำไฟฟ้าวู้ ชุมชนรับรู้ ถ้วนหน้า กระจายรายได้สู่ชุมชน พัฒนาอย่างยั่งยืน นำความสุขทั้งโลกนี้และโลกหน้า” ซึ่งถือว่ามีความสำคัญมาก ถ้าหากระดับยอดปีระมิตเกิดขัดข้องมีอุปสรรค หรือเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง กระบวนการสร้างสันติภาพสามารถดำเนินต่อไปได้ เพราะว่า “สันติภาพย่อมเกิดขึ้นได้ ถ้าหากคู่ขัดแย้งยอมเปิดอกคุยกัน” พูโลพร้อมให้ความร่วมมือกับทุกองค์กรที่ทำงานด้านเสรีภาพและสันติภาพในทุกมุม โลกโดยเฉพาะองค์กรอิสลามและองค์กรนานาชาติ

3. ในส่วนขบวนการพูโลเอง ควรให้เป็นเอกภาพในกระบวนการจัดการให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนทั่ว ๆ ไป และที่สำคัญในมิติการสร้างสันติภาพควรสื่อสารไปยังกลุ่มผู้นำทุกฝ่าย ในการสร้างให้เป็นเอกภาพ

พัฒนาการและเปลี่ยนแปลง

1. วิธีทางการเมือง → ใช้หลักวิชาการ เชื่อมสัมพันธ์กับองค์กรต่างประเทศ (โซนยุโรป)
สร้างสัมพันธ์ไม่ตรีกับขบวนการอื่น ๆ

2. พัฒนา Guerilla → พัฒนาอาวุธ สร้างคนรุ่นใหม่ เสริมการเรียนรู้แนวทางการต่อสู้
และศึกษานโยบายรัฐที่จะสร้างผลกระทบ

สอดคล้อง
กับคำประกาศ

9.) เราพร้อมที่จะร่วมมือกับทุกองค์กรที่ทำงานด้าน
เสรีภาพและสันติภาพในทุกลมุมโลกโดยเฉพาะ
องค์กรอิสลาม และนานาชาติ

เข้าร่วมเป็นสมาชิก Mara Patani

ภาพที่ 19 พัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

การพัฒนาและการปรับเปลี่ยนในปัจจุบันและอนาคต โดยใช้วิธีการเมืองในระดับนานาชาติมากขึ้น โดยใช้มิติการสื่อสารและมีการเชื่อมโยงกับองค์กร (NGOs.) ระหว่างประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะในภาคเขตพื้นยุโรป และเสริมสร้างความสัมพันธ์กับขบวนการต่อสู้อื่น ๆ ที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง

การพัฒนาการและการเปลี่ยนด้านกองกำลังติดอาวุธ การส่งเสริมการสร้างคนรุ่นใหม่ ๆ และส่งเสริมการเรียนรู้แนวทางการต่อสู้จากประสบการณ์ องค์กรการต่อสู้ในโลกต่าง ๆ และที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การศึกษานโยบายรัฐที่ออกมาใช้กับประชาชนในพื้นที่ 3 จังหวัดที่มีผลกระทบต่อประชาชนปาตานี

การเข้าร่วมเป็นสมาชิก MARA PATANI ที่ขับเคลื่อนกระบวนการเจรจาเพื่อสร้างสันติภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- คอยลิน อันวาร์ และสุภลักษณ์ กาญจนขุนดี. 2547. ไฟใต้ใครจุด. กรุงเทพฯ: อินโดไชน่า พับลิชซิง.
- เฉลิมเกียรติ ขุนทองเพชร. 2529. การต่อต้านนโยบายรัฐบาลในสี่จังหวัดของประเทศไทยโดยการนำของหะยีสุหลง อับดุลกาเดร์. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาประวัติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ซุกรีเยห์ บาเหะ. 2558. Peace Resource Center. เพื่อกระบวนการสันติภาพชายแดนใต้/ปาตานี. ศูนย์ทรัพยากรสันติภาพ
- ธเนศ อาภรสุวรรณ. 2551. ความเป็นมาของทฤษฎีแบ่งแยกดินแดนในภาคใต้ไทย. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.
- ตันแคน แม็กคาร์โก. 2555. ฉีกแผ่นดินอิสลามและปัญหาความชอบธรรมในภาคใต้ประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- พลเอกกิตติ รัตนฉายา. 2548. ย่ำใหญ่ไฟใต้. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ฐานมีเดีย เน็ตเวิร์ค.
- เสถียร จันทิมาธร. 2548. จรยุทธ์ในเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- อารีฟิน บินจี, อับดุลลอฮ์ ลออแมน และซุฮัยมีย์ อิสมาแอล. 2550. ปาตานี ประวัติศาสตร์และการเมืองโลกมลายู. มูลนิธิวัฒนธรรมอิสลาม ภาคใต้
- Ahmad Fathy al-Fatani. อิสลามการเมืองและอิสลามกับสันติภาพของพรรคการเมืองแนวทางอิสลาม โดยการแสดงถึงการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองแนวทางอิสลามในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบหนึ่งของการสร้างสันติภาพแบบอิสลาม.
- _____. 1994. อิสลามการเมืองและอิสลามกับสันติภาพของพรรคการเมืองแนวทางอิสลาม โดยการแสดงถึงการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองของพรรคการเมืองแนวทางอิสลามในประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตย เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบหนึ่งของการสร้างสันติภาพแบบอิสลาม PENGANTAR SEJARAH PATANI. Dian Darulnaim Sdn. Bhd.
- AYAH BANGNARA. 1976. FATHONI DAHULU DAN SEHARANG. PENDIDIKAN ANGKASAN AL-FATHONI
- MOHD ZAMBERE. MALEK. 1993. UMAT ISLAM PATANI SEJARAH dan POLITIK. HIZ.B1. Shah Alam.

มุฮัมมัดอายูบ ปาทานและคณะ. 2554-2555. ประชาสังคมกับกระบวนการสันติภาพ รายงานวิจัย
สำรวจสถานภาพองค์กรประชาสังคมในจังหวัดชายแดนใต้. ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้
DSW.

AHMAT OMAR CHAPAKIYA, Politik thai Dan Masyarakat Islam Di selatan Thailand,
Pustaka Darusalam Sdn.Bhd.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

บทนำ

ด้วยความรู้สึกถึงความรับผิดชอบต่อศาสนาชาติพันธุ์ที่เป็นที่รักของเราปาตานีและลูกหลานชาวมลายูมุสลิมปาตานี จุลสารฉบับนี้เราได้เขียนด้วยภาษาที่บุคคลทั่วไปชาวปาตานีสามารถเข้าใจง่าย โดยเฉพาะคนสมัยนี้ที่ยิ่งนานยิ่งไม่เข้าใจภาษาของตนเอง.

จุลสารฉบับนี้จะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับกฎของการทำญีฮาดหรือทางภาษามลายูของเราจะเรียกว่า การต่อสู้และสิ่งที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้

อันที่จริงแล้วเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำญีฮาดนั้นได้มีเขียนแล้วในหนังสือภาษามลายูยิวี่อื่นๆ และหนังสือว่าด้วยกฎหมายอิสลามที่มีในบ้านเราก็มียากมายอยู่แล้ว แต่ที่เป็นปัญหา คือ เรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำญีฮาดในเรื่องของมูอามาละต (การทำธุรกรรม) ที่ได้มีการสอนให้กับนักเรียนปอเนาะ ถ้าไม่เรื่องญีฮาดนี้จะถูกจารึกไว้ในหนังสือเท่านั้น อันที่จริงแล้วการญีฮาดบางครั้งจะต้องเป็นฟิรฎูกีฟายะห์และบางสถานการณ์มันเป็นฟิรฎูอีน (ข้อบังคับ)

เพื่อที่จะสร้างความเข้าใจในเรื่องของการทำญีฮาดในความหมายที่กว้างอีกสำหรับประชาชนชาวปาตานีโดยเฉพาะเหล่าเยาวชนทั้งหลาย จักได้จัดทำเอกสารนี้ขึ้นมาที่จะอธิบายการทำญีฮาดตามคำสอนของอัลกุรอาน อัลฮาดิษ คำสอนของอูลามาอ์ที่ถูกยอมรับ เราหวังว่าเอกสารฉบับนี้จะสามารถเป็นคู่มือแนวทางในเรื่องญีฮาดให้กับพวกเขาและยังจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นว่าสิ่งที่พวกเขากระทำอยู่นั้น คือ สิ่งที่ถูกต้อง เป็นการกระทำที่ศาสนาได้สอนเอาไว้อย่างถูกต้อง

อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

จงกล่าวเถิดมุฮัมมัด *นี่คือ* แนวทางของฉัน ฉันเรียกร้องไปสู่อัลลอฮ์อย่างประจักษ์ *แจ้งทั้งตัวฉันและผู้ปฏิบัติตามฉัน และมหาบริสุทธิ์แห่งอัลลอฮ์ฉันมิได้อยู่ในหมู่ผู้ตั้งภาคี* (ยูซุฟ : 108)

เอกสารฉบับนี้เป็นเอกสารที่สามารถเข้าใจง่าย ซึ่งจะประกอบด้วย เรื่องราวเกี่ยวกับการทำญีฮาดร่วมสมัยที่เป็นจุดสนใจสำหรับชาวมลายูมุสลิมปาตานี และสำหรับผู้ที่มีความสนใจในเรื่องของการทำญีฮาดพวกเขาสามารถเรียนรู้จากเหล่าผู้รู้ที่มีอามานะห์ เราทุกคนก็รู้ยู่ดีแล้วว่าอายะห์อัลกุรอานและฮาดิษของท่านนบีที่พูดถึงการทำญีฮาดนั้นมีมากมาย แต่ที่เราเขียนในเอกสารฉบับนี้เพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะเอกสารฉบับนี้มีใช่เป็นหนังสือเฉพาะ แต่มันเป็นเพียงเอกสารย่อสั้นๆ เท่านั้น เพื่อที่จะเชิญชวนประชาชาติสู่การต่อสู้ที่ถูกยอมรับโดยพระองค์อัลลอฮ์

เราหวังว่าหากมีข้อผิดพลาดประการใดในเอกสารฉบับนี้ ขอให้ทุกท่านแก้ไขได้ทางเรายอมรับในความผิดพลาดที่เกิดขึ้นและยอมรับการติชมที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ดีขึ้น

วัสสาลามุอัลยักุมวาเราะห์มาตุลลอฮวาบารอกาตุฮ
อิบนุซัยน์ อัลฟาตอนี

ความหมายของญีฮาด

คำว่าญีฮาด หากแปลเป็นภาษามลายูจะเรียกว่า การต่อสู้ คำว่าญีฮาดมาจากภาษาอาหรับ คือ Ja ha da ซึ่งจะมีความหมายหลายความหมาย คือ พลัง หรือถ้าอ่านอีกแบบหนึ่งก็จะมี ความหมายความยากลำบาก

สรุปแล้วว่าญีฮาดมีสองความหมาย คือ พลังและความยากลำบาก การทำญีฮาดที่จะนำพาสู้ชัยชนะนั้นจำเป็นต้องมีพลังและต้องยอมรับในความยากลำบาก ฉะนั้นองค์ประกอบของญีฮาด คือ พลัง ความยากลำบาก นำสู่ชัยชนะ

หากต้องการชัยชนะในการต่อสู้ของชาวมลายูมุสลิมปาตานีแล้ว จำเป็นต้องมีการสร้างพลังให้แข็งแกร่งไม่ว่าจะเป็นด้านอาวุธที่เหมาะสมทันสมัย ด้านเศรษฐกิจ และการเงินให้มีการเตรียมการให้มากที่สุด ส่วนในด้านจรรยาบรรณ เช่น ความตระหนัก ความเข้าใจ การเมืองและอื่นๆ ในส่วนนี้ อัลลอฮได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานว่า *และพวกเจ้าจงเตรียมไว้สำหรับ (ป้องกัน) พวกเขา สิ่งที่พวกเจ้าสามารถ อันได้แก่ กำลังอย่างหนึ่งอย่างใด และการผูกมัดไว้ โดยที่พวกเจ้าจะทำให้ศัตรูของอัลลอฮและศัตรูของพวกเจ้าหวั่นเกรงด้วยสิ่งนั้น และพวกอื่น ๆ อีก อื่นจากพวกเขา ซึ่งพวกเจ้ายังไม่รู้จักพวกเขา อัลลอฮทรงรู้จักพวกเขาดี* (อัลอันฟาล : 60) ปัญหาที่เราต้องทำตัวเองว่าชาวมลายูมุสลิมปาตานีได้ปฏิบัติตามโองการนี้แล้วหรือยัง.

ความหมายญีฮาด

ญีฮาด มีความหมายว่า การทุ่มเทกำลังกายเพื่อเป้าหมายเดียว ความหมายในด้านศาสนา คือ ยอมเสียสละแรงกายเพื่อร่วมกันสร้างสังคมแห่งอิสลามโดยการใช้กฎหมายของอัลลอฮขึ้นมาบนหน้าแผ่นดินแห่งนี้

หากเราดูความหมายทั้งสองแง่มุมแล้วญีฮาดแบ่งออกในหลายมิติ อย่างเช่น

1. ญีฮาดในด้านการศึกษา คือ การเผยแพร่ความเข้าใจเกี่ยวกับอิสลามที่แท้จริงปราศจากความคิดที่ไม่ดีต่อคำสอนของศาสนาอิสลาม
2. เสียสละทรัพย์สินเพื่อช่วยเหลือประชาชาติอิสลามในการสร้างสังคมอิสลาม
3. เผยแพร่คำสอนของอิสลามในเชิงขวนขวามดีและการปราบปรามความชั่ว
4. ญีฮาดในรูปแบบการทำสงคราม ซึ่งญีฮาดชนิดนี้แบ่งออกเป็นสองรูปแบบ คือ ฟิรฎูกิฟายะห์และฟิรฎูอีน (บังคับ)

ญิฮาดฟิรฎูกิฟายะห์ (รูปแบบสงคราม) คือ เมื่อการเผยแพร่ศาสนาถูกสกัดกั้นในการที่จะเผยแพร่ให้กับคนอื่นในประเทศของเขาและเพื่อสร้างการป้องกันและความปลอดภัยของประเทศอิสลาม

ญิฮาดฟิรฎูอิน (บังคับ) เมื่อกาฟิร (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) เข้ามาบุกรุกเข้ามาในดินแดนของมุสลิม เช่น ดินแดนปาตานีในปัจจุบัน ดังกล่าวนั้นเป็นที่ชัดเจนแล้วหากเราศึกษาในหนังสือกฎหมายอิสลามทั้งภาษามลายูและอาหรับ.

อัลลอฮ์ได้ตรัสในคำภีร์อัลกุรอานซูเราะห์อัตเตาบะห์ โองการที่ 123 *มีความหมายว่า โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย จงสู้รบกับบรรดาผู้ที่อยู่ใกล้เคียงพวกท่าน ที่เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเสียก่อน และจงให้พวกเหล่านั้นประสบกับความรุนแรงจากพวกท่าน และพึงรู้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย.*

ไอ้ลูกหลานชาวมลายู ปาตานีสสมัยก่อนเป็นดินแดนที่ปกครองโดยคนมุสลิมมลายูเอง ก่อนที่จะถูกล่าอาณานิคม ปาตานีไม่เพียงแค่ออยู่ใกล้ แต่เป็นเมืองชายแดนกับประเทศกาฬิรสยามผู้ตั้งภาคี และตอนนี้ดินแดนแห่งนี้ถูกล่าโดยสยามและถูกปกครองโดยพวกเขา เพราะฉะนั้นเป็นหน้าที่สำคัญสำหรับเราในการทำสงครามขับไล่สยามออกจากดินแดนแห่งนี้ เราชาวมุสลิมปาตานีมีอาจที่จะปฏิเสธการทำสงครามด้วยเหตุผลประการใด เพราะโองการของอัลลอฮ์ชัดเจนให้ต่อสู้กับผู้ปฏิเสธศรัทธาเหมือนทุกวันนี้

ด้วยเหตุดังกล่าวนั้นการทำญิฮาดเพื่อต่อต้านกาฬิรสยามเป็นที่ชัดเจนว่าเป็นฟิรฎูอิน (บังคับ) สำหรับชาวมุสลิมมลายูปาตานี ทั้งชายและหญิงไม่ว่าคนรวยหรือยากจน ตำแหน่งในสังคม คนมีความรู้หรือคนทั่วไป ทุกคนมีหน้าที่เหมือนกันตามความสามารถของแต่ละคน หน้าที่การทำญิฮาด ดังกล่าวนั้นเท่ากับการละหมาดห้าเวลาในแง่ของฟิรฎูอิน ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานซูเราะห์อัตเตาบะห์ โองการที่ 41 *มีความหมายว่า พวกเจ้าจงออกไปกันเถิด ทั้งผู้ที่มีสภาพอ่อนแอ และผู้ที่มีสภาพแข็งแรง และจงเสียสละทั้งด้วยทรัพย์ของพวกเจ้า และชีวิตของพวกเจ้าในทางของอัลลอฮ์ นั่นแหละ คือ สิ่งที่ดียิ่งสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้”*

อาบูอับดุลลอฮ์ อัลกุฎฎบีได้อธิบายโองการนี้ว่า การทำญิฮาดเป็นฟิรฎูอินเพื่อขับไล่ศัตรูออกจากดินแดนอิสลาม จึงเป็นข้อบังคับในศาสนาสำหรับทุกคนต้องออกไปทำสงครามแม้จะหนักหรือเบา หนุ่มสาวหรือคนแก่ตามความสามารถของแต่ละคน และห้ามใครก็ตามหนีออกจากการทำสงคราม หากผู้คนที่อยู่ในประเทศที่ถูกล่าอาณานิคมโดยชาติอื่นไร้พลัง ชนนั้นจำเป็นต้องจับมือรวมตัวเป็นหนึ่งเพื่อขับไล่ศัตรูออกจากดินแดนอิสลามที่ถูกล่าอาณานิคม (อัลอิสลามวัลกอฮนูนอัดเดาลีย) ดร.อิฮซาน อัลฮินดี

หลักฐานข้างต้นเป็นที่ชัดเจนว่าประเทศอิสลามทั้งหมดหรือบางส่วนถูกล่าอาณานิคมโดยกาฬิรแน่นอนเป็นที่บังคับสำหรับคนที่อยู่ในดินแดนนั้น และถ้าหากคนในดินแดนนั้นไม่สามารถที่จะต่อสู้กับศัตรูได้ ข้อบังคับดังกล่าวนั้นขึ้นอยู่กับคนที่อยู่บริเวณใกล้เคียงจนถึงทั่วดินแดนอิสลาม ตัวอย่าง

เพื่อให้เห็นภาพ คือ ปาตานีถูกล่าอาณานิคมโดยสยามลำดับแรกคนมุสลิมมลายูปาตานีจำเป็นต้องทำสงครามขับไล่ศัตรูสยามออกจากประเทศอิสลามปาตานี หากชาวมุสลิมมลายูปาตานีไม่มีความสามารถทำสงครามต่อสู้กับสยามได้ กฎบังคับดังกล่าวขึ้นอยู่กับประเทศใกล้เคียง เช่น มาเลเซีย หากมาเลเซียไม่มีความสามารถที่จะต่อสู้ได้ กฎบังคับดังกล่าวตกอยู่กับประเทศอินโดนีเซีย ตลอดจนบรูไน ปากีสถาน ประเทศอาหรับและประเทศอิสลามทั้งหมดที่มีอยู่

เราเชื่อเหลือเกินว่าหากเราทุกคนปฏิบัติตามหลักฐานที่มีอยู่นั้น แน่อนอนปาตานีจะได้รับเอกราชมานานแล้วก็เป็นไปได้ เช่นเดียวกับปาเลสไตน์ แคนเมียร์ และอื่นๆ แต่เราต้องเชื่อมั่นว่าเราชาวมุสลิมมลายูปาตานีต้องรวมตัวสุดกำลังของเราในการจะต่อสู้กับศัตรูของเรา ก่อนที่คนอื่นจะมารับหน้าที่ดังกล่าวนี้

ประชาชาติมลายุดอกอยู่ความเวทนา

ท่านอาลี (รฎ) ได้กล่าวว่าไม่มีประชาชาติใดที่ถูกรุกรานในหมู่บ้านของตนเอง นอกเสียพวกเขา คือ ผู้ที่เวทนา จากที่ท่านอาลี (รฎ) ได้กล่าวไว้เห็นได้อย่างชัดเจนว่าชาวมลายูปาตานีคือ ผู้ที่เวทนาหลังจากที่ถูกสยามรุกราน เพราะไม่มีอิสรภาพอย่างแท้จริง แผ่นดินพวกเขาถูกยึดและสูญหายจากแผนที่โลกไปอย่างสิ้นเชิง เกียรติยศก็หายไป เปลี่ยนไปเป็นทาสของสยามนักล่าอาณานิคม พวกเขาเป็นชนชั้นสามถ้าเปรียบกับต่างชาติที่เข้ามายึดดินแดนแห่งนี้ ความเป็นตนที่หายไป รวมทั้งวัฒนธรรม ชาติพันธุ์ หายไปอย่างช้าๆ ลองเรามาสังเกตดูในทางตอนบนของปาตานี เช่น จังหวัดสงขลานครศรีธรรมราช ความเป็นอิสลาม มลายู ใกล้เคียงสูญหายไปทุกวัน นี่คือ ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น

เรารู้สึกพอใจแล้วหรือที่เรามีเพียงสำนักงานคณะกรรมการอิสลามที่ทำหน้าที่เก็บเงินชากาต บริหารเรื่องนิกะห์ (การแต่งงาน) แบ่งมรดกแค่นี้หรือ ทั้งๆ ที่อิสลามครอบคลุมทุกมิติด้านการปกครอง การบริหารประเทศ นอกเหนือจากเรื่องอิบาดะห์และอาเกะห์ (หลักศรัทธา) ทุกสิ่งทุกอย่างจะไม่สามารถบรรลุความสำเร็จตราบใดที่ดินแดนปาตานียังตกอยู่ในกำมือของนักล่าอาณานิคมสยาม

สรุปแล้ว ประชาชาติมุสลิมมลายูจะยังคงเวทนาหากยังไม่สามารถได้รับดินแดนกลับคืนมาจากกำมือของนักล่าอาณานิคมสยาม และจะยังคงไม่สามารถที่จะดำเนินการศิลาพะห์ บนหน้าแผ่นดินอีกต่อไปในความหมายของอิสลาม คือ ศาสนาและประเทศชาติ

ความสำคัญของการทำญิฮาด

ในอัลกุรอานจะมีหลายโองการที่สอนในเรื่องของการทำญิฮาด พร้อมทั้งได้อธิบายในเรื่องของความสำคัญของญิฮาดและเกียรติอันสูงทรงของญิฮาดนอกเหนือจากอิบาดะห์อื่นๆ ในอัลกุรอานยังพูดถึงความสำคัญของผู้ที่เสียชีวิตในหนทางของอัลลอฮ์ (ชาฮีด) เพราะได้รับการศึกษาของอัลลอฮ์ พร้อมทั้งทั้งในฮาดีษ (วจนะ) ของท่านนบีกี้ได้พูดถึงเรื่องญิฮาดไว้มากมาย อย่างที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอาน

1. ซูเราะห์อัลบากอเราะห์โองการที่ 190 ความว่า *และพวกเจ้าจงต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ต่อบรรดาผู้ที่ทำร้ายพวกเจ้า และจงอย่ารุกรานแท้จริง อัลลอฮ์ไม่ทรงชอบบรรดาผู้รุกราน*
2. ซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการ 123 ความว่า *โอ้ศรัทธาชนทั้งหลาย จงสู้รบกับบรรดาผู้ที่อยู่ใกล้เคียงพวกท่าน ที่เป็นผู้ปฏิเสธศรัทธาเสียก่อน และจงให้พวกเหล่านั้นประสบกับความรุนแรงจากพวกท่าน และพึงรู้เถิดว่า แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่ร่วมกับบรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย*
3. ซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการ 111 ความว่า *แท้จริงอัลลอฮ์นั้นได้ทรงซื้อแล้วจากบรรดาผู้ศรัทธา ซึ่งชีวิตของพวกเขาและทรัพย์สินสมบัติของพวกเขา โดยพวกเขาจะได้รับสวนสวรรค์เป็นการตอบแทน พวกเขาจะต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ แล้วพวกเขาก็จะฆ่าและถูกฆ่า เป็นสัญญาของพระองค์เองอย่างแท้จริง ซึ่งมีอยู่ในคัมภีร์เตอรอฮ์ อินญีล และกุรอาน และใครเล่าจะรักษาสัญญาของเขาให้ดียิ่งไปกว่าอัลลอฮ์ ดังนั้น พวกท่านจงชื่นชมยินดีในการขายของพวกท่านเถิด ซึ่งพวกท่านได้ขายมันไป และนั่นคือชัยชนะอันใหญ่หลวง*

ข้อสรุปจากโองการดังกล่าว อัลลอฮ์ (ซ.บ.) ได้มีการส่งเสริมให้กับผู้ศรัทธาทั้งหลายที่ออกไปต่อสู้ เพราะอัลลอฮ์ได้ซื้อชีวิตและทรัพย์สินของพวกเขาด้วยสวนสวรรค์ ถึงเขาจะได้ชัยชนะหรือตายชาฮีดก็ตาม

1. ซูเราะห์อันนิซาอโองการที่ 71 ความว่า *ผู้ศรัทธาทั้งหลาย ! จงยึดถือไว้ซึ่งความระมัดระวังของพวกเจ้า แล้วจงออกไปเป็นกลุ่ม ๆ หรือออกไปโดยรวมเป็นกลุ่มเดียวกัน*
2. ซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการ 41 ความว่า *พวกเจ้าจงออกไปกันเถิด ทั้งผู้ที่มีสภาพอ่อนแอ และผู้ที่มีสภาพแข็งแรง และจงเสียสละทั้งด้วยทรัพย์สินของพวกเจ้า และชีวิตของพวกเจ้าในทางของอัลลอฮ์ นั้นแหละ คือ สิ่งที่ดียิ่งสำหรับพวกเจ้า หากพวกเจ้ารู้”*
3. ซูเราะห์อัลบากอเราะห์โองการที่ 216 ความว่า *การสู้รบนั้นได้ถูกกำหนดแก่พวกเจ้าแล้ว ทั้งๆ ที่มันเป็นที่ยังเกี่ยวแก่พวกเจ้า และอาจเป็นไปได้ว่า การที่พวกเจ้าเกลียดสิ่งหนึ่งทั้งๆ ที่สิ่งนั้นเป็นสิ่งดีแก่พวกเจ้าและก็อาจเป็นไปได้ว่าการที่พวกเจ้าชอบสิ่งหนึ่ง ทั้ง ๆ ที่สิ่งนั้นเป็นสิ่งเลวร้ายแก่พวกเจ้าและอัลลอฮ์นั้นทรงรู้ดี แต่พวกเจ้าไม่รู้*
4. ซูเราะห์อัลบากอเราะห์โองการที่ 154 ความว่า *และพวกเจ้าอย่ากล่าวแก่ผู้ที่ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮ์ว่า พวกเขาตาย มิได้พวกเขายังมีชีวิตอยู่ แต่ทว่าพวกเจ้าไม่รู้ลึก*
5. ซูเราะห์อาลีอิมรอนโองการที่ 169 – 170 ความว่า *และเจ้าจงอย่าได้คิดเป็นอันขาดว่า บรรดาผู้ที่ถูกฆ่าในทางของอัลลอฮ์นั้นตายมิได้ พวกเขายังมีชีวิตอยู่ ณ พระเจ้าของพวกเขาในสภาพที่ได้รับปัจจัยยังชีพ*

ปลาทปลื้มต่อสิ่งที่อัลลอฮ์ทรงประทานให้แก่พวกเขา จากความกรุณาของพระองค์ และปิติยินดีต่อบรรดาผู้ที่ยังมาไม่ทันพวกเขาซึ่งอยู่เบื้องหลังพวกเขาว่า ไม่มีความกลัวใด ๆ แก่พวกเขาและทั้งพวกเขาจะไม่เสียใจ

6. ซูเราะห์อาลีอิมรอนโองการที่ 157 **ความว่าและแน่นอน ถ้าหากพวกเจ้าถูกฆ่า ในทางของอัลลอฮ์ หรือพวกเจ้าตาย (ในทางของพระองค์) แล้วแน่นอนการกัณฑ์โทษและการเอ็นดูเมตตาจากอัลลอฮ์นั้นดียิ่งกว่าสิ่งที่พวกเขาสะสมกันอยู่**

7. ฮาดิษของท่านนบีที่พูดถึงความประเสริฐของการทำญิฮาด ความว่า เล่าจากอาบู ดาวูด จากอาบูฮุร็อยเราะห์ ท่านนบีได้กล่าวว่า ญิฮาดนั้นวาญิบ (ข้อบังคับ) สำหรับเจ้าพร้อมกับผู้นำของท่านถึงแม้เขาจะดีหรือไม่ก็ตาม

8. เล่าจากอบูดาวูดจากอานัส บิน มาลิก ท่านนบี (ซอล) กล่าวว่า และเจ้าจงทำสงครามเพื่อต่อสู้กับผู้ตั้งภาคีต่ออัลลอฮ์(ซ.บ.) ด้วยทรัพย์สิน ชีวิต และด้วยลิ้นของพวกเจ้า

9. ฮาดิษบุคอรีและมุสลิม เล่าจากอับดุลลอฮ์ บิน เอาฟา ท่านนบีได้กล่าวว่าโอ้มนุษย์ทั้งหลายพวกเจ้าจงอย่าหวังที่จะพบกับศัตรู และจงขอจากอัลลอฮ์เพื่อพวกเจ้ามีความสุขแข็งแรง และเมื่อพวกเจ้าเผชิญกับพวกศัตรูเจ้าจงอดทน เจ้าจงรู้ว่าสวรรค์อยู่ภายใต้เงาของดาบ.

10. ฮาดิษจากบุคอรีและมุสลิมเล่าจากอนัสบินมาลิก (ร.ฎ) ท่านนบี (ซอล) ได้กล่าวว่า ออกไปทำญิฮาดในหนทางของอัลลอฮ์ในเวลาเช้าหรือเวลาเย็น จะมีคุณค่ายิ่งกว่าโลกใบนี้และสิ่งที่อยู่ในท้องมัน.

11. ฮาดิษจากบุคอรีเล่าจากอนัสบินมาลิก (ร.ฎ.) ท่านนบี (ซอล) กล่าวว่า ไม่มีบ่าวผู้ใดที่ตาย เขาจะได้รับความดีจากอัลลอฮ์ เขาต้องการที่จะกลับคืนมาในโลกนี้เพื่อความสุขบนโลกนี้อีกครั้ง เว้นแต่ผู้ที่ตายซาฮิด เพราะเขาเห็นความดีของผู้ที่ตายซาฮิด เพราะฉะนั้นเขาต้องการที่จะมีชีวิตบนโลกนี้อีกครั้งและถูกฆ่าอีกครั้ง

ความหมายนะสำหรับผู้ที่ยืนหลังการญิฮาด

ในอัลกุรอานมีหลายโองการที่อัลลอฮ์ได้เตือนผู้ที่ยืนหลังให้กับการทำญิฮาด

1. อัลลอฮ์ได้ตรัสในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 44-45 ความว่า **บรรดาผู้ที่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลกนั้นจะไม่ขออนุมัติต่อเจ้าในการที่พวกเขาจะเสียสละทั้งด้วยทรัพย์ของพวกเขา และชีวิตของพวกเขา และอัลลอฮ์นั้นเป็นผู้ทรงรอบรู้ต่อบรรดาผู้ที่ยำเเกรง”**

“แท้จริงที่จะขออนุมัติต่อเจ้านั้นคือบรรดาผู้ที่ไม่ศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และวันปรโลก และหัวใจของพวกเขาสงสัยเท่านั้น แล้วในการสงสัยของพวกเขาเหล่านั้นเอง พวกเขาจึงล้าใจ”

2. ในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 86-87 ความว่า **และเมื่อมีซูเราะห์หนึ่งซูเราะห์ใดถูกประทานลงมาว่า พวกเขาจงศรัทธาต่ออัลลอฮ์เถิด และจงต่อสู้ด้วยทรัพย์สมบัติและชีวิตร่วมกับบร่อซุสของพระองค์ ผู้ที่มั่งคั่งในหมู่พวกเขา ก็ขออนุญาตต่อเจ้า และกล่าวว่า จงปล่อยพวกเราไว้เถิด พวกเราจะได้อยู่กับบรรดาผู้ที่นั่งอยู่กัน”**

พวกเขายินดีในการที่พวกเขาจะอยู่กับบรรดาผู้ที่อยู่เบื้องหลัง และได้ถูกประทับตราไว้แล้วบนหัวใจของพวกเขาแล้ว ดังนั้นพวกเขาจึงไม่เข้าใจ

3. ในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 24 ความว่า **จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า หากบรรดาบิดาของพวกเขา และบรรดาลูก ๆ ของพวกเขา และบรรดาพี่น้องของพวกเขา และบรรดา คู่ครองของพวกเขา และบรรดาญาติของพวกเขา และบรรดาทรัพย์สมบัติที่พวกเขาแสวงหาไว้ และสินค้าที่พวกเขากลัวว่าจะจำหน่ายมันไม่ออก และบรรดาที่อยู่อาศัยที่พวกเขาพึงพอใจมันนั้น เป็นที่รักใคร่แก่พวกเขายิ่งกว่าอัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์ และการต่อสู้ในทางของพระองค์ แล้วไซ้ร ก็จงรอคอยกันเถิดจนกว่าอัลลอฮ์จะทรงนำมาซึ่งกำลังของพระองค์ และอัลลอฮ์นั้นจะไม่ทรงนำทางแก่กลุ่มชนที่ละเมิด"**

4. ซูเราะห์อัลอันฟาโลโองการที่ 15-16 ความว่า: **บรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! เมื่อพวกเขาพบบรรดาผู้ที่ปฏิเสธศรัทธาเคลื่อนมา พวกเขาจงอย่าหันหลังหนีพวกเขาและใครที่หันหลังของเขาหนีพวกเขา ในวันนั้น ยกเว้นผู้ที่เปลี่ยนที่เพื่อทำการสู้รบหรือผู้ที่ไปร่วมกับอีกกลุ่มหนึ่งเท่านั้นแน่นอน เขาย่อมนำความกริ้วโกรธจากอัลลอฮ์กลับไป และที่อยู่ของเขานั้น คือ ญะฮันนัม และเป็นที่กลับไปทีเลวร้าย**

สรุปจากโองการดังกล่าว คือ เหล่ามูญาฮิด (นักต่อสู้) ห้ามมีความรู้ที่ถอดออกจากจากสนามรบ เว้นแต่สองสถานการณ์เท่านั้น คือ

1. ถอย เพราะเป็นเทคนิคในสงคราม
2. ถอยเพื่อไปร่วมกับกองกำลังอื่นเพื่อความแข็งแกร่งของกองกำลังที่มีอยู่

ท่านนบีได้กล่าวว่า การหนีออกจากสนามรบนั้นเป็นบาปใหญ่ที่พินาศท่านได้กล่าวว่า เจ้าจงห่างไกลจากบาปเจ็ดประการที่จะทำให้เจ้าพินาศ เหล่าสาวกของท่านว่าบาปใหญ่ดังกล่าวนี้คืออะไร ท่านนบีได้ตอบว่า การตั้งภาคีต่อเอกองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) การทำไสยศาสตร์ การฆ่าผู้อื่นที่อัลลอฮ์ได้ห้ามไว้ ยกเว้นบางประการ กินดอกเบี้ย กินทรัพย์สินเด็กกำพร้า หนีจากสนามรบ การกล่าวหาหญิงที่บริสุทธิ์ และหญิงที่ประมาท

1. ฮาดิษเล่าจากบุคอรีและมุสลิมท่านนบีได้กล่าวว่า หากผู้ใดที่ไม่เคยออกไปสู้รบและไม่เคยคิดที่จะทำสงครามแน่นอนผู้นั้นตายในสภาพส่วนหนึ่งของผู้มูนาฟิก เจื่อนไขของมูญาฮิด (นักต่อสู้) เป็นที่บังคับเพื่อญิฮาด (หากญิฮาดนั้นเป็นฟิรฎูกิฟายะห์) สำหรับผู้ที่มีเจื่อนไขครบ ดังต่อไปนี้

2. อิสลาม การญิฮาดนั้นไม่ถูกบังคับสำหรับผู้ปฏิเสธศรัทธา เพราะการญิฮาดนั้นเป็นอิบาดะห์ เหมือนการละหมาด การถือศีลอด การประกอบพิธีฮัจญ์และอื่นๆ

3. มุกัลลัฟ (บรรลุนิติภาวะ) ไม่เป็นที่บังคับสำหรับเด็กๆ คนขาดสติ เพราะหลักฐานจากท่านนบี (ซอล) ท่านนบีห้ามไม่ให้เด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเพื่อร่วมในการทำสงคราม

4. ผู้ชาย ไม่บังคับสำหรับสตรีผู้ร่วมสงคราม เพราะสนามรบนั้นมันกว้าง เพราะสงครามดังกล่าวนี้เป็นฟิรฎูกิฟายะห์ เพียงพอสำหรับผู้ชายเท่านั้นที่จะต้องรับหน้าที่นี้

5. มีความสามารถพอที่จะออกสนามรบทั้งกาย ทรัพย์สิน เพราะฉะนั้นไม่มีการบังคับสำหรับผู้ที่ไม่มีความสามารถในเรื่องดังกล่าว เช่น คนตาบอด คนพิการขาและมือ และไม่บังคับสำหรับผู้ที่มีทรัพย์สินไม่เพียงพอ มีหลักฐานจากอัลกุรอานในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 91-92 ความว่า ไม่มีบาปใด ๆ แก่บรรดาผู้ที่อ่อนแอ, และแก่ผู้ที่ป่วยไข้ และแก่บรรดาผู้ที่ไม่พบสิ่งที่จะบริจาค เมื่อพวกเขาได้แนะนำตักเตือนให้จงรักภักดีต่ออัลลอฮ์ และร่อซูลของพระองค์ ไม่มีทางใดที่จะกล่าวโทษแก่บรรดาผู้กระทำความดีและอัลลอฮ์นั้น คือ ผู้ทรงอภัยโทษ ผู้ทรงเอ็นดูเมตตา”

และไม่มีความบาปใด ๆ แก่บรรดาผู้ที่เมื่อพวกเขามาหาเจ้าเพื่อให้เจ้าจัดให้พวกเขาซึ่ง (*1*) เจ้าได้กล่าวว่า ฉันไม่พบพหุหนะที่จะให้พวกท่านขึ้นบนมันได้ พวกเขาก็ผินหลังกลับโดยที่นัยน์ตาของพวกเขาท่วมท้นไปด้วยน้ำตา เพราะเสียใจที่พวกเขาไม่พบสิ่งที่พวกเขาจะบริจาค”

6. ต้องได้รับอนุญาตจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หากพ่อแม่ไม่อนุญาตให้ไปทำญิฮาดก็ไม่ควรออกไป เพราะทำตามพ่อแม่เป็นสิ่งที่บังคับสำหรับมุสลิม แต่ถ้าหากการญิฮาดเป็นฟิรฎูกิฟายะห์ (เป็นที่บังคับ) อย่างเช่นดินแดนอิสลามถูกรุกรานโดยศัตรูเช่นที่ปาตานีในทุกวันนี้ จึงไม่เป็นที่ต้องขออนุญาตจากพ่อแม่อีก เพราะหน้าที่ในการทำญิฮาดนั้นมันสำคัญกว่า.

ส่วนคนที่ติดหนี้สินหากญิฮาดนั้นไม่เป็นที่บังคับ (ฟิรฎูกิฟายะห์) ต้องให้เจ้าหนี้อุญาตเสียก่อน แต่ถ้าหากเป็นฟิรฎูกิฟายะห์แล้ว ไม่จำเป็นต้องขออนุญาตเจ้าหนี้ก่อน

ข้อผิดพลาดในความคิดของมุสลิมปาตานีต่อสิ่งที่ได้กล่าวข้างต้น

มีข้อผิดพลาดที่ถูกสร้างในความคิดของชาวมุสลิมมลายูปาตานี จุดประสงค์สำคัญคือ ไม่ต้องการให้เกิดการญิฮาดขึ้นตามที่ศาสนาได้สั่งเสียสำหรับพวกเขา จนเกิดความคลุมเครือในหมู่ชาวมุสลิมปาตานีโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม เพียงเพราะผลประโยชน์ของตนเอง หรือเพื่อไม่ต้องการทำหน้าที่ ญิฮาด ส่วนข้อผิดพลาดดังกล่าวนี้มีดังต่อไปนี้

1. ยังไม่ถึงเวลาเพื่อทำญิฮาด
2. หลงตัวเองในความพินาศ
3. เราไม่จำเป็นต้องญิฮาดเพราะเขาอำนวยความสะดวกและความเจริญแก่เราอย่างเพียงพอแล้ว

4. อิสลามศาสนาสันติ

และความผิดพลาดอีกมากมายที่มาขีดขวางและเป็นอุปสรรคต่อการญิฮาดที่ปาตานี คำตอบสำหรับข้อความคิดดังกล่าวมี ดังนี้

ข้อแรก คือ ยังไม่ถึงเวลาสำหรับฎีฮาด : เราจำเป็นต้องรู้ว่าฎีฮาดนั้นมีสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนการเตรียมพร้อมและขั้นตอนการวางแผน อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า **และพวกเจ้าจงเตรียมไว้สำหรับ (ป้องกัน) พวกเขา สิ่งที่พวกเจ้าสามารถ**

ขั้นตอนที่สอง คือ การทำสงครามกับศัตรูแบบการลงมือปฏิบัติ ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานว่า เจ้าจงออกไปสู้รบเป็นกลุ่ม ทำสงครามแบบเบาและหนัก

ถามว่าเราชาวมุสลิมปาตานีได้ปฏิบัติตามขั้นตอนที่หนึ่งแล้วหรือยัง และเช่นเดียวกันขั้นตอนที่สอง เพราะเวลาที่ปาตานีถึงเวลาแล้วที่เราจำเป็นต้องทำสงครามตั้งแต่สองร้อยปีที่แล้ว นับตั้งแต่ปาตานีตกในกำมือของผู้ล่าอาณานิคมสยาม และเหล่านักการศาสนา (อูลามาย) ก็ได้ชี้ขาดในเรื่องการทำสงครามเมื่อดินแดนของชาวมุสลิมถูกรุกรานโดยศัตรู อย่างที่ได้อธิบายในหนังสือภาษาอารบิกหลายเล่มที่ได้เขียนขึ้นมาก่อนที่ดินแดนมลายูถูกรุกรานโดยสยามเสียอีก

เช่นเดียวกันมีหนังสือภาษาอารบิกที่คนเราได้เรียนรู้กันในเรื่องสงครามสมัยของท่านนบี (ซอล) อย่าได้เลียนแบบผู้ที่มูนาฟิคที่มาตีนะหฺในขณะที่ท่านนบีได้เรียกร้องพวกเขาให้ออกไปสู้รบกับผู้มุชรีกินผู้ปฏิเสธศรัทธาและยิวในมาดีนะหฺ พวกเขาเหล่านั้นไม่ยอมไปสู้รบพร้อมกับนบีโดยมีข้ออ้างต่างๆ นานา เช่น เพราะไม่สามารถห้ที่บ้านเรือนของพวกเขา อย่งที่อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานซูเราะห์อัลอฮซาบโองการที่ 13 ความว่า และจงรำลึกถึง เมื่อกลุ่มหนึ่งจากพวกเขา (มูนาฟิกิน) กล่าวว่า “โอ้ชายัษริบเอ๋ย! ไม่มีที่ตั้งมั่นสำหรับพวกท่านแล้ว (เพื่อต่อสู้กับข้าศึก) จงกลับไปเสียเถิด” และกลุ่มหนึ่งจากพวกเขาจะขออนุญาตกับท่านนบีมูฮัมมัดว่า “บ้านของพวกเราไม่มีอะไรปกปิด ไม่มีมั่นคง” และมันมิได้เป็นเช่นนั้น พวกเขามีได้ประสงค์สิ่งใด นอกจากการหนี (จากการทำสงคราม)

และพวกเขามีข้อในการไม่ออกไปทำสงครามกับท่านนบี เพียงเพราะเหตุผลอากาศร้อนอย่างที่อัลลอฮ์ได้กล่าวในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 81 ความว่า บรรดาผู้ที่ถูกปล่อยให้อยู่เบื้องหลังนั้นดีใจในการที่พวกเขาตั้งอยู่เบื้องหลังของร่อซูลุลลอฮ์ และพวกเขาเกลียดในการที่พวกเขาจะต่อสู้ด้วยทรัพย์สินของพวกเขา และชีวิตของพวกเขาในทางของอัลลอฮ์ และพวกเขากล่าวว่าท่านทั้งหลายอย่าออกไปในความร้อนเลย จงกล่าวเถิด (มุฮัมมัด) ว่า ไฟนรกจะร้อนน้มนั้นร้อนแรงยิ่งกว่าหากพวกเขาเข้าใจ

คำตอบสำหรับความคลุมเครือที่สอง คือ หากเราทำการฎีฮาดเสมือนเราวางตัวในความพินาศ โดยได้ยึดโองการอัลกุรอาน และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ เพื่อที่จะตอบความเข้าใจผิดต่อโองการดังกล่าวนี้ คือ เหล่าผู้รู้ (อูลามาย) ได้อธิบายโองการนี้ว่า และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ คือ เจ้าไม่ใช่จ่ายทรัพย์สินของเจ้าในหนทางของอัลลอฮ์ และหลีกเลี่ยงการทำฎีฮาดที่อัลลอฮ์ได้สั่งเสียสำหรับเจ้า นี่คือ ความหมายของ และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ เพราะโองการก่อนหน้านั้นอัลลอฮ์ได้กล่าวไว้ว่า และพวกเจ้าจงบริจาคในทางของอัลลอฮ์ ซึ่งโองการดังกล่าวอยู่โองการเดียวกัน คือ ในซูเราะห์อัลบาคอเราะห์โองการที่ 195 ความว่า และพวกเจ้าจงบริจาค

ในทางของอัลลอฮ์และจงอย่าโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศและจงทำดีเถิด แท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงชอบผู้กระทำดีทั้งหลาย

หากมีบางฝ่ายที่ถือหลักฐาน จงอย่าโยน ว่าการทำญิฮาดนั้นไม่เป็นข้อบังคับในศาสนา แล้วก็ยอมเหมือนกับการละหมาดทำเวลานั้นไม่เป็นที่บังคับเช่นเดียวกัน เพราะเขาถือเพียงบางท่อนของอายะห์อัลกุรอานเท่านั้นอย่าเช่นอายะห์ที่อัลลอฮ์ได้กล่าวว่า *เจ้าจงอย่าทำการละหมาด* หากเราอ่านเพียงบางท่อนเท่านั้นก็เหมือนอัลลอฮ์สั่งห้ามการละหมาด แต่หากเราอ่านอายะห์ทั้งหมด อายะห์มีอยู่ว่า *เจ้าจงอย่าละหมาดในขณะที่เจ้ามีเมมา* คือ เราไม่สามารถทำการละหมาดในขณะที่เราเมา เพราะการละหมาดนั้นใช้ไม่ได้ เพราะขณะนั้นเราขาดสติ เพราะฉะนั้นหากเราถืออายะห์แบบครึ่งๆ เหมือนอายะห์ *จงอย่าโยนตัวเอง* แล้วเราจะคิดอย่างไรกับอีกหลายอายะห์ที่อัลลอฮ์ได้ประทานให้เราทำการญิฮาดในการต่อต้านผู้ปฏิเสธศรัทธา และอายะห์ที่เกี่ยวกับซาฮีดและอีกหลายฮาดิษที่สอนให้เราทำการญิฮาด และเหล่าผู้รู้อีกมากมายที่สอนให้เราทำการญิฮาด เพราะฉะนั้นไม่มีข้ออ้างใดๆ ที่เราจะไม่ทำการญิฮาด คนที่ไม่ยอมทำการญิฮาดเท่านั้นที่เป็นคนโยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ ซาติพันธุ์พินาศ ศาสนาของพินาศ วัฒนธรรมของเขาพินาศ เราลองมามองดูจังหวัดทางภาคเหนือของปัตตานี ได้เห็นอย่างชัดเจนแล้วว่า พวกเขาได้โยนตัวของพวกเจ้าสู่ความพินาศ

คำตอบสำหรับข้อผิดพลาดที่สาม คือ เราไม่มีความจำเป็นต้องทำการญิฮาด เพราะรัฐบาลสยามได้อำนวยความสะดวกและความเจริญมาพอแล้ว คำตอบสำหรับผู้ที่มีความคิดดังกล่าวนี้เราชาวมุสลิมต้องจำไว้ว่า นักล่าอาณานิคมที่ไหนก็ตามที่ได้มาปกครองแผ่นดินคนอื่น เขาจำเป็นต้องสร้างความเจริญให้เกิดขึ้นในดินแดนที่เขาปกครองเพื่อสร้างความชอบธรรมในดินแดนนั้นๆ เพราะไม่ต้องการให้ชาวมุสลิมในประเทศนั้นลุกขึ้นมาต่อต้านการปกครองของพวกเขาเท่านั้นเอง เปรียบเสมือนพวกเขาได้วางยาหลับเพื่อให้ชาวมุสลิมมลายูนอนหลับบนความสบายที่พวกเขาได้ให้มา เราชาวมุสลิมมลายูต้องจำไว้ว่าอะไรที่เขาให้มาเขาต้องได้อะไรจากเรามากกว่านั้น ยกตัวอย่าง เช่น ผู้ล่าอาณานิคมได้สร้างถนน และติดตั้งไฟฟ้าในหมู่บ้าน ทั้งหมดนั้นไม่ใช่เพียงแค่อำนวยความสะดวกแก่เราเท่านั้น แต่มันเป็นความสะดวกสำหรับพวกเขาที่จะขนกองกำลังทหารเมื่อเกิดเหตุการณ์สู้รบกับฝ่ายเรา ได้มีการวิจัยว่านี่คือ แผนการร้ายที่สยามได้สร้างขึ้นมา

ส่วนในเรื่องของเงินอุดหนุนสำหรับมัสยิดและโรงเรียนศาสนาก็เช่นกัน มันก็เป็นแผนร้ายของพวกเขาอย่างหนึ่งไม่พ้นสมัยก่อนมัสยิดและโรงเรียนศาสนาเราบริหารกันเอง แต่หลังจากได้งบประมาณสนับสนุนจากสยามเราก็บริหารตามความต้องการของพวกเขา เราได้เห็นผลอย่างชัดเจนจากผู้บริหารมัสยิดและโรงเรียนศาสนาปัจจุบัน เรามักสร้างผลงานและประโยชน์ให้กับรัฐบาลสยามมากกว่าผลประโยชน์ของผู้ก่อตั้งหรือเจ้าของโรงเรียนอย่างเห็นได้ชัด.

เทคนิคที่สยามได้ทำกับเราชาวมุสลิมมลายูปัตตานีนั้นไม่ต่างอะไรมากกับชาวกาฬิรามุชรีกิน (ผู้ตั้งภาคี) ในสมัยของท่านรอซูลุลลอฮ์ (ซอล) ที่ได้นำเสนอจะให้ทุกอย่างแก่ท่านนบีเพียงแค่

ต้องการให้ท่านนบีหยุดเผยแพร่ศาสนาของอัลลอฮ์ คือ อิสลาม หากกาฬิรสยามสร้างมัสยิดให้กับชาวมุสลิมมลายูปาตานี มันก็ไม่ต่างเลยกับชาวมุชริกีนสมัยนบีที่สร้างมัสยิด ฎิรอรเพื่อสร้างความแตกแยกในหมู่ชาวมุสลิมด้วยกัน เช่นเดียวกันกับมุชริกีนสยามได้สร้างมัสยิดและโรงเรียนศาสนาให้กับชาวมุสลิมแน่นอนเขาต้องการผลประโยชน์จากนั้นอย่างแน่นอน เราลองมาอ่านโองการของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ในซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 17 ความว่า ไม่บังควรแก่มุชริกทั้งหลายที่จะบูรณะ บรรดามัสยิดของอัลลอฮ์ ในฐานะที่พวกเขายืนยันแก่ตัวของพวกเขาเองแล้ว ซึ่งการปฏิเสธศรัทธา คนเหล่านี้แหละ บรรดาการงานของพวกเขาไร้ผล และในนรกนั้นพวกเขาจะอยู่ตลอดกาล

คำตอบสำหรับข้อผิดพลาดที่สี่ คือ ศาสนาอิสลามคือศาสนาแห่งสันติภาพ ทำไมต้องมาทำญิฮาดที่จะนำสู่การฆ่ากันและการสูญเสีย? คำตอบ คือ คำว่าอิสลามเอง คือ มีความหมายว่าสันติ ความปลอดภัยอยู่แล้ว ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานซูเราะห์อัลบาคอเราะห์โองการที่ 208 ความว่าบรรดาผู้ศรัทธาทั้งหลาย! จงเข้าอยู่ในความสันติโดยทั่วทั้งหมัด และจงอย่าทำตามบรรดาก้าวเดินของชัยฏอนแท้จริง มันคือ ศัตรูที่ซัดแฉ่งของพวกเขา

อย่างไรก็ตามการเชิญชวนของอัลลอฮ์ในเรื่องของสันติภาพแน่นอนมันมีขอบเขตและเงื่อนไขที่ชัดเจน เพราะหลักฐานอัลกุรอานและวจนะของท่านนบีได้เชิญชวนประชาชาติของท่านให้ทำการเตรียมพร้อมเพื่อสงครามตลอดเวลา และได้สั่งให้ตอบโต้กับผู้รุกราน อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานซูเราะห์อัลบาคอเราะห์โองการที่ 194 ความว่า ดังนั้นผู้ใดละเมิดต่อพวกเจ้าก็จงละเมิดต่อเขาเยี่ยงที่เขาละเมิดต่อพวกเจ้า และพึงยำเกรงอัลลอฮ์เถิด และจงรู้ไว้ด้วยว่าแท้จริงอัลลอฮ์นั้นทรงอยู่กับบรรดาผู้ยำเกรงทั้งหลาย

จากโองการดังกล่าวอัลลอฮ์ ได้สอนให้เราว่าสันติภาพที่แท้จริง คือ สันติภาพที่มีความเป็นธรรม และเสมอภาค สันติภาพที่มีเกียรติ สันติภาพที่จะนำประชาชาติสู่ความดีงามสำหรับอิสลามและมุสลิมนี้แหละสันติภาพที่อิสลามต้องการ ไม่ใช่สันติภาพที่กาฬิรสยามต้องการโดยการปล้นดินแดนอิสลาม รุกรานสิทธิมนุษยธรรมของชาวปาตานี หลังจากนั้นมาชวนชาวมลายูปาตานีเพื่อคืนดีกัน อยู่ดี ๆ ย่อมมาต่อสู้กับสยามเพื่อเรียกคืนสิทธิของชาวมลายูปาตานี อย่างนี้เขาไม่เรียกว่าสันติภาพ เขาเรียกว่ายอมแพ้ให้กับศัตรู

อิสลามไม่ได้ห้ามมุสลิมสร้างความสัมพันธ์กับคนที่ไม่มุสลิม แต่ต้องอยู่ในขอบเขตของความดีและความเสมอภาคในความสัมพันธ์ดังกล่าว และเพื่อสร้างความเจริญบนโลกนี้ ตามที่อัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานซูเราะห์อัลมุดาฮานะห์โองการที่ 8-9 ความว่า อัลลอฮ์มิได้ทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่มีได้ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนาและพวกเขามิได้ขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะทำความดีแก่พวกเขา และให้ความยุติธรรมแก่พวกเขา แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักผู้ที่มีความยุติธรรม

แต่ว่าอัลลอฮฺทรงห้ามพวกเจ้าเกี่ยวกับบรรดาผู้ที่ต่อต้านพวกเจ้าในเรื่องศาสนาและขับไล่พวกเจ้าออกจากบ้านเรือนของพวกเจ้า และช่วยเหลือให้ขับไล่พวกเจ้าในการที่พวกเจ้าจะผูกมิตรกับพวกเขาและผู้ใดผูกมิตรกับพวกเขา คนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้อธรรม

เราลืมแล้วหรือว่าประวัติศาสตร์มลายูปาตานีถูกกาฬโรคสยามรุกรานหลายครั้ง สุดท้ายปาตานีตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของสยามจนถึงวันนี้บรรพบุรุษของเราถูกจับตัวเป็นจำเลยไปอยู่ทางเหนืออย่างไร้มนุษยธรรม พวกเขาถูกทรมานอย่างไม่น่าให้อภัย ถูกบังคับให้ทำงานขุดคลอง ทำถนน สร้างทางรถไฟนับพันกิโลเมตร ถูกทิ้งในที่ห่างไกลจากความเจริญจนปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้มีความเจริญในที่สุด

ชาวมุสลิมมลายูปาตานียังถูกไล่ออกจากประเทศเมื่อพวกเขาเรียกร้องสิทธิของตน มุสลิมมลายูปาตานีหลายคนที่ต้องออกไปอยู่ต่างประเทศไกลเคียง ประเทศตะวันออกกลาง นี่หรือสันติภาพของกาฬโรคสยามต้องการ.

อัลลอฮฺ (ช.บ.) ได้ตรัสในอัลกุรอานซูเราะห์มูฮัมมัดโองการที่ 35 ความว่า ดังนั้นพวกเจ้าอย่าท้อแท้และเรียกร้องไปสู่การสงบศึก เพราะพวกเจ้าเป็นผู้อยู่เหนือสุด และอัลลอฮฺทรงอยู่ร่วมกับพระเจ้าและพระองค์จะไม่ทรงลิดรอนผลตอบแทนแห่งการงานของพวกเจ้า

บทสรุป

สำหรับชาวมุสลิมมลายูปาตานีทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นอุลามาอ (ผู้รู้) นักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา หนุ่มสาว คนทั่วไป พวกคุณจงใช้ความสามารถที่พวกท่านมีอยู่เพื่อญีฮาดเพื่อหนทางของอัลลอฮฺ (ช.บ.) อัลลอฮฺจะให้ความสำคัญต่อการกระทำของท่านอย่าแน่นอน อัลลอฮฺได้ตรัสไว้ในอัลกุรอานซูเราะห์อัตเตาบะห์โองการที่ 120 ความว่า ไม่บังคับควรแก่ชาวมะดีนะฮ์และชาวอาหรับชนบทที่พักอยู่รอบ ๆ จะผินหลังให้กับร่อซูลของอัลลอฮฺ และไม่บังคับควรที่เขาเหล่านั้นจะหวังชีวิตของพวกเขา มากกว่าชีวิตของท่านร่อซูล ทั้งนี้เนื่องจากความกระหายน้ำก็ดี ความทุกข์ยากก็ดีและความหิวโหยก็ดี เพื่อหนทางของอัลลอฮฺนั้นจะไม่สับสนกับพวกเขา และไม่ว่าพวกเขาจะเหยียบย่างไป ณ ที่ใดที่ ทำให้พวกปฏิเสธศรัทธา กริ้วโกรธก็ตาม และพวกเขาจะไม่ได้รับอันตรายจากศัตรูนอกจากการางที่ดีถูกจากรักไว้แล้วสำหรับพวกเขาเพราะสิ่งนั้น แท้จริงอัลลอฮฺจะไม่ทรงให้รางวัลของผู้กระทำความดีต้องสูญเสียไปเป็นอันขาด

ท่านนบี (ซอล) ได้กล่าวไว้ว่า ในอิสลามจะไม่มีการบำเพ็ญตบะ และการบำเพ็ญตบะในอิสลามคือการญีฮาด การบำเพ็ญตบะในฮาดิษนี้ คือ อิสลามไม่ได้สอนให้ประชาชาติของเขาห่างไกลจากสังคม ไม่ดูแลเรื่องสังคม เสมือนบาทหลวง พระสงฆ์ ที่อยู่แต่ในโบสถ์หรือวัด อิสลามไม่มีคำสอนเช่นนั้น ถ้าหากต้องการทำอิบาดะห์ มีชีวิตในอามาล มีทางเดียวเท่านั้น คือ การญีฮาด เพราะทุกการกระทำ คำกล่าวของมูญาฮิดีน (นักต่อสู้) นั้นล้วนเป็นอิบาดะห์ในฮาดิษบทหนึ่งเล่าจากบุคอรี และมุสลิมจากอาบูฮูร็อยเราะฮฺ ท่านนบี (ซอล) ถูกถามว่าการกระทำอะไรที่เปรียบเสมือนญีฮาดในหนทางของอัลลอฮฺ

ท่านนบีก็ได้ตอบว่า ท่านทั้งหลายไม่มีความสามารถที่จะทำมันได้ เหล่าสาวกของท่านถามคำถามเดียวกันเป็นครั้งที่สองหรือสามครั้ง ท่านนบีตอบคำตอบเดียวกัน คือ พวกเจ้าไม่มีความสามารถที่จะทำมันได้ ท่านนบีได้กล่าวว่า อุปมาผู้ที่ออกไปต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์นั้นเปรียบเสมือนเขาได้ถือศีลอด ละหมาดยามค่ำคืน คนที่ปฏิบัติตามคำสอนของอัลลอฮ์ ไม่เคยละทิ้งละหมาดและถือศีลอดจนกว่าเขาจะกลับจากการสู้รบในหนทางของอัลลอฮ์ จากที่เราได้รับทราบกันแล้วว่าอิบาดะห์เช่นนั้นไม่มีใครสามารถกระทำได้ เพราะเหตุดังกล่าวท่านนบีได้กล่าวว่า พวกเจ้าไม่มีความสามารถที่จะทำมันได้ นอกจากการทำญิฮาดเป็นอิบาดะห์ที่ยิ่งใหญ่ในผลบุญแล้ว จนท่านนบีเปรียบเสมือนการถือศีลอด ละหมาด และละหมาดยามค่ำคืนโดยที่ไม่เคยขาด ญิฮาดก็เป็นเอกลักษณ์แห่งความสูงทรงของอิสลามและพลังของประชาชาติมุสลิม ตามที่ท่านนบีได้กล่าวไว้ในฮาดิษของท่านว่า หัวของงานนั้น (การงาน การบริหาร) ขึ้นอยู่กับอิสลามและเสาของมันคือการละหมาด และจุดสูงสุดของอิสลาม คือ ญิฮาด

สรุปว่า การงานทุกอย่าง ถ้าหากไม่มีอิสลามแน่นอนจะไม่ถูกรับ หากไม่มีอิบาดะห์ การงานทุกอย่างจะไม่มีที่พึ่ง หากไม่มีญิฮาดก็จะไม่กำแพงเพื่อที่จะปกป้องมัน (โดยอิบนุซัยน อัลฟาตอนี แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง)

ผนวก ข.
กฎข้อบังคับของกองกำลังพลูโล
1980 - 1400

จัดทำโดย
สภาผู้นำกลุ่มพลูโล

ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ

บทนำ

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงเมตตาปราณีเสมอ

มวลการสรรเสริญเป็นสิทธิของเอกองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) พระผู้อภิบาลแห่งสากลจักรวาล ขออัลลอฮ์ประทานสันติ และความจำเริญ แต่ท่านศาสดามุฮัมมัดนั้นต่อสู้ผู้ยิ่งใหญ่เหล่าซอฮาบะห์ (สาวก) ของท่านและผู้ติดตามแนวทางของท่านทั้งหลายอัลลอฮ์ได้ตรัสไว้ว่า เจ้าจงทำสงครามกับผู้ตั้งภาคีกับพระองค์ทั้งหมด เสมือนกับพวกเขาได้ทำสงครามกับพวกเจ้าทั้งหมด โอ้เหล่ามุจาฮีดีน (นักต่อสู้) ฟาตอนี้ทั้งหลาย ทางสภาสูงสุดของกลุ่มพลูโลฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ ต้องขอสรรเสริญต่อเอกองค์อัลลอฮ์ ที่เราได้จัดทำกฎข้อบังคับสำหรับกองกำลังพลูโลในครั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางสำหรับกองกำลังพลูโลทั้งหลาย ข้อบังคับนี้ถูกวางแผนสำหรับใช้ในชีวิตรประจำวันที่ครอบคลุมทุกด้านสำหรับกองกำลังที่จำเป็นต้องปฏิบัติ ตามอย่างเข้มงวด ตามที่เราได้ทราบกันแล้วว่ากองกำลังฟาตอนี้ ตั้งแต่อดีตจนปัจจุบันได้ทำการต่อสู้ ด้วยอุดมการณ์แห่งอิสลามและเพื่อปลดปล่อยแผ่นดินนี้ ด้วยเหตุดังกล่าวทางสภาสูงสุดพลูโลจึงจำเป็นต้องจัดทำข้อบังคับสำหรับกองกำลังติดอาวุธเพื่อสานพลังต่อสู้กับสยามต่อไป

เราจำเป็นต้องรับทราบเสมอว่าข้อบังคับดังกล่าวเราจะต้องมาวิเคราะห์ในทุกยุคสมัย และทางฝ่ายสภาสูงสุดจะมีการเพิ่มเติมข้อบังคับใหม่เสมอ สมาชิกกองกำลังจำเป็นต้องมีและต้องปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ตั้งแต่ระดับหัวหน้าจนถึงระดับล่าง พร้อมทั้งมีความรับผิดชอบในการข้อบังคับนี้มาใช้ อย่างจริงจัง หวังว่าพระองค์อัลลอฮ์จะเปิดแนวทางในหนทางของการต่อสู้เพื่อเอกราชฟาตอนี้ในเร็ววัน วัสสาลาม

ประธานสภาองค์กรนำ ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ

30-1-80

11-2-1400

เงื่อนไขการเป็นสมาชิก

1. ผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกจำเป็นต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้
 - (ก) เป็นสมาชิกพุทธมาแล้ว (ข) มีอายุครบ 17 ปี (ค) มีสุขภาพกายจิตที่สมบูรณ์
- (ง) นับถือศาสนาอิสลาม (จ) เชื้อชาติมลายูปาตอณี ยอมยอมปฏิบัติตามคำสั่งการ

นโยบายด้านจรรยาบรรณ

2. ผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกทุกคนต้องกล่าวสาบานตน
3. ผู้ที่จะเข้าเป็นสมาชิกกองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องละหมาดฟรดูตามเวลาที่ได้กำหนด
4. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องศรัทธาต่ออำนาจของอัลลอฮ์ กอดัรและกอฎูอ
5. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่มีสุขภาพดีจำเป็นต้องถือศีลอดในเดือนรอมฎอน
6. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามพูดเท็จกับสมาชิกด้วยกัน ยกเว้นกรณีมีคำสั่งหรือจำเป็น
7. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามขโมยทรัพย์สินหรือสิ่งของของสมาชิกด้วยกัน ยกเว้นกรณีมีคำสั่งหรือจำเป็น
8. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามทำลายศาสนสถาน คนแก่ สตรี เด็ก สัตว์เลี้ยง และสิ่งเพาะปลูกต่าง ยกเว้นหากมีคำสั่ง
9. หากมีเฉลยศึกจำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างดี เช่น ให้อาหารและการรักษาโรค
10. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธไม่ควรมีความรู้สึกริษยาหรือริษยาระหว่างกัน
11. หากสมาชิกกองกำลังติดอาวุธถูกฝ่ายศัตรูจับกุม สามารถบอกชื่อหมายเลขหมู่บ้านที่อยู่เดิมและอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับกองกำลังเท่านั้น
12. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องปฏิบัติตามคำสั่งการของหัวหน้า
13. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องทำความเคารพหัวหน้ากองกำลัง ผู้บัญชาการ หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธ หรือกองกำลังติดอาวุธในขณะที่ใส่ชุดยูนิฟอร์ม
14. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องทำความเคารพหัวหน้า ในขณะที่ใส่ชุดยูนิฟอร์มหรือยืนตรงในขณะที่ไม่ใส่ชุดยูนิฟอร์ม
15. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามทำการตัดสินใจใดๆ โดยที่หัวหน้าไม่รับทราบ ยกเว้นมีคำสั่งในเวลาที่เป็นจริงๆ
16. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธกระทำการคมขู่ หลอกหลวง ใส่ร้าย กล่าวเท็จหรือการกระทำอื่นๆ ที่ไม่ดีกับเพื่อนสมาชิกด้วยกันหรือกับหัวหน้า

17. สมาชิกทุกคนต้องให้ความร่วมมือซึ่งกันและกัน การหนีจากหน้าที่ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามอย่างเด็ดขาด

18. สมาชิกห้ามทรยศต่อแผ่นดินและศาสนา

ข้อบังคับในค่าย

19. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามเคลื่อนไหวใดๆ ทั้งสิ้นก่อนได้รับคำสั่ง

20. ค่ายต่างๆ จำเป็นต้องตั้งในที่ที่ได้ถูกกำหนดเท่านั้น

21. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องมีอาณาเขตของตนเอง

22. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรับทราบที่ตั้งศูนย์ค่าย

23. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจำเป็นต้องรู้รหัสหรือคำลับที่หัวหน้าได้บอกไว้

24. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรับรู้เวลาเวรของตน

25. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธรวมตัวกันมากกว่าหนึ่งคนในสถานที่เดียวกัน ยกเว้นมีได้รับคำสั่งจากหัวหน้า

26. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนสามารถไปอาบน้ำหรือซักผ้าตามเวลาที่หัวหน้าได้กำหนดไว้ แต่หากต้องการทำภารกิจส่วนตัว (เข้าห้องน้ำ) จำเป็นต้องแจ้งหัวหน้าให้ทราบก่อน

27. หากจะเข้าห้องน้ำจำเป็นต้องอยู่ในค่ายในเวลาที่ได้กำหนด

28. หากจะเข้าห้องน้ำจำเป็นต้องพร้อมที่จะทำรบตลอดเวลา

29. หากจำเป็นต้องเข้าห้องน้ำที่อยู่นอกค่ายต้องแจ้งให้หัวหน้าหรือผู้เข้าเวรรับทราบ

ระเบียบในขณะมีการเดินเคลื่อนไหว

30. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องได้รับคำสั่งจากหัวหน้าก่อนที่จะเคลื่อนไหว

31. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจำเป็นต้องรู้ที่ที่อยู่ในขณะเดินทาง

32. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจำเป็นต้องรู้สัญลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้

33. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรับรู้รูปแบบกำหนดการ และเส้นทางในการเดินทาง

34. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามพูด ร้องเพลง..... ร้องตะโกน หรือหัวเราะในขณะเดินทาง

35. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามกิน ดื่มและสูบบุหรี่ในขณะเดินทาง

36. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธหยุดเดิน ยกเว้นหากได้รับคำสั่ง

37. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องรักษาสายตา การฟัง ความรู้สึกในขณะเดินทาง

38. หากจำเป็นต้องเผชิญกับฝ่ายศัตรู หรือสู้รบสมาชิกทุกคนต้องหาที่หลบซ่อนตัวจนกว่าจะได้รับการสั่งการจากผู้บังคับบัญชา

39. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องระวังกับดักของฝ่ายศัตรูที่อาจจะ

40. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องแต่งชุดยูนิฟอรม์ในขณะที่เดินทาง
41. ต้องทำการเตรียมเครื่องหมายเครื่องมืออย่างดีก่อนที่จะมีการเคลื่อนไหว
42. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธสามารถหยุดเดินทางหากมีการสั่งการ

ข้อบังคับในขณะที่เข้าไปในหมู่บ้าน

43. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนสามารถที่จะเข้าไปในเขตหมู่บ้านหากมีการสั่งการให้กระทำ

44. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องระมัดระวังตัวในขณะที่เดินเข้าไปในหมู่บ้าน
45. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องแสดงใบหน้ายิ้มแย้ม และมารยาทที่ดีขณะ

พบเจอกับชาวบ้าน

46. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามขโมยหรือเอาผลไม้ของชาวบ้านอย่างเด็ดขาด ยกเว้นมีการสั่งการ

47. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนห้ามยุ่งเกี่ยวกับลูกสาวหรือชาวบ้านอื่นๆ
48. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามทำลายสิ่งเพาะปลูกหรือสัตว์เลี้ยงของชาวบ้าน

อย่างเด็ดขาด

49. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือชาวบ้านหากถูกสั่งการให้ทำ
50. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องประจำที่ของแต่ละคนหากถูกสั่งการ
51. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามขึ้นไปเข้าบ้านของชาวบ้าน ยกเว้นหากมีการสั่งการ
52. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามเพิกเฉยหากถูกให้ทำหน้าที่ดูแลรอบๆ หมู่บ้าน
53. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามเดินเที่ยวเล่นในบริเวณหมู่บ้าน หากไม่มีความจำเป็น
54. หากมีการค้างคืนห้ามสมาชิกกองกำลังจุ่มโจมเดินเล่นในหมู่บ้านในเวลากลางคืน
55. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องทำหน้าที่บริการประชาชนอย่างมีเกียรติ
56. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องทำตนให้เป็นทหารอิสลามที่ดีมีศรัทธาให้เป็นที่

ยอมรับของประชาชน

57. ห้ามสมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนพักอยู่ในหมู่บ้านนั้น หากถูกสั่งการให้เคลื่อนย้ายไปที่อื่นต่อ

กฎระเบียบการเข้าเวร

58. ผู้ที่เข้าเวรทุกคนต้องประจำการในบริเวณที่กำหนดเท่านั้น
59. ผู้ที่เข้าเวรทุกคนต้องรู้เวลาตามที่ได้กำหนดไว้
60. ผู้เข้าเวรทุกคนต้องประจำการตามเขตและเวลาที่กำหนดไว้จนถึงเวลาเปลี่ยนเวร
61. ผู้เข้าเวรทุกคนต้องแต่งชุดให้เรียบร้อยขณะเข้าเวร
62. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องมีอาวุธครบมือในขณะที่เข้าเวร

63. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรทุกคนต้องถึงที่ประจำการ 5 นาที ก่อนถึง
เวลาเข้าเวร

64. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรจำเป็นต้องรับรู้คำลับ (รหัสลับ) ขณะเข้าเวร

65. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องมีความระมัดระวังในขณะที่เข้าเวร

66. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องรับทราบผู้ที่เข้าออกค่าย

67. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องรับรู้ที่มั่นของจุดเวรอื่น

68. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องรู้จุดที่วางกับดักและจุดระเบิดที่ได้วางไว้

69. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรต้องนับจำนวนผู้ที่เข้าออกค่าย

70. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามนอนในที่เวร

71. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามกินหรือดื่มและสูบบุหรี่ขณะเข้าเวร

72. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามนั่งเพลง ตะโกน หัวเราะและพูดขณะ

เข้าเวร

73. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรจำเป็นต้องรู้สัญลักษณ์และเครื่องหมาย
สัญลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้

74. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรไม่สามารถถอดชุดแต่งกายหรือหมวกในขณะที่
เข้าเวร

75. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรห้ามเดินเล่นหรือเคลื่อนที่ก่อนถึงเวลาเปลี่ยน
เวร

76. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่เข้าเวรที่จะแยกย้ายต้องรายงานตัวให้กับหัวหน้าเวร
ทุกครั้ง

ข้อบังคับในการเดินลาดตระเวน

77. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรับรู้ชนิดของลาดตระเวนที่เขาจะ
ปฏิบัติ

78. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องเข้าใจการสั่งการของผู้บังคับบัญชา

79. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนทางเข้าและทางออก

80. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรู้เขตที่จะทำการลาดตระเวน

81. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรู้รหัสลับ

82. สมาชิกลาดตระเวนต้องรู้สัญลักษณ์ที่ได้กำหนดไว้

83. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องแต่งกายให้เรียบร้อย

84. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนต้องรับรู้กฎข้อบังคับขณะเดินทาง

85. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องแจ้งให้ผู้ปฏิบัติเวรทราบขณะเข้า
ออก
86. ห้ามหยุดพักในขณะที่ลาดตระเวนยกเว้นมีคำสั่งจากหัวหน้าลาดตระเวน
87. ห้ามพูด หัวเราะ ร้องเพลง ตะโกนและเรียกเพื่อนคนอื่นด้วยเสียงดังในขณะที่
ลาดตระเวน
88. ในขณะที่ลาดตระเวนต้องระวังตัว และอยู่สภาพเตรียมพร้อมทุกเมื่อ
89. ในขณะที่ลาดตระเวนต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้าตลอดเวลา
90. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธลาดตระเวนจำเป็นต้องรู้เขตของตัวเอง กับดักและ
เครื่องมือป้องกันอื่นๆ
91. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ทุกความ
เคลื่อนไหว หรือสิ่งต่างๆ ที่คิดว่าผิดปกติ
92. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องรับรู้ตำแหน่งที่ตั้งของเพื่อนกองกำลัง
อื่นๆ ที่อยู่ใกล้กัน
93. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนต้องรับรู้เขตของกลุ่มลาดตระเวนอื่นที่
อยู่ในกองกำลังเดียวกัน
94. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนที่จะเข้าไปในค่ายต้องรายงานการเข้าให้
ผู้เข้าเวรทราบทุกครั้ง
95. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาดตระเวนจำเป็นต้องเข้าแถวทั่วไป ในขณะที่จะ
เข้าในค่ายจนกว่าจะถูกสั่งให้แยกย้าย
96. ในการเข้าแถวทุกครั้งต้องมีการตรวจเครื่องมือเครื่องมือให้ครบ
97. หากมีสิ่งใดที่หายไปผู้ลาดตระเวนต้องแจ้งให้หัวหน้าลาดตระเวนทราบโดยด่วน
- การปกป้องสมาชิกกองกำลังที่มีไข้กองโจร**
98. กองกำลังติดอาวุธสามารถที่จะปกป้องสมาชิกที่มีไข้กองโจรหากเขาต้องการ
99. ทุกกองกำลังที่ให้การปกป้องจะต้องถือว่าสมาชิกดังกล่าวเสมือนกองโจร
100. ต้องให้อาหารอย่างเพียงพอ
101. ไม่ให้อาหารแก่เขาเว้นแต่อาวุธมีเหลือ
102. ห้ามให้เขาร่วมรบโดยไม่มีอาวุธให้
103. ห้ามให้หน้าที่จู่โจมแก่เขาเว้นแต่หากจำเป็น
104. สมาชิกที่ได้รับการปกป้องจำเป็นต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของหัวหน้า
กองโจร
105. สมาชิกกองกำลังที่ถูกปกป้องต้องกลับบ้านหากถูกสั่งการ

106. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องรู้วิธีการทำความเคารพหัวหน้าในขณะถืออาวุธ

วิธีการเข้าแถว

107. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องร่วมเข้าแถวในทุกครั้งที่มีการทำแถว ยกเว้นหากมีหน้าที่ที่ได้ถูกสั่งการไว้แล้ว

108. การเข้าแถวช่วงเช้าเวลา 07.30 เรียกว่า การเข้าแถวช่วงแรก

109. การเข้าแถวช่วงแรกต้องมีขึ้นทุกวัน

110. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องแต่งกายให้เรียบร้อยพร้อมอาวุธครบมือขณะเข้าแถวช่วงแรก

111. การเคลื่อนไหวของร่างกายต้องเข้มแข็งทุกครั้งที่มีการเข้าแถว

112. การเข้าแถวช่วงบ่าย คือ เวลา 5.30 และถูกเรียกว่าการเข้าแถวช่วงท้าย

113. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องแต่งกายเรียบร้อยทุกครั้งที่มีการเข้าแถวช่วงท้าย

114. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องร่วมเข้าแถวช่วงท้าย ยกเว้นมีหน้าที่อื่นที่ถูกกำหนดไว้แล้ว

115. การเข้าแถวที่นอกจากการเข้าแถวช่วงแรกและช่วงท้ายจะถูกเรียกว่าการเข้าแถวทั่วไป

116. สำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ถูกสั่งการเท่านั้นที่ต้องเข้าแถวทั่วไป

117. ทุกครั้งที่จะมีการเดินทางหรือหน้าที่ที่เป็นกลุ่มจำเป็นต้องมีการจัดแถวทั่วไป

118. การจัดแถวทั่วไปจะมีขึ้นเมื่อมีการต้อนรับการมาเยือนของหน่วยทหารหรือผู้

บัญชาการขององค์กร

119. ทุกการสั่งการในหน้าที่สำหรับแต่ละวันจะต้องมีขึ้นในช่วงเข้าแถวช่วงแรก

120. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ร่วมเข้าแถว จะต้องรายงานตัวและหมายเลขของตน

ให้กับหน้าแถว

121. ทุกครั้งที่มีการเข้าแถวจะต้องมีการเริ่มด้วยการอ่านอัลฟาดีฮะห์โดยสมาชิก

กองโจรทุกคน

ข้อบังคับในการใช้อาวุธ

122. อาวุธทุกชนิดเป็นสมบัติขององค์กร

123. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนที่ครอบครองอาวุธจะต้องทำความสะอาดทุกเข้า

124. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนจะต้องทำความสะอาดอาวุธทุกครั้งที่มีการยิง

125. ผู้ที่ถืออาวุธจะต้องถืออาวุธในการเข้าแถวช่วงแรกทุกครั้งเพื่อให้ผู้บังคับบัญชา

ตรวจสอบ

126. ในขณะที่มีการตรวจสอบอาวุธให้ถอนกระสุนออกจากอาวุธ
 127. ห้ามสมาชิกกองโจรทุกคนเล่นจี่อาวุธกับสมาชิกด้วยกันอย่างเด็ดขาด
 128. ทุกครั้งที่มีการยิงอาวุธสมาชิกกองกำลังทุกคนต้องรายงานตำแหน่งที่อยู่ของ
 กระสุนดังกล่าว

129. จะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบหากมีอาวุธที่เสีย
 130. อาวุธจะต้องอยู่ติดกับผู้ครอบครองทุกเมื่อ
 131. จะต้องดูแลรักษาอาวุธเสมือนดูแลชีวิต
 132. ซองกระสุนจะต้องดูแลรักษาอย่างเป็นระเบียบและจะต้องทำการตรวจสอบ
 ทุกวัน

133. ไม่สามารถเปลี่ยนอาวุธกับสมาชิกคนอื่นยกเว้นหากมีคำสั่ง
 134. ในช่วงเวลาฝนตกจะต้องป้องกันอาวุธจากน้ำฝน ยกเว้นในช่วงสู้รบ
 135. ในขณะที่เดินต้องระวังอย่าให้อาวุธหันเข้าใส่เพื่อนสมาชิกด้วยกันเอง
 136. ห้ามแขวนอาวุธที่ไหลขณะเดิน
 137. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องรู้วิธีทำความสะอาดพหุหน้าในขณะที่ถืออาวุธ

ระเบียบและวิธีการแต่งกาย

138. การแต่งกายในขณะที่เข้าแถว คือ เสื้อ กางเกง ร้องเท้า หมวก อาวุธ serta sarung peluru dan lanja

139. ชุดแต่งในขณะลาดตระเวน การเข้าเวรและเข้าแถวต้องทำตามข้อ 138
 140. ชุดแต่งกายในขณะที่กองโจรเดินลาดตระเวน คือ อาวุธพร้อมซองกระสุน เสื้อ กางเกง หมวก กระเป่า ร้องเท้าและลั่นวาจา

ระเบียบและการทำความสะอาด

141. สิ่งจำเป็นที่สมาชิกกองโจรทุกคนต้องมี คือ สบู่ แปรงสีฟัน ยาสีฟัน เครื่องมือเย็บผ้าและผ้า Pelikat

142. สมาชิกกองกำลังอาวุธทุกคนจะต้องซักผ้าตามลำดับช่วงที่ได้กำหนดไว้
 143. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธจะต้องอาบน้ำชำระร่างกายตามลำดับช่วงที่ได้กำหนด ยกเว้นช่วงเวลาที่ถูกห้าม

144. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่จะทำการอุจจาระหรือปัสสาวะจะต้องทำเฉพาะที่ที่กำหนด ไว้เท่านั้น

145. ขยะทุกชิ้นจะต้องฝังเข้าไปในดิน
 146. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธทุกคนต้องทำความสะอาดในค่ายของตน
 147. อุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ต้องจัดในช่วงเวลาเช้า

ระเบียบและวิธีการสูบบุหรี่

148. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่สูบบุหรี่ต้องทิ้งก้นบุหรี่ในที่เก็บขยะเท่านั้น
149. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธสามารถสูบบุหรี่ได้ในค่ายเท่านั้นหรือในขณะที่หยุดพักในช่วงเวลาเดินทาง
150. การสูบบุหรี่ในเวลากลางคืนอนุญาตเฉพาะในเตนท์ของตนเองเท่านั้น ต้องระงับไฟบุหรี่จากการมองเห็น

ระเบียบการนอน รับประทานอาหาร และอาบน้ำ

151. สมาชิกที่ไม่เข้าเวรหรือรับหน้าที่อื่น จำเป็นต้องนอนในเตนท์ของตนเท่านั้น
152. ในขณะที่นอน ต้องวางอาวุธในที่ที่สะดวกในการหยิบมาใช้เสมอ
153. กองกำลังติดอาวุธจำเป็นต้องนอนในสถานการณ์ที่พร้อมทำสงครามเสมอ
154. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามนอนเล่นในเวลากลางคืน
155. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามนอนออกไปเล่นในเตนท์ของเพื่อนสมาชิกคนอื่นในเวลากลางคืน

156. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องรับประทานอาหารเช้าในช่วงเวลาที่กำหนดเท่านั้น
157. อาหารที่เหลือกินต้องทิ้งในหลุมขยะที่ได้เตรียมไว้
158. สมาชิกห้ามนอนที่ละหลาย ๆ คนหรือเกินสี่คนขึ้นไป
159. สมาชิกที่กำลังอาบน้ำต้องสับเปลี่ยนกันเพื่อเฝ้าเพื่อนสมาชิกอื่นที่กำลังอาบน้ำ
160. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธต้องไม่ทิ้งอาวุธอย่างไม่เป็นระเบียบในขณะที่อาบน้ำ
161. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธห้ามนั่งเสียงดังในขณะที่อาบน้ำ

ระเบียบเฉพาะสำหรับหัวหน้ากองโจร

162. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีความรับผิดชอบในทุกการสั่งการที่ได้สั่งไว้
163. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดให้ระเบียบการที่ได้ทำไว้ทั้งหมดถูกดำเนินการอย่างเป็นระเบียบ
164. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีการสั่งการเฉพาะให้กับหัวหน้าพลตระเวน
165. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีการวางแผนเทคนิคในการกระทำทุกครั้งที่จะมีการสั่งการ
166. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องวางแผนการป้องกันในขณะที่มีการตั้งแคมป์ในที่ต่างๆ
167. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องอ่านระเบียบการให้กับสมาชิกกองโจรทุกครั้งก่อนที่จะปฏิบัติหน้าที่
168. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดเวรทุกครั้งที่มีการตั้งแคมป์

169. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องบังคับให้สมาชิกทุกคนต้องมีระเบียบการนี้ และต้องทำการตรวจทุกเช้า

170. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องทำการตรวจแถวทุกๆ การเข้าแถวครั้งแรกและสุดท้าย

171. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดให้สมาชิกรับประทานยาที่ได้กำหนดไว้

172. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธ ต้องสั่งการให้รองทำหน้าที่ในการกำหนดกรอบการเข้าเวร ลาดตระเวน รับประทานอาหาร อาบน้ำ ละหมาด และทำหน้าที่ในกองกำลังของตน

173. ทุกหัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องปฏิบัติตามการสั่งการของผู้บังคับบัญชา

174. ทุกหัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องพยายามชักชวนชาวบ้านโดยวิธีการละเอียดอ่อนเพื่อสนับสนุน การต่อสู้เพื่อเอกราช

175. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องเฝ้าระวังสมาชิกที่ออกจากค่ายโดยไม่ขออนุญาต

176. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องกำหนดรหัสลับในทุกๆ 24 ชั่วโมง

177. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องบรรยายหรือให้ความรู้ด้านการทหารและระเบียบการต่างๆ ให้กับสมาชิกกองโจร

178. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธห้ามส่งสมาชิกเพื่อหยุดพักผ่อน ยกเว้นหากได้รับอนุญาตจากกองบังคับบัญชา

179. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องทำรายงานประจำวัน การสู้รบ การจู่โจมและอื่นๆ ให้กับกองบัญชาการ

180. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องมีการสร้างกองบัญชาการขึ้นในค่าย

181. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธต้องหาข้อมูลฝ่ายศัตรูให้มากที่สุด

182. หัวหน้ากองกำลังติดอาวุธห้ามอยู่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของสมาชิก

ระเบียบการลาหยุดพักผ่อน

183. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่จะขอลาหยุดพักต้องได้รับอนุญาตจากหัวหน้ากองโจร

184. ห้ามสำหรับสมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่ลาหยุดพักไปเดินเล่นในที่อันตรายและที่มีศัตรู

185. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธอนุญาตให้ลาพักผ่อนไม่เกินสองสัปดาห์ ยกเว้นกรณีได้รับอนุญาตให้ทำหน้าที่อื่น

186. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่อยู่ในช่วงเวลาพักผ่อนจำเป็นต้องกลับสู่กองกำลังด่วน แม้เพิ่งลาใหม่ๆ ก็ตามแต่

187. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธไม่สามารถไปยังกองบัญชาการยกเว้นหากได้รับ
อนุญาต
188. สมาชิกกองกำลังติดอาวุธที่จะขอลาพักผ่อนจำเป็นต้องรายงานให้ทราบว่าจะ
ไปใน วันเวลาที่จะไป

จัดทำโดย
สภาองค์กรนำ
ฝ่ายกองกำลังติดอาวุธ
แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ค

P.U.L.O การต่อสู้ที่มีส่วนร่วมของประชาชนชาวปาตานี

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 1967 ซึ่งเป็นวันก่อตั้งขององค์กรปลดปล่อยปาตานี (PULO) องค์กรนี้ถูกก่อตั้งโดยนักต่อสู้คนสำคัญที่ร่วมกันเป็นหนึ่งในเพื่อก่อตั้งองค์กรนี้ขึ้นมาซึ่งสอดคล้องกับคำสอนของอิสลามและข้อบังคับของนานาชาติ การต่อสู้ของพวโลตั้งขึ้นบนหลักคิดสำคัญสี่ประการ ดังนี้

1. ศาสนา : จงกล่าวเถิดพระองค์อัลลอฮ์ผู้ทรงเอกละ : แท้จริงศาสนาแห่งอัลลอฮ์ คือ อิสลาม
2. มาตุภูมิ : อัลลอฮ์นั้นทรงเป็นที่พึ่ง : แผ่นดินนั้นปวงป่าวของเราที่มีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน
3. ประเทศชาติ : พระองค์ไม่ประสูติและไม่ทรงถูกประสูติ : แท้จริงเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่า และตระกูลเพื่อจะารู้จักกัน
4. มนุษยธรรม : ไม่มีผู้ใดเสมอเหมือนพระองค์ : โดยแน่นอนเราได้บังเกิดมนุษย์มาในรูปแบบที่สวยงาม
5. อิสลามคือศาสนาที่ถูกยอมรับโดยพระองค์อัลลอฮ์ เพราะนั่นเป็นที่บังคับสำหรับชาวมุสลิมปาตานี

และมุสลิมทั้งโลกเข้าใจว่าศาสนาอิสลามคือศาสนาที่ได้สั่งสอนมนุษย์ทั้งมวล เพราะอิสลามเท่านั้นที่จะรับประกันความพึงพอใจของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ชาวมุสลิมปาตานีต้องได้รับอิสรภาพในศาสนาของตนเอง เป็นศาสนาในการปกครองประเทศ เราไม่สามารถที่จะมอบหมายการปกครองประเทศให้กับผู้ปฏิเสธศรัทธา (กาไฟร์) ส่วนในด้านการทำอิบาดะห์เท่านั้นที่เรามอบหมายตนกับอัลลอฮ์ หลักคิดดังกล่าวนี้เป็นความคิดที่ถูกวางกรอบโดยผู้ล่าอาณานิคมและศัตรูอิสลามโดยสิ้นเชิง พวกเขาต้องการให้เรามีความคิดที่ผิดเพี้ยนจากคำสอนที่แท้จริง (ศาสนาแยกออกจากการเมือง) เรา คือ ประชาติของ ท่านนบีมุฮัมมัด เราจำเป็นที่จะต้องเข้าใจหลักคำสอนของท่านนบีและขอฮายะห์ในการที่เราจะเผชิญกับศัตรูอิสลาม เพื่อที่จะเชิดชูอิสลามให้เป็นศาสนาอันสูงสุดและเป็นศาสนาในการปกครองประเทศ ดังที่อัลลอฮ์ได้ตรัสในอัลกุรอานที่มีความว่า แท้จริงศาสนาแห่งอัลลอฮ์ คือ อิสลาม ถึงแม้ว่ามักกะห์

คือ เมื่อเกิดখনท่านนบี แต่ท่านยอมที่จะอพยพไปยังมาดีนะห์ เพราะเป็นคำสั่งของอัลลอฮ์ (ช.บ.) ท่านก็ยอมที่จะอพยพท่ามกลางความยากลำบากก็ตาม แต่ท่านนบีมุฮัมมัด (ซ็อลลา) และผู้ตามแนวทางของท่านอดทนและยอมที่จะปฏิบัติตามคำสั่งจากพระองค์อัลลอฮ์แม้การอพยพจะเป็นไปด้วยความยากลำบากก็ตาม จนในที่สุดสามารถสร้างประเทศอิสลามที่มาดีนะห์และสุดท้ายอิสลามได้ถูกเผยแพร่ไปทั่วโลก

เพราะฉะนั้นเราชาวมุสลิมที่ปฏิบัติตามแนวทางของท่านนบีมุฮัมมัด (ซ็อลลา) ไม่ควรที่จะยอมให้ดินแดนของเรา (ปาตานี) ถูกปกครองโดยผู้ปฏิเสธศรัทธา (กาไฟร) จำเป็นต้องวางศาสนาอิสลามเป็นศาสนาสูงสุดและปกครองมวลมนุษยทั้งหมดให้อยู่ภายใต้การปกครองของอิสลาม ทั้งหมดเป็นภาระหน้าที่ของเราที่ต้องสละตนพร้อมชีวาเพื่ออัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่

เชื้อชาติและภาษา

มนุษย์ทุกคนที่เกิดมาบนโลกนี้ย่อมมีเชื้อชาติของตนเอง “แท้จริงเราได้ให้พวกเจ้าแยกเป็นเผ่าและตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน” เราทุกคนย่อมมีชาติของตนเอง คือ ชาติมลายูปาตานี แดนนี้แห่งนี้ คือ ชาติที่มีเกียรติและเป็นที่ยอมรับไปทั่วโลกในยุคสมัยที่ปกครองของปาตานี โดยการปกครองของราชวงศ์มลายูสมัยก่อน เพราะเหตุนี้เราจำเป็นต้องวางดินแดนของเรา (มลายู) เป็นชาติและภาษาที่มีอำนาจปกครองสำหรับประชาชาติของเรา อย่าให้พวกกาไฟรสยามต้องมาครอบงำความคิดลูกหลานของเราสู่ความคิดของพวกเขา เพราะเราทุกคน คือ ลูกหลานชาติมลายูที่มีอำนาจในการปกครองตนเอง เราอย่ายอมขายศักดิ์ศรีของเราให้กับใคร อย่ายอมรับภาษาไทยดังที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ เรายอมเปลี่ยนชื่อจากมลายูเป็นชื่อภาษาไทยด้วยคุณค่าอันต่ำต้อย และเราไม่รักในภาษาของตนเองสุดท้ายภาษาเขาเราทำให้มันมีคุณค่าในการพูดคุยในแต่ละวันของเรา.

ภาษามลายูจะไม่หายจากโลกใบนี้ #### เราทุกคน คือ ประชาชาติชาติมลายูปาตานี ที่มีเกียรติอย่างยิ่ง เราถือว่าภาษามลายูคือภาษาสูงสุดในการปกครองประชาชาติเราเอง ถ้าไม่อย่างนั้นภาษาเราจะจางหายไปกับกาลเวลา นี่คือชาติต้นตระกูลเลือดเนื้อบรรพบุรุษของเราโดยแท้ในดินแดนอันทรงเกียรตินี้.

(มาตุภูมิ)

ปาตานีคือดินแดนที่เป็นสมบัติของคนมลายู เพราะเหตุนี้ไม่ควรนักที่เราในสถานะลูกหลานแผ่นดินนี้ยอมมอบให้กับสยาม (กาไฟรฮารบี) (แผ่นดินนั้นปวงบ่าวของเราที่มีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน)

แผ่นดินแห่งนี้ คือ มรดกสืบทอดของเราชาวมุสลิม เพราะฉะนั้นจำเป็นสำหรับเราต้องกู้กลับคืนดินแดนของเรา และเราต้องบริหารประเทศนี้ตามแนวทางของอัลกุรอานและซุนนะห์

อย่าได้มอบเกียรติอันนี้ให้กับกาฬิร เพื่อปกครองดินแดนของเราอย่างที่เป็นดังที่เป็นในวันนี้ เพราะอิสลามไม่ได้สอนให้ผู้ปฏิเสศศรัทธา (กาฬิร) ต้องมาจูงเราชาวมุสลิมในการปกครองประเทศ

(มนุษยธรรม)

เราประชาชาติมลายูปาตานีที่เป็นชนส่วนใหญ่ที่ประกอบด้วยชาวมลายู แน่จริงแล้วไทยต้องให้สิทธิที่เราเรียกร้องนี้ ในนามสิทธิมนุษยชน แต่รัฐบาลไทยยังดื้อรั้นไม่ยอมรับในสิ่งที่เป็นจริงกับชาวมลายูปาตานี แถมยังพยายามสร้างความเข้าใจให้กับชาวมลายูว่า (เราทุกคน คือ คนไทย) และยังใส่ร้ายให้กับเหล่านักต่อสู้เพื่ออิสลามว่าเป็นขบวนการโจรก่อการร้ายอีกด้วยซ้ำไป ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นเพราะพวกเขากลัวประชาชนจะลุกต่อต้านรัฐบาลนั่นเอง อันที่แท้จริงแล้วเรามีสิทธิที่จะเรียกคืนดินแดนที่ถูกยึด เพราะถ้าหากเราอ้างข้อตกลงของสหประชาชาติ ปี 1960 มีอยู่ว่าชนส่วนน้อยมีสิทธิที่จะเรียกร้องอิสรภาพและเอกราชของประเทศ ฉะนั้นเราต้องเข้าใจว่าสิ่งที่เราเรียกร้องในวันนี้ สอดคล้องกับคำสอนของศาสนาและกฎหมายข้อบังคับของสหประชาชาติ ที่ได้ให้สิทธิเสรีภาพอย่างเต็มที่ให้กับประชาชนที่ต้องการเสรีภาพและเอกราชในการปกครองตนเอง

โดยทั่วไป

เป็นที่ชัดเจนว่าองค์กรฟูโล คือ องค์กรเพื่อต่อสู้ของชาวมลายูปาตานีที่ต้องการปลดปล่อยประเทศ และต้องการที่จะสร้างประเทศอิสลามมลายู ฟูโลถูกก่อตั้งขึ้นบนพื้นฐานของอิสลาม การเมืองและการทหาร (United) มีความหมายว่าการรวมประชาชาติมลายูปาตานีในองค์กรเดียวกัน (Organization) ที่จะให้ชาวปาตานีเป็นตัวแทนในระดับนานาชาติ ที่เป็นเอกลักษณ์การรวมตัวของชาวมลายูปาตานีสู่การต่อสู้เพื่อเอกราช (Liberation) ที่แท้จริงโดยฟูโล (และพวกเจ้าจงยึดสายเชือกของอัลลอฮ์โดยพร้อมกันทั้งหมดและจงอย่าแตกแยกกัน) เป็นการใส่ร้ายอย่างสิ้นเชิงหากมีการกล่าวหาว่าฟูโลไม่ต้องการรวมตัวกับคนอื่น เพราะหากเราดูชื่อขององค์กรเอง คือ (United) ที่ต้องการร่วมกับทุกภาคส่วน ทุกพรรคและสังคมนมลายูปาตานีทั้งหมดในองค์กรนี้ (Organization) ที่เปรียบได้กับรัฐบาลที่ปกครอง และเป็นตัวแทนของชนส่วนน้อยของชาวมลายูปาตานีสู้หนทางกอบกู้เอกราชและปกครองตนเอง (P.U.N.C) สภาสหรัฐปาตานี

การปฏิวัติและประชาธิปไตย

การปฏิวัติ คือ การต่อสู้ของประชาชนที่ทำการเรียกร้องสิทธิเสรีภาพในการปกครองจากการคุกคามทุกประเภทและจากการล่าอาณานิคม การปฏิวัติจะสามารถบรรลุได้ ต่อเมื่อประชาชนทั้งหลายที่ถูกคุกคามจะรวมตัวเป็นหนึ่งในองค์กรเดียวกันที่ไม่เกิดความแตกแยก เพราะพลังของการปฏิวัติประชาชนที่เป็นเอกภาพนั้นจะสามารถเอาชนะรัฐบาลที่ปกครองโดยไม่ใช่อาวุธ เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลง

ของการปฏิวัติหรือพลังของการต่อสู้ที่แท้จริง คือ การเปลี่ยนแปลงจากความล้มเหลวสู่ความสำเร็จ จากความอ่อนล้าสู่ความเข้มแข็ง จากที่อยู่ภายใต้อาณานิคมสู่เอกราช

การปฏิวัติของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญในการเดินสู่จุดหมายของการได้รับเอกราช เพราะฉะนั้นเราต้องปลุกฝังให้ประชาชนทุกคนมีให้มีวิญญาณของการปฏิวัติที่แท้จริง และเราต้องมาร่วมกันต่อต้านการคุกคามและการล่าอาณานิคม

ประชาธิปไตย คือ การปกครองโดยประชาชนที่ถูกเลือกเป็นผู้แทนในสภาและรัฐบาล ประชาชนมีอำนาจเต็มที่ในการร่วมพัฒนาประเทศและมีสิทธิแสดงข้อคิดเห็น

เราจำเป็นต้องรับรู้ร่วมกันว่า (ดินแดนปาตานี) ยังไม่มีเอกราชที่แท้จริงสำหรับชาวมลายู เพราะเรายังไม่สามารถใช้ระหว่งการปฏิวัติกับประชาธิปไตยของประชาชนอย่างถูกต้อง เพราะในขณะนี้เรายังไม่มีสนามในการแข่งขันและการเลือกตั้งอย่างประเทศที่ได้รับเอกราชแล้ว (ประชาธิปไตย) เพราะฉะนั้นเราต้องทำการปฏิวัติในองค์กรเดียวกันที่มีพลังและมีความสามารถในการก้าวสู่การได้รับเอกราช ทำไมเราต้องทะเลาะต่อสู้กันเพียงเพื่อได้มาตำแหน่งประธานาธิบดี นายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรี จนต้องแตกแยกกันในหมู่พวกเราเอง ทั้งหมดที่กล่าวมานี้มีต้นเหตุจากเพราะเราใช้การปฏิวัติและประชาธิปไตยอย่างไม่ถูกต้อง

เราในปัจจุบันนี้ (นักต่อสู้) ต้องรับรู้ أنناกำลังตกอยู่ในสถานการณ์ที่อ่อนแอและไม่แน่นอน แตกแยกในความคิดไม่ยอมรับซึ่งกันและกัน เพราะต่างคนต่างคิดว่านี่คือการต่อสู้ในระบอบประชาธิปไตย ที่เราเปรียบเทียบตั้งการแข่งขันของรัฐบาลกับฝ่ายค้าน เพราะต่างคนต่างต้องการรวบรวมคะแนนเสียงจากประชาชนที่สนับสนุนตนเอง

เพราะฉะนั้นเราต้องมาร่วมกันสร้างความเข้าใจในการต่อสู้ที่ถูกต้องแท้จริงเพื่อความสำเร็จของเราด้วยกัน เราต้องถ้อยอย่างชัดเจนว่ารัฐบาลไทย คือ ศัตรูอันดับแรกของเราทุกคน และเราต้องร่วมพลังในการต่อสู้ในระบอบการปฏิวัติมิใช่ประชาธิปไตย ถ้าหากปาตานีได้รับเอกราชจริงๆ และวิธีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยถูกนำมาใช้ในสภาแล้ว มีทั้งฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายค้าน ใครได้เสียมากได้เป็นรัฐบาล ได้เป็นประธานาธิบดีและรัฐมนตรี แต่อย่างไรก็ตาม ณ.เวลานี้ที่สำคัญ คือ เราต้องสร้างจิตวิญญาณแก่ประชาชนเพื่อทำการต่อสู้แบบการปฏิวัติและการได้มาสู่เอกราชของดินแดนแห่งนี้

สุดท้ายนี้เราหวังว่าองค์กรพุนโลเป็นตัวแทนของชาวมลายูปาตานีและถูกการยอมรับโดยสังคมนานาชาติและสังคมภายในประเทศ และที่สำคัญที่สุดคือเป็นองค์กรที่สร้างความหวาดกลัวให้กับนักล่าอาณานิคมสยาม

จัดทำโดย

กองกำลังอิสระอิสลามปาตานี

กันยายน ค.ศ.1994

แปลโดยมาหะมะรอยาลี บิดิง

เพลงชาติพม่า

โอ้หนุ่ม ที่เป็นความหวังของประเทศ	เยาวชนสาวที่เป็นเสาหลักของชาติ
มาเถิดมา	เราร่วมกันต่อสู้
เพื่อปกป้องศาสนาและประเทศชาติ	ให้เลือดแช่บนแผ่นดิน
ขอเพียงให้เราสำเร็จ	– ขอเพียงให้เราสำเร็จ
เราต่อสู้ และต่อสู้	ปาดานี้ต้องได้รับเอกราช
Bujur lalu lintang patah tumbuh hilang bergaanti	
หนุ่มสาวผู้ปกป้องประเทศ	จงชูอาวุธแห่งการปฏิวัติ
เต็มเปี่ยมด้วยจิตวิญญาณของนักรู้	(อัลลอฮฺทรงอยู่เคียงข้างเรา –
	อัลลอฮฺทรงอยู่เคียงข้างเรา)

เพลงกองทัพพม่า

แผ่นดินปาดานี้ประเทศของเรา	แผ่นดินบ้านเกิดเมืองนอนอันทรงเกียรติ
แผ่นดินปาดานี้สมบัติของเรา	พื้นดินที่มาแห่งชาติมลายู
เป็นประเทศที่เจริญมาตั้งแต่อดีต	แดง ขาว ดำ ดาวเดือน เหลืองธงชาติเรา

ผนวก ง
 ธรรมนูญพULO

พี ยู แอล โอ 1968

องค์กรปลดปล่อยสหปัตตานี

ได้ทำการแก้ไขเมื่อวันที่ 1 เมษายน 2005 ตรงกับ 22 รอปีฮูลอฮาวาล 1426

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ผู้ทรงกรุณา ผู้ทรงเมตตาเสมอ

อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า และผู้ใดที่มีได้ตัดสินใจด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานลงมาแล้ว คนเหล่านี้
 แหละ คือ ผู้ปฏิเสธศรัทธา (อัลมาอิเตห์ : 44)

อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า และผู้ใดที่มีได้ตัดสินใจด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานลงมาแล้ว คนเหล่านี้
 แหละ คือ ผู้อธรรม (อัลมาอิเตห์ : 45)

อัลลอฮ์ได้ตรัสว่า และผู้ใดที่มีได้ตัดสินใจด้วยสิ่งที่อัลลอฮ์ได้ประทานลงมาแล้ว คนเหล่านี้
 แหละ คือ ผู้ที่ทำชั่ว (อัลมาอิเตห์ : 57)

รายงานจากอาบีฮูรเราะฮ์รอฎียาลลอฮ์อันฮุกกล่าววว่า รอซูลุลลอฮ (ช.อ.) ได้กล่าว
 ว่า

บทนำ

สำหรับผู้ต่อสู้พลโลจำเป็นต้องรับทราบว่ อะไร คือ เป้าหมายในการต่อสู้ของพวกเขา และอะไร คือ วิธีการและขั้นตอนตามทีอัลลอฮได้ตรัสว่า แท้จริงอัลลอฮทรงฝมือที่ต่อสู้ในหนทางของพระองค์เป็นแถวเดียวกันประหนึ่งพวกเขาเป็นอาคารที่ยึดติดกัน (อัศคือฟ : 4)

ธรรมนูญ

องค์ปลดปล่อยสหปาตานี ได้ถูกก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 22 มกราคม คศ.1968

บทที่ 1 ชื่อ ธง สัญลักษณ์ กองบัญชาการ คำแนะนำ และอาณาเขต

ข้อที่ 1/1 ชื่อ

ในภาษามลายู : เปอร์ตูบูนัน ปีมเบบาซัน ฟาตอนี เบอร์ชาตู

ในภาษาอาหรับ : منظمة تحرير فطاني المتحدة

ในภาษาอังกฤษ : PATANI UNITED LIBERATION ORGANIZATION

ข้อที่ 1/2 ธง

ธงขององค์กรจะมีสี่สีด้วยกัน อันประกอบด้วย สีแดง ขาว ดำและดาวเดือน สีเหลืองจันทร์เสี้ยวและดาวจะตั้งอยู่ในกรอบสีดำ

รูปแบบ

ลายสีแดงด้านบนแทรกด้วยสีขาวแดง ขาวแดงและสีแดง

คำอธิบาย :

สีแดง : เป็นสัญลักษณ์ของความกล้าหาญ

สีขาว : เป็นสัญลักษณ์ของความสุจริตและความจริงใจ

สีดำ : เป็นสัญลักษณ์ของการยึดมั่น

สีเหลือง : เป็นสัญลักษณ์ของอิปไตยและความเจริญ

จันทร์เสี้ยว : เป็นสัญลักษณ์ของความเป็นอิสลาม

ข้อที่ 1/3 สัญลักษณ์

รูปแบบ

อธิบาย :

- นกที่พยายามจะบินขาดูกำลังโฉบ
- จันทรเสี้ยวและเดือนเต็มดวง คือ ความสมบูรณ์แบบของศาสนาอิสลาม
- ต้นข้าวเจ็ดก้านทั้งสองข้างมีความหมายว่าความเจริญ
- กริชและดาบ คือ ความแข็งแกร่งของมลายูอิสลาม
- หัววัว คือ ประชาธิปไตย (ซุรอในหมู่พวกเขา)
- ชั่ง คือ ความยุติธรรม
- โฉบ คือ การผสมผสาน
- ดวงอาทิตย์ คือมนุษยธรรม
- กระจาดสองม้วน คือ ธรรมนูญขององค์กรฟูโลและกฎหมายนานาชาติ

ข้อที่ 1/4 สำนักงานขององค์กร (ศูนย์กลางขององค์กร)

สำนักงานขององค์กรคือที่ปัตตานีดารุสสลาม

ข้อที่ 5/1 เป้าหมายหลัก

ทางองค์กรขอให้มีการปลดปล่อยแผ่นดินปัตตานีจาก segeting kera ในทางตอนเหนือ

ทางตอนใต้ติดกับประเทศมาเลเซีย ทางทิศตะวันออกของทะเลจีนใต้ และตะวันตกทะเลอันดามัน

มาตราที่ 1/6 อาณาเขต

5 จังหวัด 20.299 ตารางกิโลเมตร

14 จังหวัด 70.189 ตารางกิโลเมตร

บทที่สอง จุดประสงค์ พื้นฐาน หลักคิดและการชักชวน

ข้อที่ 2/1 จุดประสงค์

จุดประสงค์หลักขององค์กร คือ ปลดปล่อยและกอบกู้ไอนุกรษปตานิจากประเทศไทย และปกครองรัฐหรือประเทศมลายูปตานิที่ขึ้นอยู่บนพื้นฐานของอัลกรอาน อัลฮาดิซ อิจมาอ กียาส เป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดสำหรับประชาชนชาวปตานิ ในทุกยุคสมัย ปัจจุบัน ตลอดจนถึงอนาคตด้วยกับ รากฐานที่ได้กำหนดไว้และพลังที่พวกเขามีอยู่แล้ว

ข้อที่ 2/2 รากฐาน

องค์กรมีพื้นฐานสองประเภทด้วยกัน คือ

1. รากฐานหลัก (ปรัชญา) หรืออีกชื่อ คือ รากฐาน 4 รากฐาน หลักขององค์กร คือ สิ่งที่สุดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมประเพณีของชาวปตานิและสอดคล้องกับความต้องการของ พวกเขาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ คือ UBANGTAPEKEMA คือ

- ศาสนา (อิสลาม) ที่มีหลักฐานในคำภีร์อัลกรอาน
- ชาติ ที่มีหลักฐานในคำภีร์อัลกรอาน
- มาตุภูมิ
- มนุษยชน

2. Dasar pelaksanaan

ในการดำเนินการให้องค์กรมีความเจริญและพัฒนาขึ้นเรื่อยมาทางองค์กรได้ดำเนินการ บน 9 พื้นฐาน อันประกอบด้วย 4 พื้นฐานสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายและความพึงพอใจของอัลลฮอ (ซบ.) มีดังต่อไปนี้

- ความเป็นศาสนาอิสลาม ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกรอาน “แท้จริงศาสนา แห่งอัลลฮอ คือ อิสลาม (อาลาอิมรอน) และ.....

- **เชื้อชาติ** ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกรอาน “แท้จริงเราได้ให้พวกเขาแยกเป็น เผ่าและตระกูลเพื่อจะได้รู้จักกัน.....(อัลฮุญรอด 13)

- **ประเทศชาติ** ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกรอาน “แผ่นดินนั้นปวงบ่าวของเรา ที่ดีมีคุณธรรมจะเป็นผู้สืบมรดกมัน (อัล-อัมบียาอ : 105)

- **มนุษยธรรม** ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกรอาน “และโดยแน่นอนเราได้ให้เกียรติ แก่ลูกหลานนบิอาดัม (อัล-อิสรออ : 70)

- **ความยุติธรรม** ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกรอาน.....

- **การปกครองโดยประชาชน** (ประชาธิปไตย) ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกรอาน

.....

- **การป้องกัน** ที่มีหลักฐานจากโองการอัลกรอาน.....

- **ความเจริญ** ที่มีหลักฐานจากโครงการอัลกุรอาน ความว่า ต่อเมื่อการละหมาดได้สิ้นสุดลงแล้ว ก็จงแยกย้ายกันไปตามแผ่นดิน และจงแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์.....

- **ความเป็นพี่น้องกัน** (เอกภาพ) ที่มีหลักฐานจากโครงการอัลกุรอาน ความว่า และพวกเจ้าจงยึดสายเชือกของอัลลอฮ์โดยพร้อมกันทั้งหมดและจงอย่าแตกแยกกัน.....และแท้จริงอัลลอฮ์ทรงมีที่ต่อสู้อยู่ในหนทางของพระองค์เป็นแถวเดียวกัน

2/3 หลักคตินิยม

หากเรามองถึงหลักสำคัญในการดำเนินการเราสามารถที่จะนำเอกลักษณ์หลักนิยมเพื่อเป็นองค์ประกอบสำคัญในการต่อสู้ของเราคือ

- อิสลาม คือ ศาสนาของเรา
- ประชาธิปไตย คือ ระบบการเมืองของเรา
- โอกาสที่เหมือนกันคือหนทางเศรษฐกิจของเรา
- ความมีมนุษยธรรมที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในระบบทางสังคมและการเมืองภายนอกของเรา
- การได้รับเอกราช คือ สิทธิการเรียกร้องของเรา
- ความยุติธรรม คือ จริยธรรมอันดีงามและวัฒนธรรมของเรา

ข้อที่ 2/4 การชักชวน

คำกล่าวที่เป็นการชักชวนสู่จิตวิญญาณการต่อสู้ของมุสลิมคือ **อัลลอฮ์อักบัร** (อัลลอฮ์ผู้ทรงยิ่งใหญ่)

บทที่ 3 แผนขององค์กร

ข้อที่ 3/1 แผนระยะสั้น

1. ปลุกจิตสำนึกในการต่อสู้เพื่ออิสลามและสร้างลมหายใจแห่งการเรียกร้องเอกราชและชาตินิยม พร้อมทั้งเผยแพร่ความตระหนักทางการเมืองให้กับชาวมุสลิมปาตานี

2. ดำเนินกิจกรรมภายในองค์กรตามวิธีการและระบบที่ได้ทำไว้และได้ผ่านการวิเคราะห์มาก่อน

3. พัฒนาเศรษฐกิจขององค์กร

4. วางระบบและสร้างความแข็งแกร่งให้กับกองกำลังติดอาวุธขององค์กร

5. สร้างความสัมพันธ์ไมตรีกับองค์กรกอบกู้เอกราชทั่วโลก และองค์กรต่างๆ ในระดับนานาชาติเช่นสหประชาชาติ องค์กรอิสลามและอื่นๆ

6. สร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศทั้งในเอเชีย แอฟริกา อเมริกา (เหนือและใต้) ออสเตรเลียและอื่นๆ

7. มททท

8. ตอรับความช่วยเหลือในทุกด้านจากประเทศต่างๆ และจากทุกฝ่ายที่รักอิสรภาพ และสันติภาพ

9. สร้างกลุ่มเพื่อต่อสู้พร้อมทั้งควบคุมดูแลในทุกยุทธศาสตร์โลก
10. ส่งตัวแทนไปทุกประเทศในทุกด้านและทุกระดับ
11. สร้างความเป็นเอกภาพให้กับกลุ่มเคลื่อนไหวให้เป็นหนึ่ง
12. รวบรวมสังคมนปาตานีให้อยู่ในเป้าหมายและการต่อสู้อันหนึ่งเดียว
13. สร้างสังคมนปาตานีให้มีการศึกษาที่ดี

ข้อที่ 3/2 แผนระยะยาว

1. เตรียมการสถาบัน (การปกครอง) ประเทศอิสลามมลายูปาตานีเอกราช (สาธารณรัฐมลายู) บนพื้นฐานของคำสอนของอิสลามตามหลักของอัลกุรอานและซุนนะห์

2. เตรียมพร้อมประกาศเอกราชของรัฐบาลอิสลามมลายูปาตานีที่มีอิสรภาพ
3. สร้างรัฐบาลอิสลามมลายูปาตานี

ข้อที่ 3/2 แผนกิจกรรมอื่นๆ

1. ทางองค์กรจะรับอย่างเต็มใจสำหรับผู้รู้ อาลิมอูลามาอู (นักวิชาการ) พร้อมทั้งมิตรสหาย ในข้อคิดเห็นต่างๆ ในการร่วมกันสร้างประเทศปาตานีที่เจริญรุ่งเรือง อันสอดคล้องกับประวัติศาสตร์และประโยชน์ร่วมกัน

2. องค์กรพร้อมรับอย่างเปิดอกเปิดใจเพื่อรับกองโจร อาสาสมัคร และที่ปรึกษาเพื่อร่วมกับประชาชนชาวปาตานีในการต่อสู้เพื่อเอกราชจากนักล่าอาณานิคม เพื่อปลดปล่อยประเทศนี้ในระยะเวลาที่มองว่าจำเป็นสำหรับองค์กรหากไม่เกิดอันตรายกับองค์กรและการต่อสู้ของประชาชน.

3. พยายามเปิดสำนักงาน สาขา ในต่างประเทศที่สนับสนุนการต่อสู้เพื่อเอกราชปาตานี
- บทที่ 4 การเมืองและนโยบายต่างประเทศ

ข้อที่ 4/1 การเมืองภายในประเทศ

1. องค์กรจะพยายามชี้แจงข้อเท็จจริงว่าด้วยการบริหารทั่วไปเพื่อดำเนินการไปสู่ความยุติธรรมและดำเนินการกฎหมายภายในประเทศ

2. องค์กรต่อต้านการกดขี่ทุกรูปแบบ การว่างงาน ไม่มีการศึกษา และโรคร้ายต่างๆ
3. องค์กรต่อต้านคนทรยศที่นำพาสู่การแตกแยกของประชาชนปาตานี
4. องค์กรได้มีความตั้งใจอันเหนียวแน่น การบันทึกที่ดีต่อการยึดแผ่นดินโดยนักล่าอาณานิคมไทยที่อธรรมพร้อมกับพันธมิตร ว่าดินแดนปาตานีแห่งนี้จะกลับคืนสู่ปกติ

5. องค์กรจะกระทำอย่างเด็ดขาดสำหรับผู้ที่ยกขังขัดขวางการต่อสู้ถึงแม้จะเป็นชาวปาตานีเองหรือชาวต่างชาติ พวกเขาจะได้รับบทลงโทษอย่างหนักที่สุด

6. องค์กรจะพยายามเพิ่มสำหรับกลุ่มเยาวชนชายและหญิง รูปแบบการช่วยเหลือ การพัฒนา อุตสาหกรรม ชมรมการทำธุรกิจ การวางแผนการพัฒนา แผนการพัฒนาสังคมและอื่นๆ.

7. องค์กรพร้อมให้เกียรติในอิสราภาพ และให้เกียรติในการออกข้อคิดเห็น ความคิด ทำการเผยแพร่ และเสรีภาพในด้านศาสนา พร้อมทั้งยอมรับสิทธิของสตรีและสิทธิอื่นๆ.

8. องค์กรจะพยายามให้มีสำนักงาน สาขา ที่เป็นทางการในประเทศต่างๆ ที่มีชาว ปาตานีอาศัยอยู่

ข้อที่ 4/2 : การเมืองระหว่างประเทศ

1. ทางองค์กรจะพยายามสร้างความเข้าใจปัญหาการต่อสู้ของชาวปาตานีต่อสังคม โลก ถึงแม้จะไม่ถูกยอมรับโดยสังคมนอกก็ตาม เพราะชาวปาตานีเองมีสิทธิในการกำหนดทิศทางการ ดำรงชีวิตเอง พร้อมทั้งสนธิสัญญาที่ถูกยอมรับโดยสหประชาชาติเองมีการพูดถึงสันติภาพและการใช้ ชีวิตอย่างสงบสุข ปราศจากอันตรายต่างๆ.

2. กระชับความสัมพันธ์กับรัฐบาลต่างประเทศ ผ่านสำนักงานหรือสาขาที่มีอยู่ในประเทศ นั้นๆ.

3. สนับสนุนนโยบายประเทศที่เห็นด้วยกับการต่อสู้ของพวโลและที่รักสันติภาพและ อิสราภาพ.

4. สนับสนุนในข้อตกลงว่าด้วยประเทศอาเซียนเป็นประเทศที่ถูกยกเว้น

5. องค์กรจะปฏิบัติตามนโยบายต่างประเทศในเชิงบวกและเต็มประสิทธิภาพ

บทที่ 5

ข้อที่ 5/1 : สมาชิกองค์กร

- สมาชิกองค์กร คือ ผู้ที่ตามและพร้อมมอบชีวิตและกำลัง ทรัพย์สินและความคิด พร้อมทั้งได้สมัครเป็นสมาชิกตามช่องทางที่ได้กำหนดไว้

ข้อที่ 5/2 : การเป็นสมาชิกขององค์กรแบ่งออกเป็นสามประเภท

- สมาชิกหลัก

- สมาชิกผู้สนับสนุน

- สมาชิกพิเศษ (ผู้ทรงเกียรติ)

1. สมาชิกหลัก : คือ คนเชื้อชาติมลายูที่สมัครเขาไปอยู่ในองค์กร พร้อมทั้งจ่าย ค่าธรรมเนียมที่ทางองค์กรได้กำหนด และทุ่มเทความคิดเพื่อร่วมพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ผ่าน การพบปะต่างๆที่ทางองค์กรได้กำหนดไว้.

2. สมาชิกผู้สนับสนุน คือผู้ที่สนับสนุนแบบไม่เป็นประจำ แม้จะเป็นการสนับสนุน ในรูปแบบทรัพย์สิน แรงกาย ความคิดเห็น และไม่สมัครสมาชิกเข้าไปอยู่ในองค์กร

3. สมาชิกพิเศษ (ทรงเกียรติ) คือ ผู้ที่ถูกมอบการเป็นสมาชิกโดยสภาองค์กรนำ

ข้อที่ 5/3 เงื่อนไขการเป็นสมาชิกหลัก

- เป็นมุสลิมเชื้อชาติมลายู
- บรรลุนิติภาวะ
- ยอมรับและเชื่อฟังข้อบังคับขององค์กรพร้อมทั้งข้อตัดสินใจต่างๆ ด้วยคำกล่าวที่ได้

กำหนดไว้

- ผ่านการทดสอบพิธีฮัจญ์

ข้อที่ 5/4 การขอสมัครเป็นสมาชิก

ผู้ที่จะสมัครเป็นสมาชิกขององค์กรต้องกรอกใบสมัครและส่งให้กับผู้ที่รับผิดชอบเพื่อเป็นการสมัครด้วยหลักฐานที่ครบตามเงื่อนไข

บทที่ 5 ประกาศนียบัตร/บัตรสมาชิก

1. สมาชิกองค์กรทุกคนต้องมีบัตรสมาชิกขององค์กร
2. ฝ่ายทะเบียนกลางขององค์กรจะเป็นผู้ออกบัตรสมาชิก
3. บัตรสมาชิกจำเป็นต้องเก็บไว้อย่างดี ห้ามแสดงบัตรให้กับบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องอย่าง

เด็ดขาด

4. ฝ่ายทะเบียนสามารถยึดบัตรสมาชิกด้วยเหตุอันสมควรที่ทางฝ่ายเบื้องบนของ

องค์กรสามารถรับได้

ข้อที่ 5/6 : การพ้นจากการเป็นสมาชิก

ด้วยเหตุอันใดอันหนึ่งดังต่อไปนี้

1. มีการขอลออกจากสมาชิกด้วยตนเอง
2. ถูกถอนจากการเป็นสมาชิกด้วยเหตุอันสมควร
3. มอบตัวให้กับฝ่ายศัตรู

ข้อที่ 5/7 : สิทธิและหน้าที่

1. สิทธิของสมาชิก คือ

- สมาชิกมีสิทธิที่จะถูกเลือกโดยองค์กรให้ดำรงตำแหน่งใดๆก็ตามภายในองค์กร
- สมาชิกมีสิทธิที่จะร่วมแสดงข้อคิดเห็นที่จะนำพาสู่การพัฒนาองค์กรโดยผ่านช่องทาง

บางช่องทาง

2. หน้าที่ของสมาชิก

- สมาชิกทุกคนต้องปฏิบัติตามการสั่งการขององค์กร
- สมาชิกทุกคนต้องทำตนให้เป็นอย่างนักรบต่อสู้อุปสรรคตามคำสอนของอิสลาม
- สมาชิกองค์กรต้องร่วมกันสร้างความเจริญให้กับองค์กรทุกเวลา
- สมาชิกองค์กรทุกคนต้องรักษาเกียรติและอัตลักษณ์ขององค์กร

- สมาชิกขององค์กรต้องเข้าร่วมการอบรมที่ทางองค์กรได้จัดไว้และการฝึกต่างๆ

หากจำเป็น

บทที่ 6 : การประชุมภายในองค์กร

ข้อที่ 6/1 การประชุมภายในขององค์กรแบ่งออกเป็น 3 ประเภท

1. การประชุมใหญ่
2. การประชุมทั่วไป
3. การประชุมพิเศษ

1. การประชุมใหญ่

การประชุมใหญ่ขององค์กรจะมีขึ้นทุกๆ สี่ปีเพื่อ

- เลือกประธานองค์กร : สมาชิก MKP
- รับฟังข้อคิดเห็นต่างๆจากตัวแทน

2. การประชุมทั่วไป

การประชุมใหญ่จะถูกกำหนดโดยการตัดสินใจในที่ประชุมต่างๆ เมื่อไรก็ได้

3. การประชุมพิเศษ

การประชุมพิเศษขององค์กรต้องถูกกำหนด โดยประธานที่ประชุม เพื่อร่วมกัน

หาวิธีแก้ปัญหาร่วมสมัยที่ถูกร้องโดยกรรมการที่ประชุม ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมอย่างน้อยสองในสามของกรรมการที่ประชุม

กรรมการประชุมใหญ่

- สมาชิก MKP
- ตัวแทนจาก PKC
- ตัวแทนนมพรา
- ตัวแทนเยาวชน
- ตัวแทนฝ่ายสตรี
- ตัวแทนจากชมรมนักศึกษาเพื่อปลดปล่อยปาตานี

ขั้นตอนการเลือกสมาชิก MKP

- เลือกด้วยวิธีนับจำนวน
- ผู้สมัคร MKP ต้องมาจาก PKC
- การประชุมใหญ่ขององค์กรได้รับการสนับสนุนโดย MKP และดำเนินการโดย

ฝ่ายเลขาธิการใหญ่

บทที่ 7 : การบริหารองค์กร

ข้อที่ 7/1: การบริหารองค์กรแบ่งออกเป็นสองสภา

1. สภาชуро คือ สภาผู้นำองค์กร
2. สภาอูลามาอ (ที่ปรึกษาขององค์กร)

1. สภาผู้นำองค์กร:

- มีหน้าที่ในการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์การทำงานขององค์กรตามมติ
ข้อเสนอในที่ประชุมใหญ่

- การพัฒนาองค์กรในทุกช่วงเวลา
- กำหนดทิศทางขององค์กร

2. สภาอูลามาอ :

- เป็นสภาที่ปรึกษาให้กับองค์กร
- ควบคุมดูแลการดำเนินการขององค์กรให้เป็นไปตามชาโรอะห์
- พยายามชักชวนสังคมปาตานีให้สนับสนุนการต่อสู้ขององค์กร

ข้อที่ 7/2 : โครงสร้างสภาผู้นำองค์กร

สภาผู้นำองค์กร ประกอบด้วย สมาชิก 19 คน

1. ประธาน
2. รองประธาน
3. ผู้ช่วยประธาน
4. เลขานุการ
5. หัวหน้าฝ่ายเยาวชน
6. หัวหน้าฝ่ายสตรี
7. สมาชิก 9 คนที่ถูกเลือกโดยที่ประชุมใหญ่
8. สามคนที่ถูกแต่งตั้งโดยประธาน

ข้อที่ 7/3 : อำนาจและหน้าที่ของสภาผู้นำองค์กร

- แต่งตั้งและให้กรรมสิทธิ์แก่ประธาน รองประธาน ผู้ช่วยประธาน เลขานุการและ
มีสิทธิที่จะถอดถอนกรรมสิทธิ์ทั้งหมด

- ให้สัตยาบันและยกเลิกการก่อตั้งทั้งหมดโดยองค์กร
- กำหนดและให้การยอมรับการถูกปลดจากการเป็นสมาชิกและทำที่สำหรับสมาชิก

ที่กระทำความผิด

หน้าที่ของสภาผู้นำองค์กร

- สนทนาข้อเสนอแนะที่ได้เสนอในที่ประชุมใหญ่
- ควบคุมการทำงานของแต่ละฝ่าย
- กำหนดนโยบายขององค์กรกับประเทศต่างๆ องค์กร และขบวนการทั้งในและ

ต่างประเทศ

- กำหนดแผนการต่างๆ ยุทธศาสตร์ขององค์กรในแต่ละฝ่าย

ข้อที่ 7/4 : ภาระและหน้าที่ของประธาน รองประธาน ผู้ช่วยประธาน เลขานุการ

1. ประธาน

- นำการประชุม
- แต่งตั้งหัวหน้าฝ่ายและรอง และจะถูกลอยมือรับโดยสภาผู้นำองค์กร
- กำหนดเวลา วันที่ สถานที่ และกำหนดการประชุม
- ทำหน้าที่เป็นคนกลางระหว่างองค์กรกับต่างประเทศและองค์กรนานาชาติ
- ควบคุมและเฝ้าระวังกฎระเบียบขององค์กรเพื่อให้มั่นคง
- เป็นผู้บัญชาการสูงสุดของกองกำลังติดอาวุธโดยตำแหน่ง
- มีสิทธิในการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เฉพาะการตามเวลาและสถานที่

2. รองและผู้ช่วยประธาน

- ทำหน้าที่ร่วมกับประธานในหน้าที่ของประธาน
- ทำหน้าที่แทนประธานในกรณีที่ประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถทำหน้าที่ได้
- สามารถรับตำแหน่งควบหากประธานมองว่าจำเป็น

3. เลขานุการ

- รับผิดชอบหน้าที่โดยตรงให้กับประธาน
- เป็นเจ้าหน้าที่เฉพาะการในการบริหารสภาและสำนักงานใหญ่
- รับผิดชอบในการรายงานให้ประธานในทุกหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

และสำนักงานใหญ่

- มีหน้าที่ในการเตรียมการประชุม
- รับผิดชอบในการก่อตั้งสาขาขององค์กรทั้งในและต่างประเทศโดยทำความร่วมมือ

กับฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

- รับผิดชอบในการรับสมัครสมาชิกองค์กร

บทที่ 8 : ฝ่ายปฏิบัติการขององค์กร

ข้อที่ 8/1 :

1. ฝ่ายการทหาร

- ฝ่ายการทหารมีหน้าที่ในการรวบรวมกองกำลัง เพื่อความเจริญและการป้องกันด้วยการวางยุทธศาสตร์และการเคลื่อนไหวอย่างชาญฉลาด ที่ถูกการยอมรับโดยสภาผู้นำองค์กร และได้ผ่านการตรวจสอบโดยประธาน

2. ฝ่ายกิจการภายในประเทศ

- ฝ่ายกิจการภายในประเทศรับผิดชอบในการก่อตั้งสาขาในพื้นที่ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับตำบล และหมู่บ้าน

- วางกำลังประชาชน / ความปลอดภัย / การสมัครสมาชิก

3. ฝ่ายการต่างประเทศ

- ฝ่ายการต่างประเทศมีหน้าที่สร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ องค์กรนานาชาติ และสร้างความมั่นใจให้มีการสนับสนุนการต่อสู้ขององค์กรและประชาชนชาวปาตานี แต่งตั้งตัวแทนฝ่ายต่างประเทศให้เป็นเลขาติดต่อกับต่างประเทศสำหรับฝ่ายการต่างประเทศ

4. ฝ่ายการศึกษา

- ฝ่ายการศึกษารับผิดชอบในการให้การศึกษาให้กับบุตรของสมาชิก และเด็กปาตานีทั่วไปสู่การศึกษาที่เป็นอิสลามและมีจิตสำนึกในเรื่องญีฮาด (การต่อสู้เพื่อศาสนา)

5. ฝ่ายประชาสัมพันธ์

- ฝ่ายประชาสัมพันธ์รับผิดชอบในการสร้างความเข้าใจสถานะขององค์กรและการต่อสู้ปาตานีให้กับบุคคลทั่วไปตามการสั่งการของประธาน เพื่อทำการประชาสัมพันธ์ให้กับสังคมปาตานีและนานาชาติ

6. ฝ่ายเศรษฐกิจ

- ฝ่ายเศรษฐกิจรับผิดชอบในการหางบประมาณให้กับองค์กรให้มากที่สุด และก่อตั้งบริษัทการค้าเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร

7. ฝ่ายวัฒนธรรมและสังคม

- ฝ่ายวัฒนธรรมและสังคมรับผิดชอบในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคมและความสัมพันธ์ของสมาชิกองค์กร และประชาชนชาวปาตานี

- รักษาอารยธรรมและวัฒนธรรมของชาวมุสลิมมายูปาตานี

8. ฝ่ายการเงิน

- รับผิดชอบในการวางแผนเพื่อรักษาดุลยภาพสินขององค์กร

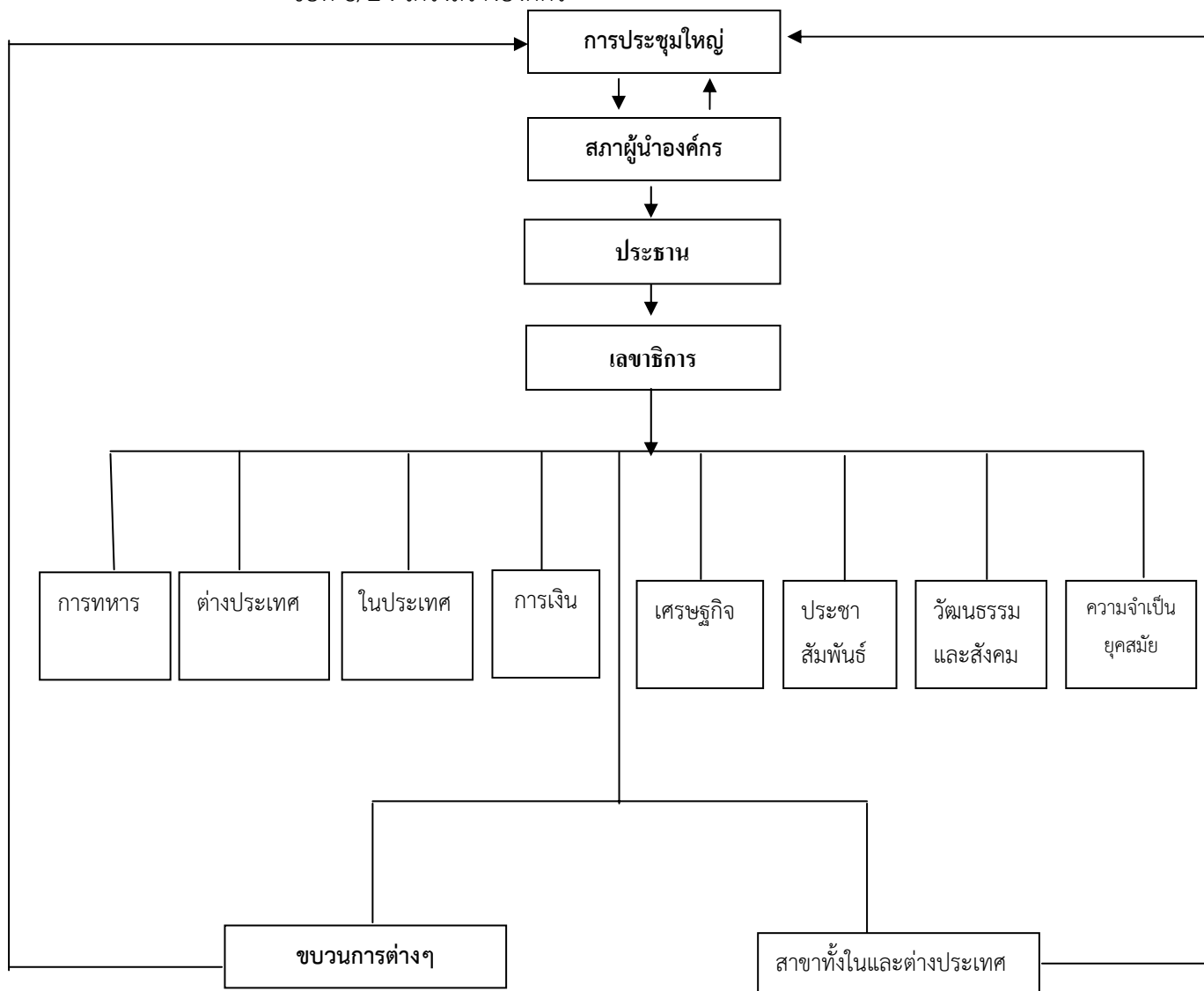
- ดูแลการเงินขององค์กร

- เตรียมการบัญชีการเงินขององค์กรและเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเงิน
เพื่อสามารถตรวจสอบได้

-

- เตรียมการและรายงานการใช้จ่ายงบประมาณ และบัญชีรายรับรายจ่ายประจำปี
เพื่อรายงานในที่ประชุมใหญ่.

ข้อที่ 8/2 : โครงสร้างองค์กร

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก จ

บรรดาผู้ที่ศรัทธา และอพยพและต่อสู้ในทางของอัลลอฮ์ทั้งด้วยทรัพย์สินสมบัติของพวกเขา และชีวิตของพวกเขา นั้นย่อมเป็นผู้มีระดับชั้นยิ่งใหญ่กว่า ณ ที่อัลลอฮ์ และชนเหล่านี้แหละพวกเขา คือ ผู้มีชัยชนะ “พระเจ้าของพวกเขาทรงแจ้งข่าวดีแก่พวกเขาด้วยความกรุณาเมตตาจากพระองค์ และด้วยความปิติยินดี และบรรดาสวนสวรรค์ด้วย ซึ่งในสวนสวรรค์เหล่านั้น พวกเขาจะได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันจีรังยั่งยืนโดยที่พวกเขาจะพำนักอยู่ในสวนสวรรค์เหล่านั้นตลอดกาล แท้จริงอัลลอฮ์นั้น ณ ที่พระองค์มีรางวัลอันยิ่งใหญ่

(อัตเตาบะห์ โองการที่ 20-22)

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปรานี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

บทนำ

พวกเราเหล่าผู้นำและนักรบองค์เบอร์ซาตุเพื่อเอกราชปาตานีและคณะกรรมการจัดการเจรจาประชาชนมลายูปาตานี (KPRMP) เมื่อวันที่ 8 และ 9 ซอฟีร์ 1418 (14 และ 15 พ.ค. 1997) เพื่อเชิญชวนการปฏิวัติกับประชาชาติอิสลามทั้งหลายและผู้สนับสนุนเอกราชพร้อมทั้งผู้ต่อต้านนักล่าอาณานิคมทั้งหมด

เอกสารฉบับนี้จะพูดถึงเรื่องเกี่ยวกับความเป็นมาของชาติมลายูอิสลามปาตานี ประวัติ ความรุ่งเรือง และการล่มสลายของชาติมลายู รวมถึงการต่อสู้เพื่อกู้เอกราชกลับคืนมาจากนักล่าอาณานิคม และกระบวนการการกลืนของระบบการปกครองของไทย

สำหรับเราแล้วการทำปฏิวัติเพื่อต่อต้านนักล่าอาณานิคมกาฬิร (ผู้ปฏิเสธศรัทธา) นั้น เป็นข้อบังคับสำหรับมุสลิมทุกคน มันไม่สามารถที่จะปรองดองกับฝ่ายใดก็ตาม แต่ชัยชนะหรือความพ่ายแพ้ของชาติมลายูอิสลามปาตานีนั้นจะเป็นความทรงจำสำหรับประชาชาติอิสลามโดยเฉพาะชาติมลายูต่อไป

เชื่อเถอะว่าจะไม่มีสิ่งที่น่าเศร้าโศกที่สุดนอกจากประเทศชาติถูกรุกรานโดยนักล่าอาณานิคม ประเทศชาติที่โดนดูถูก และศาสนาอยู่ในภัยอันตราย ด้วยสถานการณ์เช่นนี้เราขอความช่วยเหลือและความร่วมมือจากทุกฝ่าย เราหวังว่าการช่วยเหลือจากท่านทั้งหลายจะถูกตอบแทนผลบุญอันควรทั้งโลกนี้และโลกอาคีเราะห์ แท้จริงแล้วไม่มีพลังอันใดที่จะเทียบพลังของการทำปฏิวัติ เพื่อต่อสู้กับผู้ล่าอาณานิคม ปฏิวัติเพื่อศาสนา ประเทศชาติและดินแดน คือ การต่อสู้ที่จะไม่มีคำว่าพ่ายแพ้ในประวัติศาสตร์ของมนุษย์หวังว่าอัลลอฮ์จะยกระดับความตั้งใจและภารกิจปฏิวัติของเรา

วัสสาลาม

ดร.มะห์ดี ดาเวด

ประธานกลุ่มเบอร์ซาตุและ MPRMP

ด้วยพระนามของอัลลอฮ์ ผู้ทรงกรุณาปราณี ผู้ทรงเมตตาเสมอ

สัจยابัน

การประชุมของเหล่านักรบปาตานี

31 ตุลาคม 1989

เราแกนนำและเหล่านักรบเพื่อกอบกู้เอกราชปาตานี ด้วยพลังอันเต็มเปี่ยมของการญihad และเอกภาพ ขอกล่าวคำปฏิญาณตนว่าเราจะทำการญihadจนปาตานีได้รับเอกราช

การต่อสู้คือการต่อสู้เพื่อสิทธิอันประเสริฐยิ่ง ที่จำเป็นใช้พลังกำลังและความร่วมมือจากประชาชนทุกคน

การรวมตัวเพื่อเป้าหมายเดียวกันและการประสานกันระหว่างนักต่อสู้ที่ย่อมเป็นการปฏิบัติการอันแน่วแน่และความรับผิดชอบที่เต็มประสิทธิภาพ

เป็นที่รับรู้กันว่าความจริงของประวัติศาสตร์ที่ปาตานี คือ ประเทศอิสลามที่เอกราชในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้แห่งนี้

และเพื่อเป็นการเชิญชวนประชาชนทุกคนเพื่อลุกขึ้นมาเพื่อรักษาสิทธิดินแดนและความเป็นประเทศของปาตานี

ด้วยการนี้เราขอประกาศว่า

1. การต่อสู้เพื่อเอกราชปาตานี คือ การต่อสู้เพื่อกอบกู้เอกราชอย่างแท้จริงเพื่อให้เกิดประเทศอิสลามอย่างเป็นทางการ
2. การต่อสู้ของเรา คือ การญihadโดยใช้อาวุธ ซึ่งเป็นข้อบังคับในอิสลาม และด้วยการสนับสนุนจากประชาชนชาวมลายูปาตานี
3. เราต่อต้านกฎหมายและนโยบายไทยที่พยายามทำลายหลักศรัทธา ชาติพันธุ์ ภาษา และวัฒนธรรมมลายูปาตานี
4. เราต่อต้านการกดขี่ข่มเหง ความเหยียดหยาม การละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นการเช่นฆ่า การจับตัวโดยไม่มีเหตุผล การทำร้ายร่างกาย และการแบ่งแยก
5. เราต่อต้านการให้ความร่วมมือในทุกมิติกับสยามในด้านผลประโยชน์ของทรัพยากร เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติปาตานี
6. เราจะดำเนินการอย่างเด็ดขาดกับคนที่ให้ความร่วมมือกับฝ่ายรัฐไทยซึ่งเราถือว่าเป็นการทรยศ การต่อสู้ของประชาชนปาตานี
7. เราขอความร่วมมือจากชาวมุสลิมทุกคนเพื่อช่วยเหลือการต่อสู้ของเรา

8. เราเชิญชวนประเทศต่างๆ และทุกองค์กรที่รักในเสรีภาพ ความยุติธรรม เพื่อร่วมช่วยทางด้านศีลธรรมและทางวัตถุต่อการต่อสู้ของเรา

9. เราพร้อมที่จะร่วมมือกับทุกองค์กรที่ทำงานด้านเสรีภาพและสันติภาพในทุกมุมโลก โดยเฉพาะองค์กรอิสลามการประกาศดังกล่าวนี้ คือ ข้อมติจากการประชุมที่ทางองค์กรได้มีขึ้นและในการประชุมครั้งนี้มีแกนนำขององค์กรต่างๆ เข้าร่วมประชุมด้วย

ประวัติศาสตร์ชาติมลายูปาตานี 1457 - 1901 ชาติพันธุ์มลายูปาตานี คือ เป็นชาวมลายูดั้งเดิมริมฝั่งทะเลปาตานีรายา ที่ถูกสังหารโดยผู้ปกครองรัฐปาตานี (Kingdom of Patani) ต่อมารัฐปาตานีถูกเรียกด้วยชื่อใหม่ว่า รัฐแห่งซุลต่านปาตานี (Sultanaat of Patani) หลังจากที่กษัตริย์ประกาศตนรับอิสลามอย่างเป็นทางการเมื่อ 15 มิถุนายน ค.ศ. 1457 พิธีการประกาศรับอิสลามดังกล่าว นั้นเริ่มจากพิธีการรับอิสลามของกษัตริย์ ตู อันตารา (กษัตริย์องค์แรกและเป็นผู้สถาปนารัฐปาตานี) โดยมีเชคซัยด์ จากปาชัยเป็นผู้ทำพิธีการรับอิสลามในครั้งนั้น หลังจากการรับอิสลามของตู อันตารา ถูกเปลี่ยนชื่อใหม่ว่า ซุลต่าน อิสมาอิล ซาห์ ไม่นานหลังจากนั้นเหล่าคณาญาติในพระมหากษัตริย์ คนในวังและประชาชนส่วนใหญ่เข้ารับอิสลาม การรับอิสลามของกษัตริย์ปาตานี ได้พาทางนำจากอัลลอฮ์ ให้กับประเทศชาติและปวงประชาชนครั้งใหญ่ การปกครองแบบเก่าได้ถูกเปลี่ยนเป็นการปกครองแบบอิสลามภายใต้การปกครองของซุลต่าน การปกครองแบบอิสลามไม่เพียงถูกใช้ในปาตานีเพียงอย่างเดียว ต่อมาหลังจากนั้นการปกครองแบบเดียวกันถูกใช้ขึ้นในรัฐซุลต่านอาแจะ รัฐซุลต่านอาระขาน รัฐซุลต่านบรูไน รัฐซุลต่านมินดาเนา รัฐซุลต่านมะละกา รัฐซุลต่านซูลู และรัฐซุลต่านตารนาเต

ประวัติศาสตร์ของรัฐซุลต่านปาตานีสามารถแบ่งออกเป็นสี่ยุคสมัย คือ ยุคสมัยที่ประเทศรุ่งเรือง ยุคสมัยการเปลี่ยนแปลงอำนาจ ยุคสมัยของการสูญเสียอำนาจ และยุคที่หายไปของรัฐปาตานี (ยุคปัจจุบัน)

1. ยุคสมัยที่ประเทศรุ่งเรือง

ไม่มีนักประวัติศาสตร์คนไหนที่กล้าออกมาปฏิเสธความรุ่งเรืองของของรัฐซุลต่านปาตานีสืบมา สมัยที่ปาตานีมีความเจริญรุ่งเรืองนั้น ถูกปกครองโดยซุลต่าน 16 องค์ด้วยกัน ได้ปกครองในช่วงเวลา 17 ราชอาณาจักรระหว่างปี ค.ศ. 1457 -1729 รายนามของซุลต่านดังกล่าว คือ

- ซุลต่านอิสมาอิล ซาห์ (c. 1457 - ?)
- ซุลต่านมุซซอฟาร์ (ค.ศ. 1530 - 1564)
- ซุลต่านมันโซร์ซาห์ (ค.ศ. 1564 - 1572)
- ซุลต่านปาเตะสยาม (ค.ศ. 1572 - 1573)
- ซุลต่านบะห์โดร์ (ค.ศ. 1573 - 1584)
- ซุลต่านบะห์อีเยา (ค.ศ. 1584 - 1616)
- ซุลต่านบะห์ปือ (ค.ศ. 1616 -1623)

- ชุลต่านบะห์อูงู (ค.ศ. 1623 - 1635)
- ชุลต่านบะห์กูนิง (ค.ศ. 1635 - 1688)

การปกครองของราชวงศ์กลันตัน

รยาบากาล ตือโลก (ค.ศ. 1688 - 1690)

รยาเออร์มัสกลันตัน (ค.ศ. 1690 - 1707)

รยาเออร์มัสจะยัม (ค.ศ. 1707 - 1710)

รยาเดวี (ค.ศ. 1710 - 1719)

รยาป็นดิงบาดัน (ค.ศ. 1719 - 1723)

รยาลักษมณดาอัยง (ค.ศ. 1723 - 1724)

รยาเออร์มัสจะยัม (ค.ศ. 1724 - 1726)

รยาอาลุลยานูส (ค.ศ. 1726 - 1729)

ในช่วงระยะเวลาประมาณ 272 ปี การปกครองของราชวงศ์ปาตานีสามารถเห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านการศาสนาอิสลาม กองกำลัง ความมั่นคงของประเทศ ส่วนในด้านศาสนาอิสลาม ปาตานี ถูกเรียกว่า เป็นศูนย์กลางของสถาบันการศึกษาอิสลาม เช่น มัสยิด โรงเรียนศาสนา (ปอเนาะ) และศาลอิสลาม นอกจากนั้นปาตานีเป็นประเทศหนึ่งเดียวที่สามารถดำเนินการกฎหมายฮุดุด (กฎหมายอิสลาม) ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ส่วนในด้านความมั่นคงและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศนั้นเห็นได้ชัดในเรื่องของการค้าซึ่งจะมีผู้ค้าอาหารับจากประเทศตะวันออกกลางและยังเป็นศูนย์กลางของพ่อค้าและนักธุรกิจจากทุกชนชาติ โดยเฉพาะนักธุรกิจจากประเทศจีน อินเดีย ญี่ปุ่น และยุโรป ในเมืองปาตานี จะมีโรงงาน ศูนย์ค้าขายและตึกต่างๆ มากมาย มีการบอกเล่าสู่กันฟังว่าแมวเดินแต่บนหลังคาบ้านในการเดินไปไหนมาไหน โดยไม่จำเป็นต้องลงดิน เพราะบ้านติดกันอย่างหนาแน่น

นอกจากนั้นปาตานียังเป็นที่รู้จักในด้านการผลิตอาวุธต่างๆ เช่น กริช ดาบ ปืน และปืนใหญ่ ปาตานีเคยสร้างปืนใหญ่สองกระบอกที่มีชื่อว่า ศรีนาคาราและศรีปาตานี ซึ่งเป็นปืนใหญ่และยาวที่สุดในเขตนี้ ส่วนปืนใหญ่ศรีปาตานียังคงมีอยู่ให้เห็นจนถึงวันนี้ ซึ่งปัจจุบันตั้งอยู่หน้าสำนักงานกระทรวงกลาโหมของไทยที่กรุงเทพฯ ส่วนศรีนาคาราได้จมลงในทะเลจีนใต้ในขณะที่ถูกขนไปยังกรุงเทพฯ

ความสมดุระหว่างทางธรรมและทางโลกในช่วงการปกครองรัฐปาตานีในเวลานั้น จะให้เราได้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของปาตานี หากเทียบกับรัฐอิสลามอื่นๆ ในแหลมมลายู รัฐอิสลามปาตานีไม่เพียงแค่มิตรีพยากรธรรมชาติร้ายเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ที่เต็มไปด้วยอูลามายา (นักการศึกษา) อันโด่งดังในบริเวณแหลมมลายูอีกด้วย

ปาตานีในสมัยนั้นถูกเรียกว่าเป็นระเบียบแห่งนครเมกกะห์ เพราะปาตานีมีความพิเศษในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านวิชาการศาสนา มีโรงงานและเทคโนโลยีด้านการผลิตอาวุธ นักประวัติศาสตร์

ได้มีการบันทึกว่าในสมัยการปกครองของราชวงศ์มลายู ปาตานีเป็นเมืองใหญ่ที่และมีประชากรมากที่สุด ในเขตแหลมมลายู.

2. ยุคสมัยการโอนอำนาจ

ยุคสมัยการโอนอำนาจเริ่มตั้งแต่ปี ค.ศ. 1776 จนถึงปี 1861 ยุคนี้ถูกปกครองโดย สี่ราชวงศ์ด้วยกัน คือ

ซูลต่านมูฮัมหมัด	(1776 – 1786)
เต็งกูลามิดีน	(1786 – 1791)
ดาโต๊ะปังกาลัน	(1791 – 1810)
นายขวานทราย	(1861 – 1815)

ในช่วงเวลา 40 ปี ยุคสมัยการโอนอำนาจ ปาตานีตกอยู่ในสภาพการเมืองที่ไม่แน่นอนและเกิดความวุ่นวายขึ้นมา เป็นสาเหตุมาจากสงครามในหมู่พวกเดียวกันและยังมีการโจมตีจากฝ่ายสยามอีกด้วย สุดท้ายปาตานีเกิดความอ่อนแอและตกอยู่ในอำนาจของสยาม เพราะเหตุดังกล่าว ยุคนี้จุดเริ่มต้นของการล่มสลายของปาตานี.

3. ยุคล่มสลาย (1816 – 1901)

รัฐอิสลามปาตานีเข้ายุคล่มสลาย ต่อเมื่อสยามสามารถเอาชนะและบังคับให้ปาตานี ตกอยู่ภายใต้การปกครองของกรุงเทพมหานครในช่วงเวลา 85 ปี (1816 – 1901) ในสมัยนั้นปาตานี ไม่มีอำนาจใดๆ ทั้งสิ้น จนปาตานีถูกแยกออกเป็นเจ็ดหัวเมือง คือ ปาตานี ระแงะ หนองจิก รามัน ยะลา และยะหริ่งหลังจากที่สยามสามารถแยกปาตานีออกเป็นเมืองเล็กๆ สยามได้แต่งตั้งเจ้าเมืองต่างๆ ดังต่อไปนี้

ปาตานี (1816 – 1901)

ต่วนสุหลง
 นิยูโซะ
 เต็งกูมูฮัมหมัด
 เต็งกูปูเตะ
 เต็งกูปือซา
 เต็งกูสุไลมาน ซารีฟูตดิน
 เต็งกูอับลุกอเดร กอทาร์ุดดิน

ลือเฆะ (ระแงะ) (1816 – 1901)

นิเตะ
 นีบองชู
 ต่วนเนาะ

ต่วนตื่อเงาะ

หนองจิก (1816 – 1901)

ต่วนนิ

ต่วนกือจิ

นายแมน (คนสยาม)

นายเกลียง (คนสยาม)

นายเวียง (คนสยาม)

นายหมิง (คนสยาม)

นายทัต (คนสยาม)

รามัน (1816 – 1901)

ต่วนมันซูร

ต่วนกุนดฺร

ต่วนตีมุง

ต่วนยาโฆง

ต่วนลือเบะ

สายบุรี (1816 – 1901)

นิตะห์

นิติส

นิกาลซิช

นิปี

ยะลา (1816 – 1901)

ต่วนยื่อลอ

ต่วนบางกอก

นายเมือง (คนสยาม)

ต่วนบาตูปูเตะ

ต่วนกือจิ

ยะหริ่ง (1816 – 1901)

นายปาย (คนสยาม)

นายยืมซ่าย (คนสยาม)

นียุโซะ

สุลต่านเดวา

นิติมุง

นิมะห์

นิโวะ

การที่สยามได้แบ่งปัตตานีเป็นหัวเมืองเล็กๆ นั้น เพื่อเป็นการง่ายต่อการควบคุมและปกครอง วิธีการแบ่งแยกแล้วปกครองที่สยามได้ใช้ สามารถที่จะจัดผู้ปกครองหัวเมืองต่างๆทุกครั้งที่พยายามจะต่อต้านสยามขึ้น

ชะตากรรมของรัฐอิสลามปัตตานียิ่งแย่งลงหลังจากที่อังกฤษและฝรั่งเศสพยายามเข้ามารุกรานประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และอำนาจตะวันตกใช้สยามเป็นประเทศกันชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของพวกเขา ผลจากนั้นทำให้ปัตตานีถูกใช้โดยไม่ได้รับการยอมรับจากชาวปัตตานีแต่อย่างใด สุดท้ายปัตตานีได้ตกเป็นส่วนหนึ่งของสยาม และเพื่อเป็นการตอบแทนบุญคุณ สยามต้องยอมมอบสิทธิที่มีเหนือไทรบุรี ปะลิส กลันตัน ตรังกานู ให้แก่อังกฤษ เพื่อเป็นประเทศอาณานิคมไป สนธิสัญญาดังกล่าว เรียกว่า สนธิสัญญาระหว่างอังกฤษกับสยามเมื่อปี 1909 ด้วยเหตุการณ์ดังกล่าวนี้ ทำให้รัฐปัตตานีจบสิ้นถึงจุดนี้

ยุคสมัยความสูญเสียและนโยบายการกลมกลืนทางวัฒนธรรมกับปัตตานี (1901 – 1991) นโยบายการกลมกลืนทางวัฒนธรรมของสยามที่มีต่อปัตตานีนั้นเริ่มตั้งแต่ปัตตานีถูกแบ่งเป็นเจ็ดหัวเมืองที่ปกครองโดยคนมลายูที่ตกอยู่ภายใต้อาณานิคมของสยามเมื่อปี 1901 นโยบายดังกล่าวที่ทางสยามได้กระทำกับปัตตานี เช่นดังต่อไปนี้

1. ขจัดกษัตริย์และบุตรหลานมลายู

เมื่อปี 1901 – 1906 กรุงเทพฯได้ขจัดกษัตริย์และบุตรหลานมลายูที่ปกครองแหลมปัตตานีและได้รวมเจ็ดหัวเมืองเป็นสามจังหวัด คือ ปัตตานี นราธิวาสและยะลา ส่วนเขตสตูลที่เป็นของรัฐเคดาห์ถูกปกครองโดยสยามและได้ตั้งชื่อว่า จังหวัดสตูล ทุกสี่จังหวัดดังกล่าวนี้ทางรัฐไทยได้มีการแต่งตั้งผู้ว่าราชการจังหวัดที่เป็นคนสยาม อำนาจการปกครองทั้งสี่จังหวัดดังกล่าวก็ได้มอบให้กับข้าราชการที่เป็นคนสยามที่ทางรัฐบาลส่วนกลางแต่งตั้งเองทั้งหมด

2. ลบล้างกฎหมายอิสลามและชนบประเพณีมลายู

เมื่อปี 1906 รัฐบาลสยามเริ่มมีการยกเลิกระบบการปกครองที่ใช้กฎหมายอิสลาม และชนบประเพณีมลายูในจังหวัดแหลมปาตานีและถูกแทนด้วยระบบการปกครองของรัฐสยามขึ้นที่มีพื้นฐานของศาสนาพุทธและชนบประเพณีสยาม ยกเว้นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานและการแบ่งมรดก ด้วยนโยบายดังกล่าวนี้ทำให้ชาวมลายูปาตานีรู้หมดคุณค่าของความเป็นมลายูอิสลาม จึงทำให้มีบางคนที่มีความสามารถด้านการเงินได้ย้ายไปอยู่ในประเทศซาอุดีอาระเบียและตามประเทศในแหลมมลายู

3. สนธิสัญญาอังกฤษ – ไทย ปี 1909

เมื่อปี 1909 สนธิสัญญาอังกฤษ – สยาม ได้มีข้อตกลงให้จังหวัดในแหลมปาตานีขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของสยาม ด้วยอำนาจของตะวันตกที่เป็นนักล้าอาณานิคมในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้มีการยอมรับให้ปาตานีเป็นเขตอาณานิคมของไทย

4. กฎหมายการศึกษาภาคบังคับ

เริ่มตั้งแต่ปี 1921 ระบบการศึกษาสยามถูกบังคับใช้ในสี่จังหวัดของปาตานี โดยการประกาศใช้กฎหมายการศึกษาระดับประถม กฎหมายดังกล่าวนี้ถูกชาวปาตานีมองว่าเป็นการพยายามที่จะกวาดล้างศาสนาอิสลามและภาษามลายูในหมู่คนมลายู เมื่อปี 1922 วิธีการมองของพวกเขาถูกสนับสนุนด้วยคนส่วนมาก ฝ่ายผู้มีอำนาจสยามถูกกล่าวหาว่ามีความพยายามจะปิดโรงเรียนศาสนาในสี่จังหวัดปาตานี (Fraser, 1966: 203)

5. พระราชกฤษฎีกาวัฒนธรรมไทย

เมื่อปี 1939 รัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้เปลี่ยนชื่อประเทศสยามเป็นประเทศไทย มีการเปลี่ยนชื่อประเทศเพื่อให้มีการปลุกกระตมให้คนไทยรู้สึกรักชาติ และได้ออกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย “รัฐนิยม เพื่อให้คนไทยเปลี่ยนวัฒนธรรมความเป็นไทยให้เป็นสากล และภายใต้ประกาศดังกล่าวชาวมลายูปาตานีห้ามใส่ชุดมลายู ห้ามใช้ภาษามลายู และห้ามปฏิบัติภารกิจศาสนาบางประการ (Na Saiburi, 1944)

6. การเปลี่ยนแปลงสถาบันปอเนาะ (โรงเรียนศาสนา)

เมื่อปี 1961 รัฐบาลสรีต ธนรัตน์ ได้เริ่มมีการเปลี่ยนสถาบันการศึกษาอิสลามแบบเก่า (ปอเนาะ) ให้เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาภายใต้การควบคุมของรัฐบาล เพราะรัฐบาลมองว่าโรงเรียนปอเนาะเป็นสถาบันที่ค้ำกรบวงการการดูดซึม มีข้าราชการบางคนมองว่าสถาบันปอเนาะไม่เพียงผลิตผู้รู้ศาสนาเท่านั้น แต่มีการสร้างคนให้มีวิญญานในการปลุกกระตมความเป็นชาติพันธุ์มลายูด้วย ด้วยเหตุดังกล่าวสถาบันปอเนาะถูกเปลี่ยนเป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลไทยอย่างใกล้ชิด โรงเรียนเอกชนจะไม่เพียงไม่สามารถแข่งกับโรงเรียนของรัฐบาล แต่ไม่มีความสามารถในการทำตามข้อกำหนดของรัฐบาลที่เพิ่มมากขึ้น ในการนี้โรงเรียนเอกชนสอนศาสนา

นับวันยิ่งลดลงอย่างเห็นได้ชัด จากจำนวน 535 โรง ในปี 1961 เหลือ 186 โรงในปี 1991 ถ้าหากความเป็นอยู่ดังกล่าวยิ่งวันโรงเรียนยิ่งลดลงและสาบสูญในที่สุด หากมีก็ไม่กี่โรงที่สามารถแข่งขันกับโรงเรียนของรัฐบาลได้

7. โครงการย้ายคนมาอยู่ในพื้นที่

พร้อมกันนโยบายเปลี่ยนระบบปอเนาะ เมื่อปี 1961 รัฐบาลสุชาติ ธนรัตน์ ยังได้มีโครงการย้ายคนเข้ามาอยู่ในพื้นที่ เพื่อให้สมดุลในจำนวนประชากรชาวไทยพุทธกับมุสลิมในสี่จังหวัดของปัตตานี ด้วยโครงการดังกล่าวนี้รัฐบาลสนับสนุนให้ชาวไทยพุทธที่มาจากต่างจังหวัดโดยได้มอบที่ดินคนละ 7-10 ไร่ สำหรับทุกครัวเรือน

8. นโยบายการกลมกลืนทางวัฒนธรรม

เมื่อปี 1980 รัฐบาลไทยภายใต้การปกครองของ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้มีการวางนโยบายเพื่อการกลมกลืนทางวัฒนธรรมระยะยาวกับชาวมลายูปัตตานี นโยบายดังกล่าวเรียกว่านโยบายการกลมกลืนทางวัฒนธรรม ด้วยนโยบายดังกล่าวรัฐบาลได้ทำขึ้นเพื่อดึงดูดและผลักดันให้ชาวมลายูปัตตานี เช่น กระทำความรุนแรงกับชาวมลายูโดยใช้ทหารหรือตำรวจเฉพาะการ โดยมีการสอบสวนความเป็นจริงเสียก่อน จะไม่มีการจับหรือทำโทษตามอำเภอใจ ให้ชาวมลายูสามารถเล่นการเมือง ไม่มีการห้ามในการทำพิธีทางศาสนา เริ่มมีการพัฒนาเศรษฐกิจสี่จังหวัดขึ้น เพิ่มสถาบันการศึกษา เริ่มเปิดกว้างในการให้โอกาสชาวมลายูเข้าทำงานในสถานที่ราชการ นโยบายดังกล่าวเป็นที่ยอมรับของชาวมลายูปัตตานีและไม่มีการระแวงระหว่างคนพุทธและมุสลิมที่เป็นชนส่วนน้อย

กิจกรรมการต่อต้านนโยบายการกลมกลืนทางวัฒนธรรมของรัฐบาล 1901 – 1991

การล่าอาณานิคมของสยามที่มีต่อรัฐอิสลามปัตตานีและความตั้งใจที่จะสร้างความเป็นสยามในหมู่ชาวมลายูนั้น เป็นการล่าอาณานิคมภายในที่อันตรายยิ่งกว่าการกักขังในเรือนจำ การล่าอาณานิคมปกติที่โลกได้ทำ คือ เขาดูที่กำไรหรือขาดทุนต่อประเทศที่อยู่ภายใต้อาณานิคมของเขา หากคิดว่าจะไม่มีผลประโยชน์ต่อประเทศนั้นๆ เขามักจะปล่อยให้เป็นอิสระ แต่การล่าอาณานิคมของสยามนั้น เขาคิดแต่จะกอบโกยผลประโยชน์ให้มากที่สุดและทุกด้าน เพราะฉะนั้นสยามจะไม่มีวันปล่อยให้ปัตตานีเป็นอิสระ ยกเว้นการปฏิบัติการการต่อต้านโดยใช้ความรุนแรงเท่านั้น

1. การต่อต้านของอดีตผู้ปกครองปัตตานี

หลังจากที่สุลต่านและบุตรหลานปัตตานีที่ปกครองเจ็ดหัวเมืองปัตตานีถูกกำจัดโดยรัฐบาลสยามเกิดขึ้น เกิดการต่อต้านโดยผู้นำสุลต่านเต็งกู अबดุลกอดิร กอมารุดดิน และเหล่าอดีตหัวเมืองทั้งเจ็ด เห็นด้วยให้มีการต่อต้านรัฐบาลสยาม โดยวิธีการไม่ทำตามการบริหารการสั่งการของรัฐบาลส่วนกลาง อุลามาอ์และนักการศาสนาก็มีบทบาทในการต่อต้านครั้งนี้ด้วย และได้ชี้ขาดว่าผู้ใด

ทำตามอะไรก็ตามที่ทางรัฐบาลสยามได้สั่งการที่ถือว่าเป็นกาฬิร (ผู้ปฏิเสศศรัทธา) ในดินแดนของชาวมุสลิมนั้น เป็นสิ่งที่ถูกห้ามในศาสนา แต่การต่อต้านที่ได้ทำนั้นไม่ประสบผลสำเร็จ สุดท้ายเต็งกู अबดุลกอดิร กอมารุดดินจำเป็นต้องอพยพไปพำนักที่รัฐกลันตัน (Che Man, 1990: 63-4) ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพ่ายแพ้ในการต่อต้านครั้งนี้ คือ (1) เป็นเพราะเหล่าผู้นำและขุนนางหลายคนถูกจับตัว (2) ฝ่ายนักล่าอาณานิคมตะวันตก โดยเฉพาะอังกฤษสนับสนุนและเข้าฝ่ายสยาม

2. การต่อต้านโดยไม่มีองค์กรทางการ

หลังจากที่สยามสามารถปกครองสี่จังหวัดของปาตานี ระบบการปกครองเดิม คือ การปกครองในรูปแบบอิสลามและวัฒนธรรมมลายูถูกเปลี่ยนด้วยระบบการปกครองแบบสยามขึ้น ระบบการศึกษาสยามถูกใช้ในปาตานีชาวมลายูปาตานีได้มีการต่อต้านทุกรูปแบบ บางคนอพยพไปอยู่ในประเทศอิสลามอื่น บางกลุ่มไม่สนใจการสั่งการของรัฐบาลสยาม การต่อสู้ระหว่างชาวมลายูกับรัฐบาลสยามก็เกิดขึ้นบ่อยครั้งจนสยามจำเป็นต้องส่งทหารและตำรวจเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ต่อมาเมื่อปี (1923) รัฐบาลกรุงเทพจำเป็นต้องทำการประเมินใหม่นโยบายที่ใช้ อยู่ เพราะกลัวการต่อต้านของชาวมลายูจะบานปลายจนสยามต้องเสียปาตานีไป เพราะฉะนั้นสยามมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายหลายประการด้วยกันอย่าง เช่น ลดภาษีสำหรับชาวปาตานี และมีการพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะเมื่อสยามใช้ระบบสถาบันพระมหากษัตริย์ เมื่อปี 1932

หลังจากที่สยามได้พยายามได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่ที่มีต่อชาวมลายู ปี 1923 จนถึงปี 1938 กระแสการต่อต้านก็ยิ่งลดลงตามลำดับ มีผู้นำมลายูบางคนให้ข้อเสนอว่าชาวมลายูจะได้รับสัมปทาน และจะยังคงให้สิทธิความเป็นมลายู หากชาวมลายูยอมรับระบบการปกครองของสยามและอีกฝ่ายหนึ่งมองว่าการร่วมมือการรัฐบาลกรุงเทพสำคัญเป็นการชั่วคราวเพื่อยกระดับในการรวมพลังของพวกเขาในการต่อต้านสยาม พลังของการต่อต้านรัฐบาลสยามนั้นลดน้อยลง สำคัญที่สุดหลังจากการเสียชีวิตของเต็งกู अबดุลกอดิร กอมารุดดิน เมื่อปี 1933 ที่ได้เป็นผู้นำหลักของนักต่อสู้มลายูปาตานีที่ต่อต้านสยาม

3. การต่อต้านด้วยองค์กรที่เป็นทางการ

เมื่อรัฐบาล จอมพล ป.พิบูลสงคราม ได้ประกาศว่าด้วยรัฐธรรมนูญ เมื่อปี 1939 กระแสต่อต้านรัฐสยามของชาวมลายูปาตานีที่กำลังลดลงนั้น เริ่มมีการต่อต้านอีกครั้ง โดยเต็งกูหมะห์ยูดีน บุตรคนเล็กของเต็งกู अबดุลกอดิร กอมารุดดิน ได้ต่อยอดการต่อสู้กับสยามตามรอยพ่อ โดยได้ก่อตั้งองค์กรปลดปล่อยปาตานีรายา (GAMPAR) องค์กรนี้ถูกก่อตั้งขึ้นที่มลายา จุดประสงค์หลักคือ เพื่อให้ปาตานีเป็นส่วนหนึ่งของมลายา ในเวลาเดียวกันฮายีสุหลง บิน अबดุลกอดิร ซึ่งเป็นผู้รู้ทาง

ศาสนาอิสลามก็ได้ก่อตั้งองค์กรเคลื่อนไหวประชาชนปาตานี (GRP) ในสี่จังหวัดทางภาคใต้ของไทย ทั้งสององค์กรได้ทำงานในเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อปลดปล่อยปาตานี ทั้งสององค์กรนี้ถือว่าเป็นรากฐานให้กับองค์กรเคลื่อนไหวเพื่อปลดปล่อยปาตานีจนถึงปัจจุบัน เมื่อปี 1953 เติ้งกูมัมฮุด มะห์ยุดิน ได้เสียชีวิตลง หลังจากนั้นฮายีสุหลงกับลูกคนโตพร้อมกับลูกน้องคนสำคัญของ (GRP) สองคนได้ถูกฆ่าโดยผู้มีอำนาจสยาม (Muhammad Kamal Zaman: 1996) การสูญเสียของทั้งสองผู้นำนั้น ทำให้ GAMPAR และ GRP จบสิ้นลง.

นักต่อสู้เพื่อต่อต้านสยามได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็นองค์กรเคลื่อนไหวเพื่อปลดปล่อย (Liberation movement) ที่มีการเริ่มตั้งแต่ปี 1959 เมื่อเติงกู อับดุลยาลาล บิน เติ้งกูอับดุลมูตอลิบ อติตรองหัวหน้า GAMPAR ได้มีการก่อตั้งองค์กรปลดปล่อยแห่งชาติปาตานี Barisan Nasional Pembebasan Patani (BNPP) หลังจากนั้นไม่นานชื่อเดิมถูกเปลี่ยนเป็น องค์กรอิสลามปลดปล่อยปาตานี Barisan Islam Pembebasan Patani (BIPP) เมื่อปี 1960 ต่อมาเมื่อปี 1968 พวกหัวก้าวหน้าภายใต้การนำของ ฮายีการิม ฮาซัน ได้ก่อตั้งองค์กรการปฏิวัติแห่งชาติ Barisan Revolusi Nasional (BRN) ต่อจากนั้นมีการก่อตั้งองค์กรฟูโลขึ้นมา Patani United Liberation Organization LULO มีสองข้อแตกต่างสำคัญระหว่าง BIPP BRN และ PULO กับ GAMPAR และ GRP ข้อแรกคือ ทั้งสามองค์กรนั้นมีเป้าหมายเดียวกัน คือ เพื่อปลดปล่อยปาตานีให้เป็นเอกราช ข้อสองคือ ทุกองค์กรมีทหารกองโจร ซึ่งเป็นกองกำลังในการบรรลุเป้าหมายทางการเมือง ส่วน GAMPAR และ GRP จะไม่มีกองกำลังและมีเป้าหมายที่แตกต่างกัน คือ เพื่อให้ปาตานีเป็นส่วนหนึ่งของมลายูเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีองค์กรที่เกิดขึ้นใหม่หลังจากนั้น คือ ขบวนการมุจาฮิดีนปาตานี Gerakan Mujahidin Patani (GMP) ถึงแม้ว่าเป้าหมายของแต่ละองค์กรมีความแตกต่างด้านความคิด การวางแผน องค์ประกอบของสมาชิก แต่ทุกองค์กรมีหลักคิดเดียวกัน คือ พวกเขาถือว่าไทย คือ นักล่าอาณานิคมและถือว่าการต่อสู้ของพวกเขา คือ ญิฮาดเพื่อเป้าหมายคืนปาตานีสู่สภาพเดิม คือ เป็นรัฐอธิปไตยของชาวมุสลิม.

หลังจากการต่อสู้ในสี่จังหวัด เพื่อเอกราชปาตานีเข้าสู่ทศวรรษที่สี่ ทุกองค์กรที่ร่วมต่อสู้ในรัฐตัวดีว่าต่างก็มีความอ่อนแอและจำเป็นต้องรวมตัวและร่วมมือในการต่อสู้ ถึงแม้ว่าความพยายามที่จะมีการรวมตัวไม่ประสบความสำเร็จมากนัก แต่ผู้นำเหล่านั้นมีการรวมตัวในการประชุมเหล่านักต่อสู้ปาตานี ในวันที่ 31 ตุลาคม 1989 โดยมีการรวมตัวของแกนนำของสี่องค์กรที่เข้าร่วม คือ BIPP BRN (Kongres) GMP และ PULO โดยมีมติในการประชุมเพื่อสร้างองค์กรได้ร่มเดียวกัน (umbrella organization) เพื่อประสานทุกกิจกรรมสู่เป้าหมายเดียวกัน

หลังจากที่ทั้งสี่องค์กรดังกล่าวได้มีการประสานกันและทำงานร่วมกันเป็นเวลาหนึ่งปี องค์กรนี้ได้ก่อตั้งองค์กรร่วมกันภายใต้ชื่อ Barisan Bersatu Kemerdekaan Patani BERSATU ภายใต้ผู้นำ BERSATU เพื่อยกระดับพลังแห่งการญิฮาด

หลังจากที่ได้มีการปฏิบัติการหลายปีผ่านมา BERSATU ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ชื่อว่า คณะกรรมการการเจรจาประชาชนมลายูปาตานี (KPRMP) ซึ่งมีสมาชิกจากทุกองค์กรใน BERSATU รวมทั้งสององค์กรที่ไม่ใช่สมาชิก BERSATU คือ Barisaan Revolusi Nasional (BRN) และองค์อุลามาอปาตานี Gerakan Ulama Patani (GUP) เมื่อเดือนมิถุนายน 1997 KPRMP มีบทบาทเป็นองค์กรสูงสุดในการตัดสินใจและเป็นผู้วางแผนในการทำปฏิวัติโดยใช้อาวุธในพื้นที่จังหวัดของปาตานี

ก่อนที่จะเกิดองค์กร BERSATU เราได้เห็นถึงความอ่อนแอในการต่อสู้เพื่อกู้เอกราชปาตานี ซึ่งเราสามารถสรุปได้ออกเป็นสามข้อ

ข้อแรก คือ ผู้นำและประชาชนปาตานีต่างต่อสู้ตามวิถีของตน

ข้อที่สอง คือ นักต่อสู้ปาตานียังไม่สามารถสร้างสัญลักษณ์อันเป็นคุณลักษณะของตนเอง ถึงความเป็นชาติที่อิสระและอธิปไตยอย่างแท้จริง

ข้อที่สาม การต่อสู้ของนักรบปาตานียังไม่บรรลุเป้าหมายที่แท้จริง ยังไม่สามารถที่จะเปิดหูเปิดตาประเทศอิสลามและนานาชาติว่าเป็นการต่อสู้ในลักษณะที่สมควรให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ

ชาติมลายูปาตานี : ระหว่างตายกับเป็น ชะตากรรมของชาวมลายูในสี่จังหวัดภาคใต้ของไทยมีสองทางเลือก คือ จะเป็นหรือจะตายขึ้นอยู่กับห้าองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้ (1) นโยบายการดูดซึมของรัฐบาลไทย (2) บทบาทของนักรบเพื่อเอกราชปาตานี (3) บทบาทของชาวมลายูที่เข้าไปร่วมกับรัฐบาลไทย (4) บทบาทของอุลามาอ (นักวิชาการศาสนา) (5) บทบาทของประชาชนมลายูปาตานีทั่วไป

1. นักประวัติศาสตร์บางคนให้ข้อคิดว่า นโยบายการดูดซึมที่ทางรัฐบาลไทยได้ใช้นานับนานปีนั้นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เพราะมีการใช้การบังคับและความรุนแรงต่อประชาชน อย่างเช่นข้อประกาศของชาตินิยมไทย 1939 ในทางตรงกันข้ามนโยบายดึงดูดเข้าสู่ถึงประชาชน การพัฒนาการปรองดองที่รัฐบาลในปี 1980 ได้รับการยอมรับจากประชาชนชาวมลายูบางส่วนโดยเฉพาะนักการเมืองและข้าราชการที่เป็นชาวมลายู

นโยบายกลมกลืนทางวัฒนธรรม ที่รัฐบาลได้ใช้มาเมื่อปี 1980 ตามด้วยข้อบังคับย่อยที่ทางสถาบันของรัฐและนักการเมืองไทย ตัวอย่าง เช่น กองทัพภาคสี่ได้ใช้นโยบายได้ร่วมมือกันเพื่อให้ได้เห็นว่า ทางฝ่ายกองทัพมีความพยายามที่จะร่วมสร้างจังหวัดภาคใต้ ให้เกิดสันติสุข และมีความปลอดภัย พร้อมกันนั้นทางพรรคความหวังใหม่ก็มีนโยบายฮาร์บบันบารู เพื่อดึงดูดชาวมลายูให้เลิกพรรคของพวกเขา และพยายามสร้างความเข้าใจว่าความเป็นอยู่ของชาวมลายูจะดีขึ้นหากพวกเขาได้เป็นรัฐบาล

ด้วยนโยบายต่างๆ ที่ทางรัฐบาลได้ใช้กับชาวมลายูปาตานีนั้น มีบางกลุ่มมีความคิดว่าพวกเขาไม่ถูกธรรมในสังคมไทย แถมยังถือว่าพวกเขา คือ คนส่วนน้อยที่ได้รับสิทธิพิเศษในสังคมไทยต่างหาก หากความคิดดังกล่าวเกิดขึ้นในสังคมเราโดยไม่มีกรจำกัด อัตลักษณ์ของเราก็จะหายไปจากสังคมมลายูไปอย่างน่าเสียดาย พวกเขาจะถูกเรียกว่าชาวมุสลิมไทย สุดท้ายพวกเขาจะถูกเรียกว่าคนไทย ไม่ใช่คนมลายูปาตานีอีกต่อไป.

2. อนาคตชาติมลายูตกอยู่ในความรับผิดชอบของนักรบเพื่อเอกราชปาตานี ที่ยังคงทำการต่อสู้อย่างไม่หยุดยั้ง

การต่อสู้ของเหล่านักรบจะไม่มีวันหยุดตราบใดที่หน้าที่ยังไม่จบสิ้น

สิ่งที่เราได้รับของการต่อสู้ของนักรบในทางบวก คือ

ข้อแรก ชาวมลายูปาตานีได้รับสัมปทานต่างๆ ที่ทางรัฐบาลได้ให้ในช่วงเวลาสามทศวรรษที่ผ่านมา ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ หรือทางการเมือง หากไม่ใช้การต่อสู้ของพวกเขา รัฐบาลไทยคงจะไม่สนใจชาวมลายูที่เป็นคนส่วนน้อยอย่างเรา

ข้อที่สอง คือ ด้วยเพราะการต่อสู้ของพวกเขาสามารถระงับนโยบายกลมกลืนทางวัฒนธรรมของรัฐบาลไทยไปได้ส่วนหนึ่ง เพราะนโยบายดังกล่าวไม่สามารถดำเนินการอย่างราบรื่น เพราะถูกสกัดกั้นโดยองค์กรนักรบที่มีอยู่

ข้อที่สาม ด้วยการเรียกร้องและการปฏิบัติการของเหล่านักรบต่างๆ นั้น สามารถที่จะเปิดโปงปัญหาขอพวกเขาให้นานาชาติได้รับรู้ จนทำให้รัฐบาลจำทำอะไรกับชาวมลายูปาตานีตามใจไม่ได้อีกต่อไป

ข้อที่สี่ การต่อสู้ของนักรบปาตานีถือได้ว่าเป็นการต่อสู้ที่ถาวร เพราะมันเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยทางประวัติศาสตร์ ศาสนา ชาติพันธุ์ และมาตุภูมิ ตราบใดที่ปัจจัยดังกล่าวยังคงมีการต่อสู้ก็ยังคงเดินต่อไปไม่วันสิ้นสุด

ถึงแม้ว่าการต่อสู้ก็มีข้อบกพร่องบ้างที่จำเป็นต้องแก้ไขโดยผู้นำในองค์กรต่างๆ ประชาชนและผู้นำจำเป็นต้องทำการต่อสู้อย่างสุดพลัง ต้องต่อสู้ให้ทันกับสถานการณ์การเมืองปัจจุบันอย่างใกล้ชิดและการทำงานดังกล่าวจะสามารถกระทำโดยผู้ที่มีความสามารถสูง ขอให้ความตั้งใจในการทำญิฮาดของเราถูกตอบด้วยสิ่งที่ดีกว่าโดยอัลลอฮ์ (ซบ)

3. อนาคตของชาติมลายูเป็นหน้าที่ของชาวมลายูที่ได้อยู่ในวงการราชการและพรรคการเมืองไทย และพวกเขาเหล่านี้ทรงอิทธิพลอย่างมากในหมู่ชาวมลายูปาตานี ถ้าหากพวกเขาเชื่อการที่พวกเขาร่วมมือกับรัฐบาลไทยแล้ว สามารถปกป้องชะตากรรมของชาวมลายู (ด้านเศรษฐกิจและการเมือง) และหากวิถีชีวิตของไทยถือว่าเหมาะสมกับวิถีชีวิตของสังคมมลายู อาจจะทำให้สังคมมลายูส่วนใหญ่ถูกผลักดันให้เราหาทางนโยบายกลมกลืนทางวัฒนธรรมที่รัฐบาลได้วางไว้ หากสิ่งนี้เกิดขึ้นในสังคมมลายู

ความสำเร็จของการวางนโยบายก็ได้เริ่มขึ้น ความสำเร็จของนโยบายกลมกลืนทางวัฒนธรรม คือ ความพ่ายแพ้ของชาติมลายูปัตตานี

4. บทบาทของผู้รู้ทางศาสนาอิสลามและผู้นำศาสนาในสังคมมลายูปัตตานีจนทุกวันนี้ สามารถช่วยโดยทางตรงและทางอ้อม ความพยายามในการรักษาอัตลักษณ์ชาติพันธุ์มลายูปัตตานีและ ปลูกฝังหลักศาสนาอิสลามให้กับชาวมลายู แสดงให้เห็นว่าหากพวกเขาตั้งใจในการทำงานด้านนี้แล้ว อากีต๊ะห์ อิสลามและความเป็นชาติพันธุ์มลายูยังคงสมบูรณ์ต่อไป.

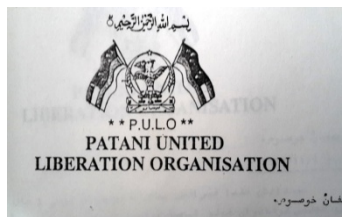
5. สู้ตายประชาชนทั่วไปในสังคมปัตตานี คือ ปัจจัยสำคัญในการที่จะนำพาชาติมลายู ปัตตานี ในการต่อต้านการรุกรานที่จะเข้ามาทำลายสังคมมลายูปัตตานี หากสังคมมลายูมีความตั้งใจที่ แน่วแน่ เป้าหมายอันประเสริฐ วิสัยทัศน์ก้าวไกล พวกเขาจำเป็นที่จะต้องรักษา อัตลักษณ์ชาติพันธุ์ ของพวกเขา และต้องมีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น ด้วยความที่พวกเขาเป็นสังคมที่ไม่ได้หวังอะไรจาก คนภายนอกมาก จึงเกิดสังคมที่ยืนบนขาตนเองโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาอาสาให้ใครมาช่วย

บทสรุป

ทุกชาติพันธุ์ที่มีอารยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีในโลกนี้ มีความทนทานของมันเองด้วย กลไกธรรมชาติ เช่นเดียวกับภูมิด้านทานในร่างกายมนุษย์ หากกลไกดังกล่าวยังคงทำงานด้วยดี มัน เป็นการยากสำหรับผู้รุกรานจากภายนอกจะเข้ามาทำลายประเทศชาติดังกล่าวได้ ในทางกลับกันหาก กลไกดังกล่าวไม่สามารถทำงานได้ ก็เป็นสิ่งที่ง่ายที่ประเทศที่อ่อนแอจะถูกทำลายโดยศัตรูที่เหนือกว่า

นี่คือ สถานการณ์ชาติมลายูปัตตานีในปัจจุบัน ชาติมลายูจะเดินไปในทางตัน หาก ประชาชนชาวปัตตานีไม่มีบทบาทและไร้อำนาจทางการเมืองไทยที่มีความก้าวร้าวกว่า ในทางกลับกัน หากพวกเขามีความเอกภาพและปฏิบัติหน้าที่อย่างมีพลังเพื่อที่จะพิทักษ์รักษาชาติมลายูปัตตานีจาก ความกดดันภายนอกเหมือนที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้ แน่นนอนอัตลักษณ์ และอากีต๊ะห์ชาติมลายูจะอยู่ใน ความมีดমন (ดร.มะห์ดี ดาวูด ประธานกลุ่มเบอร์ซาตูและ MPRMP เอกสารแปล เบอร์ซาตู 1418 แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง)

ผนวก ฉ

ข้อตกลงเพิ่มเติม พูลอ

บทนำ

ข้อตกลงนี้ถูกประกาศขึ้นตามข้อตกลงในการพูดคุย ระยะที่สองระหว่างตัวแทนพูลอ กับตัวแทนรัฐบาลไทย ณ กรุงดัมซีก ประเทศซีเรีย ระหว่างวันที่ 26 – 28 เมษายน 1994 ฝ่ายตัวแทน รัฐบาลไทยได้ทำข้อเรียกร้องให้ฝ่ายพูลอปรับรูปแบบของรัฐบาลปกครองพิเศษปาตานี เพื่อเสนอให้ กับนายกรัฐมนตรี และสภาผู้แทนราษฎรไทย เป็นฝ่ายตัดสิน

หลักการสำคัญของรัฐบาลปกครองพิเศษดังกล่าวนี้ มีดังต่อไปนี้

ก. รูปแบบรัฐบาล

1. เป็นรัฐบาลที่มีสภา ซึ่งสภาดังกล่าวนี้มีชื่อเรียกว่า สภากฎหมายแห่งชาติปาตานี สภาของรัฐมีอำนาจเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

2. รัฐบาลมีอำนาจเป็นผู้บริหารระดับสูงและมีอำนาจในการบริหารประเทศ

ข. การเลือกตั้งทั่วไป

1. รัฐบาลถูกตั้งขึ้นผ่านการเลือกตั้ง

2. คณะกรรมการการเลือกตั้ง ถูกแต่งตั้งเพื่อควบคุมการเลือกตั้งของรัฐ

3. พรรคการเมืองที่จะร่วมในการเลือกตั้ง ต้องสมัครรับเลือกตั้งผ่านคณะกรรมการ

การเลือกตั้งของรัฐและผ่านคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

ค. กฎหมาย

1. ระบบกฎหมายอิสลามที่สอดคล้องกับกฎหมายไทยสามารถนำมาใช้ได้

2. ศาลชารีอะห์ (อิสลาม) จะถูกใช้สำหรับดำเนินการกฎหมายและมีอำนาจในการกำหนดกฎหมายกับผู้ที่ถูกดำเนินคดี

3. ฝ่ายกฎหมายและฝ่ายยุติธรรมต้องอิสระ

4. สภาอุลามายจะถูกก่อตั้งขึ้นเพื่อควบคุมดูแลระบบกฎหมายและตุลาการอิสลาม และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับศาสนาอิสลาม ประธานสภาองค์กรอุลามาย จะถูกเรียกว่า มุฟตีแห่งรัฐ

5. ฝ่ายประสานงานด้านกฎหมายจะถูกแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำการประสานงานระหว่างกฎหมายอิสลามกับกฎหมายทั่วไป เพื่อไม่ให้ขัดแย้งระหว่างกัน

ง. ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐปาตานีกับรัฐบาลกลาง

1. รัฐปาตานีมีอำนาจเบ็ดเสร็จทุกด้านในการบริหารที่เกี่ยวข้องกับกิจการภายในของรัฐ พร้อมทั้งอำนาจท้องถิ่น ยกเว้นด้านการป้องกันประเทศและนโยบายต่างประเทศ

2. รัฐปาตานีมีอำนาจเบ็ดเสร็จในการติดต่อสร้างความสัมพันธ์กับต่างประเทศ ในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรม การค้าขาย อุตสาหกรรม การศึกษา และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรมท้องถิ่น

จ. บทสรุป

พูโลได้เรียกร้องสิ่งที่กล่าวไว้ข้างต้น เพื่อที่จะได้รับการอนุมัติจากรัฐบาลไทย ส่วนรายละเอียดการพูดคุยว่าด้วยการตั้งรัฐบาล ระบบการทำงานของรัฐบาล ระบบการบริหาร กฎหมาย และกระบวนการถ่ายโอนอำนาจ การบริหารนั้นจะสามารถดำเนินการต่อด้วยหนังสือคำตอบจากรัฐบาลไทย

เลขานุการนานาชาติ

องค์กรปลดปล่อยสหปาตานี

- สำนักเลขาธิการพูโล
- ฝ่ายปฏิบัติการพูโล
- สภา P.U.N.C. พูโล
- สภา WASAYA (ULAMA) พูโล

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ข
องค์การปลดปล่อยสหปัตตานี (พูโล)

ข้อตกลง พูโล
เรียกร้องเอาคืนปัตตานี

เมื่อเดือนมีนาคม 1909 รัฐบาลสยาม (ไทย) ได้ทำข้อตกลงลับกับรัฐบาลอังกฤษ (Anglo – Siammes of 1909) เพื่อที่จะปล้นดินแดนปัตตานีให้ดินแดนอาณานิคมของเขา และในปัจจุบันปัตตานี ได้ถูกแบ่งออกเป็นสี่จังหวัดที่ติดชายแดนมาเลเซีย สี่จังหวัดดังกล่าว คือ สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส และอื่นๆ อีก เช่น รัฐเคดาห์ รัฐเปอร์ลิส รัฐตรังگانู และรัฐกลันตัน ซึ่งอยู่ภายใต้อาณานิคมของอังกฤษ ในปัจจุบันขึ้นกับประเทศมาเลเซีย รัฐบาลไทยได้ยึดเอาปัตตานี โดยวิธีการหลอกซูลตานอับดุลกอดีร์ กอมารุดดีน และส่วนกูเงาะ ชำชูดิน ส่วนเรื่องการหลอกลวงนั้นได้มีการเขียนโดยสองนักวิชาการ ดังนี้ :

1. Magret L. Koch ในหนังสือของเขาที่ชื่อว่า Patani and the Development of Thai State ปี 1978 หน้าหนังสือ 78-77
2. David K. Wyatt ในหนังสือของเขาที่ชื่อว่า ประวัติศาสตร์ประเทศไทย ปี 1974 หน้า 213

เริ่มตั้งแต่ปี 1909 เป็นต้นมาช่วงเวลา 77 ปี ปัตตานีตกอยู่ภายใต้การครอบงำของรัฐบาลไทยที่ปกครองด้วยวิธีการ.....การขยายอาณาเขต และการดูดซึมกับชาวปัตตานีบนเส้นทางสองนโยบายหลัก

เป้าหมายของพูโล คือ เพื่อเอาคืนปัตตานี และปลดปล่อยชาวมลายูมุสลิมจากการครอบงำของรัฐบาลไทย และต้องการที่จะก่อตั้งรัฐอิสลามที่เอกราช (สาธารณรัฐอิสลามปัตตานี) ที่ยืนบนเส้นทางของอัลกุรอานและซุนนะห์

ด้วยเหตุดังกล่าวเราเรียกร้องและขอความร่วมมือจากพี่น้องในศาสนาและพี่น้องร่วมชาติ เรามาร่วมกันต่อต้านรัฐบาลไทยที่ได้ย่ำยีอิสรภาพของเรามายาวนาน ข้อเรียกร้องของเรา คือ :

1. รัฐบาลไทยต้องมอบคืนปัตตานีให้กับชาวมลายูอิสลามเพื่อที่พวกเขาสามารถกำหนดชะตากรรมของพวกเขาเองในอนาคต
2. คนเชื้อชาติไทยหรือจีนทั้งหมดที่ได้ครอบครองเศรษฐกิจ เช่น บริษัทและผู้รับเหมาทั้งหมดจำเป็นต้องออกจากดินแดนมลายูปัตตานี

3. ภาษามลายู ต้องเป็นภาษาทางการ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน โรงเรียน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์และอื่นๆ
4. ชาวปาตานีมีสิทธิที่จะก่อตั้งชมรม องค์กรเคลื่อนไหวต่างๆ เช่น ชมรมนักศึกษา ชมรมแรงงาน สตรี ครู ทนายความและอื่นๆ
5. เหล่าทหารและกองทัพไทยต้องออกจากพื้นที่ปาตานี โดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ทางเราให้เกียรติอย่างสูง ในความร่วมมือของพี่น้องผู้ที่จริงจัง

นายลูกมาน บิน ลีมา
ฝ่ายการเมือง ปาตานีดารุสสลาม

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ข การพบปะเฉพาะกิจ

วันที่ 9/11/1997

หากเรามองถึงการเคลื่อนไหวของฝ่ายปฏิบัติการพูโล ทางฝ่ายได้ออกจากสภาร่วมของพูโลตามแนวทางของหัวหน้าฝ่าย คือ อาบญาซีร์ ฟิกรี เพราะเหตุดังกล่าวทำให้เกิดการทำลายให้กับเรา เราจึงจำเป็นต้องเตรียมพร้อมในเรื่องดังต่อไปนี้

1. สภา PUNC ไม่สามารถทำงานได้ในระยะเวลาสี่ปีหลังจากที่ได้ก่อตั้งมา (จะมีรองประธานมาวางการทำงานหลังจากนี้) ทั้งนี้เพื่อเพื่อการเคลื่อนไหวของเราสามารถเดินต่อไปบนสามฝ่ายหลักที่ยังมีอยู่ตามโครงสร้างของรัฐบาลพูโลและรัฐปาตานีที่ได้มีการวางแผนโดยองค์กรพูโล ปี 1993 และได้ถูกอนุมัติแล้ว
2. ให้ทุกฝ่ายได้มีการทำกิจกรรมโดยด่วน (ทำอะไรก็ได้ที่สามารถทำก่อน)
3. ให้มีการจัดการออมทรัพย์ญาติชาติขึ้น (ให้เลขาฝ่ายปฏิบัติการและฝ่ายบัญชีกลางเป็นผู้ดำเนินการ) และฝ่ายการเงิน
4. ให้มีทีมเคลื่อนไหวในทุกพื้นที่ด้วยการทำงานกลุ่ม เพื่อชี้แจงสาเหตุของการถูกใส่ร้ายและข้อผิดพลาดของสมาชิก
5. ขอให้มีความร่วมมือในกระบวนการทำบัญชีและทำบัตรสมาชิกให้เร็วที่สุด และให้สมาชิกและคณะกรรมการระดับสูงและหัวหน้าในระพีพื้นที่ต้องทำก่อนให้เป็นตัวอย่างให้สมาชิกอื่นๆ.
6. ทุกโครงการหรือกิจกรรมเพื่อการเคลื่อนไหว ต้องเสนอให้ฝ่ายบัญชีกลาง (ด้วยการเขียนโครงการ) ไบกรอกมีเตรียมไว้ที่สำนักงาน
 - 6.1 สำหรับผู้ที่เข้าร่วมประชุมทั้งหลาย เชิญท่านทั้งหลายทำคำร้องเพื่อการเดินทางมาประชุมของท่านให้กับฝ่ายบัญชีกลาง หวังว่าคำร้องของท่านจะถูกตอบรับและสามารถดำเนินการได้ (ตามความประสงค์ของอัลลอฮ์)

ปฏิบัติหน้าที่เพื่อศาสนาและประเทศชาติ

โดยรองหัวหน้า PUNC และรองหัวหน้าฝ่ายปฏิบัติการพูโล 8 พฤษภาคม 1997

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ฅ

การเจรจาระยะที่สอง ระหว่างตัวแทนพูลอกับตัวแทนรัฐบาลไทย

ณ กรุงดัมซีกี ประเทศซีเรีย

ระหว่างวันที่ 26 – 28 เมษายน 1994

สนธิสัญญาพูลอ

บทนำ

จากการที่ได้สำรวจ ข้อตกลงการเจรจาระยะที่หนึ่งระหว่างตัวแทนพูลอ กับตัวแทนรัฐบาลไทยที่กรุงไคโร ประเทศอียิปต์ ได้มีการเซ็นสัญญาข้อตกลงร่วมกัน เมื่อวันที่ 12 เมษายน 1993 ฝ่ายพูลอเห็นด้วยเพื่อที่จะมีการพูดคุยตามข้อ 1-3 คือ เรียกร้องให้จัดตั้งรัฐบาลเฉพาะกิจปาตานีในภาคใต้ของไทย ผู้นำพูลอโดยวัตถุประสงค์ได้ตอบรับ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันในการแก้ปัญหาทางการเมืองที่ถาวรจำเป็นที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วนในภาคใต้ของประเทศไทย ผู้นำพูลอได้แลเห็นถึงวิธีการที่ดีอันจะนำพาสู่สันติภาพอันยาวนาน ด้วยวิธีการประนีประนอมทางการเมือง ระหว่างองค์กรพูลอกับรัฐบาลไทย “ผู้นำพูลอจะทำการพิจารณากองทัพ ถ้าหากรัฐบาลไทยได้ยอมรับรัฐบาลเฉพาะกิจปาตานีที่สามารถปกครองตนเองในภาคใต้ของไทย” พูลอมีความเชื่อเหลือเกินว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่สันติและมีเสถียรภาพ ได้ให้ศักยภาพทางเศรษฐกิจที่สำคัญอันมากมายให้กับรัฐบาลและประชาชนทั้งหลาย ถึงแม้ระบบการเมืองการปกครองที่มีอยู่ปัจจุบันไม่สามารถที่จะใช้ผลประโยชน์กับศักยภาพที่มีอยู่อย่างเต็มที่ เบื้องหลังประวัติศาสตร์ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรม คือ อุปสรรคที่สำคัญ เพื่อการบูรณาการประเทศชาติ ระบบการปกครองพิเศษที่ได้วางไว้นั้นจะเป็นทางเลือกสำหรับเรื่องดังกล่าว รวมทั้งความสัมพันธ์ที่ดีกับรัฐบาลกลางเพื่อสันติภายใน ความมั่นคง ความสงบสุขของรัฐบาลและประชาชนชาวไทย

ข้อเรียกร้องของพูลอ

1. ให้รัฐบาลไทยยอมรับรัฐบาลเฉพาะกิจปาตานี ในภาคใต้ของไทย รัฐดังกล่าวนี้ประกอบด้วย จังหวัดดังต่อไปนี้ จังหวัดปาตานี จังหวัดยะลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดสงขลา อำเภोजะนะ เทพา สะบ้าย้อย หาดใหญ่และสะเดา พร้อมทั้งพื้นที่ที่มีมุสลิมส่วนใหญ่.
2. รัฐบาลไทยยอมรับให้ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาทางการของปาตานี
3. รัฐบาลไทยยอมรับภาษามลายูเป็นภาษาทางการของปาตานี
4. รัฐบาลไทยยอมรับในประกาศใช้กฎหมายอิสลาม

บทสรุป

องค์กรพุลโได้เสนอข้อเรียกร้องดังกล่าวนั้นบนข้อตกลงของรัฐบาลไทย การเจรจาว่าด้วยระบบการจัดตั้งรัฐ ระบบการปกครอง การบริหารและด้านกฎหมายจะดำเนินการต่อบนคำตอบรับของรัฐบาลไทย

เลขานุการนานาชาติ

เลขาธิการองค์กรปลดปล่อยสหปาตานี (พุลโ)

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ญ
การตัดสินของสภาชุรอสูงสุด
องค์กรปลดปล่อยสหปาตานี

สภาชุรอสูงสุด องค์กรปลดปล่อยสหปาตานี ที่ประกอบด้วย สมาชิกระดับสูงและนักวิชาการ ได้มีการประชุมเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2011 ได้มีการเชิญสำหรับผู้ที่ปรากฏขึ้นมาเพื่อที่ ต้องการเป็นผู้นำของการต่อสู้พล ในการที่จะชี้แจงเกี่ยวกับคำสั่งเสียของผู้ก่อตั้งพล อัลมร์ฮูม บาพากาปรี อับดุลรอฮมาน ที่เห็นความสำคัญของเอกภาพ และได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้ คำสั่งเสียของอัลมร์ฮูม บาพากาปรี อับดุลรอฮมาน จำเป็นต้องปฏิบัติตาม

1. เอกภาพ คือ หลักพื้นฐานของความสำเร็จ
2. อย่างมองข้ามผู้ร่วมก่อตั้งองค์กรและผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับองค์กร
3. ห้ามเป็นเครื่องมือให้กับตะวันตกและตะวันออก

สภาชุรอสูงสุดได้มีมติว่า

1. สภาชุรอสูงสุด คือ ร่มผู้คุ้มครองของการต่อสู้ขององค์กรพลและการต่อสู้ปาตานี โดยทั่วไป
2. ให้สภาอุลามาขององค์กรเป็นที่ปรึกษาให้กับองค์กร
3. ไม่ให้ความสำคัญกับผู้อ้างว่าเราไม่จำเป็นต้องรวมตัวกัน โดยอ้างว่าในบางประเทศมุสลิม และบางองค์กรประชาสังคมได้ยอมรับพวกเขา.

4. ก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อการรวมตัว
5. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อเตรียมพร้อมการประชุมสุดยอดผู้นำและสมาชิกผู้ก่อตั้งในช่วงกลางเดือน 2011

ดังนั้น สภาชุรอสูงสุดเชิญชวนทุกฝ่ายทั้งเป็นรายบุคคล รัฐบาล หรือองค์กรที่มีความเห็นอกเห็นใจกับการต่อสู้ปาตานี ให้การปรึกษาที่เป็นประโยชน์ให้กับสังคมนี้นี้ทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นส่วนบุคคล องค์กรหรือผู้นำเพื่อที่พวกเขาจะรวมตัวกันเพราะเป็นหลักพื้นฐานของความสำเร็จ

เลขานุการที่ประชุม

23-07-2011

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ฎ
เลขที่การ OIC
กรุงเจดดาห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย

คำยืนยันของฟูโล

องค์ปลดปล่อยสหปาตานี ฟูโล เป็นการผสมผสานที่คณะกรรมการได้ถูกแต่งตั้งขึ้น ณ เมืองดัมซีกี ประเทศซีเรีย เมื่อปี 2005 โดยได้รับการยอมรับและนำโดยผู้ก่อตั้งฟูโล อัลมัรฮูมบาปา กาบิร อับดุลรอฮมาน จะชี้แจงในเรื่องต่อไปนี้

1. การเลือกตั้งคณะกรรมการ AJK-MKP เมื่อปี 2009 ถือว่าเป็นโมฆะ เพราะไม่ได้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของรัฐธรรมนุญขององค์กร โดยเฉพาะการเลือกตั้งผ่านไปรษณีย์ที่มีการโกงคะแนนเลือกตั้งขึ้น
2. การตัดสินใจในการเลือกตั้งต้องได้รับการยอมรับโดยสภาอูลามายาขององค์กร
3. ฟูโลร่วมกันปฏิเสธทุกข้ออ้างที่ได้แพร่หลายโดยผู้ที่อ้างตัวไม่ว่าจะเป็น (กัสตูรี มัยโกตา และ อารีฟ มุคตาร์) ว่าพวกเขาเป็นผู้นำฟูโลและกลุ่มต่อสู้ประชาชนปาตานีในสังคมนานาชาติ เช่น มาเลเซีย โอไอซี และอื่นๆ ข้ออ้างทั้งหมดนั้นไม่เป็นความจริง พวกเขามีใช้ผู้นำฟูโลแต่อย่างใด ด้วยการนี้ทางองค์กรฟูโลขอยืนยันอีกครั้งว่าสิ่งใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการพูดคุยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการต่อสู้ของฟูโลและประชาชนปาตานีนั้น ต้องผ่านช่องทางที่ถูกตั้งและถูกยอมรับเท่านั้น

อาบู อัครอม
เลขที่การฟูโล

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ฎ
ประธานสภาผสวนร่วม

บาปา กาปีร อับดุลรอฮมาน
เรื่อง จุดยืนขอพูลอ MKP

สภาผู้นำองค์กรปลดปล่อยสหปาตานี เรียนให้ประธานสภาผสวนรวม พูลอ พยายาม
แก้ปัญหาที่กำลังเผชิญ โดยกลุ่มต่างๆ ในกลุ่มพูลอตัวเอง เพื่อจะสามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวอย่าง
ครอบคลุมทั้งหมดการรวมตัวอะไรก็ตามที่ไม่มีการร่วมตัวของทุกฝ่ายในกลุ่มพูลอตัวเองนั้น จะไม่เกิด
ประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น้องค์กรปลดปล่อยสหปาตานี (พูลอ) เรียกร้องให้เกิดพูลอหนึ่งเดียวเท่านั้น

ขอขอบคุณ

15 – 10 – 1997

สำเนาสำหรับ

สภาคณะกรรมการดำเนินการ

สภาผู้นำองค์กร

รูซี ฮัซซัน ลูโบะโตะเปง

แปลโดย มาหะมะรอยาลี บิดิง

ผนวก ฐ

แนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์กลุ่มเคลื่อนไหวพูล

1. ภูมิหลังที่มา เช่น เป็นคนที่ไหน ทำอะไรมาก่อน
2. เหตุผลที่เข้าร่วมกับขบวนการ คือ อะไร อะไร คือ แรงจูงใจ/แรงบันดาลใจให้ตัดสินใจเข้าร่วมกับกลุ่มเคลื่อนไหว และเข้าร่วมกับกลุ่มเมื่อไหร่และนานแค่ไหน
3. เมื่อเข้าไปอยู่ในขบวนการ ทำหน้าที่/มีบทบาทอย่างไรบ้าง หน้าที่ความรับผิดชอบในระหว่างการเคลื่อนไหวมาจากความสมัครใจ หรือมาจากการตัดสินใจเลือกด้วยตัวเอง ถ้าเลือกเอง ทำไมเลือกหน้าที่นั้นๆ
4. ภายใต้โครงสร้างการเคลื่อนไหวของกลุ่ม คิดว่าตัวเองอยู่ในฐานะอะไร เพราะอะไร
5. หลังจากเคลื่อนไหวกับกลุ่ม ความรู้สึกของตนเองที่มีต่อขบวนการ/อุดมการณ์ของกลุ่มเปลี่ยนไปหรือไม่ อย่างไร หากเปลี่ยนอะไรที่ทำให้ความคิด/ความรู้สึกเปลี่ยน
6. (สำหรับคนที่ออกจากการเคลื่อนไหวแล้ว) เหตุผลที่ออกจากการกลุ่ม คือ อะไร?
7. คิดอย่างไรต่อการที่พูล แยกออกเป็นหลายกลุ่ม คิดว่าเหตุผลของการแตกออกเป็นหลายกลุ่ม คือ อะไร ส่งผลต่ออุดมการณ์และการเคลื่อนไหวของกลุ่มอย่างไร
8. คิดว่า บทบาทของพูลยังคงมีอิทธิพลหรือไม่ ถ้อยคำ หรือยังมีอิทธิพลอยู่ คิดว่าเป็น เพราะอะไร
9. คิดอย่างไรกับความพยายามเจรจาอย่างลับๆ ของรัฐไทยกับกลุ่มขบวนการหลายกลุ่มในอดีต โดยเฉพาะกับพูล เหตุใดจึงล้มเหลว
10. ท่าทีของพูล เมื่อรัฐบาลที่แล้วเริ่มเปิดการพูดคุยอย่างเป็นทางการกับขบวนการปีอาร์เอ็น ท่านเห็นด้วยกับการริเริ่มพูดคุยสันติภาพหรือไม่ เพราะอะไร
11. ท่านคิดอย่างไรกับข้อเรียกร้อง 5 ข้อ ของปีอาร์เอ็น และท่าทีของรัฐบาลไทย
12. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ กับท่าทีที่กลุ่มพูลจะกลับมารวมตัวกันอีกครั้งและร่วมเป็นหนึ่งในกลุ่ม MARA Patani อย่างไร โปรดอธิบาย
13. ในความเห็นของท่าน อะไร คือ บทเรียนสำคัญจากการล่มสลายของเบอร์ซาตู และบทเรียนดังกล่าวจะสามารถเอามาปรับใช้กับ MARA Patani ได้หรือไม่
14. ภายใต้รัฐบาลทหาร ท่านคิดว่าแนวโน้มการพูดคุยสันติภาพที่เกิดขึ้นจะเป็นอย่างไร
15. หากการพูดคุยสันติภาพ/สันติสุขไม่บรรลุตามที่กลุ่มเรียกร้อง ท่านคิดว่า กลุ่มพูลเองจะมีท่าทีต่อปัญหาจังหวัดชายแดนใต้อย่างไร
16. ท่านมองอนาคตของพูล และสมาชิกของพูลในต่างแดนอย่างไร
17. ท่านมองอนาคตจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างไร
18. อะไร คือ เป้าหมายหรืออุดมการณ์สูงสุดของกลุ่มในขณะนี้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ สกุล นายชากาเรีย บินยูซูฟ

รหัสประจำตัวนักศึกษา 561002003

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
ครุศาสตรบัณฑิต (เกษตรกรรม)	วิทยาลัยครูยะลา	2533

ตำแหน่งและสถานที่

- 2529 – 2545 ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพบกส่วนโครงการ 311 (ศปก.ทบ. 311)
- 2538 – 2548 ครูโรงเรียนรอมานีเย อำเภอกะเนียง จังหวัดนราธิวาส
- 2550 – ปัจจุบัน คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จังหวัดนราธิวาส
- 2551 – ปัจจุบัน คณะกรรมการพลังงาน จังหวัดนราธิวาส
- 2551 – ปัจจุบัน คณะอนุกรรมการรับรองมูลนิธิ สมาคม หรือองค์กรภาคเอกชนเป็นองค์กร
สาธารณประโยชน์
- 2554 - 2558 คณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม จังหวัดนราธิวาส
- 2554 – 2558 คณะอนุกรรมการบริหารกองทุนคุ้มครองเด็ก จังหวัดนราธิวาส
- 2554 – 2558 คณะกรรมการประจำสภาที่ปรึกษาการบริหารและพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้
ด้านพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ
- 2554 – ปัจจุบัน เลขานุการ ศูนย์ประสานองค์กรเอกชน จังหวัดนราธิวาส
- 2549 – ปัจจุบัน ประธานมูลนิธิพัฒนาชุมชนเป็นสุข เครือข่ายศูนย์บริการวิชาการที่ 8 (สงขลา)
กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน

การตีพิมพ์ เผยแพร่

ชากาเรีย บินยูซูฟ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. (2559). *พัฒนาการและการปรับตัวของพหุโลPatani United Liberation Organization – PULO ในความขัดแย้งในพื้นที่ชายแดนใต้/ปาตานี*. ประชุมวิชาการระดับชาติ : การวิจัยทางสังคมศาสตร์กับการสร้างสันติภาพ.